

T.C
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EL SANATLARI EĞİTİMİ ANASANAT DALI

117 944

BİTLİS İLİ ÇORAP ÖRÜCÜLÜĞÜNÜN TEKNİK,
ARAÇ-GEREÇ ve MOTİF YÖNÜNDEN İNCELENMESİ
ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

117944

SANATTA YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
İmren F. BARUTÇU

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. H. Feriha AKPINARLI

ANKARA - 2000

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne

İmren BARUTÇU' ya ait “ Bitlis İli Çorap Örücülüğünün Teknik, Araç-Gereç, Motif Yönünden İncelenmesi Üzerine Bir Araştırma” adlı çalışma jürimiz tarafından El Sanatları Eğitimi Anasanat Dalında, SANATTA YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

(imza)

Başkan.....

Akademik Ünvanı, Adı Soyadı

(imza)

Üye.....

Akademik Ünvanı, Adı Soyadı

(imza)

Üye.....

Akademik Ünvanı, Adı Soyadı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

İÇİNDEKİLER LİSTESİ.....	i
FOTOĞRAFLAR LİSTESİ.....	v
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	x
ÇİZELGELER LİSTESİ.....	xi
ÇİZİMLER LİSTESİ.....	xiii
ÖNSÖZ.....	xvi
1. GİRİŞ.....	1
2. İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR.....	4
3. MATERYAL VE YÖNTEM.....	6
3.1. Materyal.....	6
3.2. Yöntem.....	6
4. BİTLİS İLİ ÇORAP ÖRÜCÜLÜĞÜNÜN ÖZELLİKLERİ.....	9
4.1. Bitlis ili ile ilgili Bilgiler.....	9
4.1.1. Bitlis ilinin Tarihi ve Coğrafi Durumu.....	9
4.1.2. Bitlis İli El Sanatlarının Özellikleri.....	14
4.2. Çorap Örücülüğü ile ilgili Kullanılan Temel Bilgiler.....	16
4.2.1. Çorap Örücülüğünün tarihçesi.....	16
4.2.2. Çorap Örücülüğünde Kullanılan Araç-Gereçler.....	18
4.2.2.1. Araçlar.....	18
4.2.2.1.1.Yünün İplik Haline Getirilmesi Aşamasında Kullanılan Araçlar.....	18
4.2.2.1.1.1. Tarak.....	14
4.2.2.1.1.2. Teşi.....	19
4.2.2.1.1.3. Darık.....	19
4.2.2.1.1.4. Kirman.....	20
4.2.2.1.1.5. Öreke.....	20
4.2.2.1.1.6.Çıkırık.....	20
4.2.2.1.1.7. İğ.....	21

4.2.2.1.2. Hazır Hale Getirilen İpliğin Örülmesi Aşamasında	
Kullanılan Araçlar.....	21
4.2.2.1.2.1. Şiş.....	21
4.2.2.1.2.2. Tığlar.....	22
4.2.2.2. Çorap Örücülüğünde Kullanılan Gereçler.....	23
4.2.2.2.1. Yün İpliği.....	23
4.2.2.2.2. Pamuk İpliği.....	29
4.2.2.2.3. Sentetik İplik.....	29
4.2.3. Çorap örücülüğünde Kullanılan Teknikler.....	30
4.2.3.1. Yüz Örgü.....	30
4.2.3.2. Ters Örgü.....	31
4.2.3.3. Örmeden İlmek Alma.....	32
4.2.3.4. İlmek Döndürme.....	32
4.2.3.5. İlmek Uzatma.....	33
4.2.3.6. İlmek Çaprazlama.....	33
4.2.3.7. İlmek Bırakma(Kaçırma).....	33
4.2.3.8. Eksiltmeler.....	33
4.2.3.9. Artırmalar.....	34
4.2.3.10.İlmek kapatma.....	34
4.2.3.11.Düz örgüler.....	34
4.2.3.12.Desenli Örgüler.....	34
4.2.3.13. Ajurlu Örgüler.....	35
4.2.3.14. Renkli Desenli Örgüler.....	36
4.2.4. El Örgüsü Çorap Çeşitleri.....	36
5. ARAŞTIRMA SONUÇLARI VE TARTIŞMA.....	38
5.1. Anket Sonuçlarının Değerlendirilmesi.....	38
5.1.1. Araştırma Kapsamına Giren Bireylerin Yaş ve Cinsiyet	
Durumları.....	38
5.1.2. Araştırma Kapsamına Alınan Bireylerin Medeni Durumları	40
5.1.3.Araştırma Kapsamına alınan Bireylerin Öğrenim Durumları	41
5.1.4. Araştırma kapsamına Alınan Bireylerin Çorap Örmeyi	
Kimden Öğrendikleri.....	42

5.1.5. Araştırma Kapsamına Alınan Bireylerin Ailelerinde Kendilerinden Başka Çorap Ören Birey olup Olmadığı.....	42
5.1.6. Araştırma Kapsamına Alınan Bireylerin El Örgüsü Çorap Yapma Nedenleri.....	44
5.1.7. Araştırma Kapsamına Alınan Bireylerin El Örgüsü Çorap Kullanma Amaçları.....	45
5.1.8. Araştırma Kapsamına Alınan Bireylerin Kullandıkları Araçlar	46
5.1.9. Araştırma Kapsamına Alınan Bireylerin Çoraplarda Kullandıkları İplik Çeşitleri.....	47
5.1.10. Araştırma kapsamına Alınan Bireylerin Kullandıkları İplik Türünü Neden Tercih Ettikleri.....	49
5.1.11. Araştırma Kapsamına Alınan Bireylerin 1 çift Çorap için İplik Miktarı.....	50
5.1.12. Araştırma kapsamına Alınan Bireylerin Çorapları Örerken Kaç Kat İplik Kullandıkları.....	51
5.1.13. Araştırma Kapsamına Alınan Bireylerin Çoraplarda Kullandıkları Teknikler.....	52
5.1.14. Araştırma Kapsamına Alınan Bireylerin Genelde hangi Mevsimlerde Çorap Ördükleri.....	53
5.1.15. Araştırma Kapsamına Alınan Bireylerin Çorap Örmeye Ayırdıkları Süre.....	54
5.1.16. Araştırma Kapsamına Alınan Bireylerin 1 Çift Çorabı Ne Kadar Sürede Ördükleri.....	55
5.1.17. Araştırma Kapsamına Alınan Bireylerin Ördükleri Çoraplarda En Çok Hangi rengi Kullandıkları	57
5.1.18. Araştırma Kapsamına Alınan Bireylerin En Çok Kullandıkları Bezeme Türleri.....	58
5.1.19. Araştırma kapsamına Alınan Bireylerin Çoraplarda Kullandıkları Yöresel Motifler.....	59

5.1.20. Araştırma Kapsamına Alınan Bireylerin Motifleri	
Çorabın En Çok Hangi Kısımlarında Kullandıkları.....	61
5.1.21. Araştırma Kapsamına Alınan Bireylerin Eski ile Yeni	
Çoraplar Arasındaki Farklar.....	63
5.1.22. Araştırma Kapsamına Alınan Bireylerin Sağlık Durumları ..	64
5.1.23. Araştırma Kapsamına Alınan Bireylerin Pazarlama	
Durumları.....	65
5.1.24. Araştırma Kapsamına Alınan Bireylerin Kullandıkları	
İplikleri Nereden Temin Ettikleri.....	67
5.1.25. Araştırma Kapsamına Alınan Bireylerin Daha Çok Hangi	
Mevsimlerde Pazarlama yaptıkları.....	68
5.2 BİTLİS ÇORAP ÖRÜCÜLÜĞÜNÜN ANALİZİ.....	69
5.3 BİLGİ FORMLARI.....	73
5.4. ARAŞTIRMA SONUÇLARINA DAYALI OLARAK YAPILAN	
ÇAĞDAŞ TASARIM UYGULAMALARI.....	305
Ürün Tanıtım Kartı-1-.....	306
Ürün Tanıtım Kartı -2-.....	308
Ürün Tanıtım Kartı-3-.....	310
Ürün Tasarım Kartı-4-.....	312
Ürün Tasarım Kartı-5-.....	314
Ürün Tasarım Kartı-6-.....	316
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	318
6.1. Sonuç.....	318
6.2. Öneriler.....	323
KAYNAKÇA.....	325
EKLER.....	330
EK-A. Anket Formu.....	331
Ek-B. İsim Listesi.....	337
ÖZET.....	338
SUMMARY.....	340

FOTOĞRAFLAR LİSTESİ

Fotoğraf No:	Sayfa
1-) Fotoğraf 1-a.....	73
2-) Fotoğraf 1-b.....	75
3-) Fotoğraf 2-a.....	76
4-) Fotoğraf 2-b.....	78
5-) Fotoğraf 3-a.....	79
6-) Fotoğraf 3-b.....	81
7-) Fotoğraf 4-a.....	82
8-) Fotoğraf 4-b.....	84
9-) Fotoğraf 5-a.....	85
10-) Fotoğraf 5-b.....	87
11-) Fotoğraf 6-a.....	88
12-) Fotoğraf 6-b.....	90
13-) Fotoğraf 7-a.....	91
14-) Fotoğraf 7-b.....	93
15-) Fotoğraf 8-a.....	94
16-) Fotoğraf 8-b.....	96
17-) Fotoğraf 9-a.....	97
18-) Fotoğraf 9-b.....	99
19-) Fotoğraf 10-a.....	100
20-) Fotoğraf 10-b.....	102
21-) Fotoğraf 11-a.....	103
22-) Fotoğraf 11-b.....	105
23-) Fotoğraf 12-a.....	106
24-) Fotoğraf 12-b.....	108
25-) Fotoğraf 13-a.....	109
26-) Fotoğraf 13-b.....	111
27-) Fotoğraf 14-a.....	112

28-) Fotoğraf 14-b.....	114
29-) Fotoğraf 15-a.....	115
30-) Fotoğraf 15-b.....	117
31-) Fotoğraf 16-a.....	118
32-) Fotoğraf 16-b.....	120
33-) Fotoğraf 17-a.....	121
34-) Fotoğraf 17-b.....	123
35-) Fotoğraf 18-a.....	124
36-) Fotoğraf 18-b.....	126
37-) Fotoğraf 19-a.....	127
38-) Fotoğraf 19-b.....	129
39-) Fotoğraf 20-a.....	130
40-) Fotoğraf 20-b.....	132
41-) Fotoğraf 21-a.....	133
42-) Fotoğraf 21-b.....	135
43-) Fotoğraf 22-a.....	136
44-) Fotoğraf 22-b.....	138
45-) Fotoğraf 23-a.....	139
46-) Fotoğraf 23-b.....	141
47-) Fotoğraf 24-a.....	142
48-) Fotoğraf 24-b.....	144
49-) Fotoğraf 25-a.....	145
50-) Fotoğraf 25-b.....	147
51-) Fotoğraf 26-a.....	148
52-) Fotoğraf 26-b.....	150
53-) Fotoğraf 27-a.....	151
54-) Fotoğraf 27-b.....	153
55-) Fotoğraf 28-a.....	154
56-) Fotoğraf 28-b.....	156

57-) Fotoğraf 29-a.....	157
58-) Fotoğraf 29-b.....	159
59-) Fotoğraf 30-a.....	160
60-) Fotoğraf 30-b.....	162
61-) Fotoğraf 31-a.....	163
62-) Fotoğraf 31-b.....	165
63-) Fotoğraf 32-a.....	166
64-) Fotoğraf 32-b.....	168
65-) Fotoğraf 33-a.....	169
66-) Fotoğraf 33-b.....	171
67-) Fotoğraf 34-a.....	172
68-) Fotoğraf 34-b.....	174
69-) Fotoğraf 35-a.....	175
70-) Fotoğraf 35-b.....	177
71-) Fotoğraf 36-a.....	178
72-) Fotoğraf 36-b.....	180
73-) Fotoğraf 37-a.....	181
74-) Fotoğraf 37-b.....	183
75-) Fotoğraf 38-a.....	184
76-) Fotoğraf 38-b.....	186
77-) Fotoğraf 39-a.....	187
78-) Fotoğraf 39-b.....	189
79-) Fotoğraf 40-a.....	190
80-) Fotoğraf 40-b.....	192
81-) Fotoğraf 41-a.....	193
82-) Fotoğraf 41-b.....	195
83-) Fotoğraf 42-a.....	196
84-) Fotoğraf 42-b.....	198
85-) Fotoğraf 43-a.....	199

86-) Fotoğraf 43-b.....	201
87-) Fotoğraf 44-a.....	202
88-) Fotoğraf 44-b.....	204
89-) Fotoğraf 45-a.....	205
90-) Fotoğraf 45-b.....	207
91-) Fotoğraf 46-a.....	208
92-) Fotoğraf 46-b.....	210
93-) Fotoğraf 47-a.....	211
94-) Fotoğraf 47-b.....	213
95-) Fotoğraf 48-a.....	214
96-) Fotoğraf 48-b.....	216
97-) Fotoğraf 49-a.....	217
98-) Fotoğraf 49-b.....	219
99-) Fotoğraf 50-a.....	220
100-)Fotoğraf 50-b.....	222
101-) Fotoğraf 51-a.....	223
102-) Fotoğraf 51-b.....	225
103-) Fotoğraf 52-a.....	226
104-) Fotoğraf 52-b.....	228
105-) Fotoğraf 53-a.....	229
106-) Fotoğraf 53-b.....	231
107-) Fotoğraf 54-a.....	232
108-) Fotoğraf 54-b.....	234
109-) Fotoğraf 55-a.....	235
110-) Fotoğraf 55-b.....	237
111-) Fotoğraf 56-a.....	238
112-) Fotoğraf 56-b.....	240
113-) Fotoğraf 57-a.....	241
114-) Fotoğraf 57-b.....	243

115-) Fotoğraf 58-a.....	244
116-) Fotoğraf 58-b.....	246
117-) Fotoğraf 59-a.....	247
118-) Fotoğraf 59-b.....	249
119-) Fotoğraf 60-a.....	250
120-) Fotoğraf 60-b.....	252
121-) Fotoğraf 61-a.....	253
122-) Fotoğraf 61-b.....	255
123-) Fotoğraf 62-a.....	256
124-) Fotoğraf 62-b.....	258
125-) Fotoğraf 63-a.....	259
126-) Fotoğraf 63-b.....	261
127-) Fotoğraf 64-a.....	262
128-) Fotoğraf 64-b.....	264
129-) fotoğraf 65-a.....	265
130-) Fotoğraf 66-a.....	267
131-) Fotoğraf 67-a.....	269
132-) Fotoğraf 68-a.....	272
133-) Fotoğraf 69-a.....	275
134-) Fotoğraf 70-a.....	278
135-) Fotoğraf 71-a.....	281
136-) Fotoğraf 72-a.....	285
137-) Fotoğraf 73-a.....	288
138-) Fotoğraf 74-a.....	291
139-) Fotoğraf 75-a.....	293
140-) fotoğraf 76-a.....	296
141-) Fotoğraf 77-a.....	299
141-) Fotoğraf 78-a.....	306
142-) Fotoğraf 78-b.....	307
143-) Fotoğraf 79-a.....	308
144-) Fotoğraf 79-b.....	309
145-) Fotoğraf 80-a.....	310
146-) Fotoğraf 80-b.....	311

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil No:	Sayfa
1-) Bitlis il haritası.....	10
2-) Bitlis yöresinde kullanılan tarak.....	18
3-) Bitlis yöresinde kullanılan teşi.....	19
4-) Bitlis yöresinde kullanılan darık.....	19
5-) Bitlis yöresinde kullanılan beş şiş.....	22
6-) Bitlis yöresinde yün yıkamada kullanılan tahta tokaç.....	24
7-) Bitlis yöresinde yünün temizleme işlemi.....	24
8-) Bitlis yöresinde yünün didilmesi işlemi.....	25
9-) Bitlis yöresinde yünün taranması işlemi.....	25
10-) Bitlis yöresinde yünün simek yapılması işlemi.....	26
11-) Bitlis yöresinde yünün dark'e sarılması işlemi.....	26
12-) Bitlis yöresinde yünün eğrilmesi işlemi.....	27
13-) Bitlis yöresinde eğrilen ipliğin bükme işlemi.....	28
14-) Bitlis yöresinde ipliğin çile (kelef) haline getirilmesi işlemi.....	28
15-) Örgü tekniklerinden yüz örgü.....	31
16-) Örgü tekniklerinden ters örgü.....	32
17-) Örgü tekniklerinden desenli örgüler.....	35
18-) Örgü tekniklerinden ajurlu örgüler.....	35
19-) Örgü tekniklerinden renkli desenli örgüler.....	36
20-) Bitlis yöresinde çorap ören bir kadın.....	72

ÇİZELGELER LİSTESİ

<u>Çizelge No</u>	<u>Sayfa</u>
1-) Araştırma Kapsamına Giren Bireylerin Yaş ve cinsiyet Durumları.....	38
2-) Araştırma Kapsamına Giren Bireylerin Medeni Durumları ile İlgili Durum.....	40
3-) Araştırma Kapsamına Alınan Bireylerin Öğrenim Durumları.....	41
4-) Araştırma Kapsamına Alınan Bireylerin Ailelerinde Kendilerinden Başka Çorap Ören Olup Olmadığı.....	43
5-) Araştırma Kapsamına Alınan Bireylerin El Örgüsü Çorap Yapma Nedenleri.....	44
6-) Araştırma Kapsamına Alınan Bireylerin El Örgüsü Çorap Kullanım Amaçları.....	45
7-) Araştırma Kapsamına Alınan Bireylerin Çoraplarda Kullandıkları İplik Çeşitleri.....	47
8-) Araştırma Kapsamına Alınan Bireylerin Kullandıkları İplik Türünü Neden Tercih Ettikleri.....	49
9-) Araştırma Kapsamına Alınan Bireylerin 1 Çift Çorap İçin Kullandıkları İplik Miktarı.....	50
10-) Araştırma Kapsamına Alınan Bireylerin Çorapları Örerken Kaç Kat İplik Kullandıkları.....	51
11-) Araştırma Kapsamına Alınan Bireylerin Çoraplarda Kullandıkları Teknikler.....	53
12-) Araştırma Kapsamına Alınan Bireylerin Genelde Hangi Mevsimlerde Çorap Ördükleri.....	54
13-) Araştırma Kapsamına Alınan Bireylerin Çorap Örmeye Ayırdıkları Süre.....	55
14-) Araştırma Kapsamına Alınan Bireylerin 1 Çift Çorabı Ne Kadar Sürede Çorap Ördükleri.....	56

15-) Araştırma Kapsamına Alınan Bireylerin Ördükleri Çoraplarda En Çok Hangi Renkleri Kullandıkları.....	57
16-) Araştırma Kapsamına Alınan Bireylerin En Çok Kullandıkları Bezeme Türleri.....	59
17-) Araştırma Kapsamına alınan Bireylerin Çoraplarda Kullandıkları Yöresel Motifler.....	60
18-) Araştırma Kapsamına Alınan Bireylerin Kullandıkları Motifleri Çorabın En Çok Hangi Bölümlerinde Kullandıkları.....	62
19-) Araştırma Kapsamına Alınan Bireylerin Eski İle Yeni Çoraplar Arasında Buldukları Farklar.....	63
20-) Araştırma Kapsamına Alınan Bireylerin Sağık Durumları.....	65
21-) Araştırma Kapsamına Alınan Bireylerin Pazarlama Durumları.....	66
22-) Araştırma Kapsamına Alınan Bireylerin Kullandıkları İplikleri Nereden Temin Ettikleri.....	67
23-) Araştırma Kapsamına Giren Bireylerin Daha Çok Hangi Mevsimlerde Pazarlama Yaptıkları.....	68
24-) Araştırma kapsamına Giren Çorap Örneklerinin Boyutları.....	303
25-) Araştırma Kapsamına Alınan Çorap Örneklerinin Kompozisyon Özellikleri.....	304

ÇİZİMLER LİSTESİ

Çizim No:	Sayfa
1- Bilgi Formu 1'in çizimi.....	75
2- Bilgi Formu 2'nin çizimi.....	78
3- Bilgi Formu 3'ün çizimi.....	81
4- Bilgi Formu 4'ün çizimi.....	84
5- Bilgi Formu 5'in çizimi.....	87
6- Bilgi Formu 6'nın çizimi.....	90
7- Bilgi Formu 7'nin çizimi.....	93
8- Bilgi Formu 8'in çizimi.....	96
9- Bilgi Formu 9'un çizimi.....	99
10- Bilgi Formu 10'un çizimi.....	102
11- Bilgi Formu 11'in çizimi.....	105
12- Bilgi Formu 12' nin çizimi.....	108
13- Bilgi Formu 13'ün çizimi.....	111
14- Bilgi Formu 14'ün çizimi.....	114
15- Bilgi Formu 15'in çizimi.....	117
16- Bilgi Formu 16'nın çizimi.....	120
17- Bilgi Formu 17'nin çizimi.....	123
18- Bilgi Formu 18'in çizimi.....	126
19- Bilgi Formu 19'un çizimi.....	129
20- Bilgi Formu 20 inin çizimi.....	132
21- Bilgi Formu 21'in çizimi.....	135
22- Bilgi Formu 22'nin çizimi.....	138
23- Bilgi Formu 23'ün çizimi.....	141
24- Bilgi Formu 24'ün çizimi.....	144
25- Bilgi Formu 25'in çizimi.....	147
26- Bilgi Formu 26'nın çizimi.....	150
27- Bilgi Formu 27'nin çizimi.....	153

28- Bilgi formu 28'in çizimi.....	156
29- Bilgi Formu 29'un çizimi.....	159
30- Bilgi Formu 30'un çizimi.....	162
31- Bilgi Formu 31'in çizimi.....	165
32- Bilgi Formu 32'nin çizimi.....	168
33- Bilgi Formu 33'ün çizimi.....	171
34- Bilgi Formu 34'ün çizimi.....	174
35- Bilgi Formu 35'in çizimi.....	177
36- Bilgi Formu 36'nın çizimi.....	180
37- Bilgi Formu 37'nin çizimi.....	183
38- Bilgi Formu 38'in çizimi.....	186
39- Bilgi Formu 39'un çizimi.....	189
40- Bilgi Formu 40'in çizimi.....	192
41- Bilgi Formu 41'in çizimi.....	195
42- Bilgi Formu 42'nin çizimi.....	198
43- Bilgi Formu 43'ün çizimi.....	201
44- Bilgi Formu 44'ün çizimi.....	204
45- Bilgi Formu 45'in çizimi.....	207
46- Bilgi Formu 46'nın çizimi.....	210
47- Bilgi Formu 47'nin çizimi.....	213
48- Bilgi Formu 48'in çizimi.....	216
49- Bilgi Formu 49'un çizimi.....	219
50- Bilgi Formu 50'nin çizimi.....	222
51- Bilgi Formu 51'in çizimi.....	225
52- Bilgi Formu 52'nin çizimi.....	228
53- Bilgi Formu 53'ün çizimi.....	231
54- Bilgi Formu 54'ün çizimi.....	234
55- Bilgi Formu 55'in çizimi.....	237
56- Bilgi Formu 56'nın çizimi.....	240
57- Bilgi Formu 57'nin çizimi.....	243

58- Bilgi Formu 58'in çizimi.....	246
59- Bilgi Formu 59'un çizimi.....	249
60- Bilgi Formu 60'in çizimi.....	252
61- Bilgi Formu 61'in çizimi.....	255
62- Bilgi Formu 62'nin çizimi.....	258
63- Bilgi Formu 63'ün çizimi.....	261
64- Bilgi Formu 64'ün çizimi.....	264
78-) Ürün Tanıtım Kartı 1'in çizimi.....	307
79-) Ürün tanıtım Kartı 2' inin çizimi.....	309
80-) Ürün Tanıtım Kartı 3'ün çizimi.....	311
81-) Ürün Tasarım Kartı 4'ün çizimi.....	313
82-) Ürün Tasarım Kartı 5'in çizimi.....	315
83-) Ürün Tasarım Kartı 6'nın çizimi.....	317

ÖNSÖZ

El sanatları, ulusal kültürümüzün özünü oluşturan, halk kültürümüzü yaşatan, çağdaş kültürümüzü besleyen, evrensel kültürümüze de katkıda bulunan bir daldır.

Türk el sanatları içinde ayrı bir yeri olan el örgüsü çoraplar, malzemesi, tekniği ve motif özellikleri bakımından incelenmesi gereken bir konudur. Makineleşmenin başladığı XIX. yüzyılın ikinci yarısından önce çorapların hemen hemen tümü elde örülüyordu. el örgüsü çoraplar önemini kaybetmeye başladı Teknolojik gelişmeler sonucunda el örgüsü çoraplar geleneklerin günümüzde sürdürülmesinde kullanılmakta ve müzelerde görülmektedir.

Bölgelere göre farklı özellikler gösteren el örgüsü çoraplar, sadece kullanılan malzeme bakımından değil, motifleri, renkleri ve temsil ettikleri anlamlar bakımından da zengin çeşide sahiptirler. Örülen her motifin ayrı bir anlamı vardır. Giyen bireyin medeni durumunu, mesleğini vb. yansıtır. Bireyler arasında iletişimi sağlayan her türlü konunun işlendiği semboller ve motifler yardımıyla aktarıldığı çorap örücülüğü, eskiden olduğu gibi günümüzde de bazı yörelerde hala devam ettirilmektedir.

Geçmişte çok gündemde olan el örgüsü çoraplarımız, bazı yörelerimizde devam ettirilse de eski özelliğini kaybetmiştir. Günümüz sosyal ekonomik koşulları bu sanatın giderek kaybolmasına neden olmaktadır.

El örgüsü çorapların yapıldığı Bitlis yöresinde bu araştırma araç-gereç teknik, motif, renk, kompozisyon özelliklerinin saptanması ve tanıtılması, gelecek kuşaklara aktarılması, yeni araştırmacılara kaynak oluşturması açısından büyük önem taşımaktadır.

Bu araştırma altı bölümden oluşmaktadır. I. Bölüm Giriş, II. Bölüm İlgili Yayın ve Araştırmalar, III . Bölüm Materyal ve Yöntem, IV. Bitlis İli Çorap Örucülüğünün Özellikleri V. Araştırma Sonuçları ve Tartışma VI. Sonuç ve Önerilerdir.

Araştırmanın planlanması ve yürütülmesinde öncelikle bana her aşamada destek olan saygı değer Danışman hocam Sayın Yrd. Doç. Dr. H. Feriha Akpınarlı'ya, yardımlarını esirgemeyen yöre halkına, çalışma arkadaşlarıma ve aileme teşekkürlerimi sunarım.

Ankara-2000

İmren Barutçu

BÖLÜM I

GİRİŞ

El sanatları bir milletin milli kültürünü simgeleyen ve o ülkenin kültürel zenginliğini yansıtan önemli bir unsurdur. Bir ülkenin gelenek, görenek ve yaşam biçiminin kuşaktan kuşağa aktarılmasında el sanatlarının rolü büyüktür.

Anadolu birçok el sanatı ürününün yapıldığı ve dünyaya tanıtıldığı çok önemli bir uygarlık merkezidir (Yazıcıoğlu ve Tezel, 1997: 1)Ülkemizin her yerinde bu zengin el sanatı ürünlerine rastlamak mümkündür.

Çok zengin yapıya sahip olan el sanatları içerisinde köklü geçmişe ve çeşide sahip olan sanatlardan birisi de örücülük sanatıdır.

Örücülük sanatına tarihsel açıdan bakıldığında çok eski çağlara uzanan bir tarihi olduğu ve Türklere ait olan ilk tarihi belgelerin Orta Asya'da yapılan Arkeolojik kazılarda bulunduğu görülür. M.Ö VII. ve VIII. yy. arasında Orta Asyada yaşayan Hunlara ait Pazırık 2. Kurganındaki bulgular arasında konç kısmı koç boynuzu motifleri ile süslü yün çorap bulunmuştur (Akpınarlı, 1995: 1)

Örücülük sanatı, kırsal kesimde yaşayan bireylerin, boş zamanlarını değerlendirmek için yaptıkları ve bu sanattan gelir elde ettikleri aynı zamanda kendi ihtiyaçlarını karşıladıkları bir el sanatıdır.

Örücülük sanatını genel anlamda el ve makine örgüleri olarak sınıflandırmak mümkündür. Araçla yapılan el örgüleri içerisinde şiş örücülüğü önemli bir yer kapsamaktadır. Şiş örücülüğü ile yapılan el örgüsü çoraplarımız ise bu tarzın en güzel örneklerini sergilemektedirler.

Türk el sanatları içinde ayrı yeri olan çorapların ve her biri ayrı anlam taşıyan motifleriyle çok zengin bir geçmişe sahiptir. Ayağa giyilen örme şey(Koçu,1967:78) Ayağa giyilen örme giyecek (Büyük lügat,1970:295)gibi Çorabın bir çok tanımı yapılmış olsa da en kapsamlı tanımını şu şekilde yapmak mümkündür: “Her yaş dilimindeki bireyin kullandığı, ayak biçimine uygun yapılmış örme giyecektir” (Çankaya, 1999: 66). Bölgelere göre farklı özellikler gösteren çoraplar örme sanatının ince zevkini yansıtmaktadırlar. Geleneklerine bağlı bir çok yöremizde çorap ayağa giyilen bir giysiden çok bireylerin duygularını ve düşüncelerini dile getirdikleri bir iletişim aracıdır. Genelde beş şişe yapılan çoraplar yün, pamuk ve sentetik ipliklerle örülmektedir. Ayrıca çoraplarda görülen motiflerin bitkilerden, canlı varlıklardan, eşyalardan, çeşitli simgelerden alınan motiflerin stilize edildiği gözlenmektedir.

Kültürümüzün önemli bir parçası olan el örgüsü çoraplarımız gelişen teknoloji nedeniyle yörelerimizde eski özelliğini kaybetmeye başlaması bu araştırmayı gündeme getirmiştir. Bu bilgiler doğrultusunda yazılı kaynaklar taranıp incelendiğinde araştırma yöresi olarak ele alınan Bitlis ili el örgüsü çoraplar ile ilgili bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Bitlis ilinde yapılmakta olan çorapların araç-gereç ve motif yönünden incelenmesi, yöredeki çorap örücülüğünün günümüze kadar geçirdiği aşamalar, geleneksel çorap örücülüğünü sürdüren bireylerin özellikleri, ürünlerini pazarlamaları gibi konular araştırmanın problemini oluşturmuştur.

Bu araştırmanın genel amacı “Bitlis ilinde geleneksel bir özelliğe sahip olan el örgüsü çorapların teknik, araç-gereç, ve motif özellikleri yönünden incelenerek örücülük sanatı çerçevesinde günümüzde kullanılacak çağdaş uygulamalara dönüştürülüp yeni bir boyut kazandırılması olup; Bu genel amaç doğrultusunda aşağıda işlevsel amaçlar üzerinde çalışılmıştır.

1- Çorap örücülüğünün örücülük sanatı içerisindeki yeri ve önemi nedir?

2- Bitlis ili geleneksel el örgüsü çoraplarda kullanılan araç-gereç ve teknik özellikler nelerdir?

3- Desen, motif, renk ve kompozisyon özellikleri nelerdir?

4- Üretilen geleneksel el örgüsü çorapların ilin turizm ve ekonomisindeki yeri ve önemi nedir?

5- Bitlis ilinde eskiden yapılmış olan çorap örnekleriyle halen yapılmakta olan çoraplar arasındaki farklar nelerdir?

6- Çoraplardan elde edilen desen ve motiflerin farklı kullanım alanlarında tasarımları yapılarak uygulamaları yapılabilir mi?

Bu araştırma

Bitlis il merkezi ve Tatvan ilçesindeki el örgüsü çoraplar ile, 1998-2000 yılları arasında, Türkçe ve yabancı kaynaklar, anket formu ve bilgi formu ile sınırlandırılmıştır.

Yapılan bu çalışma hissedilen bu eksikliği gidermek; yöre halkı tarafından üretilen çorapların devamını sağlamak, üretimi yapılan çorapların günümüz koşullarına uygun hale getirmek, örnekleri açısından yöre kültürüne katkı sağlamak ve diğer araştırmacılara kaynak oluşturmak üzere planlanmış ve yürütülmüştür.

BÖLÜM II

İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR

Bitlis ili ve çevresinde el örgüsü çoraplar üzerine daha önceden hazırlanmış bilimsel bir çalışmaya rastlanmamıştır. Araştırma konusuyla ilgili görülen tezler tarih sırasına göre özetlenmiştir.

Sügertin (1986) "Ankara İli Ayaş İlçesinde Örmek Çorapları" adlı yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezinde Ayaş ilçesindeki el örgüsü çorapları araç-gereç-teknik-desen yönünden incelemiş, ilçenin ekonomik yönden etkileşimini ve incelediği çorapların boyutlarını motif özelliklerini ve motiflerin yapılarını ele almıştır.

Küçükkaytan (1992) "Konya Müzelerinde ve Evlerinde Bulunan El Örgüsü Çorapları ve Eldivenler" adlı yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezinde çorap ve eldivenler hakkında bilgi vermiş, incelenen çorapların özelliklerine değinmiş, açıklamalar yapmış, motiflerin triko makinesi iki renkli sisteme göre desen kartlarını hazırlamış ve çağdaş tasarımlar yaparak uygulamıştır.

Akpınarlı (1995) "El Örgüsü Çorapların Teknik, Desen, Renk ve Kullanım Özellikleri" adlı yayınlanmamış Doktora Tezinde Konya yöresindeki el örgüsü çoraplarda geleneksel motif, desen, teknik, araç-gereç ve kompozisyon özelliklerini incelemiş, ayrıca çoraplarda kullanılan motif, renk, teknik gibi unsurlardan yararlanarak tasarımlar oluşturulmuş ve yeni bir boyut getirmiştir.

KÖKLÜ (1997) “ Çankırı İli Kızılırmak İlçesine Ait Birkaç Köyde Bulunabilen El Örgüsü Çorap Örnekleri ve Yeni Tasarımlar” adlı yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezinde el örgüsü çorapları araç-gereç, motif, kompozisyon yönünden incelemiş, yöreden elde ettiği motifleri aslına uygun şekilde triko makinesi çok kartlı (deco) sistemine göre hazırlayarak, günümüz modasına uygun tasarımlar yapmış ve yapılan tasarımları ürüne dönüştürmüştür.

BÖLÜM III

MATERYAL VE YÖNTEM

3-1- Materyal

Bu araştırmanın materyalini, Bitlis ili ve Tatvan ilçesinde yapılmakta olan geleneksel çorapların teknik, araç-gereç ve motif özellikleri yönünden incelenmesi, el örgüsü çorap ören bireylerden gözlem, inceleme, anket yoluyla elde edilen bilgiler ve çorap örnekleri oluşturmuştur.

3-2- Yöntem

“Bitlis İli Çorap Örucülüğünün Teknik Araç –Gereç, Motif Yönünden İncelenmesi Üzerine Bir Araştırma” konulu çalışma tarama modeli kullanılarak yapılmıştır, konuyla ilgili yazılı kaynaklar taranarak araştırmanın çeşitli bölümlerinde kullanılmıştır.

Araştırmanın evreni, Bitlis ili ve Tatvan ilçesinde el örgüsü çorap yapan bireylerden oluşmuştur. Örneklem grubu olarak ta tesadüfi örnekleme ile 29 birey ve 77 çorap örneği seçilmiştir. Veri toplama tekniği olarak ta Anket formu ve Bilgi formu kullanılmıştır. Bitlis ilinde yapılmakta olan el örgüsü çorapların teknik, desen, motif, araç-gereç özelliklerinin saptanması ile ilgili bilgileri elde edebilmek için araştırmacı tarafından anket geliştirilmiştir. Anket formu 9 açık uçlu, 17 kapalı uçlu olmak üzere toplam 36 sorudan oluşmaktadır (Bkz.Ek.A). Yörede ön denemesi yapıldıktan sonra araştırmacı tarafından gerekli düzenlemeler yapıp örneklem olarak seçilen gruba (29 kişiye) uygulanmıştır. Bireylerin eğitim seviyesinin yeterli olmayışı nedeniyle anket formu bizzat araştırmacı tarafından karşılıklı görüşme yapılarak doldurulmuştur. Anketler uygulandıktan sonra gerekli istatistiksel işlemler yapılarak çizelgeler oluşturulmuş, çizelgelerin yorumu yapılmış ve

kaynaklarla desteklenerek yoruma gidilmiştir. Anketlerde bazı sorularda birden fazla seçeneğin işaretlenmesi gerektiğinden toplam n'den büyük çıkmıştır. Bu tarz anketlerde uygulanan bireylerin sayısını gösterme yerine, seçeneklerin ağırlık durumu ön plana alınmıştır. Çizelge altlarında gerekli açıklamalar yapılmıştır.

El örgüsü çorap ören bireylerin ürettikleri çorapların boyutlarını, renklerini, kompozisyon özelliklerini, araç-gereçlerini saptamak amacıyla araştırmacı tarafından bilgi formu hazırlanmıştır. Bilgi formları ürünün bütün özelliklerini kapsayıcı niteliktedir. Bilgi formunda kullanılmak üzere çorapların ayrı ayrı genel görüntü ve detay olmak üzere fotoğrafları çekilmiştir. Ayrıca çoraplardan renkli desenli örgü tekniğiyle yapılanların motif çizimleri 2 x 2 mm büyüklüğündeki kareli kağıda motiflerin burundan başlık kısmına kadar renkli çizimleri yapılmıştır. Araştırmaya yerleştirirken % 25 fotokopiyle küçültülmüştür. Ajur ve desenli örgü tekniğiyle yapılan çorapların yapım aşamaları analiz edilerek anlatılmıştır. Çorabın boyutları tek tek ölçülerek bilgi formuna kaydedilmiştir. Boyutlardaki her birim aritmetik ortalaması alınarak ortalama uzunluk ve genişlikleri tespit edilmiştir. İncelemeye alınan çorapların bilgi formlarında kompozisyon şekilleri belirtilmiş ve dökümü yapılarak ilgili bölümlerde açıklanmıştır.

Tüm veriler doğrultusunda yorumlar yapılmış bu konuda yapılan diğer araştırmalarla desteklenerek sonuca gidilmiştir.

Bitlis Yöresinde yapılan araştırmadan elde edilen verilerden tespit edilen çorap motiflerinin günümüz ihtiyaçları doğrultusunda çağdaş yaklaşımla giyim, giyim aksesuarı ve ev dekorasyonunda kullanılmak üzere tasarımları yapılmıştır. Çeşitli örücülük tekniklerinden yararlanılarak, farklı malzemelerle 6 adet ürün tasarlanmış. Ve bu ürünlerden 3 tanesi giyim alanında değişik malzeme ve araç kullanılarak renk estetik, teknik uyum göz önünde bulundurularak uygulanmıştır. Tasarlanan ürünler ürün tanıtım kartı şeklinde araştırma sonuçları bölümünde sunulmuştur.

Araştırmanın hazırlık ve yazım aşamasında, istatistiksel işlemlerin hesaplanmasında G.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yazım Klavuzu, ARSEVEN (1994), KARASAR' dan (1979) yararlanılıp bu doğrultuda araştırma rapor haline getirilmiştir.

BÖLÜM IV

BİTLİS İLİ ÇORAP ÖRÜCÜLÜĞÜNÜN ÖZELLİKLERİ

4-1- Bitlis İli İle İlgili Bilgiler

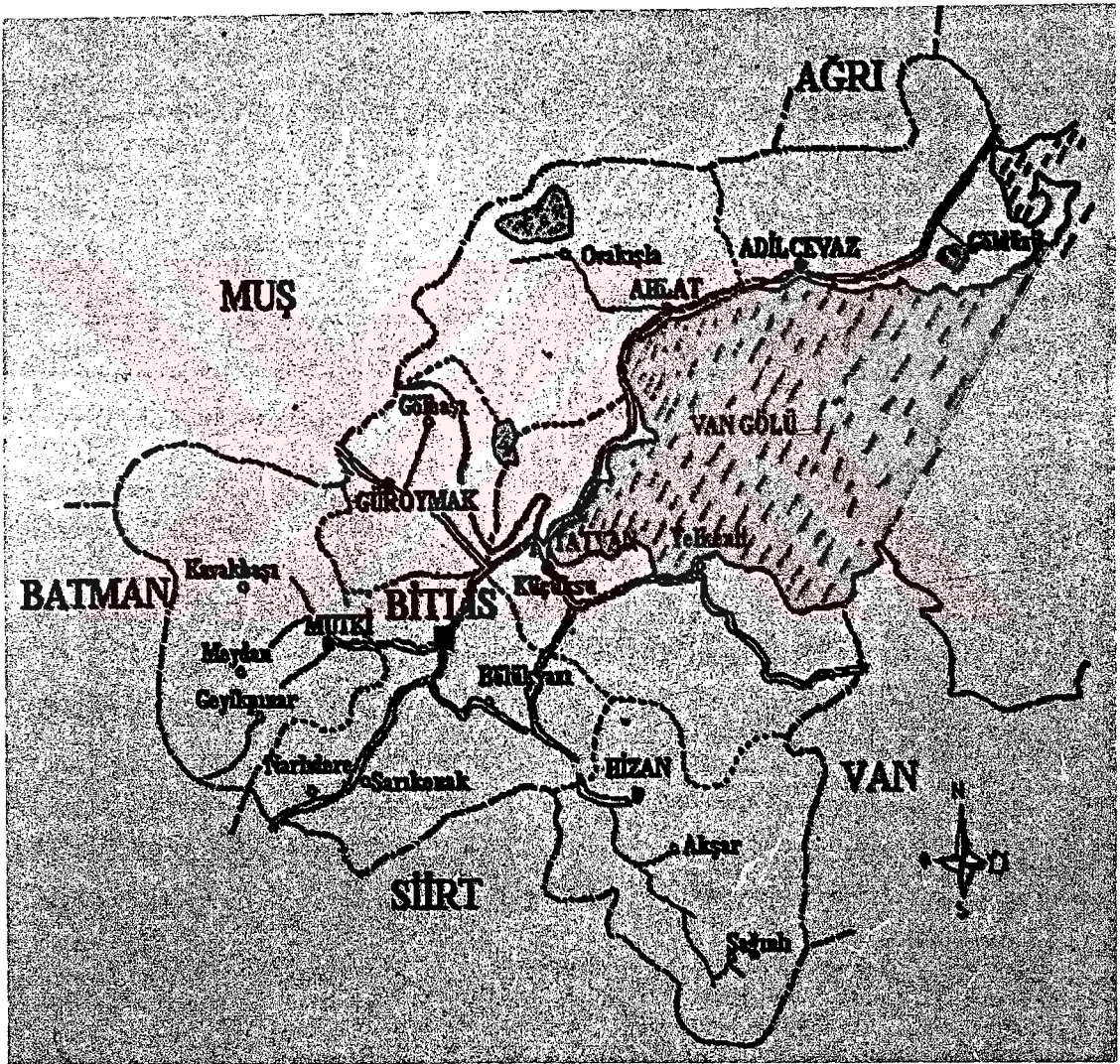
4-1-1- Bitlis İlinin Tarihi ve Coğrafi Durumu

Çeşitli kaynaklarda belirtildiği gibi Bitlis ilinin ne zaman ve kimler tarafından kurulduğu kesin olarak bilinmemektedir. Bu kaynaklarda Bitlis'in kuruluşuna ve kimler tarafından hangi tarihlerde alınmış olduğuna dair farklı söylenti ve rivayetler mevcuttur.

Bitlis toprakları Milattan 700 yıl kadar önce Urartu'ların hakimiyeti altında bulunuyordu. Bunların yıkılmasından sonra sırası ile Asur, Bizans ve İranlıların hakimiyeti altına girmiştir.(Aydın,1967:5).

Bu bilgiler ışığında Bitlis ilinin kuruluşunun M. Ö. yedinci yüzyıl olarak kabul etmek doğru bir saptama sayılabilir (Aydın,1967: 5).

Kentte bulunan eski kalıntılar bu bölgede yaşayan Urartu medeniyetine aittir (Renkli Büyük Türkiye Ansiklopedisi, 1983: 206). Bitlis ili daha sonraları çeşitli medeniyetlerin (Asurlular, Medler, Persler, Makedonlar, Selevkoslar, Partlar) etkisinde kalmıştır.

Şekil 1- Bitlis İl Haritası

Sesaniler'le Romalılar arasında sık sık el değıştiren Bitlis, 395'ten sonra doğu Roma imparatorluğu sınırları içinde kalmış fakat yönetim o bölgede bulunan beyliklerin hakimiyetinde bulunmuştur (Ana Brittanica, 1994: 8). Daha sonra İslamiyet ile tanışan Bitlis Emeviler, Abbasiler ve Mervaniler'in yönetiminde de kalmıştır (Çelebi, 1999: 15).

Türklerin Anadolu'ya girdikleri sırada Bitlis Türk boylarının uğrak yeri olmuştur. Kent ikinci kez Mervanoğulları'nın idaresine geçmişse de Diyarbakır Emiri Fahr üd -Davla Muhammed Bin Cehir, Bitlis ve yöresini alarak topraklarını "ıkta" sisitemiyle dağıtmıştır. XIII. yüzyılda sırasıyla Eyyübiler, Harzemşahlar ve Moğolların saldırılarına uğrayan Bitlis özellikle Celaledin Harzemşah ve Hülagün'ün ordularınca büyük bir yıkıma uğratılmıştır (Yurt Ansiklopedisi, 1982: 1398). 1085'te Dilmaçoğulları'nın daha sonrada Sökmenliler'in ardından da Eyyübiler'in eline geçmiştir. Bundan sonra Bitlis yöresinde Şerefhanlar Sülalesi ve beyliği etkili olmaya başlamıştır. (Ana Brittanica, 1994: 8).

XIV. yüzyıldan başlayarak Şerefhanoğulları Sülalesince yönetilen Bitlis, 1514 Çaldıran savaşıyla Osmanlı egemenliğine girinceye değin sırasıyla İlhanlılar, Celayiroğulları, Timurlar imparatorluğu, Karakoyunlular, Akkoyunlular ve Safevilerin saldırılarına ve işgaline uğramıştır (Yurt Ansiklopedisi, 1982: 1398).

Bitlis Yavuz Sultan Selim'in Çaldıran seferinden sonra Şeyh İdrisi Bitlisinin de aracılığı ile Bitlis Emiri Şeref Han IV Osmanlı Devletine bağlanmıştır (Meydan Larousse, 1990: 414).

Osmanlı İmparatorluğu dönemlerinde zaman zaman iç direnişlere de sahne olmuşsa da bu direnişler uzun ömürlü olamamıştır ve kısa zamanda bastırılmıştır (Bitlis Belediyesi, 1982: 24).

3 Mart 1916 tarihinde Ruslar tarafından işgal edilen Bitlis Gazi Mustafa Kemal Atatürk komutasındaki 16. Kolordu ve Çanakkale cephesinden gelen 2. Ordu birlikleri ile milis güçlerinin mücadelesi sonucu 8 Ağustos 1916'da düşman işgalinden kurtarılmıştır (Çelebi, 1999: 15).

Cumhuriyetin ilanıyla beraber "Vilayet" ünvanını hak eden Bitlis, 1929'da ilçe olarak Muş'a bağlanmışsa da 1933'de vilayet olmuştur (Çelebi, 1999:15).

Çeşitli Medeniyetlerin hakimiyeti altında kalan Bitlis ili, Makedonya imparatoru Büyük İskender'in Asya seferi sırasında kumandanlarından Badlis tarafından ele geçirilmiştir. Bugün estetik ve tarihi ihtişamını koruyan Bitlis Kalesi'nin bu kumandan tarafından inşa edildiği ve şehir isminin de bu kumandanın isminin değişik biçimlerdeki söylenişinden doğduğu rivayet edilmiştir (Meydan Larousse, 1990: 414).

Asur lisanında Bit veya Bad kelimeleri Araplarda ise Bedlis kelimesinin yurt manasına geldiği tespit edilmiştir. Daha sonraları ilin adı Bitlis olarak değişmiştir (Aydın, 1967: 6).

Bitlis Doğu Anadolu Bölgesinin yukarı Fırat bölümlerinin sınırı içinde bulunan Van Gölünün batı kıyılarını çevreleyen bir ilimizdir (Renkli Büyük Türkiye Ansiklopedisi,1983: 207).

Yüzölçümü 6.707 km olan Bitlis ili kuzeyde Muş, kuzeydoğuda Ağrı ve Van illeri, doğuda ve güneydoğuda yine Van, güneyde Siirt, batıda Batman illeriyle çevrilidir (Ana Brittanica,1994: 8).

İlin toprakları 41 derece 33 dakika, 43 derece 11 dakika doğu boylamları ile 37 derece 54 dakika , 38 derece 58 dakika kuzey enlemleri arasındadır. Deniz seviyesinden yüksekliği 1553 metredir (Çelebi, 1999 : 9).

Bitlis merkezle birlikte 7'si ilçe, 7'si belde olmak üzere 81 köyden oluşmuştur. İlin toplam nüfusu 300.843 (Britannica,1992:237) olup bunun 47.000'i merkezde yaşamaktadır (Renkli Büyük Türkiye Ansiklopedisi,1983: 207).

1500 metreden daha yüksek olan ilin toprakları çok engebeli ve dağlıktır. Kuzeydoğu kesiminde 4058 m' ye ulaşan Süphan Dağı ve 3050 m. Yükseklikteki Nemrut Dağı Türkiye'nin en yüksek dağlarından biridir (Ana Brittanica,1994: 8).

Türkiye'nin en büyük gölü olan Van Gölü, Bitlis ve Van illeri sınırları içindedir. İlde bulunan diğer önemli göller ise Nazik Gölü, Aygır gölü ve Nemrut Gölüdür (Renkli Büyük Türkiye Ansiklopedisi, 1983: 208).

Bitlis ilinde iklim sert ve karasal bir karakter taşır. Yazlar sıcak ve kurak, kışlar ise soğuk ve yağışlıdır (Meydan Larousse, 1990: 414) İl merkezinde yıllık sıcaklık ortalaması 9.4 C, yağış ortalaması ise 975,7 mm'dir. Bitki örtüsü iklim özelliğine göre değişiklik göstermektedir. İlin bazı yerlerinde fundalıklara rastlamak mümkündür (Bitlis ili, 1980: 2).

4-1-2- Bitlis ili El Sanatlarının Özellikleri

Geçmişte çok gündemde olan yöresel el sanatlarının birçoğu kaybolmaya yüz tutmuştur. El sanatlarından uzaklaşmanın belli başlı nedenleri, halkın geçim sıkıntısı, göç, teknolojik gelişmeler vb. dir. Son yıllarda bu alanda çeşitli kurum ve kuruluşlar yaptıkları çalışmalarla, yöre kültürüne katkı sağlaması, yeniden canlandırılıp yaşatılması, gelecek kuşaklara aktarılması ve bu l sanatıyla uğraşanlara gelir kazandırılması gibi konuların çözümü için çalışmaktadır (Bitlis ili, 1998: 5).

İpek Yolu üzerinde bir ticaret merkezi olan Bitlis'in il ve bazı ilçeleri dışındaki yerleşim birimlerinde dağlık bölgelerde yaşayanların çok oluşu, ulaşım zorluğunu ve beraberinde kapalı ekonomiyi getirmiştir. Genellikle bu yapıda yaşayan halk kendi üretimini kendi ihtiyacı için üretmesini ve değerlendirmesini çok iyi bilmiştir. Günümüzde kısmen yaşatılmaya çalışılan el sanatları çulhacılık (bez dokuma), kilim, kıl dokuma, örücülük (oya, dantel vb.) işleme, Semercilik (palan), ağaç işçiliği, saraççılık, ayakkabıcılık (çarık-harik-papuçcu), bakırcılık, demircilik, kazazlık vb.dir (Çelebi, 1999: 181).

Bitlis ilinde örücülük sanatının önemi büyüktür. İğne, mekik, tığ, firkete gibi aletlerle uygulanan ipek, pamuk vb. ipler bazen pul, boncuk vb. malzemelerde kullanılarak yapılan oya örücülüğü ve dantellerin yapımı hala sürmektedir. Bölgeden bölgeye farklı özellikleri olan iğne ve boncuk oyalarının en güzel örneklerine yörede rastlamak mümkündür. Oyaların bazısına verilen isimler ise şöyle sıralanmaktadır. Mısır püskülü, kaynana dili, biber, gül

ve cenderedir. Aynı zamanda işleme sanatı da eski özelliğini koruyarak devam etmektedir (Çelebi, 1999:181).

Geçmişten günümüze varlığını sürdürmeye çalışan kilim dokumacılığı üretimi azda olsa devam etmektedir. Asıl hammaddesi yün ve kıl olan kilim dokumacılığı günümüzde artık sentetik iplikle çeşitli ev ve kullanım eşyası olarak dokunmaktadır (Heybe, çuval, vb.) en çok kullanılan motif ise eli belinde, göbekli ve aynalıdır.

Çulhacılıkta, yöredeki çok eski el sanatlarından birisidir. Önceleri “çakarlı” ve “çekmeli” ismi verilen tezgahlar kullanılıyordu. Günümüzde artık bunların yerini mekikli el tezgahları almıştır. Giyim ve kullanım eşyası olarak üretimi az da olsa devam etmektedir (yaygı, mafraş, seccade, aba).

İlde dericilik sanatının da önemli bir yeri vardır. Geçmişte bölgenin papuç ve kundura üretimini yöre insanının karşıladığı fakat günümüzde ise bu sanatın yok olduğu görülmektedir. Papuç, ayakkabı yanında özellikle kırsal kesimde yapılan yöreye has “harik” ayakkabı yapımı da terk edilmiştir (Çelebi, 1999: 184).

Yörede geçmişten günümüze ulaşmayı başaramayan bir el sanatı da “semercilik”tir. Genellikle kırsal kesimlerde yaygın olarak keçe, çul, ve ağaç gibi malzemeler kullanılarak yapılan semere, palan da denilmektedir.

Ahşap işçiliğinin de Bitlis ilinde köklü bir geçmişinin olduğu, hala özelliğini koruyan eserlerden anlamak mümkündür. Ayrıca ilde yapılan bastonlar ilin ekonomisine katkı sağlamaktadırlar. Bütün bu el sanatlarının yanında

kaynaklar incelendiğinde taş işçiliği ve toprak işlerinin de yöre ekonomisine katkısı olduğu bilinmektedir.

4-2- Çorap Örücülüğü İle İlgili Kullanılan Temel Bilgiler

4-2-1- Çorap Örücülüğünün Tarihçesi

El sanatlarının en önemli ve en gösterişli türlerinden biride örücülük sanatıdır.

Örücülük “Yün, tiftik, ipek, pamuk vb. liflerden elde edilen ipliklerin şiş, tığ, mekik, iğne, firkete gibi özel araçlarla kendi üzerine bükülüp çeşitli ilmeklerle tutturulması veya düğümlemesi olarak tanımlanır. Örücülük sanatının ilk kez nerede, nasıl ve kimin tarafından yapıldığı kesin olarak bilinmemektedir. Ancak insanların örtünme ihtiyacını hissettiği zamanla başladığı zevk, beğenme ve yaratıcılık kabiliyetlerinin artmasıyla gelişme gösterdiği sanılmaktadır” (Akpınarlı, 1995: 4).

“Türlere ait ilk yazılı belgeler Orta Asya’da yapılan arkeolojik kazılarda bulunmuştur. M.Ö. VII., VIII. yüzyıllar arasında Orta Asya’da yaşayan Hunlar’a ait Pazırık 2. kurganındaki bulgular arasında konç kısmı koç boynuzu motifleri ile süslü yün çoraplar bulunmaktadır” (Atay, 1987: 33).

Çeşitli kaynaklarda 2. Pazırık kurganından çıkarılan Hun giyiminden örnekler arasında yer alan üzeri nakışlı keçe çoraplar M.Ö. ye kadar uzanan Anadolu Türk örgü sanatının ve çorapların önceki varlığını ortaya koymaktadır (Diyarbakırlı, 1972, Barışta, 1986, Akpınarlı, 1995: 4).

Bugün Yale Üniversitesi’nde yer alan en eski çorap örneği Dura Europosta Fırat nehri kenarında bulunan H. 256’ya tarihlenen üç örgü fragmandır. Londra Victoria and Albert müzesinde düz pamuklulardan dokunmuş kopt mezarlarından çıkarılmış çorap çiftleri vardır. 4. ve 5. yüzyıldan olan bu çorapların biri kahverengi-mor diğeri kırmızıdır. Doğuda gelişen varlığını koruyan örgüler ticaret gemileri ile Arap tacirler tarafından İspanya’ya getirilmiş

daha sonrada İngiltere ve İskoçya da gelişimini sürdürmüştür. 12. ve 16. yüzyıllar arası İspanya'da ve İtalya 'da başarı ile yapılan örgünün kaynağı olmuştur (Barışta, 1986: 86).

Kaynakların verdiği bilgilere göre, Anadolu Türk Örgü Sanatında, çoraplarda kullanılan ve Divan-ı Lügat-ı Türk'te yer alan "suf-yün ipliğinden elle örülen kuşak, iğ-ip bükme için kullanılan aygıt, teşrüm: eğrilmiş yün yumağı, urukluk: yüng-ip yapılmak için hazırlanan yün, yeteng: yün atılan kabartılan atımcı yayı, sag: yün atmak için kullanılan sopa bazı terimlerdir (Barışta, 1986 ve Akpınarlı, 1995: 5).

Türklerde ise ayak bileğinden diz kapağına kadar sarılan enli ve kalın (yün ve keçeden) parçaya "dolak" denildiği, dolaktan başka dizlikte kullandıkları, ayrıca dizliğe benzeyen "tozluk"ise "oğuk" adını verdikleri anlaşılmaktadır.

Bugün Sofya National Museum of Hstory'de Uzunköprü çorapları arasında sergilenen nakışlı keçe çorapların varlığı bu çorapların Hun prenslerine ait keçe çoraplara benzerliği 17. yüzyıla ait narh defterinde çorap-fruşan başlığı altında "kiçi ayak" olarak isimlendirilen bir çorap bulunması Fyness Moryson'un Shakespeare'nin Avrupa'sını anlatan Seyahatnamesinde Türkleri anlatırken "Eğerleri küçük ve serttir. Atların taşıyamayacağı harp eğerleri kullanmazlar. Kamçıları işlidir ve ayaklarının altındaki üzengi uzun ve atı dürtmek için arkası keskindir. Hiçbir atlı çizme giymez, donlarını saran bez çoraplar giyerler " diye belirtmiştir" (Barışta, 1986: 873).

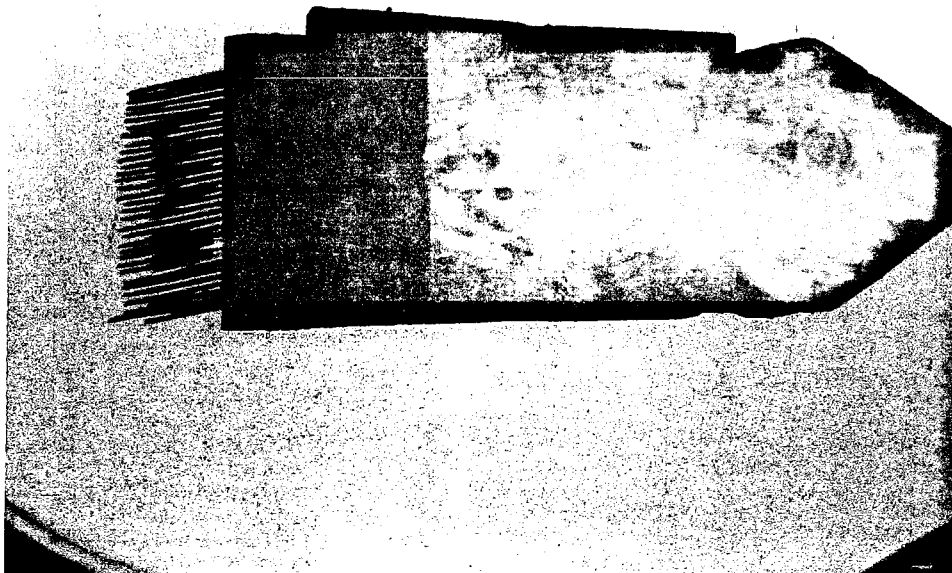
Kaynaklar incelendiğinde yazılı bilgiler dışında resim ve gravürlerde de yer alan tasvirlerde çorap konusunda bilgileri ortaya koymaktadır. yer aldığı görülmektedir. .çorap konusunda bilgileri ortaya koymaktadır."Viyana National Bibliotegue "Bodleian Library Oxford" British Museum" gibi müzelerde bulunan çizimler 16-17 yüzyıllarda kadın kıyafetlerinde çorabın özellikle sokak kıyafetini tamamlayıcı olarak kullandığını öte yandan 16. 17. ve 18. yüzyıllardan günümüze ulaşan minyatürlerde karşılaşılan "diz çakışır" çekme giydirilmiş figürlerin bir grubunun Türk çarığı ve çoraplarla kıyafetlerinin tamamlandığı gözlenmektedir" (Barışta, 1986: 873).

4-2-2- Çorap Örücülüğünde Kullanılan Araç-Gereçler

4-2-2-1-Araçlar: Çorap örücülüğünde kullanılan araçları ikiye ayırmak mümkündür. Birincisine yünün iplik haline getirilmesi esnasında kullanılan araçlar, ikincisine hazır hale getirilen ipliğin örülmesi sırasında kullanılan araçlar diyebiliriz.

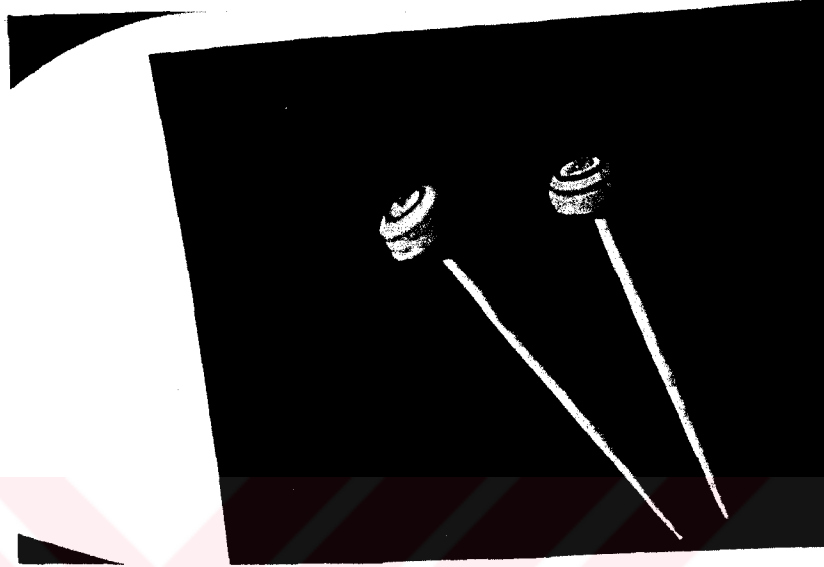
4-2-2-1-1-Yünün İplik Haline Getirilmesi Aşamasında Kullanılan Araçlar: Çorap örücülüğünün yapılabilmesi için yünün iplik olarak hazırlanması gerekmektedir. Bu hazırlık aşamasında kullanılan araçlar sırası ile aşağıda verilmektedir.

4-2-2-1-1-1-Tarak: Yaklaşık 70x25 cm boyutlarındaki tahtanın bir tarafında iki sıra,sivri uçları yukarı gelecek şekilde yerleştirilmiş çiviler (metal teller) bulunur. Didilen yünün liflerini, birbirinden ayırmaya ve çöplerinden temizlemeye yarar (Doğruol,1995:24). (Bkz. şekil- 2)

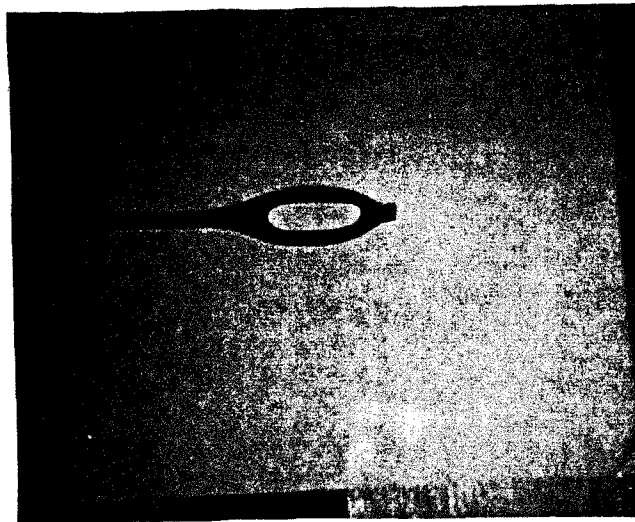
Şekil 2- Bitlis yöresinde kullanılan Tarak (Özgün;1998)

4-2-2-1-1-2 Teşi: Ağırşığı biraz büyük ve sabit olan bir çeşit iğdir. Ağırşığı üst kısımdadır, ucu çengellidir, çubuk kısmı da ağırşığa doğru uzanmaktadır (Akpınarlı, 1995: 11). (Bkz. şekil - 3)

Şekil 3- Bitlis yöresinde kullanılan Teşi (Özgün;1998)

4-2-2-1-1-3- Darik: Ağaçtan yapılmış, yünün taranıp simek haline getirildikten sonra üzerine sarılmasına yarayan, 20 cm uzunluğunda düz ve oval kısmı bulunan 35-40 cm' lik bir araçtır (Bkz.şekil.4).

Şekil 4 - Bitlis yöresinde kullanılan Darik (Özgün;1998)

4-2-2-1-1-4- Kirman: Bir eksen üzerine geçirilmiş haç biçiminde iki tahta parçasından oluşmuştur. Eksenin alttan üçte biri uzaklığında haç biçimindeki tahtaların kaymaması için bir çıkıntı vardır. Kirman ile eğrilen ipliklerin kalın olmasının sebebi hem ağırlığının fazla oluşu hem de dönme hızının düşük olmasıdır. Bununla birlikte, iğne oranla daha çabuk iş gördüğünden yaygın olarak kullanılmaktadır. Eğrilen iplik hac biçimindeki tahtaların arasına sarılır ve bu tahtalardan birinin çekilmesiyle yumak olarak alınabilir. Kirman günde 200-250 gr iplik üretebilir (Dölen,1992: 214). Araştırma yöresi olarak alınan Bitlis ilinde “kirman” kullanılmadığı gözlenmiştir.

4-2-2-1-1-5- Öreke: Bir metre uzunluğunda bir ağaç çubuğun alt kısmına tahta tabla üst kısmına ise bir külah geçirilerek, sümek denilen yün parçasını bağlayıp ıslak parmak ucu ile bükerek iplik haline getirmeye yarayan en eski eğirme araçlarından biridir (Akpınarlı,1995: 12).

4-2-2-1-1-6- Çıkırık: El iğlerinde iplik hem bükülür ve hem de sarılır. Yani iğ ile masura aynıdır. İğ ve masuranın aynı olduğu çıkırık Asya kökenlidir. Ve eski çağlarda Hindistan’da kullanılmıştır (Dölen,1992: 214). El ve ayakla çevrilip üzerindeki iğ’i döndüren basit bir alettir. Çıkırığın iğne kısmına lifler el yardımıyla verilir. Bükülen iplikler iğün üzerine sarılır. Çıkırığın ayrıca iplik sarma işinde de kullanıldığı görülmektedir. Çıkırık Bitlis yöresinde kullanılmamaktadır. İpliğin büküm işlemi yine Teşi denilen aletle yapılmaktadır.

4-2-2-1-1-7- İğ: Bir ucu ince ve öteki uca doğru gittikçe kalınlaşan genellikle tahtadan yapılmış bir çubuktur. Kalın olan ucunda koni biçiminde ve ağırsak adı verilen bir tabla bulunur. İğnin iki türü vardır. Küçük olanında ağırsak hareketlidir ve yerinden çıkartılabilir. Bu tür iğler öreke ile birlikte kullanılır. Büyük iğlerde ağırsak sabittir. Ve ağırsağın tepesinde ince demir telden bir çengel vardır (Dölen,1995: 201).

4-2-2-1-2- Hazır Hale Getirilen İpliğin Örülmesi Sırasında Kullanılan Araçlar

4-2-2-1-2-1-) Şiş: Örgü şişleri şekil ve kullanıldığı yerler bakımından üç gruba ayrılır.

Bir ucu sivri şişler: Bu şişle sıra halinde,ileri ve geri örmek için bir çift halinde kullanılırlar. Çelik,plastik,alüminyum veya tahtadan yapılırlar; bir uçları sivri olan bu şişlerin öteki uçları ilmeklerin kaçmaması için topuzludur (Dinçsoy, Polat; 196: 6). İnceden kalına göre 2 ila 35 m/m arasında numaraları bulunmaktadır. Piyasada çelik,plastik,alüminyum, tahta ve bambudan yapılmış çeşitleri bulunmaktadır. Bir ucu sivri şişlerle örgü örmek rahat ve kolay olduğundan en çok tanınan ve tercih edilen şişlerdir (Atay, 1987: 45).

İki ucu sivri şişler: Halk arasında beş şiş diye bilinmektedir. Plastik,alüminyum ve üzerine nikel kaplanmış çelikten yapılırlar. Boyları 12,5 ile 17,5 cm arasındadır. İki ucu sivri şişler çorap, eldiven, gibi yuvarlak örülmesi

gereken eşyaların örülmesinde kullanılmaktadır. Beş şişe verilen isim yöreden töreye farklılık göstermektedir (Atay, 1987: 46)(Bkz. şekil.5).

Şekil 5- Beş Şiş (Özgün 1998).

Yuvarlak şişler: 14 cm uzunluğunda iki kısa şiş birbirine şiş kalınlığında misina ile bağlanarak yapılan numaraları 2.5 ila 7 m/m arasında değişen değerler alan araçlardır. Yuvarlak şişler yuvarlak örülmesi gereken işlerde kullanılmakta ayrıca düz örülmesi gerekenlerin ölçülerinin aynı olmasını sağlamaktadır (Akpınarlı, 1995: 15).

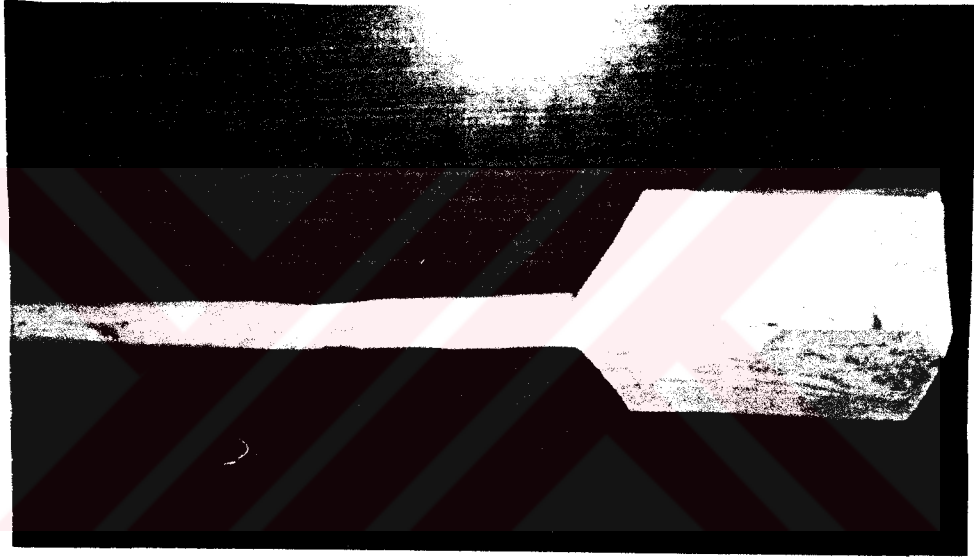
4-2-2-1-2-2-Tığlar: Tığ bir ucu çengelli, diğer ucu düz 15-20 cm uzunluğunda çelik, alüminyum kaplama, plastik, şimşir, fildişi ve kemikten yapılmış bir örgü aracıdır. Tığın ucu çengel şeklindedir. Tığlar yapılacak işe kullanılacak gerece göre çeşitli kalınlıkta olurlar. Tığlar numaralar küçüldükçe kalınlaşır, numaralar büyüdükçe inceliyor (Atay, 1987: 330).

4-2-2-2 Çorap Örucülüğünde Kullanılan Gereçler

4-2-2-2-1-Yün ipliği: Örgü çoraplarda Hammadde olarak genellikle yün ve tiftik kullanılmaktadır. Çeşitli hayvanların derilerinden sağlanan tekstil elyafının en önemli ve tipik olanı koyunlardan elde edilen yündür. İlk taş devrinin ardından insanlar. Koyun ve keçiyi evcilleştirmişler ve insanlar bunu tekstil elyafı olarak kullanmaya başlamıştır (Dölen,1992: 123). Hayvanların cinslerine göre yılda 1-2 kez kırılmak suretiyle elde edilir. Hayvandan kırıldığı zamanki durumuna “yapağı” denir. Bir çok işlemten geçtikten sonra “yün” adını alır (Doğruol,1995: 23). Kırma sonucu elde edilen yapağı suya bastırılır ve zaman zaman çalkalanarak kirleri yumuşatılır (Eşberk,1947:119). Daha sonra düzgün bir taş veya kütük üzerine konulan yapağı sabun gibi köpürünceye kadar tahta tokaçlarla dövülür. Bunun ardından suyu berrak oluncaya kadar bol su ile yıkanır. Süzölmeye bırakılır ve yayılarak güneşte kurutulur. Kurutulan yün basit el taraklarında taranır. Kısa ve elverişli olmayanlar tarakta kalır. Taranan yün lifleri aynı yönde olacak biçimde üst üste veya yan yana konulur. Taranmış yapağı lifleri uzunluğuna dikey olarak dürlür veya 2-3 cm kalınlığında ve 0-5-1 m boyunda fitiller yapılır. Birincisine sümek ikincisine kolluk veya kolçak adı verilir. Eğirmede kullanılan araçlar yardımıyla iplik haline getirilir (Dölen,1995: 213). Çoraplarda kullanılan ipliğin 2 kat olması gerektiğinde yapılan işleme halk arasında koşlama denir. Koşlama, iki iğ üzerindeki ipliğin bir yumak halinde getirilmesidir. Yumak iki iğden birer uç alınıp sarılarak yapılır. Sonra bu iplik tekrar kıvratılır ki yapılan işleme “Yefeme” denir (Kuzucular,1976: 13).

Bitlis ilinde geleneksel olarak hazırlanan yün ipliği aşağıdaki aşamalardan geçerek elde edilmektedir.

Koyundan kırılan yapağı, suya bastırılır ve iyice temizlemek için taş veya düz bir zemin üzerinde akarsu kenarlarında “tokaç” denilen yaklaşık 1 m uzunluğunda bir elle kavranabilecek kalınlıkta bir yüzü düz olan ahşap araç (Bkz. şekil 4) yardımıyla dövülerek yıkanır. Yıkanan yapağı gölgede süzdürülür ve güneşte kurumaya bırakılır (Bkz.şekil 6-7).

Şekil 6- Bitlis ilinde yün yıkamada kullanılan Tahta tokaç (Özgün.1998)

Şekil 7- Bitlis yöresinde yünün temizleme işlemi (Özgün 1998)

Yapağılar yıkama işleminde az keçeleştiğinden liflerinin birbirinden ayrılabilmesi için iki el arasında esnetilerek açılır. Bu işleme de “didime” işlemi denir. Daha sonra taramaya geçilir. Taranacak yünden bir tutam alınarak iki elin arasında orta kısmı tarağın dişlerine gelecek şekilde geçirilir, İki el aynı anda yana açılır(Bkz-şekil 8-9). Bu işlem sürekli ve mekanik yapılarak lifler birbirine paralel duruma getirilir. Uzun lifler ayrılır üst üste konulur.

Şekil 8- Bitlis yöresinde yünün didilmesi işlemi (Özgün.1998)

Şekil 9- Bitlis yöresinde yünün taranması işlemi (Özgün.1998)

Taraktan geçirilen yün kısa liflerden ve aralarındaki bir takım yabancı maddelerden arınır. Sadece uzun ve kullanmaya elverişli lifler kalır. Uzun liflerin üst üste getirilip yatay bir zeminde rulo şeklinde sarılır bu haline "simek" denir (Bkz. şekil 10)). Taranmış ve eğrilmek için hazırlanmış simекler "darık" denilen araca sarılır (Bkz. şekil 11) .

Şekil 10- Bitlis yöresinde yünün "Simek" yapılması işlemi (Özgün. 1998)

Şekil 11- Bitlis yöresinde yünün "darık"e sarılması işlemi (Özgün. 1998)

Darik'te sarılı olan yün eğrilmeye hazırdır. Yünü eğirecek olan birey "Darik" i sol eliyle kavrar. Sağ eliyle yörede "teşi" adı verilen aracı kullanır. Sağ eliyle teşiyi kendi ekseni etrafında hızla çevirirken sol eliyle tuttuğu darik' in üzerine sarılı olan yünü sağ eliyle istediği kalınlıkta düzelterek iplik halinde uzamasını sağlar (Bkz. Şekil. 12). Teşi 'nin tepesindeki metal çivi ile bireyin sol elinde tuttuğu darik arasındaki iplik haline dönüşen yün, daha sonra teşinin başlık kısmının altındaki kısma sarılır. Bu işlem darik' teki yünün iplik haline getirilmesine kadar devam eder. İpliğin daha kalın ve sağlam olabilmesi için katlama işlemi gerekmektedir. Bunun için iki top veya teşiden gelen iplikler tekrar teşi yardımıyla bükme işlemine geçilir (Bkz. şekil.13). Teşide hazır hale getirilen iplik, "top" veya "kelef" adı verilen biçimlerde sarılır (Bkz. şekil.14).

Şekil 12- Bitlis yöresinde yünün eğrilmesi işlemi (Özgün.1998)

Şekil 13- Bitlis yöresinde eğrilen ipliğin bükme işlemi (Özgün.1998)

Şekil 14- Bitlis yöresinde ipliğin çile (Kelef) haline getirilmesi (Özgün.1998)

4-2-2-2-Pamuk İpliği: Pamuk, bir lif bitkisidir (Kaya, Yazıcıoğlu:1992: 53). Keten ve yün ile birlikte tekstilde kullanılan en eski elyafıdır. Pamuk bitkisi, hemen hemen dünyanın her yerinde yetişir. Ancak bitki daha çok nemli ve sıcak iklimi sever. Bir yıllık bir bitki olup ilkbaharda ekilen tohumdan boyu en fazla 1 metreye varan bir bitki elde edilir. Pamuk liflerinin hasadı genellikle Ağustos ve Ekim ayları arasında yapılır. Olgunlaşan pamuklar zaman zaman toplanır. Tarlalardan elle veya makinelerle toplanan pamuklara “kütü” pamuk denir. Toplanan pamuklar çırçır makineleri yardımıyla koza ve tohumlarından ayrılırlar. Çırçırlanmış pamukla ayrı ayrı paketlenerek(balyalanarak) iplik fabrikalarına gönderilir (Başer,1992: 38). Pamuk ipliği, yün ve ipekten daha az esnektir. Örücülükte daha çok sodyum hidroksit yardımıyla merserize edilmiş pamuk iplikleri kullanılır (Atay,1987: 58).

4-2-2-3-Sentetik İplik: Sentetik elyaf polimerleşme olayı sonucunda doğada bulunmayan büyük molekülü bileşiklerin elde edilmesine dayanır. Tümöyle sentetik ilk polimer elyaf “nylon” dur (Dölen, 1992: 178-179). Sentetik iplikler tabii ipliklere ve yünlere karıştırıldığında dayanıklılıklarını artırır, maliyetini düşürür. Yünlere karıştırıldığında keçeleşmeyi önler. Örücülükte % 100 sentetik olan ipliklerde kullanılır. Nylon, orlon, dakron, dralon, rayon gibi ipliklerin dışında en çok kullanılanı “orlon”dur (Atay,1987: 58).

Diğer kullanılan gereçler ise, sentetik ve bitkisel boyalar, mordan olarak kullanılan şap ve tuzdur.

4-2-3-Çorap Örücülüğünde Kullanılan Teknikler:

Şiş örücülüğünde, örgü örmenin temeli birbiri ardına sıralanan ilmekler yardımıyla olur. Bütün örgülerin temeli ters örgü, yüz örgü ilmek atma, ilmek eksiltme ve ilmek artırmadır. Bu yüzden hangi tekniği uygularsak uygulayalım bu temel örgü tekniklerini kullanmak zorundayız. Çorap örücülüğünde de bu tekniklerin çoğu kullanılmaktadır.

4-2-3-1- Yüz Örgü :

Yüz örgüyü oluşturabilmek için öncelikle istenilen sayıda ilmeğin şişin üzerinde hazırlanması gerekmektedir. Üzerinde ilmekler bırakılan şiş sol elde diğer şiş ise sağ elde tutulur. Sağ elin küçük parmağı üzerinden geçirilip yüzük ve orta parmağın altından işaret parmağının üstünden geçirilir. Yüz örgüyü örerken iplik daima arka tarafta kalır. Sol eldeki şişin üzerindeki ilmeğin içinden sağ eldeki şişin yardımıyla soldan sağa doğru geçirilir. Daha sonra sağ elin işaret parmağı üzerinde bulunan yün alttan üste doğru şişe sarılır. Yün sarıldıktan sonra ilmeğin içinden yeni bir ilmek oluşturarak çekilir. Sol şişte kalan ilmek serbest bırakılır. Sol şişteki ilmekler bitinceye kadar yukarıdaki işlemler devam edilir (Bkz. Şekil. 15).

4-2-3-5-İlmek Uzatma:

Uzun görünümlü ilmekler elde etmek için değişik teknikler uygulanır. En çok uygulananı ise istenilen ilmek uzunluğuna göre şişe yün sarılmasıdır. Sağ şişe ilmek uzunluğuna göre yün sarılıp gelen ilmek örülür. Tekrar ilmek sarılır. İşlem sıra sonuna kadar devam ettirilir. Sonraki sırayı giderken sarılan ilmekler şişten bırakılarak örülmüş olan ilmekler çekilir uzatılır. Uzatmadan sonraki sıralar normal örülür (Atay,1987:75).

4-2-3-6-İlmek Çaprazlama:

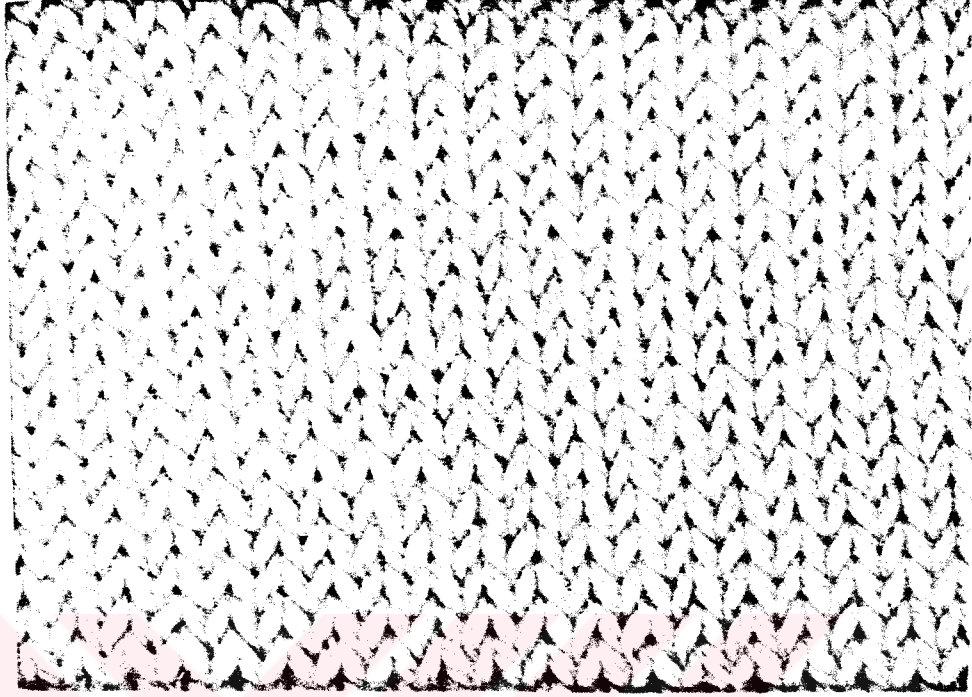
Bu teknikte çaprazlama işlemi sağa veya sola doğru yapılmaktadır. Sağa doğru çaprazlarken 2 ilmek 1. İlmekten önce örülür. Daha sonra 1. İlmek örülür. Sola doğru çaprazlamada 2. İlmek 1. ilmekten önce arkadan örülür. Sonra 1. İlmek örülür. Çaprazlama işleminde ilmek sayısı çaprazlamanın kalınlığına göre istenilen sayıda uygulanır (Atay,1987:76).

4-2-3-7- İlmek Bırakma (Kaçırma):

Örme esnasında istenilen ilmek sağ veya sol şişten serbest bırakılarak örgünün esnetilerek aşağıya inmesi sağlanır. Ajur oluşturulacak biçimde .Desen çalışması yapılacaksa ve eğer kısa mesafede oluşturulacaksa daha önceki sıralarda ilave ilmek atılır. Bu ilmekler kaçırıldığında ilave ilmeğin atıldığı sıraya iner daha aşağı kaymaz (Atay,1987:78).

4-2-3-8-Eksiltmeler:

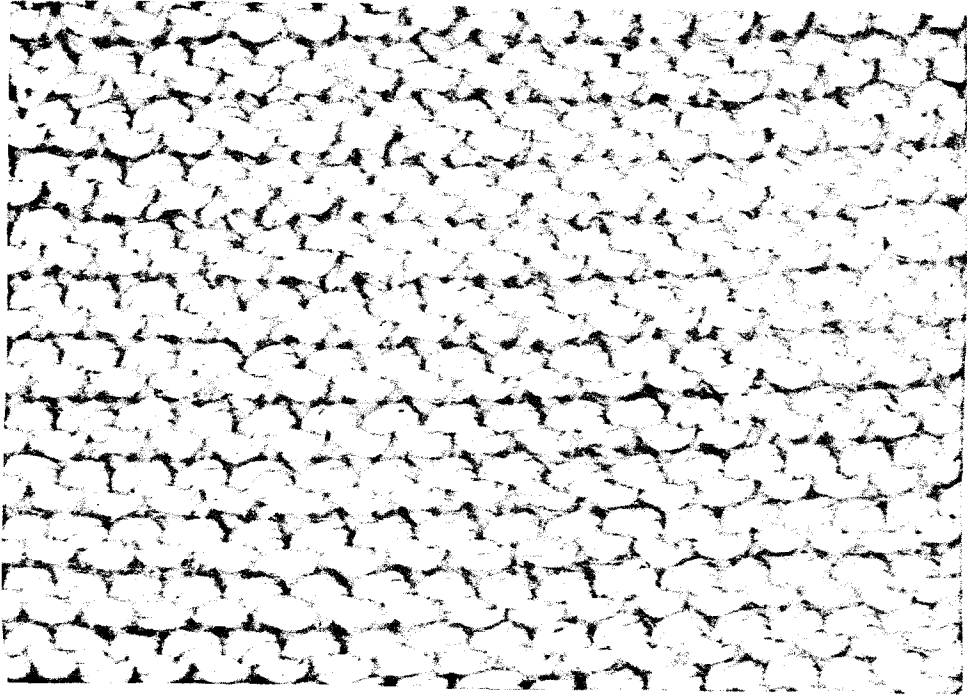
İki ilmeğin birlikte alınarak yüz veya ters örgü tekniği ile örülmesidir. Eğer eksiltme örgünün kenar kısmında yapılacaksa 1. İlmek örülür. 2. ve 3. İlmeklerde eksiltme yapılır. Örgü kenarının muntazam olması sağlanır. Eksiltmeler çiftli olarak veya sağa, sola meyil verilerek yapılmaktadır (Atay,1987:88).

Şekil 15- Yüz Örgü (Özgün. 1998)

4-2-3-2-Ters örgü:

Yüz örgüde olduğu gibi yine şişin üzerine istenilen sayıda ilmek atılır. Şişin ve yünün konumu yüz örgüde olduğu gibidir. Fakat yün şişin ön tarafındadır. Bu sefer sağ eldeki şiş, sol eldeki şişin üzerindeki birinci ilmeğe sağdan sola doğru batırılır. Yün işaret parmağı ile şişe arkadan öne doğru sarılır. Yün şişe sarıldıktan sonra ilmek içinden arkaya doğru çekilerek sol şişteki birinci ilmek serbest bırakılır (Bkz. şekil. 16).

Şekil 16- Ters Örgü (Özgün. 1998)

4-2-3-3-Örmeden İlmek Alma:

Sağ şiş, sol şişteki ilmeğin içinden sola doğru aynı yüz örermiş gibi batırılır. Fakat ilmeği örmeden sol şişteki ilmek sağ şişe kaydırılmış olur. Aynı işlemin tersi yapılırsa ilmek sol şişe aktarılmış olur (Atay, 1987:70).

4-2-3-4-İlmek Döndürme:

İplik arkada bırakılır. Sağ şiş sol şişteki birinci ilmeğin arkada kalan biritinin içinden sağdan sola doğru geçirilip arkada olan yün şişin üstüne sarılarak yüz örermiş gibi çekilir. Aynı işlemi ters örgü örermiş gibi uygulanırsa ters ilmek döndürme meydana gelir (Atay, 1987: 71).

4-2-3-9-Artırmalar:

Örgüde en çok kullanılan tekniktir. Artırmalar uygulanış özelliklerine göre 2 ye ayrılırlar. Basit ve çift artırmalar. Basit artırmalar; şişe ilmek dolayarak, ilmek içinden ilmek alarak, ilmekler arasından iplik kaldırılarak, ilmek dibinden ilmek çıkararak, bir ilmeği birden fazla örerek uygulanmaktadır. Çift artırmalar bir ilmeğin yada daha çok ilmeğin sağından solundan artırarak açı oluşturacak biçimde bir görünüm kazandırmaktadır (Atay,1987:80).

4-2-3-10-İlmek Kapatma:

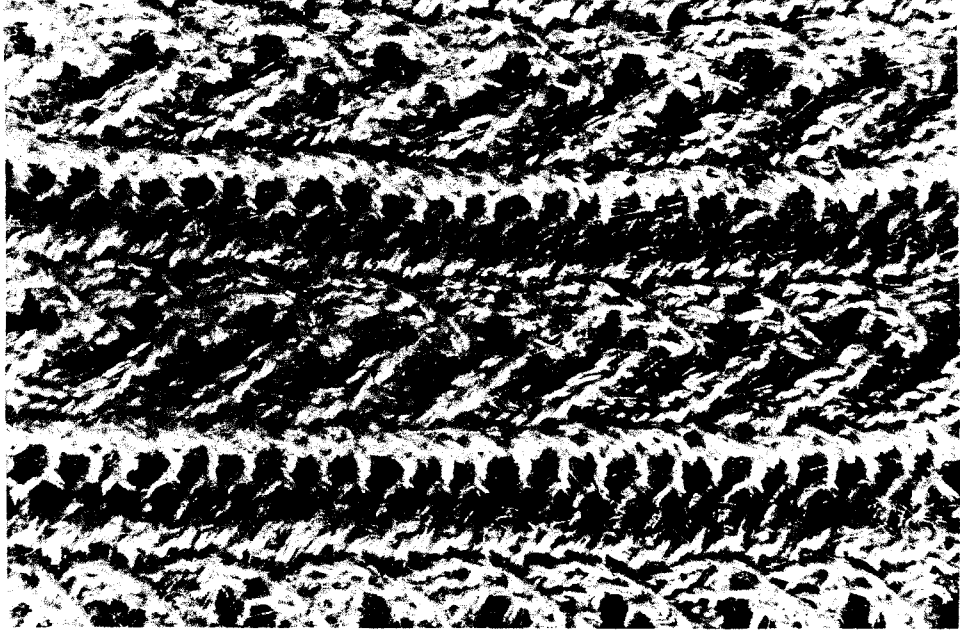
İlmeklerin sökülmesini engellemek için örgünün bitiminde uygulanmaktadır. İlmek kapatmalarda uygulanış tekniklerine göre; iki ilmeği beraber örerek kapatma,ilmek içinden ilmek geçirerek kapatma,zincir oluşturmada kapatma şekillerinde yapılmaktadır (Akpınarlı,1995:24).

4-2-3-11-Düz Örgüler:

Yüz ve ters ilmekler örgünün temelini oluşturur. Bu örgü teknikleri bir veya daha çok sayıda değişik sıralarda aynı hizada ve kaydırılarak uygulandıklarında ortaya değişik örgüler çıkmaktadır. Bu örgüler Lastik örgü, Piring örgü, Selanik örgü, Haroşa vb dir.

4-2-3-12-Desenli Örgüler:

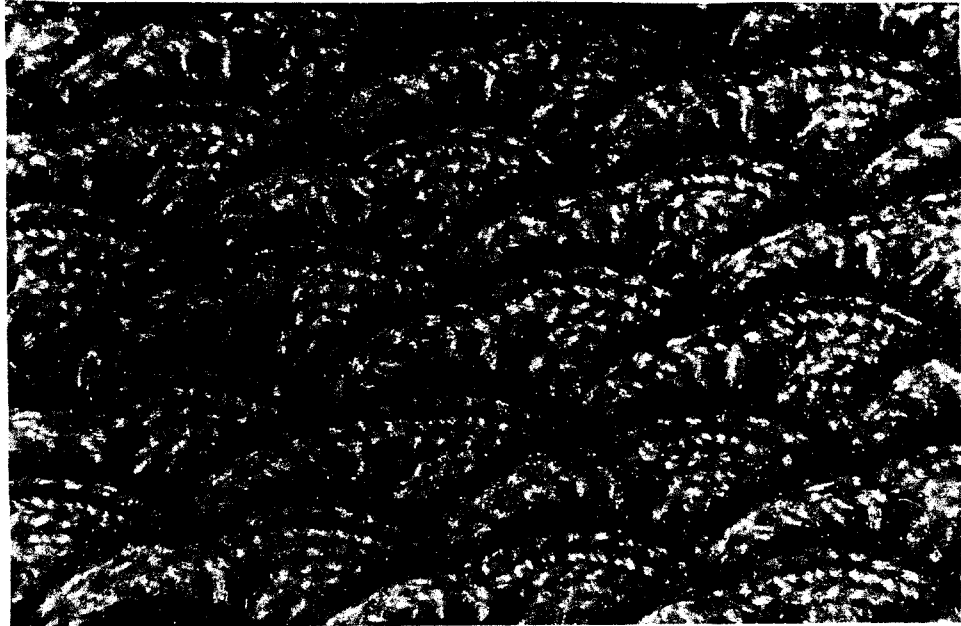
Desenli örgülerin oluşmasında temel tekniklerin bir çoğunu kullanmaktayız. Bu tekniklerin değişik şekillerde kullanılması sonucunda desenler farklı olmaktadır. Meydana gelen desenlere balık sırtı, selanik, saç örgüsü işkembe gibi isimlerde verilmektedir (Akpınarlı, 1995: 25) (Bkz. şekil. 17).

Şekil 17- Desenli Örgüler (Özgün. 1998)

4-2-3-13-Ajurlu Örgüler

Ajurlu örgüler daha çok temel tekniklerden ilmek artırma, ilmek eksiltme, ilmek bırakma gibi teknikler kullanılarak oluşturulmaktadır. Örgünün görüntüsü delikli olduğundan genelde halk arasında “delik işi” diye adlandırılır. Meydana gelen örgülere file ajur, dalgalı ajur, midye ajur, balık sırtı, ajur düz yollu ajur, basit ajur, kelebek ajur gibi adlar verilmektedir (Akpınarlı, 1995: 25). (Bkz. şekil. 18)

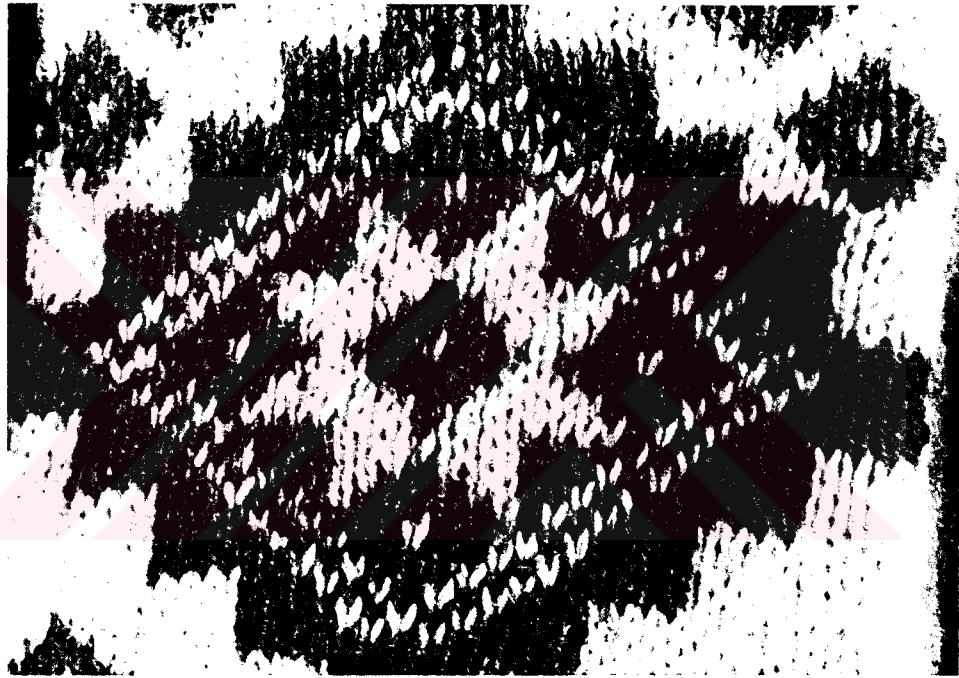

Şekil 18- Ajurlu Örgüler (Özgün. 1998)

Boylarına - Amaçlarına göre diye sınıflandırırken Kuzucular; Ökçelerine ve Burunlarına (gündelik çoraplar, cehiz çorapları ,asker çorapları,oynaş çorapları ,töre çorapları,yol çorapları ,damat çorapları,gelin çorapları ,güreş çorapları ,tüylü çoraplar)göre diye sınıflandırmaktadır. Özbel'e göre bu sınıflandırma;Ak çoraplar -Kara çoraplar -Alaca çoraplar -Kıvalı çoraplar -Tüylü çoraplar -Nakışlı çoraplar olarak yapılmıştır. Bütün bu sınıflandırmaları kapsayıcı nitelikteki bir sınıflandırmayı ise Akpınarlı; Aracına göre- Gerecine göre (tiftik çoraplar, tüylü çoraplar,yün çoraplar,pamuk çoraplar, tek ipli çoraplar, çift ipli çoraplar) Kullanılış amaçlarına göre (gündelik çoraplar, töre çorapları,yol çorapları, çeyiz çorapları, gelin çorapları, damat çorapları, oynaş çorapları, güreş çorapları, asker çorapları) Kullanılan örgü tekniğine göre (düz çoraplar, desenli çoraplar, renkli desenli çoraplar, ajurlu çoraplar) olarak geliştirmiştir.

4-2-3-14-Renkli Desenli Örgüler

Renkli Desenli Örgü adından da anlaşılacağı üzere bir çok rengin düz ve desenli örgülerle kullanılması sonucu ortaya çıkmıştır. Yüzeyde bazen renklerle bazen desenlerle değişik dokular meydana getirilmektedir. Bu motifin renkli çalışılması örgünün muntazam olması için kareli kağıtlara renkli kalemle çizilip daha sonra tek tek ilmek sayılarak yapıldığı ve örgünün tamamlandığı bilinmektedir (Akpınarlı, 1995: 26).(Bkz. şekil. 19).

Şekil 19- Renkli Desenli Örgü (Özgün. 1998)

4-2-4- El Örgüsü çorap çeşitleri:

El örgüsü çoraplar aracına,gerecine,kullanışlarına,kullanılan örgü tekniğine, topuk (ökçe) şekline, burun şekline, boylarına ve renklerine göre çok yönlü olarak sınıflandırılmaktadır.

Kaynaklar incelendiğinde çok farklı sınıflandırmalarının yapıldığı gözlenmektedir. Haraççı ve Bozkale; Ökçelerine - Burunlarına - Gereçlerine

Şekil (20) Bitlis yöresinde çorap ören bir kadın(Özgün.1998)

BÖLÜM V

ARAŞTIRMA SONUÇLARI VE TARTIŞMA

5.1- Anket Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Bu bölümde araştırma verilerinin toplanmasında kullanılan anketlerden elde edilen sonuçlar sunulmuştur.

5-1-1- El Örgüsü Çorap Ören Bireylerin Yaş ve Cinsiyet Durumları

Bitlis il merkezinde çorap ören bireylerin yaşları ile ilgili veriler değerlendirilerek sonuçları çizelge 1'de sunulmuştur.

Çizelge 1

Yaş ile ilgili dağılım

Yaş grupları	f	%
73-78	2	6.89
67-72	5	17.24
61-66	5	17.24
55-60	9	31.03
49-54	3	10.34
43-48	3	10.34
37-42	1	3.44
31-36	-	-
25-30	1	3.44
Toplam	29	100.00

N:29

Çizelge 1 incelendiğinde bireylerin %31.03'ü 55-60 yaş % 17.24' ü 61-66 ile 67-72 yaş %10.34' ü 43-48 ile 49-54 yaş %3.44' ü 25-30 ile 37-42 yaş grubunda oldukları tespit edilmiştir.

El örgüsü çorap ören bireylerin 55.60 yaş grubunda olduğu gözlenmiştir. 55 ile 72 yaş arasındaki bireylerin orta yaş grubunun üstünde olduğunu kabul edersek bireylerin % 64.51' ini yaşlı grup oluşturmaktadır.

Buna göre Bitlis ilinde çorap ören bireylerin çoğunluğunun yaşlı bireylerden oluştuğunu söylemek mümkündür.

Akpınarlı (1991) "El Örgüsü Çoraplar" adlı Ankara ili Kalecik ilçesinde yaptığı araştırmasında çorap örme işiyle uğraşan bireylerin genelde 39 ile 70 yaş arasında olduğunu, buna göre bu işi yapanların orta yaş ve bunun üstünde olan bireylerden meydana geldiğini tespit etmiştir.

El örgüsü çorap ören bireylerin % 100.00 ünün kadın olduğu geleneksel yaşamın getirdiği sosyal yapının gereği meslek olarak ta ev hanımı oldukları tespit edilmiştir. Bitlis il merkezinde kadınların ev dışında çalışmamasından dolayı evde üretim yaptıkları ve aile bütçesine katkı da bulundukları görülmektedir.

Genelde ev hanımlarının örücülük sanatı ile uğraşmalarının nedenlerinden biride araç özelliğinden dolayı gittikleri her yere örgülerini beraberlerinde götürebilmeleri ve kolay bir şekilde örebilmeleridir.

Köklü (1997) Çankırı ili Kızılırmak ilçesinde yaptığı araştırmasında çorap örme işiyle uğraşan bireylerin % 100.00 'ünün ev hanımı olduğunu tespit etmiştir. İki araştırma aynı paralelliktedir.

Sonuçlar, Sügertin (1997) ve Akpınarlı (1991) 'in bulguları ile aynı doğrultudadır.

Serdar (1970) "Anadolu Çorapları" adlı araştırmasında çorap örme işinin genelde kadınların yaptığını bazı bölgelerde ise erkeklerinde bu işle ilgilendiğini belirtmiştir.

5-1-2- El Örgüsü Ören Bireylerin Medeni Durumları

El örgüsü çorap ören bireylerin medeni durumlarıyla ilgili veriler değerlendirilerek sonuçlar çizelge 2'de sunulmuştur.

Çizelge 2

Medeni durum ile ilgili dağılım

Medeni durum	f	%
Bekar	1	34.48
Evli	11	37.93
Dul	17	58.62
Toplam	29	100.00

N:29

Çizelge 2 incelendiğinde bireylerin %58.62 'si dul % 37.93 'ü evli %34.48'inin ise bekar olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçtan anlaşılabacağı üzere, çorap örme işiyle orta yaşın üstünde ve dul bireylerin uğraştıklarını söylemek mümkündür.

Akpınarlı (1991) "El Örgüsü Çoraplar" adlı Ankara ili Kalecik ilçesinde yaptığı araştırmasında çorap örme işiyle uğraşan bireylerin çoğunluğunun dul olduğunu tespit etmiştir.

Sügertin(1986) Ayaş yöresinde yaptığı araştırmasında çorap örme işiyle uğraşan bireylerin genelde evli bireylerden oluştuğunu saptamıştır.

5-1-3- Çorap Ören Bireylerin Öğrenim Durumları

El örgüsü çorap ören bireylerin öğrenim durumuyla ilgili veriler değerlendirilerek sonuçlar çizelge 3'te sunulmuştur.

Çizelge 3

Öğrenim Durumlarıyla İle İlgili Dağılım

Öğrenim Durumu	f	%
Okul -yazar değil	26	89.65
Okur -yazar	2	68.96
İlkokul Mezunu	-	-
Ortaokul Mezunu	-	-
Lise ve Dengi okul Mezunu	1	34.48
Yüksekokul	-	-
Toplam	29	100.00

N:29

Çizelge 3 incelendiğinde el örgüsü çorap ören bireylerin %89.65' inin okur–yazar olmadığı % 68.96' sı okur–yazar olduğu % 34.48' inin lise ve dengi okul mezunu oldukları gözlenmiştir. Buna göre çorap ören bireylerin eğitim düzeylerinin çok düşük olduğunu söyleyebiliriz.

Sügertin (1987) Ayaş yöresinde yaptığı araştırmasında çorap örücülüğü yapan bireylerden % 31.7' sinin okuma yazma bilmediği % 21.7' sinin okuma–yazma bildiği % 45. 1 inin İlkokul öğrenimli olduğu % 1.6 'sinin orta öğrenimli olduğunu lise ve yüksekokul mezunu olmadığını tespit etmiştir.

İki araştırmada da benzerlikler görülmektedir.

5-1- 4- El Örgüsü Çorap Örmenin kimden Öğrenildiği

El örgüsü çorapları ören bireylerin kimden öğrendikleri ile ilgili veriler değerlendirilerek % 52.94 'ünün ailesinden % 47.05 'inin bilen kişilerden öğrenerek bu işi yaptıkları tespit edilmiştir. Buna göre çorap ören bireylerin genelde bu işi ailesinden öğrendiğini söyleyebiliriz.

Akpınarlı (1995) "El Örgüsü Çorapların Teknik, Desen ve Kullanım Özellikleri" araştırmasında çorap örücülüğünü bireylerin % 52.00 sinin annelerinden % 48.00 inin ise çevredeki çorap örenlerden öğrendikleri tespit etmiştir.

Sügertin (1987) Ayaş yöresinde çorap ören bireylerin %55.00 çorap örmeyi annesinden öğrendiklerini tespit etmiştir.

Bu sonuçlara göre çorap ören bireylerin genelde aile içerisinde bu işi öğrendikleri ve kuşaktan kuşağa sürdürülen bir yapısı olduğunu söyleyebiliriz.

5-1- 5- Bireylerin Kendilerinden Başka Ailelerinde Çorap Ören Olup Olmadığı

Bitlis il merkezinde el örgüsü çorap ören bireylerin ailesinde başka çorap ören birey ile ilgili veriler değerlendirilerek, bireylerden %68.96' sının kendisinden başka çorap ören olduğunu % 37.93' ünün ise kendisinden başka çorap ören olmadığını söylediği tespit edilmiştir.

Ailesinde kendisinden başka hangi bireylerin çorap ördüğü ile ilgili veriler değerlendirilerek sonuçlar çizelge 4'te sunulmuştur.

Çizelge 4

Çorap Ören Bireyler İle İlgili Dağılım

Diğer bireyler	F	%
Kız kardeşim	5	25.00
Halam	1	5.00
Annem	8	40.00
Teyzem	1	5.00
Kızım	1	5.00
Yengem	2	10.00
Eltim	1	5.00
Görümcem	1	5.00
Toplam	20	100.00

N:29

Çizelge 4 incelendiğinde Bu bireylerden % 40.00 'inin annem % 25.00'inin kız kardeşim % 10.00 'unun ise yengem dedikleri bunu halam, teyzem , kızım , eltim ,görümcem seçenekleri izlemektedir.

Geleneksel Türk aile yapısının korunduğu Bitlis ilinde bütün akrabaların hala bir arada yaşadığı dolayısıyla çorap örme işini de bir arada yaptıklarını söyleyebiliriz.

Sügertin (1986) "Ayaş İlçesinde Çorap Örucülüğü" adlı araştırmasında elde ettiği bulgulara göre % 46.10' unun kayınvalidesi % 33.30 'unun annesi % 16.60' ının kızının kendisinden başka ailesinde çorap ördüğünü tespit etmiştir.

Her iki araştırmada da aile bireylerinin çorap örücülüğü ile uğraştığı görüldüğünden araştırmalar arası benzerlik vardır.

5-1-6- Bireylerin El Örgüsü Çorap Yapma Nedenleri

El örgüsü çorap yapma nedenleri ile ilgili veriler değerlendirilerek sonuçlar çizelge 5'te sunulmuştur.

Çizelge 5

El Örgüsü Çorapları Yapma Nedeni İle İlgili Dağılım

Çorap yapma nedenleri	f	%
Ekonomik katkı sağlamak	13	19.40
Çeyiz için	21	31.34
Boş vakitleri değerlendirmek için	18	26.86
İhtiyacımı karşıladığı için	15	22.38
Toplam	67	100

N:29

Açıklama: Bireyler birden çok seçenek işaretlediğinden toplam n' den büyük çıkmıştır.

Çizelge 5 incelendiğinde bireylerin çorap yapma nedenlerinin % 31.34' ünün çeyiz için % 26.86' sının boş vakitlerini değerlendirmek için %22.38' inin ihtiyacını karşıladığı için %19.40' ının ekonomik katkı sağlamak için olduğu anlaşılmaktadır.

Buna dayalı olarak çeyiz geleneği için yörede yoğun bir şekilde çorap örülmektedir. Boş vakitlerini değerlendirmek, ihtiyaçlarını karşılamak, bunu izlemektedir.

Akpınarlı (1995) "El örgüsü çorapların teknik ,desen, renk ve kullanım özellikleri" adlı Konya ilindeki araştırmasında % 44.32' isinin ihtiyaçlarını gidermek % 43.03' ünün boş vakitlerini değerlendirmek % 8.86' sının kazanç sağlamak % 3.79' unun zevk için çorap ördüklerini belirtmektedir.

Ayrıca Sügertin (1987) "Ayaş yöresindeki araştırmasında çeyiz için çorap örmenin de bir nevi ihtiyaç gidermek için olduğunu ve bu oranı %73,3 olarak tespit etmiştir.

Araştırmalar arası benzerlik görülmektedir.

5-1-7- Bireylerin Çorabı Kullanım Amaçları

Bitlis il merkezinde el örgüsü çorap ören bireylerin çorap yapan bireylerin çorabı hangi amaçla kullandıklarına ilişkin veriler değerlendirilerek sonuçlar çizelge 6'da sunulmuştur.

Çizelge 6

Kullanım Amacı İle İlgili Dağılım

Kullanım amacı	f	%
Hediye	23	40.35
Davetiye	-	-
Soğuktan ayağı korumak	29	50.87
Geleneksel el sanatlarını yaşatmak	5	8.77
Başka	-	-
Toplam	57	100.00

N:29

Açıklama: Bireyler birden çok seçenek işaretlediğinden toplam n'den büyük çıkmıştır.

Çizelge 6 incelendiğinde bireylerin % 50.87 ' si soğuktan ayağı korumak için % 40.35 'i hediye için % 8.77 'si Geleneksel El Sanatlarını yaşatmak için El örgüsü çorap kullandıkları tespit edilmiştir. Yörenin iklim şartları göz önünde bulundurulduğunda soğuktan ayağı korumak için

kullanıldığını söylemek mümkündür. Bitlis ilinde davetiye olarak kullanılmadığı gözlenmektedir.

Akpınarlı (1995) Konya ilinde yaptığı araştırmasında araştırmasında da % 69.37 'sinin iklim şartlarından korunmak için %12.90 'ının yöreyi belirlemek için % 8.06 'sinin süslenmek için % 6.45' inin teri çekmesi ve % 3.22 'sinin medeni durumu belirlemek için kullandıklarını belirtmiştir.

ŞAHİN (1992) "Malatya'da El Dokuması Çorap ve Eldivenler" adlı makalesinde yörede örülen çorapların genelde kızların çeyizlerine konulmak amacıyla ördüklerini yada davetiye amaçlı kullandıklarını belirtmiştir.

Araştırmalar arası benzerlik görülmektedir.

5-1-8- Bireylerin Kullandıkları Araçlar

Çorap ören bireylerin % 100.00 ünün 5 şiş tercih ettikleri iki şiş ve tiğ gibi araçları kullanmadıkları bazı tekniklerin yapımında yardımcı araç olarak iğne kullandıkları tespit edilmiştir.

Barişta(1986) " Türk Sanatlarından El Örgüsü çoraplar" adlı makalesinde 19. Ve 20. Yy çorap örücülüğünde iki ucu sivri ağaç, kemik, bakır, tel veya döküm 5 şiş kullandığını 5 şişle örülen çorapların iki şişle örülen çoraplara kıyasla dönerek örme sisteminin getirdiği kolaylıkla daha zengin süslemelerin olduğunu söylemektedir. Bulgular benzerlik göstermektedir.

Sügertin (1987) Ayaş, Doğruol (1995) Ayaş, Eren (1974) Antalya, Şahin (1992) Malatya, Akpınarlı (1995) Konya illerinde yapmış oldukları araştırmalarda çorap örücülüğünde araç olarak beş şiş kullanıldığını tespit etmişlerdir. Ayaş ilçesinde "Gegeli", Malatya ilinde ise "Cağ" ismi verildiği belirtilmektedir. Araştırmalar araç kullanım yönünden benzerlik göstermektedir.

Bitlis il merkezinde Bireylerin ipliklerini örme işine hazırlık aşamasında % 100'ü Darik-Tarak kullanmakta Eğirme ve Bükme aşamasında teşi kullanmaktadırlar. Buna dayalı olarak Darik-Tarak-Teşi gibi araçların ipliğin hazırlanması esnasında kullanıldığı gözlenmektedir

Çorap örücülüğünde geleneksel olarak yapılan el eğirmesi ipliklerin renklendirilmesinde bireylerin % 50.00' sı Bitkisel boyayı % 50.00' sı Sentetik boyayı tercih etmektedirler. Her iki boya türü de yörede kullanılmaktadır. Bitlis il merkezinde ipliğini kendi boyayan bireylerin % 100.00' ünün mordan olarak şap ve tuz kullandığı, bunun yanı sıra sirke limon gibi mordanların hiç kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Kuzucular(1976) Şarkışla'da yaptığı araştırmasında çorap örücülüğünde en iyisinin kök boya olduğunu fakat elde edilmesinin zor olduğunu, bu yüzden hazır boyaların kullanıldığını ve hazır boyalarla yapılan çorapların ucuza mal olduğunu belirtmiştir.

5-1-9- Bireylerin Çoraplarda Kullandıkları İplik Çeşitleri

El örgüsü çoraplarda kullanılan iplik çeşitleriyle ilgili veriler değerlendirilerek sonuçlar çizelge 7'de sunulmuştur.

Çizelge 7

El Örgüsü Çorapların İplik Çeşidi İle İlgili Dağılım

İplik Çeşitleri	f	%
Yün İpliği	17	34.69
Pamuk İpliği	-	-
Tiftik	3	6.12
Sentetik	20	40.81
Yün + Sentetik	9	18.36
Pamuk + Sentetik	-	-
Başka	-	-
Toplam	49	100.00

N:29

Açıklama: Bireyler birden çok seçenek işaretlediğinden toplam n'den büyük çıkmıştır.

Çizelge 7 incelendiğinde bireylerin % 40.81 'inin sentetik iplik % 34.69 'unun yün iplik %18.36 'sinin yün-sentetik iplik % 6.12 'sinin tiftik iplik kullandığı. Buna dayalı olarak el örgüsü çorapların yapımında günümüzde daha çok sentetik iplik tercih edildiği tespit edilmiştir.

Bunu yün iplik izlemektedir. Günümüz koşullarında sentetik ipliğin yoğun bir şekilde kullanılmasının nedeni dayanıklı olması, renk seçeneğinin fazla ve örülmesinin kolay olması gösterilebilir. Yün ipliğinin ikinci sırada yer alması ise farklı meslek gruplarının ortaya çıkması ile hayvancılığın gerilemesine elde edilmesinin güç oluşuna ve boyanmasının zorluğuna bağlanabilir.

Akpınarlı (1995) El Örgüsü çorapların teknik, desen, renk ve kullanım özellikleri araştırmasında; bireylerin % 84.32 'sinin yün-sentetik , % 7.84 'ünün tiftik, % 3.92 'sinin yün % 1.96 'sinin sentetik, % 1.96 'sinin tiftik-sentetik iplik kullandıklarını tespit etmektedir. Araştırmalar arasında bulgular farklılık göstermektedir.

Saliha, Bozkale ve Sıdika Haraççı (1979) Sivas Şarkışla ilçesi Akçakışla bucağındaki araştırmasında çorap örücülüğünde sentetik ipliğe geçiş nedeni olarak sentetik iplikle örülmüş çorabın, yün iplikle örülmüş çoraba göre daha ucuz olması, sentetik ipliğin yün ipliğe göre daha rahat elde edilmesi, istenilen renklerin kolay bulunması ve renklerin atmamasını göstermişlerdir. Bulgular benzerlik göstermektedir.

Ayrıca Kırzioğlu (1992) "Türk Köylü Çoraplarının Dili" adlı makalesinde Doğu Anadolu' da ayağı çok sıcak tutan tüylü tiftik çorapların olduğunu belirtmiştir.

5-1-10-Bireylerin Kullandıkları İplik Türünü Neden Tercih Ettikleri

El Örgüsü çoraplarda kullanılan iplik türünün neden tercih edildiği ile ilgili veriler değerlendirilerek sonuçlar çizelge 8 de sunulmuştur

Çizelge 8

Çorap Örmeye Bireylerin Kullandıkları İpliklerin Tercihleri ile İlgili Dağılım

İplik Türünün Tercihi	f	%
Dayanıklı olduğu için	4	42.10
Kullanımı rahat olduğu için	7	29.82
Çabuk temin edildiği için	0	17.54
Ekonomik olduğu için	6	10.52
Başka	-	-
Toplam	17	100.00

N:29

Çizelge 8 incelendiğinde bireyler kullandıkları iplik türünü % 42.10 ile dayanıklı olduğu için % 29.82 ile kullanımı rahat olduğu için % 17.54 'ü yörede çok bulunduğu için % 10.52 'si ekonomik olduğu için tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Çizelge 7 'deki sentetik iplik (41.80) bu sonucu desteklemektedir.

5-1-11- Bireylerin 1 Çift Çorap İçin Kullandıkları İplik Miktarı

El örgüsü çoraplarda 1 çift çorap için kullanılan iplik miktarı ile ilgili veriler değerlendirilerek elde edilen sonuçlar çizelge 9'da sunulmuştur.

Çizelge 9

1 Çift Çorap İçin Kullanılan İplik Miktarı ile İlgili Dağılım

Çorabın türü	Çocuk çorabı		Kadın çorabı			Erkek çorabı			Toplam	
İplik miktarı (gr)	f	%	İplik miktarı	f	%	İplik miktarı	f	%	f	%
100	7	24,13	50	7	24,13	250	2	6,89	16	18,39
70	2	6,89	00	16	55,17	200	9	31,03	27	31,03
50	7	58,62	0	2	6,89	50	9	31,03	28	32,18
40	2	6,89	0	3	10,34	120	3	10,34	8	9,19
30	1	3,44	0	1	3,44	100	6	20,68	8	9,10
Toplam	19	100,00		29	100,00		29	100,00	87	100,00

N:29

Çizelge 9'a göre 1 çift çorap için kullanılan iplik miktarı çocuk-kadın ve erkek çorabında çeşitlilik göstermektedir. Çocuk çorabında en çok % 58,62'si 50 gr kadın çorabında % 55,17'si 70 gr. erkek çorabında ise 31,03' le 150-200 gr iplik kullandıkları tespit edilmiştir.

Bu sonuçlara göre 1 çift çorapta kullanılan iplik miktarı 50 gr ile 200 gr arasında değişmektedir. İplik miktarının değişiklik göstermesinin nedenleri

arasında çorap ören kişinin gevşek yada sıkı örmesi, desen özelliği, konç uzunluğunu saymak mümkündür.

Yörede fabrikasyon iplik kullanılması miktarın gr. olarak ortaya konulmasında kolaylık sağlamıştır. Yün iplik kullanan bireyler ise gr yerine "simek" hesabını kullandıklarını belirtmişlerdir.

Akpınarlı (1995) Konya yöresinde yaptığı araştırmasında 1 çift çorap kadın ve erkek çorabında 50 ila 400 arasında, çocuk çorabında ise 50 ila 250 gr iplik kullanıldığını belirtmektedir.

5-1-12- Bireylerin Çorapları Örerken Kaç Kat İplik Kullandığı

El örgüsü çorapların örülmesinde kaç kat iplik kullanıldığında ilişkin veriler değerlendirilerek sonuçlar çizelge 10'da sunulmuştur.

Çizelge 10

Çorapların Örülmesinde Kaç Kat İplik Kullanıldığı İle İlgili Dağılım

İplik katsayısı	1 kat		2 kat		3 kat		Toplam	
Çorabın Amacı	f	%	f	%	f	%	f	%
Çeyiz için	14	93.33	10	50.00	5	25.00	29	52.72
Günlük için	1	6.66	10	50.00	15	75.00	26	47.27
Başka	-	-	-	-	-	-	-	-
Toplam	15	100.00	20	100.00	20	100.00	55	100.00

N:29

Çizelge 10 incelendiğinde çorap örenlerin % 93.33'ü, çeyiz için örülen çoraplarda tek kat iplik kullandığını % 75.00'i günlük kullanılmak üzere örülen çoraplarda ise 3 kat iplik kullandıklarını belirtmişlerdir.

Akpınarlı (1995) Araştırmasında Konya yöresinde günlük çeyizlik ve satış için yapılan çoraplarda çift katlı iplik kullanıldığını belirtmektedir.

Süğertin (1987) Ayaş yöresindeki araştırmasında genelde çeyizlik çorapların çift katlı olduğunu günlük giymek üzere yapılan çorapların ise tek katlı olduğunu belirtmiştir.

Kuzucular (1976) "Şarkışla'da çorap ve çorapçılık" adlı makalesinde kışın kullanılacak yani günlük çorapların yapımında iki katlı iplik kullanıldığını belirtmiştir.

Doğruol (1995) "Ayaş'ta çorapçılık ve testicilik" adlı kitabında gündelik kullanılan çoraplar için tek katlı iplik kullanıldığını gelin, damat yani çeyiz için çift katlı iplik kullanıldığını belirtmiştir.

Araştırmalar arası farklılık görülmektedir.

5-1-13 El Örgüsü Çoraplarda Kullanılan Teknikler

El örgüsü çorapların örülmesi aşamasında kullanılan tekniklere ilişkin veriler değerlendirilerek sonuçlar çizelge 11'de sunulmuştur.

Çizelge 11

Çorapların Örülmesinde Kullanılan Tekniklerin Dağılımı

Tekniklerin dağılımı	f	%
Düz örgü	23	33.82
Desenli örgü	23	33.82
Ajur örgü	16	23.52
Renkli desenli örgü	6	8.82
Başka	-	-
Toplam	68	100.00

N:29

Açıklama: Bireyler birden çok seçenek işaretlediğinden toplam n' den büyük çıkmıştır.

Çizelge incelendiğinde çoraplarda % 33.82 ile düz ve desenli örgü % 23.52 ile Ajur örgü % 8.82 ile Renkli desenli örgü kullanıldığı tespit edilmiştir. Buna göre en çok kullanılan teknikler Düz ve desenli örgüdür. Ajur ve renkli desenli örgü teknikleri ise bunları takip etmektedir.

Akpınarlı (1995) "El Örgüsü Çorapların Teknik, Desen, Renk ve Kullanım Özellikleri " adlı doktora tezinde çorabın bütün bölümlerinde yüz örgünün % 44.46 olarak yoğun bir şekilde kullanıldığını desenli örgünün % 5.42 renkli desenli örgünün % 28.42 ve ajur örgülerin % 3.10 ile kullanıldığını belirtmiştir.

5-1-14- Bireylerin Genelde Hangi Mevsimlerde Çorap Ördükleri

Çorap ören bireylerin genelde hangi mevsimlerde bu işi yoğun bir şekilde yaptıklarına ilişkin veriler değerlendirilerek elde edilen sonuçlar çizelge 12'de sunulmuştur.

Çizelge 12

Çorap Örmenin Yapıldığı Mevsim İle İlgili İlgili Dağılım

Mevsimler	f	%
İlkbahar	1	2.63
Yaz	1	2.63
Sonbahar	8	21.05
Kış	10	26.31
Her mevsim	18	47.36
Toplam	38	100.00

N:29

Açıklama: Bireyler birden çok seçenek işaretlediğinden toplam n' den büyük çıkmıştır.

Çizelge incelendiğinde Bireylerin % 47.36' sının çorap örmede mevsim farklılığını gözetmediğini her mevsimde ördüklerini diğer bireylerin

ise yoğunluk sırasına göre Kış, Sonbahar, İlkbahar ve Yaz mevsimlerinde ördüklerini söyleyebiliriz.

5-1-15- Çorap Ören Bireylerin Bu İşe Ayırdıkları Süre

El örgüsü çorap ören bireylerin 1 günde ne kadar zamanlarını ayırdıklarına ilişkin veriler değerlendirilerek elde edilen sonuçlar çizelge 13'te sunulmuştur.

Çizelge 13

El Örgüsü Çorap Ören Bireylerin Bu İşe Ayırdıkları Süre İle İlgili Dağılım

Çorap Örmeye Ayrılan Süre	f	%
2 saat	9	31.03
3 saat	8	27.58
5 saat	4	13.79
Boş zamanlarımda	8	27.58
Toplam	29	100.00

N:29 $\bar{x}$: 3.33

Çizelge 13'e göre el örgüsü çorap ören bireylerin 1 günde % 31.03' ü 2 saat, % 27.58' i ise 3 saat bu işe zaman ayırdıklarını belirtmişlerdir.

$\bar{x}$ hesaplandığında 3 saat veya ev işlerinden kalan zamanlarını bu işle değerlendirdikleri, aynı zamanda çorap örme işine ev işlerinin yanında ayırdıkları zamanın yeterli olduğunu söylemek mümkündür.

5-1-16- Bireylerin 1 Çift Çorabı Ne kadar Sürede Ördükleri

Çorap ören bireylerin 1 çift çorabı ne kadar sürede ördüklerine ilişkin veriler değerlendirilerek sonuçlar çizelge 14'te sunulmuştur.

Çizelge 14

1 Çift Çorabın Kaç Günde Örüldüğü İle İlgili Dağılım

Çorap Cinsi	Çocuk		Kadın			Erkek			Toplam	
Süre	f	%	Gün	f	%	Gün	f	%	f	%
1-2 gün	21	72.41	1-2 gün	5	17.24	2.3 gün	5	17.24	31	35.63
3-4 gün	6	20.68	3-4 gün	11	37.93	5.6 gün	7	24.13	24	27.58
5-7 gün	2	6.89	5.6 gün	2	6.89	7.10 gün	15	51.72	19	21.83
-	-	-	7.21	11	37.93	14.21 gün	2	6.89	13	14.94
-	29	100.00	-	29	100.00	-	29	100.00	87	100.00

N:29

Çizelge 14 incelendiğinde çocuk çorabında bireylerin % 72.41'inin 1-2 gün kadın çorabında ise, bireylerin % 37.93 'ünün 3-4 gün ile 7-21 günde. Erkek çorabında ise bireylerin % 51.72' si 7-10 günde 1 çift çorap ördüklerini belirtmişlerdir.

Bu sonuçlara göre 1 çift çorabı örme süresini şu şekilde ifade edebiliriz: Çocuk çorabının Bitlis il merkezinde 1-2 gün Kadın çorabının 3-4 gün ile 7-21 gün, Erkek çorabının ise 7-10 günde örüldüğünü söylemek mümkündür.

Bireylerin çorap örücülüğüne ayırdığı süre bireyin yeteneği, motifin ağırlık derecesi ve bu işle meşguliyetine ayırdığı zaman ile doğru orantılıdır.

Köklü (1997) Çankırı ili Kızılırmak ilçesinde yaptığı araştırmasında 1 çift çorabı örme süresini 1-5 gün olarak tespit etmiştir.

Şahin(1992) "Malatya'da El Dokuması Çorap ve Eldivenler " adlı makalesinde 1 çift çorabı örme süresini 5 ila 6 gün olarak kadın-çocuk-erkek ayırımı yapmaksızın belirtmiştir.

Araştırmalarda farklılık görülmektedir.

5-1-17- Bireylerin El Örgüsü Çoraplarda En Çok Kullandıkları Renkler

El örgüsü çoraplarda en çok kullanılan renklere ilişkin veriler değerlendirilerek sonuçlar çizelge 15'te sunulmuştur.

Çizelge 15

Çoraplarda Kullanılan Renklerin Dağılımı

Kullanılan Renkler	f	%
Kırmızı	20	14.38
Yeşil	6	4.31
Mavi	9	6.47
Sarı	9	6.47
Mor	2	1.43
Turuncu	2	1.43
Krem	21	15.10
Siyah	27	19.42
Beyaz	23	16.54
Yünün. D. Rengi	18	12.94
Kahverengi	1	0.71
Lacivert	1	0.71
Toplam	139	100.00

N:29

Açıklama: Bireyler birden çok seçenek işaretlediğinden toplam n'den büyük çıkmıştır.

Çizelge 15 incelendiğinde çoraplarda en çok % 19.42 siyah renk kullanılmakta bunu sırası ile beyaz, krem, kırmızı, yünün doğal rengi, mavi, sarı, yeşil, mor, turuncu, kahverengi, lacivert gibi renkler izlemektedir.

Buna dayalı olarak yörede el örgüsü çoraplarda en çok siyah, beyaz, ve krem rengin kullanıldığını söyleyebiliriz.

Bu renklerin en çok kullanılmasındaki neden, yün iplikle örülen çorapların genelde boyanmadan doğal haliyle kullanılması, ayrıca bu ipliklerle yapılan ajurlu örgülerde desenin net olarak ortaya çıkması, gösterilebilir.

Hakkı(1943) "Köy işlerinde çorap motifleri" adlı makalesinde Eskiden yapılan çoraplarda kök boya kullanıldığını günümüzde ise hazır boyalarla boyamanın yapıldığını ve renklerin göze hitap etmediğini vurgulamıştır.

5-1-18- Bireylerin En Çok Kullandıkları Bezeme Türleri

El örgüsü çorapların örülmesi aşamasında kullanılan bezeme türleri ilgili veriler değerlendirilerek sonuçlar çizelge 16'da sunulmuştur.

Çizelge 16

Çorap Örücülüğünde Kullanılan Bezeme Türleri

Bezeme türleri	f	%
Bitkisel bezeme	14	22.95
Hayvansal bezeme	-	-
Geometrik bezeme	17	27.86
Sembolik bezeme	8	13.11
Figürlü bezeme	17	27.86
Nesneli bezeme	5	8.19
Toplam	61	100.00

N:29

Açıklama: Bireyler birden çok seçenek işaretlediğinden toplam n'den büyük çıkmıştır.

Çizelge 16 incelendiğinde el örgüsü çoraplarda kullanılan bezeme türleri en çok % 27.86 ile geometrik ve figürlü bezemedir. Bunu sırası ile bitkisel, nesneli, ve sembolik bezemeler izlemektedir.

Küçükkaytan(1992)" Konya yöresinde yapmış olduğu araştırmasında da en çok geometrik bezemelerin kullanıldığını tespit etmiştir.

5-1-19- Bireylerin Çorapları Örerken En Çok Kullandıkları Motifler

Bitlis il merkezinde çorap ören bireylerin %76.86'sı motiflerin yöresel adlarının olduğunu % 21.3'ü ise yöresel adlarının olmadığını söyledikleri tespit edilmiştir. Bireylerin belirtmiş olduğu motiflerin isimleri ile ilgili veriler değerlendirilerek sonuçlar çizelge 17'de sunulmuştur.

Çizelge 17

Çoraplarda Kullanılan Motiflere Verilen İsimler İle İlgili Dağılım

Motif İsimleri	f	%
Baklava ilimi	4	3,70
Nohutlu	14	12,96
Muşabak	1	0,92
Ankara Yolu	9	8,33
İncili	9	8,33
Bademli	5	4,62
Ajurlu	7	6,48
Prinç Örgü	5	4,62
Aynalı	3	2,77
Yılan Köyneği(Gömleği)	11	10,18
Karanfil	1	0,92
Hasır	4	3,70
Payemli	1	0,92
Sarhoş Yolu	6	5,55
Pişik Çırmağı	1	0,92
Yılan Güle Sarıldı	1	0,92
Yıldız	1	0,92
Küpeli	1	0,92
Tatlı Kaşığı	2	1,85
Saç Örgüsü	2	1,85
Karanfil	3	2,77
Katip Çimdiği	1	0,92
Fincan Dibi	1	0,92
Kilim Desenli	3	2,77
İki Etli Yanyana	1	0,92
Çengel	1	0,92
Kar tanesi	1	0,92
Balık Tikani(dikeni)	2	1,85
Teşi Sapı	1	0,92
Şrink (saçak)	1	0,92
Beş Parmak	1	0,92
Yaprak	1	0,92
Mercan	1	0,92
Mısır	1	0,92
Teşiniki	1	0,92
Toplam	108	100,000

N:29

Açıklama: Bireyler birden çok seçenek işaretlediğinden toplam n' den çok çıkmıştır.

Çizelge 17 incelendiğinde bireylerin kullandıkları motif isimleri en çok % 12.96'sı Nohutlu % 10.18 'i Yılan Köyneği % 8.33'ü Ankara Yolu –İncili % 6.48 'i Ajur Örgü % 5.55'i Sarhoş Yolu olarak belirtmişlerdir. Bunu sırası ile baklava dilimi,Bademli, Prinç Örgü, Hasır Örgü, Aynalı, Kilim desenli,

muşabak, pişik çıрмаğı, yılan güle sarıldı, yıldız, küpeli, tatlı kaşığı, saç örgüsü, katip çimdigi, fincan dibi, iki elti yanyana çengel, kar tanesi, balık tikani, teşi sapı, beş parmak, yaprak, mercan, payemli, motif isimleri izlemektedir.

Çankaya (1995) "Çoraplar da Mesaj Verir " isimli makalesinde de motiflerden bahsetmektedir. Bölgelere göre farklı görünümleri olan Anadolu çorapları el dokuma sanatının en güzel örneklerini teşkil ederler. Sadece dokundukları malzeme bakımından değil, motifleri, renkleri ve temsil ettikleri anlam bakımından da önemlidirler. Makalesinde ele aldığı motif isimlerinin bazıları Bitlis il merkezinde tespit ettiğimiz motif isimleri ile aynıdır. Baklava Dilimi, Aynalı gibi.

Züber (1972) "Çorap", Kuzucular (1976) "Şarkışla'da Çorap ve Çorapçılık" adlı makalelerinde de benzer motif isimlerine yer vermişlerdir.

Örnek (1966) " Alacahöyük ve Civarı Örne Ve Dokuma Motifleri" adlı makalesinde de benzer motif isimlerinin olduğunu tespit etmiştir.

5-1-20- Bireylerin Motifleri Genelde Çorabın Hangi Kısımlarında Kullandıkları

Çorap ören bireylerin motifleri genelde çorabın hangi kısmında kullandıklarına ilişkin veriler değerlendirilerek elde edilen sonuçlar çizelge 18'de sunulmuştur.

Çizelge 18

Motifleri Çorabın Hangi Kısımında Kullandıkları İle İlgili Dağılım

Çorabın Kısımları	f	%
Konç	9	24.32
Burun	2	5.40
Topuk	-	-
Taban kısmı	-	-
Çorabın bütün kısımları	26	70.27
Toplam	37	100.00

N:29

Açıklama: Bireyler birden çok seçenek işaretlediğinden toplam n' den büyük çıkmıştır.

Çizelge 18 incelendiğinde bireylerin motifleri % 70.27 'si çorabın bütün kısımlarında % 24.32' si konçta % 5.40' ı ise burun kısmında kullandıkları tespit edilmiştir.

Buna göre tespit edilen motifler yoğun olarak çorabın bütün kısımlarında kullanılmaktadır.

Akpınarlı' nın (1991) Ankara ili Kalecik ilçesinde yapmış olduğu araştırmada elde ettiği bulgulara göre; çorap örücülüğünde, yörede burun ve topuk kısımlarında yüz örgü, topuk üstünde renkli desenli ve ajur örgü, konç kısmında lastik(tor) örgü kullanıldığını tespit etmiştir.

Sügertin (1986) Ayaş ilçesinde yaptığı araştırmasında desenlerin motiflerinin genelde çorabın ön yüzüne yerleştirildiğini belirtmiştir.

Çorap ören bireyler , desenleri % 56.09 'u eski çoraplardan çıkardıklarını % 46.34 'ü ise desenleri kendilerinin çıkardıklarını belirtmişlerdir. Buna göre çoğunluğunun eski çoraplara bakarak desen çıkardıklarını söyleyebiliriz. Çünkü çorap örücülüğünde kullanılan desenler geleneksel

olarak kuşaktan kuşağa aktarılan bir iletişim aracı olarak devam ettirilmektedir.

Akpınarlı (1995) El örgüsü çorapların teknik , desen , renk ve kullanım özellikleri araştırmasında ; bireyler % 60.72' si örülmüş çoraplara bakarak % 35.71 'i kendileri çıkararak % 3.57 'si modelden bakarak desenleri çıkardıklarını tespit etmiştir. İki araştırma arası benzerlik görülmektedir.

5-1-21- Eski İle Yeni Çorapların Arasındaki Farklar

Eski ile yeni çoraplar arasındaki farklar hangi özelliklerde görülmekte olduğu ile ilgili veriler değerlendirilerek sonuçlar çizelge 19'da sunulmuştur.

Çizelge 19

Eski İle Yeni Çorapların Arasındaki Fark İle İlgili Dağılım

Eski ile Yeni Çorap Farkı	f	%
Motifinde	15	26.00
Renginde	13	26.00
Örgüsünde	13	18.00
Malzemesinde	9	30.00
Başka	-	-
Toplam	50	100.00

N:29

Açıklama: Bireyler birden çok seçenek işaretlediğinden toplam n'den çok çıkmıştır.

Çizelge 19 incelendiğinde eski ile yeni çorapların en çok % 30.00 ile Malzemesinde (ipliğinde) % 26.00 ile Motifinde ve Renginde % 18.00 ile Örgüsünde fark olduğu tespit edilmiştir.

Buna dayalı olarak değişimin en fazla malzemede (iplikte) olduğunu söyleyebiliriz. Çizelge 7' de de açıklandığı gibi günümüz koşullarında el eğirmesi iplik yapımının zor olması bireylerin fabrikasyon ipliğe yönelmesine neden olmuştur. Dolayısıyla eskiden yün ipliklerle yapılan çoraplar yerini sentetik ipliklerle yapılan çoraplara bırakmıştır.

Bozkale ve Haraççının makalelerinde açıkladıkları gibi bir çok nedenlerden yün iplikten sentetik ipliğe geçiş olmuştur.

Akpınarlı (1995) "El örgüsü çorapların teknik, desen, renk ve kullanım özellikleri" araştırmasında farkın en çok % 78.44 ile gereçlerinde % 17.64 ile motif ve desenlerinde % 3.92 ile renginde olduğunu belirtmiştir. Bulgular benzerlik görülmektedir.

5-1-22- Bireylerin Sağlık Durumları

Çorap ören bireylerin sağlık durumlarına ilişkin veriler değerlendirilerek sonuçlar çizelge 20'de sunulmuştur.

Çizelge 20

Sağlık Durumları İle İlgili Dağılım

Sağlık Durumları	f	%
Sırt ağrısı	9	15.00
Göz rahatsızlığı	19	31.66
Eklem ağrıları	15	25.00
Baş ağrısı	17	28.33
Toplam	60	100.00

N.29

Açıklama: Bireyler birden çok seçenek işaretlediğinden toplam n'den çok çıkmıştır.

Çizelge 20 incelendiğinde bireylerin % 31.66'sının göz rahatsızlığı olduğu % 28.33'ünün baş ağrısı olduğu % 25.00'inin eklem ağrıları olduğu % 15.00'inin ise sırt ağrısı olduğu tespit edilmiştir. Daha çok göz rahatsızlığına rastlanmasının nedeni bir çok rengin bir arada kullanılması, dikkat gerektiren bir örme türü olması söylenebilir. Bunu baş ağrısı, eklem ağrısı, sırt ağrısı, izlemektedir. Genel olarak bütün bu sağlık problemlerinin ortaya çıkmasına sebep çok fazla hareket imkanının olmaması ve bireyin pozisyonunu değiştirmeden bu çalışmayı yapması gösterilebilir.

5-1-23- El Örgüsü Çorap Ören Bireylerin Pazarlama Durumları

El örgüsü çorap ören bireylerin ürünlerini pazarlamalarına ilişkin veriler değerlendirilerek sonuçlar çizelge 21'de sunulmuştur.

Çizelge 21

Pazarlama Durumlarına İle İlgili Dağılım

Pazarlama Durumları	f	%
Kendim satıyorum	9	52.94
Tüccara satıyorum	1	5.88
Sipariş üzerine satıyorum	7	41.17
Başka	-	-
Toplam	17	100.00

N:29

Çizelge 21 incelendiğinde bireylerin % 52.94 'ünün ürünlerini kendilerinin sattığı % 41.17 'sinin sipariş üzerine sattığı % 5.88 'inin ise piyasaya(Tüccara) sattığı tespit edilmiştir. Buna dayalı olarak Bitlis ilinin coğrafi konumundan ötürü pazarların olmayışı bireylerin ürünlerini genelde evlerinde kendilerinin satarak yada sipariş alarak pazarladıkları gözlenmiştir.

Sügertin (1987) Ayaş yöresinde yaptığı araştırmasında bireylerin ördükleri çorapları % 21.6 ' lık bir oranla evlerinde pazarladıklarını söylemektedir. İki araştırma arası benzerlik göstermektedir.

5-1-24- El Örgüsü Çoraplarda Kullanılan İpliklerin Nereden Temin Edildikleri

El örgüsü çoraplarda kullanılan ipliklerin nereden temin edildikleri ile ilgili veriler değerlendirilerek sonuçlar çizelge 22'de sunulmuştur.

Çizelge 22

El Örgüsü Çoraplarda Kullanılan İpliklerin Temin Edilme Durumları

İpliklerin Temin Edilme Durumları	f	%
Kendim hazırlıyorum	4	12.12
Yöreden satın alıyorum	14	42.42
Fabrikasyon malzeme kullanıyorum	15	45.45
Toplam	33	100.00

N:29

Açıklama: Bireyler birden çok seçenek işaretlediğinden toplam n'den büyük çıkmıştır.

Çizelge 22' ye göre El örgüsü çorap ören bireylerin ipliklerini temin etme yöntemleri çeşitlilik göstermektedir. Bulgulara göre bireyler % 45.45 ile fabrikasyon malzeme kullanmakta % 42.42 ile yöreden el e-ğirmesi iplik satın almakta % 12.12 'sinin ise ipliklerini kendileri eğirerek hazırlamakta oldukları tespit edilmiştir.

Buna dayalı olarak yörede el örgüsü çorap ören bireylerin genelde fabrikasyon iplik kullandıkları, ipliğini kendisi hazırlayan bireylerin ise azınlıkta olduğu söylenebilir.

Köklü (1997) Çankırı İli Kızılırmak ilçesinde yaptığı araştırmasında bireylerin % 100'ünün iplikleri piyasadan satın aldıklarını yani fabrikasyon malzeme kullandıklarını, ipliklerini kendilerinin hazırlamadıklarını belirtmiştir.

Barışta (1986) "Türk El Sanatlarından El Örgüsü Çoraplar" adlı makalesinde, günümüzde elde bükülen doğal boyalarla boyanan yün ipliklerle örülen çoraplar giderek yerini hazır ipliklerle örülen çoraplara bıraktığını belirtmiştir.

5-1-25-Bireylerin Daha Çok Hangi Mevsimlerde Pazarlama Yaptıkları

Bitlis il merkezinde el örgüsü çorap ören bireylerin daha çok hangi mevsimlerde pazarladıklarına ilişkin veriler değerlendirilerek elde edilen sonuçlar çizelge 23'te sunulmuştur.

Çizelge 23

El Örgüsü Çorapların Pazarlamalarının Mevsimlere Göre Dağılımı

Mevsimlere Dağılımı	f	%
İlkbahar	-	-
Yaz	-	-
Sonbahar	8	40.00
Kış	11	55.00
Her mevsim	1	5.00
Toplam	20	100.00

N:29

Çizelge 23 incelendiğinde çorap ören bireylerin genelde Kışın ürünlerini pazarladıklarını % 55.00' lık bir oranla söyleyebiliriz. Bu işi genelde Sonbahar ve Kış aylarından yapma nedenleri bölgenin coğrafi konumu itibarıyla Kış mevsiminin ağır geçmesi dolayısıyla kişilerin bu aylarda çoraba daha çok ihtiyaç duymasıdır.

Sügertin (1987) Ayaş yöresindeki araştırmasında da çorap örücülüğünün genelde Sonbahar ve Kış aylarında yapıldığını söylemektedir. İki araştırma arası benzerlik göstermektedir.

5-2- BİTLİS ÇORAP ÖRÜCÜLÜĞÜNÜN ANALİZİ:

5-2-1- Beş şiş ile çorap örme:

Kullanılan araç: Beş şiş

Kullanılan gereç: Çeşitli renk ve özellikte sentetik iplik

İşlem ve İşlem Basamakları:

İŞLEM 1 – Başlık kısmını örme

İşlem Basamakları:

- 1- 1-Beş şiş ve ipliği alınız.
- 2- Beş adet şişten bir tanesine 12 ilmek atınız.
- 3- 2. Şişe 12 ilmek atınız.
- 4- 3. ve 4. Şişlere de aynı işlemleri uygulayınız.
- 5- 5. şişi alarak bir sıra ters bir sıra yüz lastik örgü ile örmeye başlayınız.
- 6- 10 cm kadar lastik örgü örerek başlık kısmını oluşturunuz.

İŞLEM 2 –Konç (kolunç) kısmını Örme

İşlem Basamakları:

- 1- Konç kısmını örmek için Ajurlu,renkli desenli, desenli, yüz örgü tekniklerinden birine karar veriniz.
- 2- 4 şiş üzerindeki ilmeklere deseni yerleştiriniz.
- 3- Deseni örmeye başlayınız.
- 4- 20 cm konç kısmını örünüz.

İŞLEM 3 - Topuk Kısmını Örmek

İşlem Basamakları:

- 1- 4 şiş üzerinde bulunan (48 ilmek) eşit sayıda olan ilmeklerin iki şişi ön iki şişi arka olarak ayırınız.
- 2- Ön yüzde kalan 2 şişteki (24 ilmek) ilmekleri bekletiniz.
- 3- Arkada yüzde kalan 2 şişteki (24 ilmek) ilmekleri tersleri ters yüzleri yüz örgü 16 sıra örünüz.
- 4- Arka yüzde 2 şiş üzerinde 16 sıra örülen 24 adet ilmekten sağda 7 solda 7 ortada 10 ilmek olmak üzere ayırınız.
- 5- Ortada kalan 10 ilmeği örerken kenarlardaki 7 ilmek bitene kadar i-ki ilmeği beraber alarak örgüye devam ediniz.
- 6- Kenarlardaki 7 ilmek bitip topuk oluştuktan sonra ortada kalan 10 ilmeği iki şiş üzerine ayırınız.
- 7- Sol şişte kalan 5 ilmekten sonra yan kısımdaki parçadan 7 ilmek alarak şiş üzerinde 12 ilmek oluşturunuz. Aynı işlemi sağ tarafta da yapınız.
- 8 – Böylece topuk kısmını oluşturunuz.

İŞLEM 4 – Topuk Burun Arası Örmek:

İşlem Basamakları

- 1- Önde iki şiş üzerinde ayrılan ilmekler ve topuk bitiminden 2 şiş üzerinde oluşan ilmeklerle burun topuk arasına başlayınız.(48ilmek)
- 2- Önce yapılacak örgü tekniğine karar veriniz. (Konçla aynı veya farklı teknik)
- 3- İstenilen teknikte 26 sıra örünüz

İŞLEM 5 – Burun Kısmını Örmek:

İşlem Basamakları

- 1 – Çorabı ön yüz ve arka yüz olarak 2 şiş arkada(24 ilmek), 2 şiş önde(24 ilmek) olmak kaydıyla ayırınız.
- 2 – Sağ taraftaki şişin başına gelerek iki ilmek yüz ördükten sonra iki ilmeği beraber alınız. 1. Şişteki ilmekleri yüz örgü örünüz.
- 3- 2. Şişteki ilmekleri örmeye 3 ilmek kalıncaya kadar devam ediniz.
- 4- iki ilmeği beraber alarak iki ilmek yüz örünüz. Son 3 ilmeğin 2 sini birlikte alarak eksiltiniz ve örünüz.
- 5- Ayırdığınız arka taraftaki ilmeklerle de aynı işlemleri tekrarlayınız
- 6 – Bu işlemleri bir sıra uygulayıp bir sıra uygulamadan örgüye devam ediniz.
- 8- Şişlerin üzerinde 3-4 ilmek kalınca tüm ilmekleri birlikte alarak örme işlemini bitiriniz.

5-3-Bilgi Formları

BİLGİ FORMU 1

Fotoğraf No : 1-a
Çizim no : 1
İnceleme Tarihi : 14-10-1998
Bulunduğu Yer : Tatvan
Türü : Çocuk çorabı
Yapım tarihi : 1995
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 4 cm
 Burun Genişliği : 9.5 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 17 cm
 Topuk Genişliği : 10 cm
 Topuk Uzunluğu : 4.5 cm

- Konç Genişliği** : 12 cm
Konç Uzunluğu : 11 cm
Başlık Boyu : 2.5 cm
Başlık Genişliği : 9 cm
Kullanılan Araçlar : Beş şiş
Kullanılan Gereçler :
Zeminde : Sentetik iplik
Desende : Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler : Renkli Desenli örgü- Düz örgü
Kullanılan Renkler :
Zeminde : Krem
Desende : Mavi-Kırmızı-Siyah
Yörede Verilen İsimler : __
Seçilen Konu : Geometrik Bezeme: Dikdörtgen, çizgi,kare, Baklava
Nesneli Bezeme:Çengel
Kompozisyon : Çorap kırmızı, mavi ve siyah renkten örülmüştür. Her iki yanında tek sıra halinde "çengel" motif sıralanmıştır. Ön yüzde 4 tane büyük baklava diliminin yatay kesişme noktalarında yaklaşık 3 cm' lik enine dikdörtgenler yerleştirilmiştir. Bu baklava dilimlerinin en geniş noktalarına yakın her iki kenardan boyuna çizgiler oluşturulmuştur. Topuğun yarısı ve taban kısmı "kareli"(damalı)motifi ile örülmüştür. Çorap lastik örgüden oluşan başlık kısmı ile boyuna kompozisyonla örülmüştür.

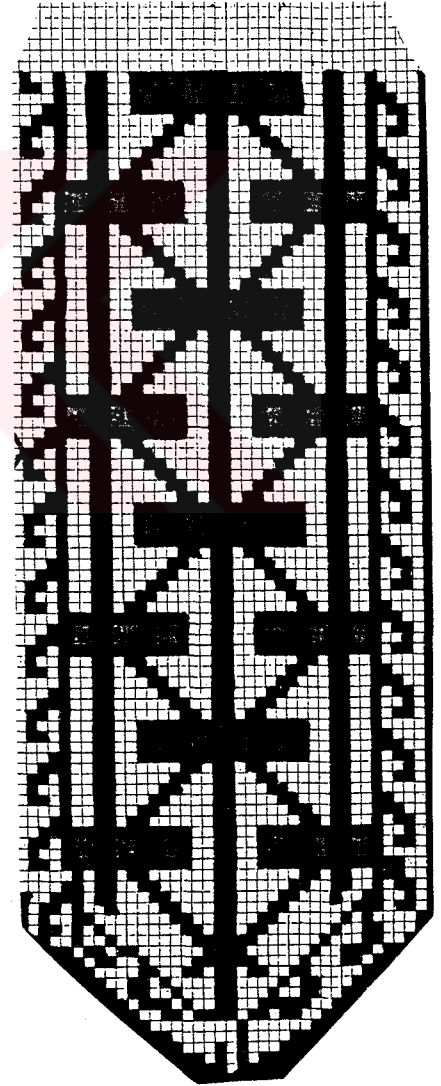
Kaynak Kişi Künyesi :

- Adı-Soyadı** : Canan Alptekin
Öğrenim Durumu : Lise Mezunu
Mesleği : Öğrenci
Adresi : Tatvan Halk Eğitim Merkezi

Tatvan/Bitlis

Fotoğraf 1-b

Çizim No 1

BİLGİ FORMU 2

Fotoğraf No : 2-a
Çizim No : 2
İnceleme Tarihi : 15-10-1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Yapım Tarihi : 1996
Türü : Kadın çorabı
Boyutları :
Burun Uzunluğu : 3.5 cm
Burun Genişliği : 9.5 cm
Burun Topuk arası
Uzunluğu : 16 cm
Topuk Genişliği : 10 cm
Topuk Uzunluğu : 7 cm

Konç Genişliği	: 9.5 cm
Konç Uzunluğu	: 16 cm
Başlık Boyu	: 3 cm
Başlık Genişliği	: 10 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Renkli Desenli örgü- Düz örgü
Kullanılan Renkler	:

Zeminde : Açık kahverengi

Desende : Siyah-Beyaz

Yörede Verilen İsimler : Çengel

Seçilen Konu : Nesneli bezeme:Çengel

Geometrik bezeme: kare, çizgi

Kompozisyon : Çorabın burun kısmı kahverengi yün ile düz örgü olarak yatay kompozisyon şeklinde örülmüştür. Daha sonra yönleri burun kısmına dönük tek hat üzerinde "çengel" motifi sıralanmıştır. Yaklaşık 3 cm örüldükten sonra kahverengi ve kremden oluşan ince çizgili küçükten başlayan ve iç içe 3 tane üçgenden oluşan çizgiler yapılmıştır. Çorabın başlık kısmına kadar üçgenler iki kez, "çengel" motifi üç kez tekrarlanmıştır. Topuk kısmının uç kısmı düz olmak kaydıyla tabanın bütününde damalı bir görüntüye sahip kaynağa göre "kareli" motifi yer almaktadır. Çorabın başlık kısmı kahverengi örgü ile lastik örgü ile oluşturulmuştur.

Kaynak Kişi Künyesi :

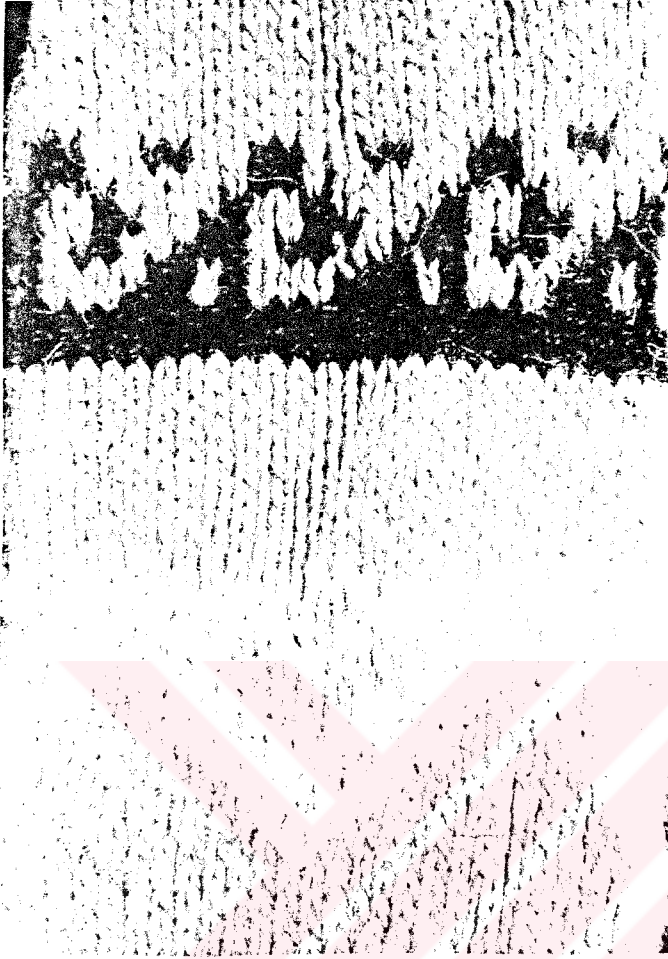
Adı-Soyadı : _

Öğrenim Durumu : _

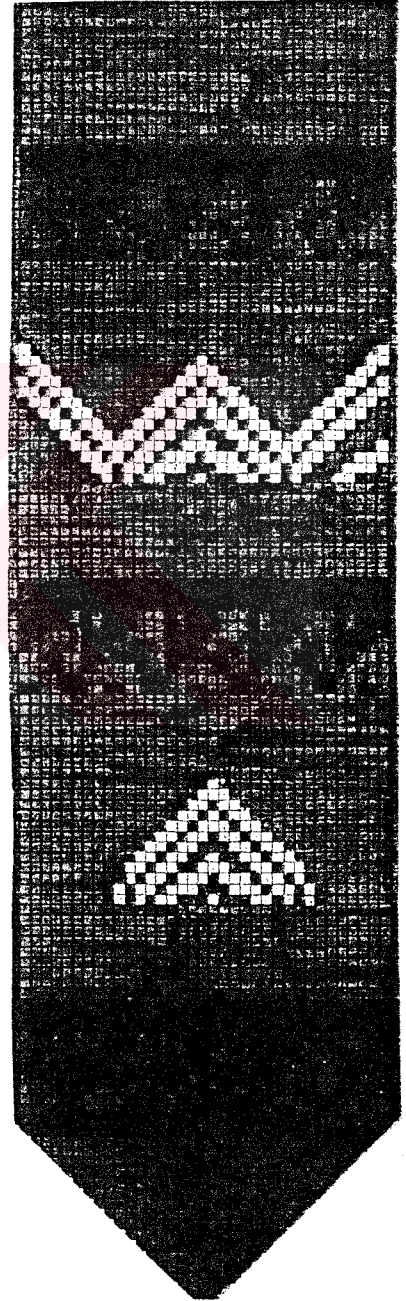
Mesleği : _

Adres : Halk Eğitim Merkezi

Bitlis

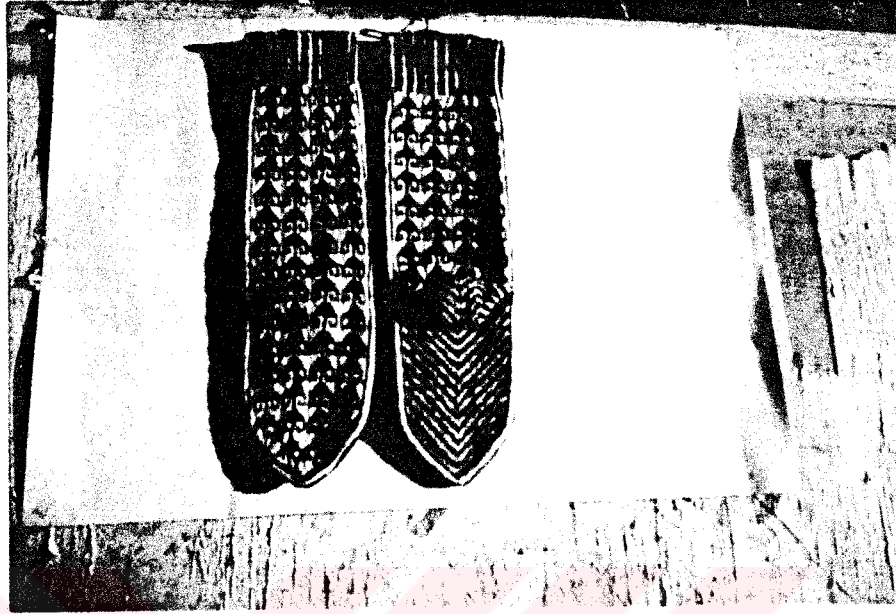

Fotoğraf 2-b

Çizim No 2

BİLGİ FORMU 3

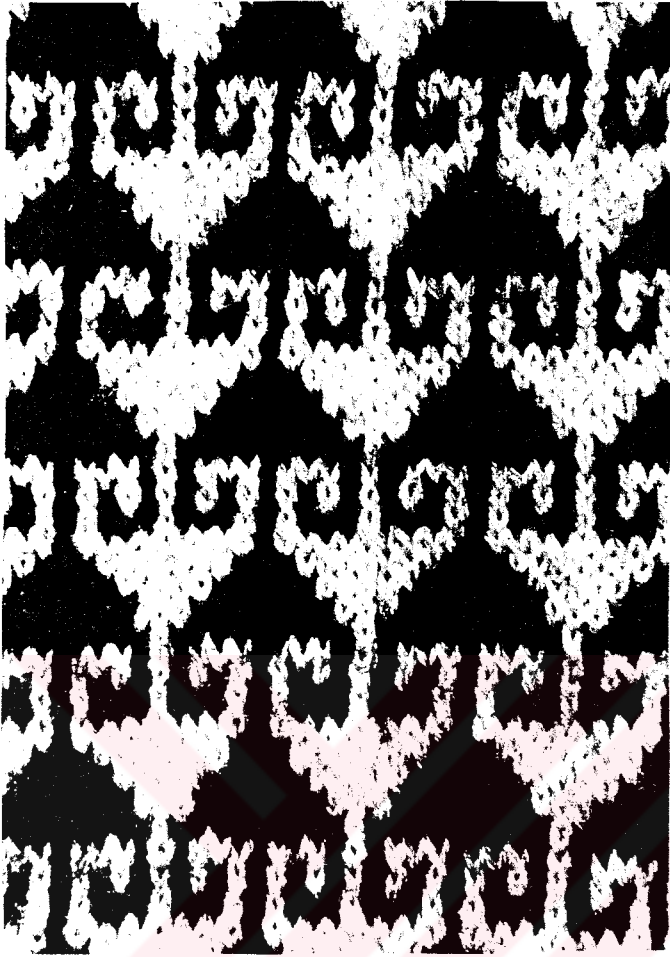
Fotoğraf No : 3-a
Çizim No : 3
İnceleme Tarihi : 15-10-1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Yapım Tarihi : 1996
Türü : Kadın çorabı
Boyutları :
Burun Uzunluğu : 5 cm
Burun Genişliği : 12 cm
Burun Topuk arası
Uzunluğu : 18 cm
Topuk Genişliği : 14 cm
Topuk Uzunluğu : 5 cm

- Konç Genişliği** :14 cm
Konç Uzunluğu : 22 cm
Başlık Boyu : 4 cm
Başlık genişliği : 15 cm
Kullanılan Araçlar : Beş şiş
Kullanılan Gereçler :
Zeminde : Sentetik iplik
Desende : Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler : Renkli Desenli Örgü-Düz Örgü
Kullanılan Renkler :
Zeminde : Siyah-Beyaz
Desende : Siyah-Beyaz
Yörede Verilen İsimler : ____
Seçilen Konu : Figürlü bezeme: Koç Boynuzu
Kompozisyon : Çorap siyah ve beyaz renkten meydana gelmektedir. Genel olarak benekli kompozisyonla yerleştirilmiştir.”Koç Boynuzu” olarak adlandırılan motifler aynı hat üzerinde yer almıştır. İki motifin köşelerinin birleştiği yerde diğer renkle motifin tam tersinin oluşması ayrı bir özellik taşımaktadır. Çorabın ön yüzünde 58 motif yerleştirilmiştir. Başlık kısmı yine siyah renkle 2 ters örgü , beyaz renkle 1 yüz örgü olarak örülmüştür. Topuk ve taban kısmı ince verev çizgilerle oluşturulmuştur.

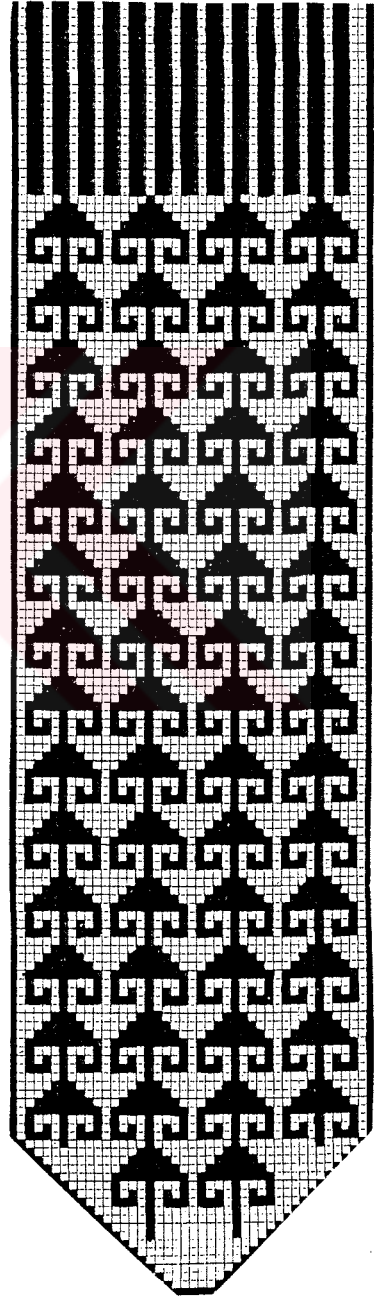
Kaynak Kişi Künyesi :

- Adı-Soyadı** :Cezair Acar
Öğrenim Durumu :Lise mezunu
Mesleği : Memur
Adresi : Milli Eğitim Müdürlüğü

Bitlis

Fotoğraf 3-b

Çizim No 3

BİLGİ FORMU 4

Fotoğraf No : 4-a
Çizim No : 4
İnceleme Tarihi : 5-10-1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1980
Boyutları :
Burun Uzunluğu : 4 cm
Burun Genişliği : 10 cm
Burun Topuk arası
Uzunluğu : 28 cm
Topuk Genişliği : 11 cm
Topuk Uzunluğu : 8 cm

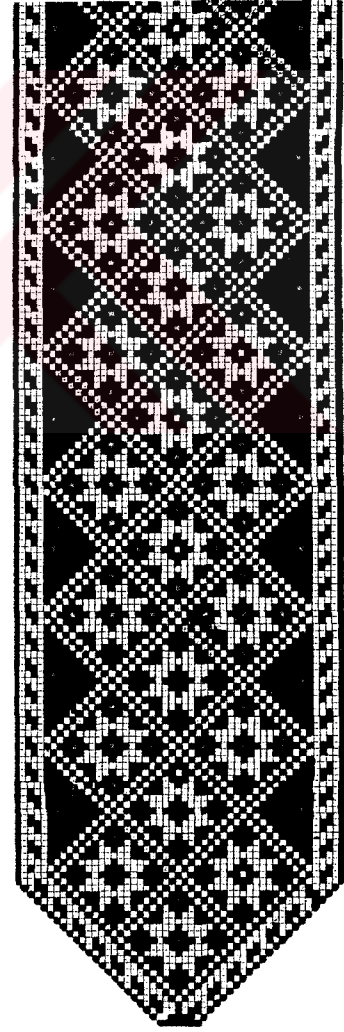
- Konç Genişliği** : 13 cm
Konç Uzunluğu : 28 cm
Başlık Boyu : ---
Başlık Genişliği : 13 cm
Kullanılan Araçlar : Beş şiş
Kullanılan Gereçler :
Zeminde : Yün iplik
Desende : Yün iplik
Kullanılan Teknikler : Renkli Desenli Örgü- Düz Örgü
Kullanılan Renkler :
Zeminde : Krem-Siyah-
Desende : Krem –Siyah- Pembe
Yörede Verilen İsimler : Yıldız
Seçilen Konu : Bitkisel bezeme: Stilize çiçek
Kompozisyon : Çorabın oluşturulmasında krem,siyah ve pembe renk kullanılmıştır. Önce krem ve siyah renkten birbirinin boşluğuna gelecek şekilde büyük baklava dilimlerine bölünmüş olup bu dilimlerin içine kaynaklarda(Özbek .1981) “yıldız” motifi diye adlandırılan motif yerleştirilmiştir. Çorabın ön yüzünde 22 adet motif kullanılmıştır. Motiflerin bittiği yerde konç bitirilmif ve başlık kısmı örölmemiştir. Burundan konç kısmına kadar motifler- her iki yanında boyuna krem ve siyahtan oluşan ince şeritler oluşturulmuştur. Bu şeritlerin içirisine boyuna “boncuk” motifi sıralanmıştır. Topuğun bütününde yine siyah ve krem renkten oluşan boyuna çizgiler yer almıştır. Tabanda ise pembe renk kullanılmadan motif yerleştirilmiştir. Çorap benekli kompozisyon şeklinde örölmüştür.

Kaynak Kişi Künyesi :

- Adı-Soyadı** :
Öğrenim Durumu :
Mesleği :
Adresi : Halk Eğitim Merkezi /Bitlis

Fotoğraf 4-b

Çizim No 4

BİLGİ FORMU 5

Fotoğraf No : 5-a
Çizim No : 5
İnceleme Tarihi : 11.10.1998
Bulunduğu Yer : Tatvan
Türü : Kadın çorabı
Boyutları :
Burun Uzunluğu : 4 cm
Burun Genişliği : 9.5 cm
Burun Topuk arası
Uzunluğu : 15.5 cm
Topuk Genişliği : 10.5 cm
Topuk Uzunluğu : 5.5 cm

- Konç Genişliği** : 12,5
Konç Uzunluğu : 18 cm
Başlık Boyu : 7.5 cm
Başlık Genişliği : 10.5 cm
Kullanılan Araçlar : Beş şiş
Kullanılan Gereçler :
Zeminde : Sentetik iplik
Desende : Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler : Renkli Desenli Örgü-Düz Örgü
Kullanılan Renkler :
Zeminde : Kırmızı-Beyaz
Desende : Kırmızı-Beyaz
Yörede Verilen İsimler : Yıldız
Seçilen Konu : Geometrik bezeme:baklava, çizgi
 Bitkisel Bezeme: Stilize çiçek
Kompozisyon : Çorabı ön yüzünde ortada olmak üzere 4 adet büyük baklava dilimine bölünmüş olup bu dilimlerin ortasında "Stilize çiçek" motifi yerleştirilmiştir. Ortadaki baklavaların boşluklarına gelecek biçimde burundan başlık kısmına kadar yarım "çiçek" motifleri sıralanmıştır. Çorap boyuna kompozisyonla örülmüştür. Topuk kısmında beyaz ve kırmızıdan oluşan ince çizgiler yerleştirilmiştir. Taban kısmı ise yine beyaz ve kırmızı renkten meydana gelen verrev çizgilerden oluşmuştur. Başlık kısmı 7.5 cm' den enine üç eşit parçaya bölünmüş olup lastik örgü örülerek bitirilmiştir

Kaynak Kişi Künyesi

- Adı-Soyadı** :Handan Barut
Öğrenim Durumu : Lise Mezunu
Mesleği : Usta Öğretici
Adresi : Tatvan Halk Eğitim Müdürlüğü

Tatvan

Fotoğraf 5-b

Çizim No 5

BİLGİ FORMU 6

Fotoğraf No : 6-a
Çizim No : 6
İnceleme Tarihi : 11.10.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Boyutları :
Burun Uzunluğu : 6 cm
Burun Genişliği : 12 cm
Burun Topuk arası
Uzunluğu : 22 cm
Topuk Genişliği : 13 cm
Topuk Uzunluğu : 6 cm

- Konç Genişliği** : 12.5 cm
Konç Uzunluğu : 23 cm
Başlık Boyu : 4 cm
Başlık Genişliği : 12 cm
Kullanılan Araçlar : Beş şiş
Kullanılan Gereçler :
Zeminde : Sentetik iplik
Desende : Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler : Renkli Desenli Örgü-Düz örgü
Kullanılan Renkler :
Zeminde : Siyah-Beyaz
Desende : Siyah-Beyaz
Yörede Verilen İsimler : Kilim Desenli
Seçilen Konu : Geometrik bezeme: Üçgen,kare,baklava,çizgi
Kompozisyon :Beyaz zemin üzerine siyah iplikle çorabın tam ortasında baklava dilimleri 4 kez boyuna kompozisyonla yerleştirilmiştir. Baklava dilimlerinin ortası üçgenlerin simetrik bir düzen içerisinde üst üste , yan yana yer almasıyla oluşturulmuş ve Tam ortada “ göz” motifi yer almıştır. Ayrıca baklava dilimlerinin kenar boşluklarında da göz motifiyle üçgen bir form oluşturulmuştur. Konç kısmına yakın baklava diliminin her iki kenarında ise “kareli” motifi örülmüştür. Topuk ve taban kısmı ise ince verev çizgilerden meydana gelmiştir. Lastik örgü ile başlık 4 cm örülerek çorap tamamlanmıştır.

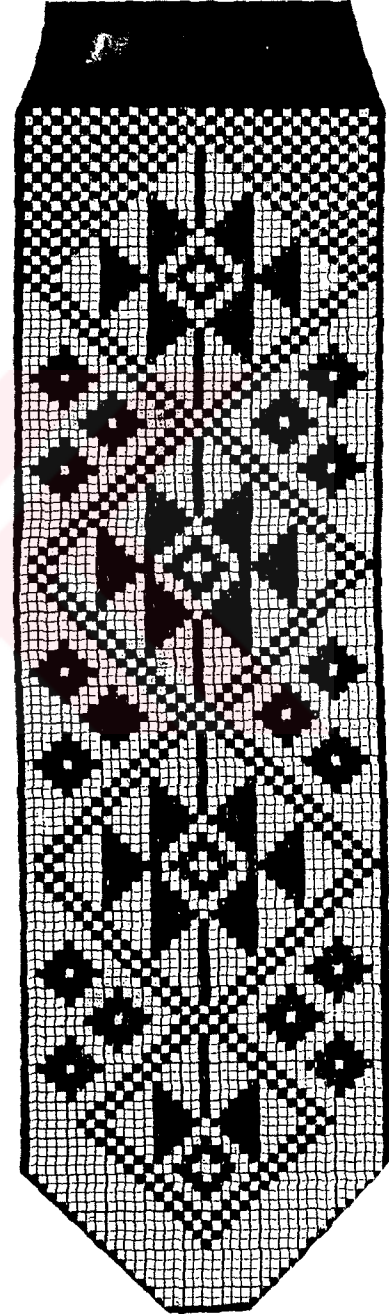
Kaynak Kişi Künyesi :

- Adı-Soyadı** : Ayla Vurgun
Öğrenim Durumu : Eğitim Enstitüsü
Mesleği : Öğretmen
Adresi : Uluer İlkokulu Öğretmeni

Tatvan/Bitlis

Fotoğraf 6-b

Çizim No 6

BİLGİ FORMU 7

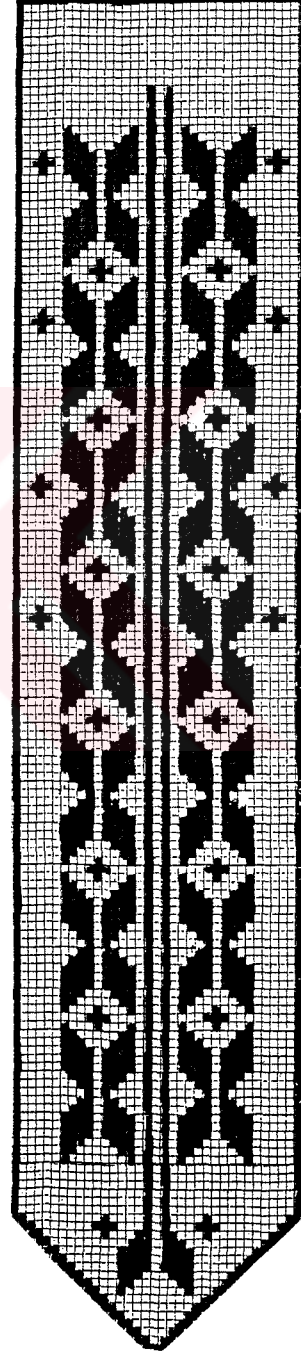

Fotoğraf No : 7-a
Çizim No : 7
İnceleme Tarihi : 11.10.1998
Bulunduğu Yer : Tatvan
Türü : Kadın çorabı
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 5 cm
 Burun Genişliği : 11 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 19 cm
 Topuk Genişliği : 12 cm
 Topuk Uzunluğu : 4 cm

- Konç Genişliği** : 12 cm
Konç Uzunluğu : 20 cm
Başlık Boyu : 3 cm
Başlık Genişliği : 12 cm
Kullanılan Araçlar : Beş şiş
Kullanılan Gereçler :
 Zeminde : Sentetik iplik
 Desende : Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler : Renkli Desenli Örgü- Düz örgü
Kullanılan Renkler :
 Zeminde : Kırmızı-Beyaz
 Desende : Kırmızı-Beyaz
Yörede Verilen İsimler: ____
Seçilen Konu : Geometrik Bezeme: Baklava, çizgi
 Bitkisel bezeme: Yaprak
Kompozisyon : Burun kısmında iki adet yaprağı andıran motif yer almış kenarlarına ise minik baklavalara yerleştirilerek desene başlanmıştır. Birkaç sıra yüz örgü ördükten sonra ortada başlık kısmına kadar uzanan iki adet düz çizgi yapılmış ve çizginin her iki kenarında 14 adet yaprak motifi simetrik olarak yerleştirilmiştir. Ayrıca boşluklara da minik baklavalara sıralanmıştır. Desen birbirinin tekrarı ve boyuna kompozisyonla oluşturulmuştur. Dış hat ise kırmızı düz çizgiyle çerçevelenmiştir. Taban ve topuk verev çizgilerle oluşturulmuştur.
- Kaynak Kişi Künyesi :**
 Adı-Soyadı : Ayla Vurgun
 Öğrenim Durumu : Eğitim Enstitüsü
 Mesleği : Öğretmen
 Adresi : Tatvan Uluer ilkokulu:
 Tatvan/Bitlis

Fotoğraf 7-b

Çizim No 7

BİLGİ FORMU 8

Fotoğraf No : 8-a
Çizim No : 8
İnceleme Tarihi : 15.10.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Boyutları :
Burun Uzunluğu : 4.5 cm
Burun Genişliği : 10 cm
Burun Topuk arası
Uzunluğu : 16.5 cm
Topuk Genişliği : 10.5 cm
Topuk Uzunluğu : 4.5 cm

BİLGİ FORMU 9

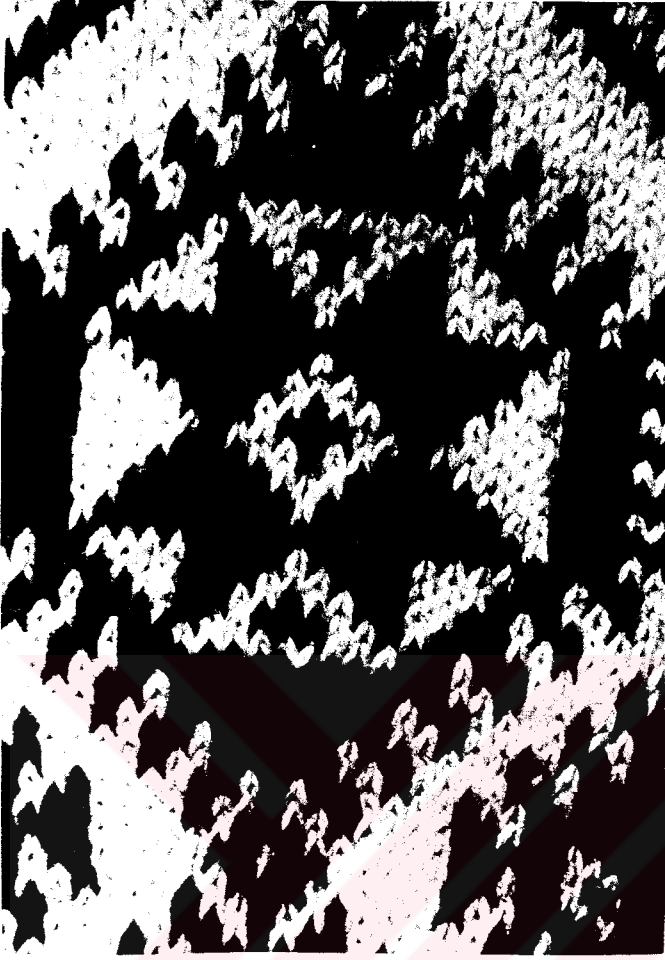
Fotoğraf No : 9-a
Çizim No : 9
İnceleme Tarihi : 27.9.1998
Bulunduğu Yer : Kütahya
Türü : Kadın çorabı
Boyutları :
Burun Uzunluğu : 5 cm
Burun Genişliği : 8 cm
Burun Topuk arası
Uzunluğu : 20 cm
Topuk Genişliği : 10 cm
Topuk Uzunluğu : 7 cm

Konç Genişliği	: 12 cm
Konç Uzunluğu	: 11.5 cm
Başlık Boyu	: 4 cm
Başlık Genişliği	: 9.5 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Renkli Desenli Örgü-Düz örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Beyaz-Siyah
Desende	: Beyaz-Siyah
Yörede Verilen İsimler	: Kilim Motifi
Seçilen Konu	: Bitkisel Bezeme: Stilize çiçek Geometrik Bezeme: sekizgen, çizgi
Kompozisyon	: Çorabın ön yüzüne iki ana motif ve bir yarım motif boyuna kompozisyonla yerleştirilmiştir. Motiflerin birbirlerine bağlantı yerleri “göz” motifiyle sağlanmıştır. Ana motifin tam ortasında “yıldız” motifi ve onu çevreleyen geometrik bezeme olan sekizgen yer almıştır. Kenar boşluklarında ise motifler yarım olarak sıralanmıştır. Başlık kısmına yakın bir bölümde sağda ve solda birbirine paralel ve yan yana ince çizgiler oluşturulmuştur. Topuk ve taban ise dikey ince şeritler halinde örülmüştür.

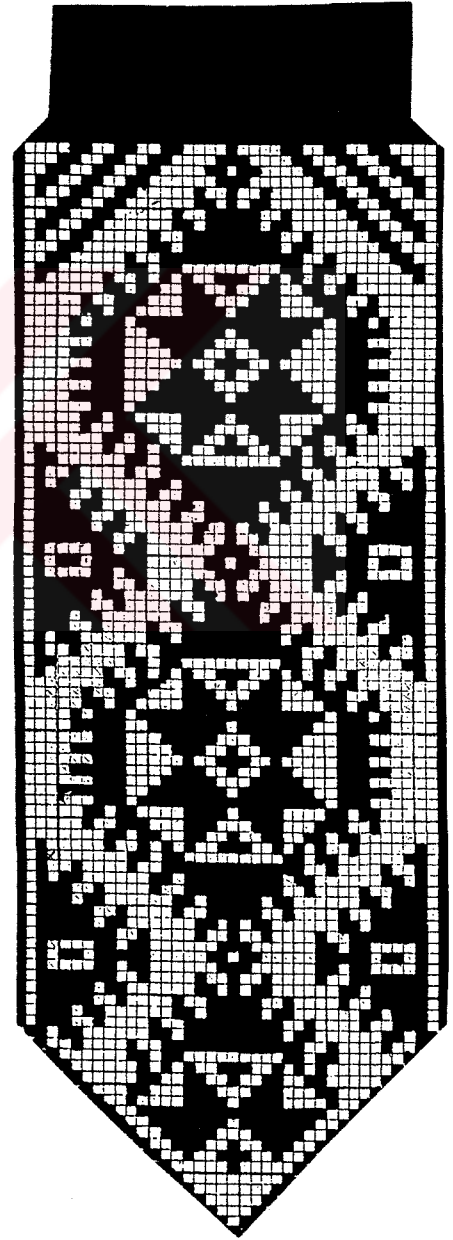
Kaynak Kişi Künyesi :

Adı-Soyadı	: Ayşe Erem
Öğrenim Durumu	: Eğitim Fakültesi
Mesleği	: Öğretmen
Adresi	: Bitlis Kız Meslek Lisesi

Bitlis

Fotoğraf 8-b

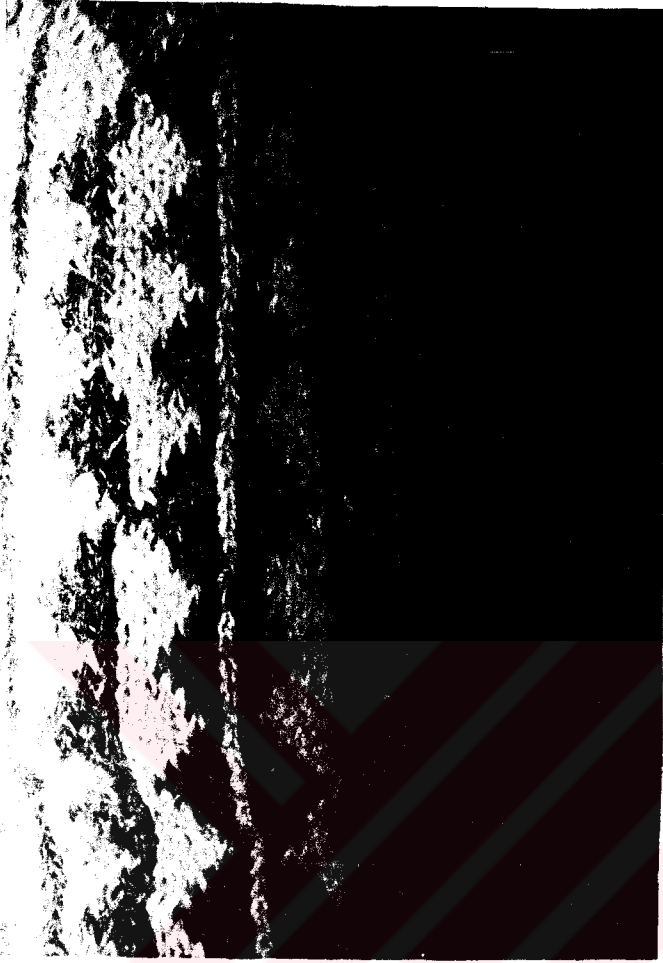

Çizim No 8

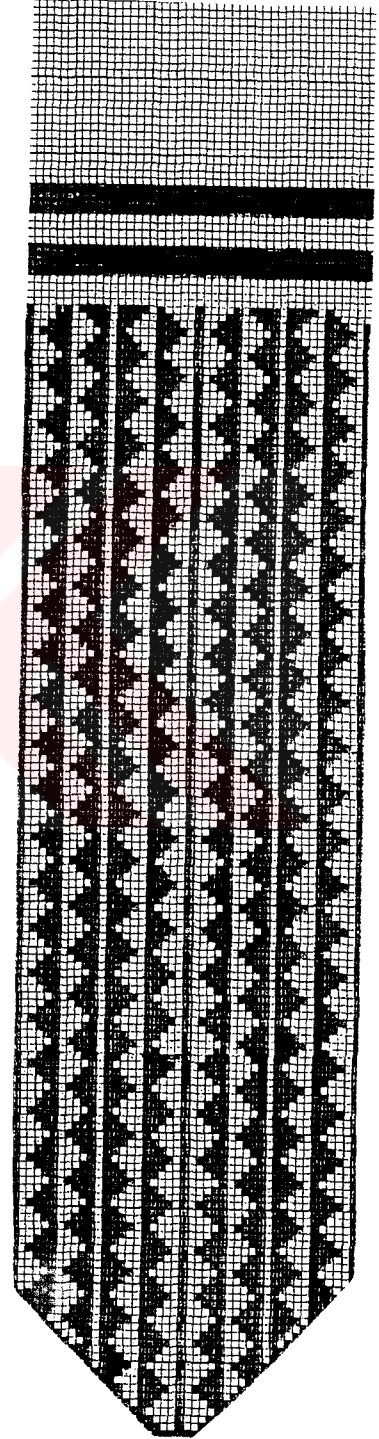
Konç Genişliği	: 12 cm
Konç Uzunluğu	: 41 cm
Başlık Boyu	: 12 cm
Başlık Genişliği	: 10 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Yün iplik
Desende	: Yün iplik
Kullanılan Teknikler	: Renkli Desenli Örgü-Düz örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem-Bej
Desende	: Krem-Bej
Yörede Verilen İsimler	: Kilim Desenli
Seçilen Konu	: Geometrik bezeme: Üçgen, çizgi ,kare
Kompozisyon	:Çorabın orta kısmında krem renk ile simetrik olarak boyuna üçgenler başlık kısmına kadar boyuna kompozisyonla sıralanmıştır. Aynı sistem bozulmadan yine boyuna krem ve bej rengiyle üçgenler örölmüştür. Bütün yüzeyde belli bir düzen hakimdir. Taban ve topuk kısmında damalı bir görüntü oluşmuştur. "kareli" motifi de denilmektedir. Çorabın başlık kısmı lastik örgü ile 1 sıra krem 1 sıra bej tekrar 1 sıra krem 1 sıra bej ile örölüp kalan kısmı krem ile tamamlanmıştır.

Kaynak Kişi Künyesi :

Adı-Soyadı	:İlknur Gülhan
Öğrenim Durumu	: Eğitim Faköltesi
Mesleği	: Öğretmen
Adresi	: Kütahya Atatürk İlkokulu
	Kütahya

Fotoğraf 9-b

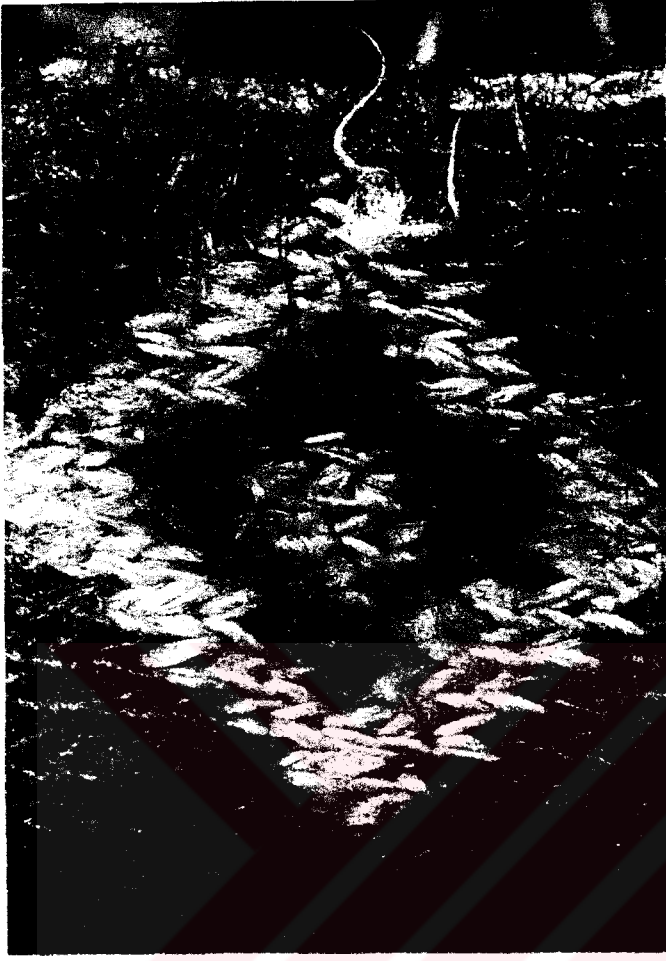
Çizim No 9

BİLGİ FORMU 10

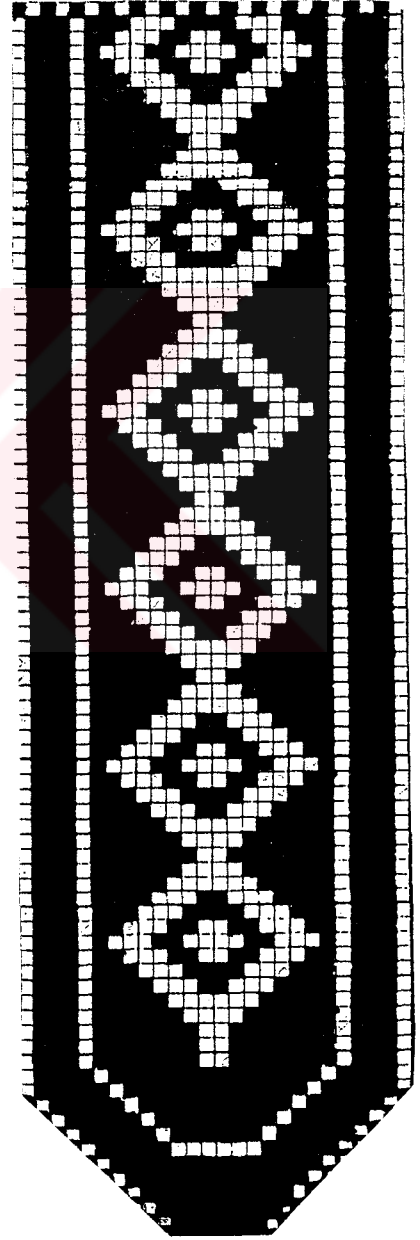

Fotoğraf No :10-a
Çizim No : 10
İnceleme Tarihi : 20.12.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1955
Boyutları :
Burun Uzunluğu : 7 cm
Burun Genişliği : 12 cm
Burun Topuk arası
Uzunluğu : 20 cm
Topuk Genişliği : 15.5 cm
Topuk Uzunluğu : 7 cm

Konç Genişliği	: 18 cm
Konç Uzunluğu	: 38 cm
Başlık Boyu	: -
Başlık Genişliği	: 18.5 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Tiftik
Desende	: Tiftik
Kullanılan Teknikler	: Renkli Desenli Örgü-Düz Örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Kahverengi
Desende	: Krem
Yörede Verilen İsimler	: Baklava Dilimi
Seçilen Konu	: Geometrik Bezeme: Baklava-kare-çizgi
Kompozisyon	: Çorabın orta kısmında burundan başlayarak konç bitimine kadar 5 tam 1 yarım krem iplikle baklava dilimi yerleştirilmiştir. Bu büyük baklava diliminin içersine kahverengi iplik ile 1 adet baklava dilimi daha yapılmıştır. Tam orta kısımda krem rengiyle göz motifi yer almıştır. Bütün yüzeyde baklava dilimlerini çerçeveleyen bir hat bulunmaktadır. Kahverenginin üzerine krem rengiyle oluşturulmuş motiflerin yanı sıra çorapta başlık kısmı olmayıp kapatma işlemi yapılarak tamamlanmıştır. Çorap boyuna kompozisyonla örülmüştür.
Kaynak Kişi Künyesi	:
Adı-Soyadı	: Saadet Oral
Öğrenim Durumu	: Okuma-yazma bilmiyor
Mesleği	: Ev hanımı
Adresi	: Eski Vali Konağı Arkası
	Bitlis

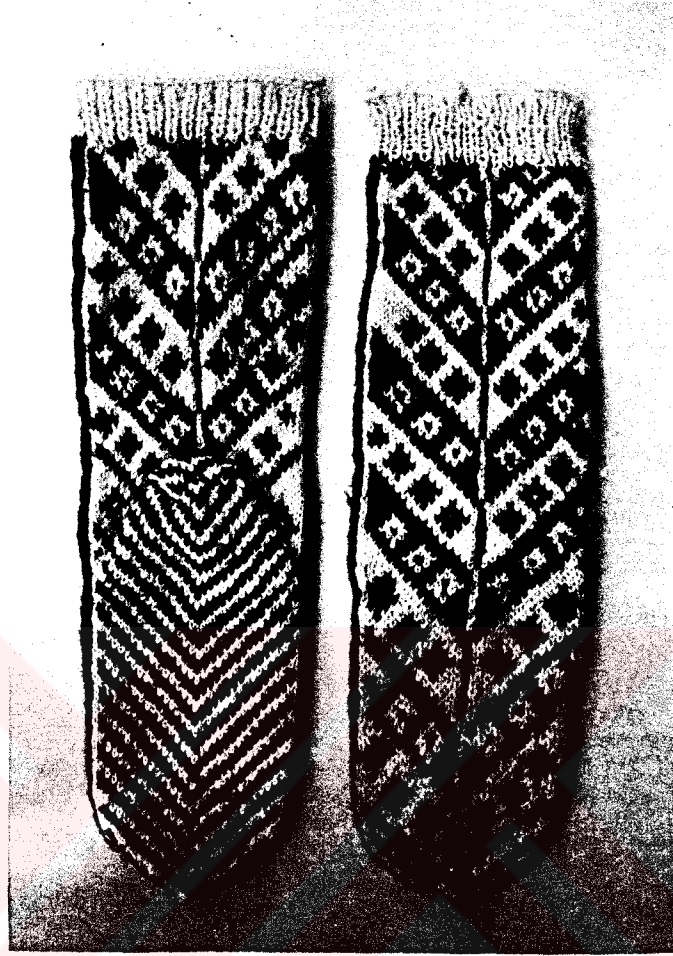

Fotoğraf 10-b

Çizim No 10

BİLGİ FORMU 11

Fotoğraf No : 11-a
Çizim No : 11
İnceleme Tarihi : 11.10.1998
Bulunduğu Yer : Tatvan
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1997
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 4 cm
 Burun Genişliği : 15 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 19 cm
 Topuk Genişliği : 9 cm
 Topuk Uzunluğu : 6 cm

Konç Genişliği	: 15 cm
Konç Uzunluğu	: 21 cm
Başlık Boyu	: 3.5 cm
Başlık Genişliği	: 15 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Renkli Desenli Örgü-Düz Örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem-Kırmızı-Siyah
Desende	: Krem-Kırmızı-Siyah

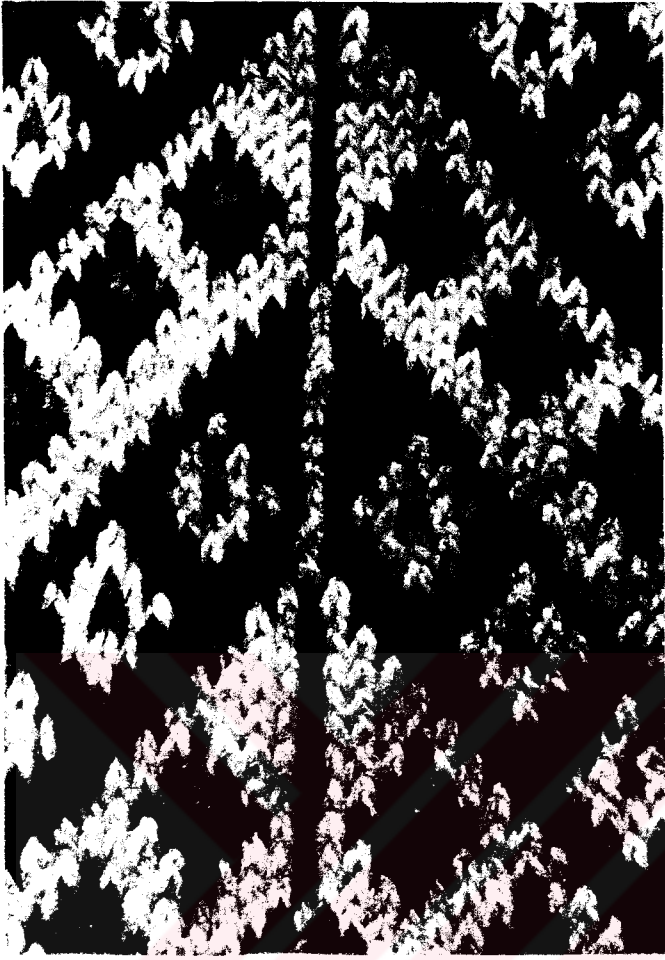
Yörede Verilen İsimler :

Seçilen Konu	: Geometrik bezeme: Baklava, verev çizgi
Kompozisyon	: Çorabın ön ve arka yüzü boyuna iki eşit parçaya bölünmüştür. Her parça kendi içindeki yaklaşık 1 cm genişliğinde beyaz ve siyah renklerle verev çizgiler meydana getirmiştir. Meydana gelen bu çizgilerin içinde birbiri ardına küçük baklavalılar yerleştirilmiştir. Sağa ve sola verev bir düzen hakim olmuştur. Motifler belli bir düzen dahilinde oluşturulmuştur. Topuk verev çizgilerden meydana gelmiştir. Başlık beyaz renkle lastik örgü ile bitirilmiştir.

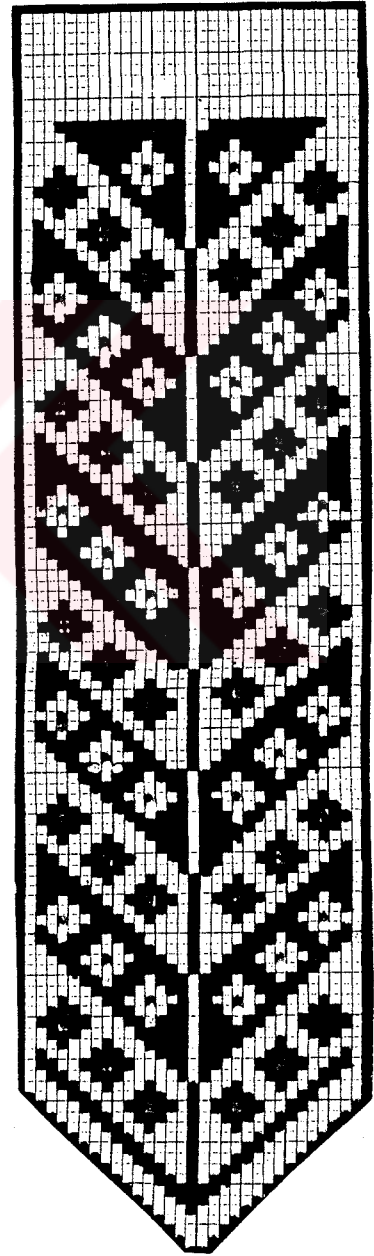
Kaynak Kişi Künyesi :

Adı-Soyadı	: Handan Barut
Öğrenim Durumu	: Lise Mezunu
Mesleği	: Usta öğretici
Adresi	: Tatvan Halk Eğitim Merkezi

Tatvan/Bitlis

Fotoğraf 11-b

Çizim No 11

BİLGİ FORMU 12

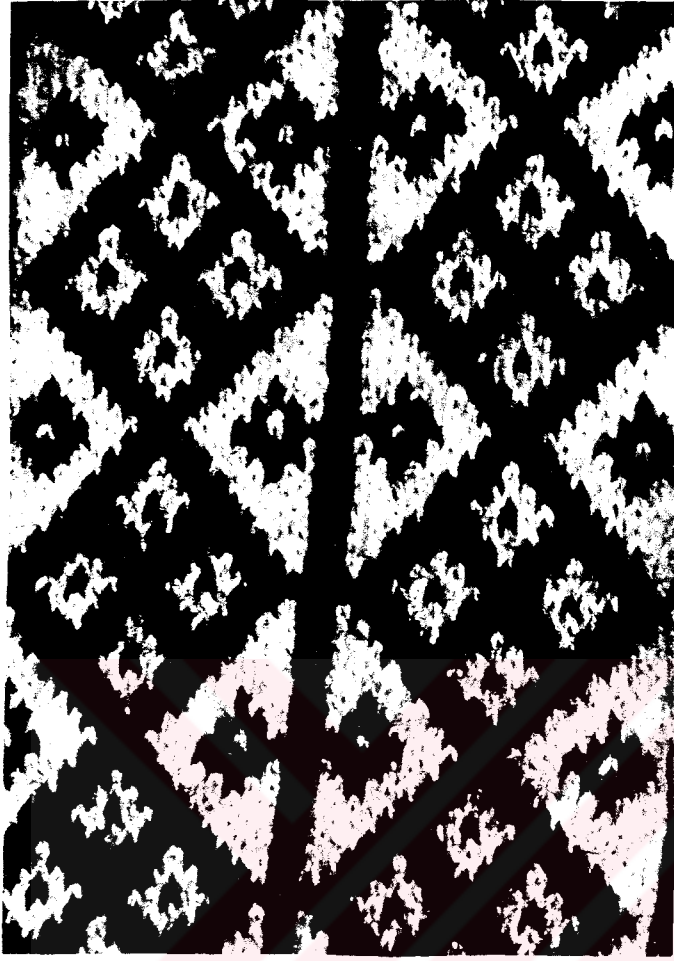
Fotoğraf No : 12-a
Çizim No : 12
İnceleme Tarihi : 13.10.1998
Bulunduğu Yer : Tatvan
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1986
Boyutları :
Burun Uzunluğu : 4.5 cm
Burun Genişliği : 10.5 cm
Burun Topuk arası
Uzunluğu : 17 cm
Topuk Genişliği : 10.5 cm
Topuk Uzunluğu : 7 cm

- Konç Genişliği** : 12.5 cm
Konç Uzunluğu : 23 cm
Başlık Boyu : 4.5 cm
Başlık Genişliği : 12 cm
Kullanılan Araçlar : Beş şiş
Kullanılan Gereçler :
Zeminde : Sentetik iplik
Desende : Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler : Renkli Desenli Örgü-Düz Örgü
Kullanılan Renkler :
Zeminde : Beyaz-Siyah
Desende : Beyaz-Siyah
Yörede Verilen İsimler :
Seçilen Konu : Geometrik bezeme: Çizgi, baklava
Figürlü bezeme: Göz
Kompozisyon :Çorabın bütününde boyuna kompozisyon hakimdir.
.Ortada burundan başlayıp konç bitiminde sona eren ince bir çizgi oluşturulmuştur. Çizginin her iki kenarında simetrik yerleştirilmiş 16 adet baklava dilimi yer almıştır. Bu dilimlerin ortasında ve kenar boşluklarında olmak üzere “göz” motifi yerleştirilmiştir. Beyaz zemin üzerine siyah iplikle örülmüş çorabın başlık kısmı yine aynı renklerle 2 eşit parçaya bölünmüş lastik örgü ile bitirilmiştir. Topuk kısmı damalı yani “kareli” motif ile örülmüş, taban kısmı verev ince çizgilerle yapılmıştır

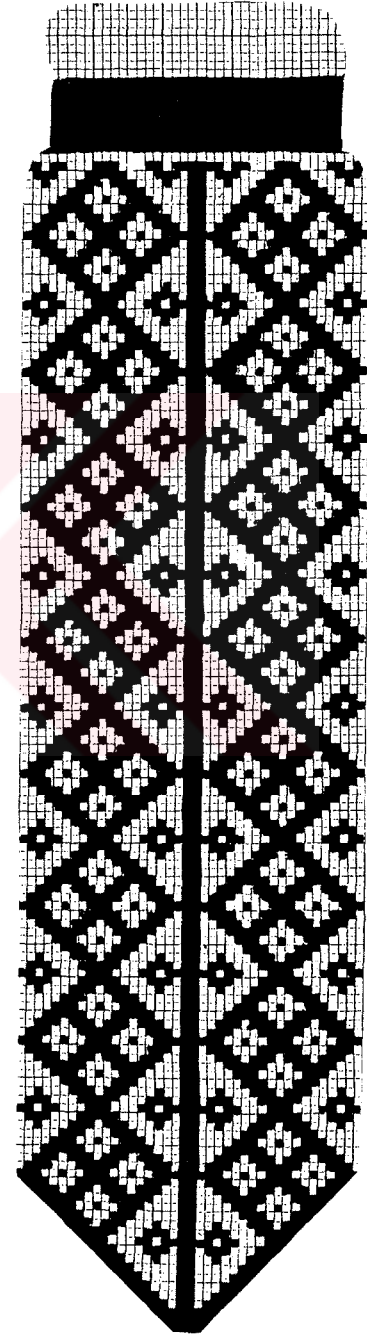
Kaynak Kişi Künyesi :

- Adı-Soyadı** : Ayla Vurgun
Öğrenim Durumu : Eğitim Enstitüsü
Mesleği : Öğretmen
Adresi : Tatvan Uluer İlkokulu

Tatvan/Bitlis

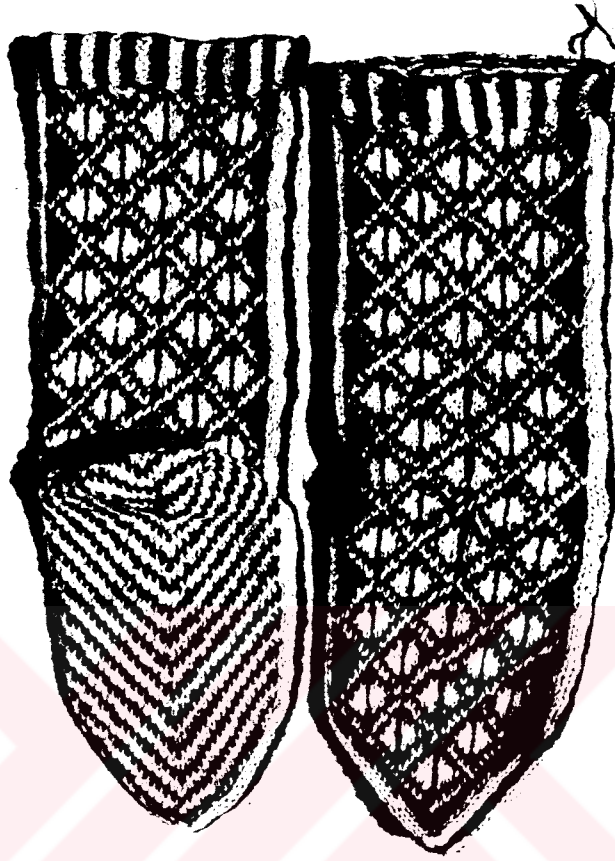

Fotoğraf 12-b

Çizim No 12

BİLGİ FORMU 13

Fotoğraf No : 13-a
Çizim No : 13
İnceleme Tarihi : 16.10.1998
Bulunduğu Yer : Tatvan
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1995
Boyutları :
Burun Uzunluğu : 8 cm
Burun Genişliği : 14 cm
Burun Topuk arası
Uzunluğu : 21 cm
Topuk Genişliği : 13 cm
Topuk Uzunluğu : 7 cm

Konç Genişliği	: 15 cm
Konç Uzunluğu	: 22 cm
Başlık Boyu	: 3 cm
Başlık Genişliği	: 18 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Renkli Desenli Örgü-Düz Örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Siyah-Beyaz
Desende	: Siyah-Beyaz

Yörede Verilen İsimler: ____

Seçilen Konu : Geometrik bezeme: Baklava, çizgi

Kompozisyon : Siyah zemin üzerine beyaz renkte ince çizgi halinde birbiriyle kesişen küçük baklavalara , baklavalaraın içersine kaynakta (Köklü .1997) belirtildiğine göre “Topun yarımı” motifi yerleştirilmiştir. Çorabın ön yüzünde simetrik bir görüntü hakimdir. Kenarlar beyaz renkte 2 yüz ilmekle çerçevelenmiştir. Başlık kısmı siyah ve beyaz renkle lastik örgü örülerek bitirilmiştir. Çorap benekli kompozisyon şeklinde örülmüştür.

Kaynak Kişi Künyesi :

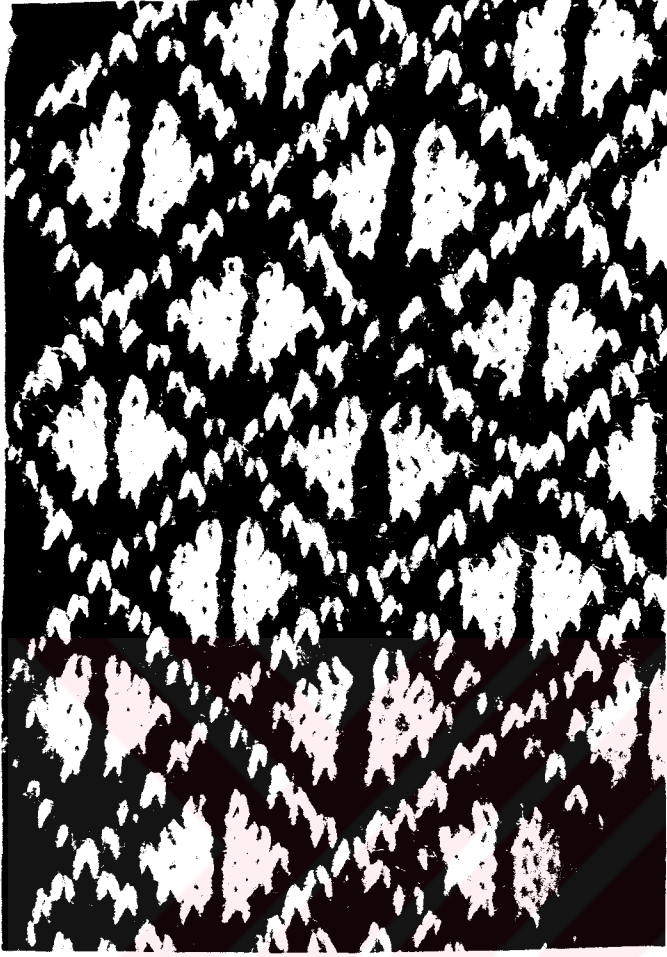
Adı-Soyadı : Kemal Vurgun

Öğrenim Durumu : Eğitim Enstitüsü

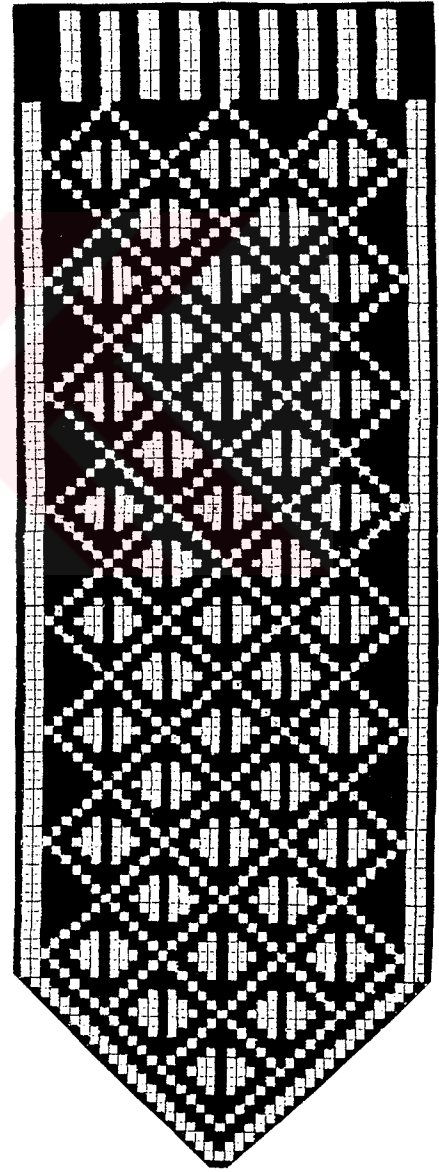
Mesleği : Öğretmen

Adresi : Tatvan Uluer İlkokulu

Tatvan/Bitlis

Fotoğraf 13-b

Çizim No 13

BİLGİ FORMU 14

Fotoğraf No : 14-a
Çizim No : 14
İnceleme Tarihi : 11.10.1998
Bulunduğu Yer : Tatvan
Türü : Çocuk çorabı
Yapım Tarihi : 1992
Boyutları :
Burun Uzunluğu : 3.5 cm
Burun Genişliği : 8 cm
Burun Topuk arası
Uzunluğu : 14 cm
Topuk Genişliği : 9 cm
Topuk Uzunluğu : 4 cm

Konç Genişliği	: 10 cm
Konç Uzunluğu	: 12 cm
Başlık Boyu	: 8 cm
Başlık Genişliği	: 7 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Renkli Desenli Örgü-Düz Örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Beyaz-Mavi
Desende	: Beyaz- Mavi

Yörede Verilen İsimler: ____

Seçilen Konu : Geometrik Bezeme: Baklava, üçgen, çizgi

Kompozisyon : Beyaz zemin üzerine mavi renk ile 5 adet motif birbirinin tekrarı şeklinde boyuna kompozisyonla yerleştirilmiştir. Burundan başlayarak 11 adet minik baklava dilimi yer almış, dilimlerin sağında ve solunda “koç boynuzu” motifini andıran motifler üst üste sıralanmıştır. Motiflerin boşluklarında nokta ve üçgenler yer almıştır. Dış hat olarak ta düz çizgi ve noktalar kullanılmıştır. Lastik örgü tekniği kullanılarak 8 cm başlık örülerek tamamlanmıştır.

Kaynak Kişi Künyesi :

Adı-Soyadı : Kemal Vurgun

Öğrenim Durumu : Eğitim Enstitüsü

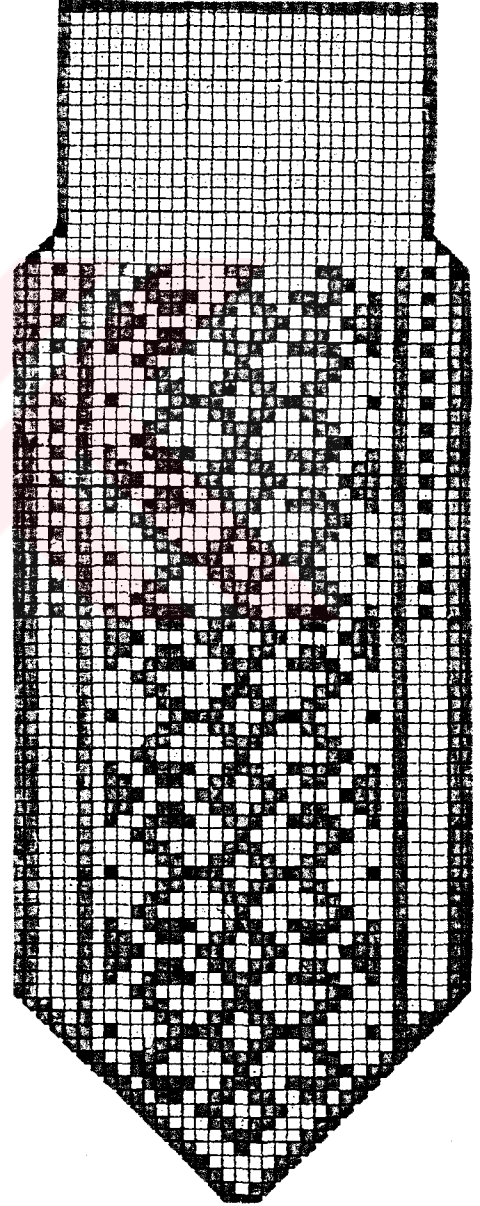
Mesleği : Öğretmen

Adresi : Tatvan Uluer İlkokulu

Tatvan/Bitlis

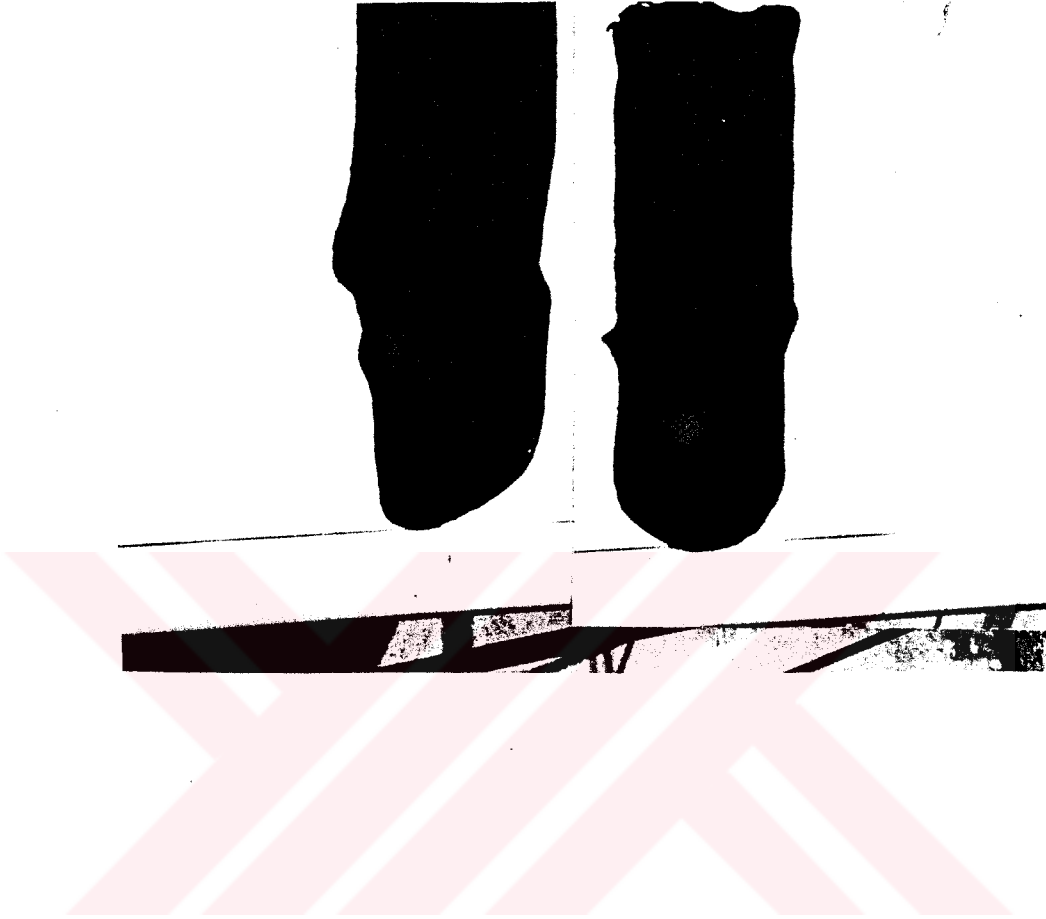

Fotoğraf 14-b

Çizim No 14

BİLGİ FORMU 15

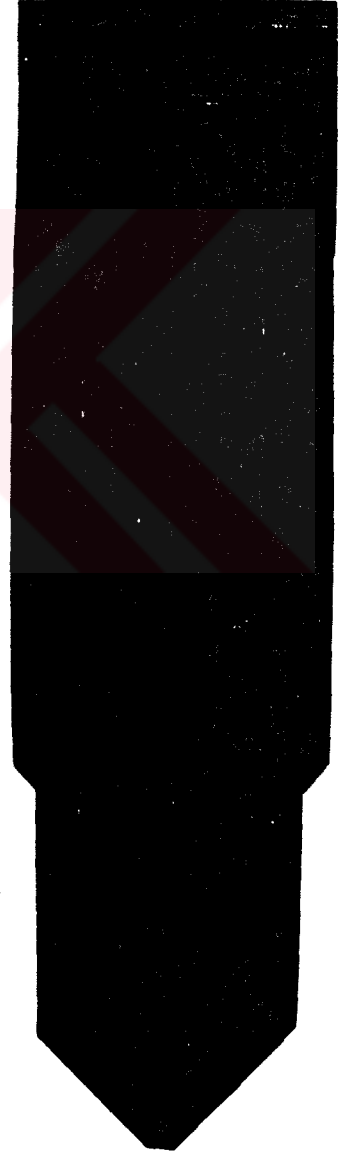
Fotoğraf No : 15-a
Çizim No : 15
İnceleme Tarihi : 9.10.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Erkek çorabı
Yapım Tarihi : 1990
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 5 cm
 Burun Genişliği : 11 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 19 cm
 Topuk Genişliği : 15 cm
 Topuk Uzunluğu : 6 cm

- Konç Genişliği** : 16 cm
Konç Uzunluğu : 27 cm
Başlık Boyu : 8 cm
Başlık Genişliği : 17 cm
Kullanılan Araçlar : Beş şiş
Kullanılan Gereçler :
Zeminde : Yün iplik
Desende : Yün iplik
Kullanılan Teknikler : Renkli Desenli Örgü-Düz örgü
Kullanılan Renkler :
Zeminde : Kırmızı-Siyah
Desende : Kırmızı-Siyah
Yörede Verilen İsimler: ____
Seçilen Konu : Geometrik bezeme:Üçgen,çizgi
Kompozisyon : Siyah ve kırmızı renkten benekli kompozisyonla örülmüştür. Çorabın topuk hariç bütün yüzeyde geometrik bir düzen hakimdir. Üçgenler birbirinin boşluğuna gelecek şekilde boyuna yerleştirilmiştir. Topuk yine aynı renklerle verev çizgilerden meydana gelmiştir. Başlık kısmı ise üç parçaya ayrılmış lastik örgü ile kırmızı,siyah ve kırmızı ile bitirilmiştir.
- Kaynak Kişi Künyesi** :-----
Adı-Soyadı :-----
Öğrenim Durumu :-----
Mesleği :-----
Adresi : Bitlis Halk Eğitim Merkezi

Bitlis

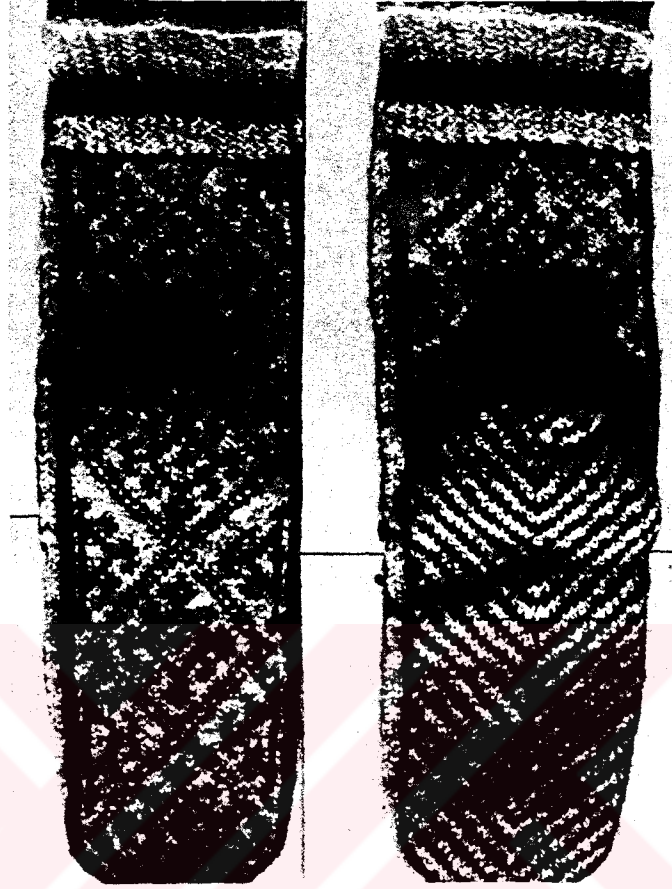

Fotoğraf 15-b

Çizim No 15

BİLGİ FORMU 16

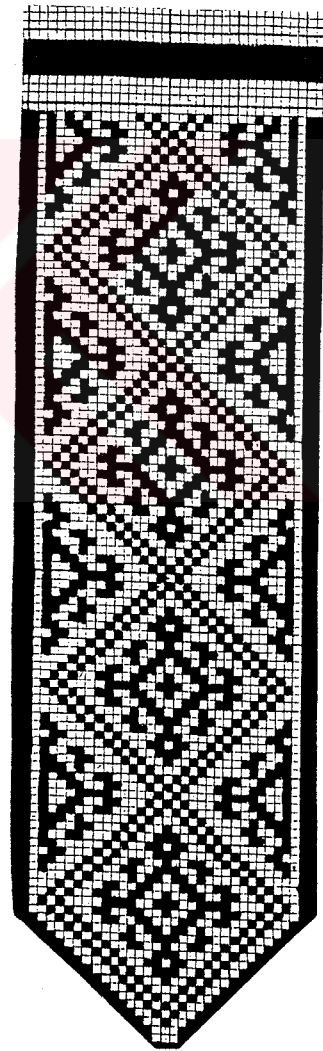

Fotoğraf No : 16-a
Çizim No : 16
İnceleme Tarihi : 11.10.1998
Bulunduğu Yer : Tatvan
Türü : Kadın Çorabı
Yapım Tarihi : 1995
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 4 cm
 Burun Genişliği : 10 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 19 cm
 Topuk Genişliği : 12 cm
 Topuk Uzunluğu : 7 cm

- Konç Genişliği** : 12 cm
Konç Uzunluğu : 16 cm
Başlık Boyu : 4.5 cm
Başlık Genişliği : 11 cm
Kullanılan Araçlar : Beş şiş
Kullanılan Gereçler :
Zeminde : Sentetik iplik
Desende : Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler : Renkli Desenli Örgü –Düz Örgü
Kullanılan Renkler :
Zeminde : Siyah-Beyaz
Desende : Siyah-Beyaz
Yörede Verilen İsimler: ____
Seçilen Konu : Sembolik bezeme: Pıtırak
Geometrik bezeme: baklava, üçgen, çizgi
Kompozisyon : Çorap beyaz zemin üzerine siyah iplikle motifler boyuna kompozisyon şeklinde örülmüştür. Burundan başlayıp konca kadar 4 adet büyük baklava dilimi sıralanmış olup, bu dilimlerin ortasına “pıtırak” motifi yerleştirilmiştir. Dilimlerin boşluklarında ise “yarım pıtırak” motifi yer almaktadır. Dış kenarlarda siyah iplikle 2 yüz örgü ile hat oluşturulmuştur. Topuk ve taban kısmı ince verev çizgilerle meydana getirilmiştir. Başlık üç eşit parçaya bölünmüş lastik örgü ile 1 sıra beyaz 1 sıra siyah tekrar 1 sıra beyaz iplikle örgü bitirilmiştir.
- Kaynak Kişi Künyesi** :
Adı-Soyadı : Bedriye Savaş
Öğrenim Durumu : Okuma –yazma biliyor
Mesleği : Ev hanımı
Adresi : Tatvan Doğu Anadolu Fuar Karşısı
Tatvan/Bitlis

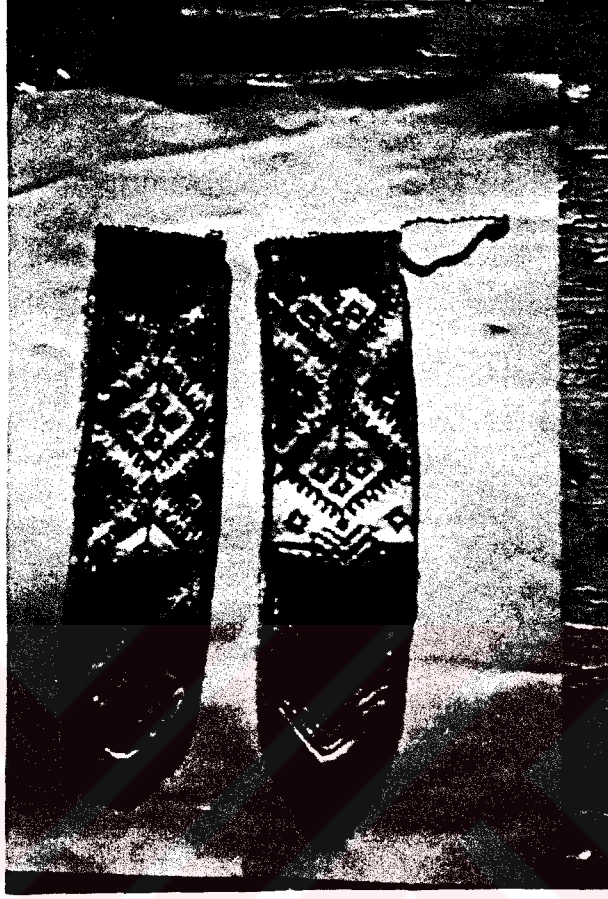

Fotoğraf 16-b

Çizim No 16

BİLGİ FORMU 17

Fotoğraf No : 17-a
Çizim No : 17
İnceleme Tarihi : 10.10.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1996
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 5 cm
 Burun Genişliği : 12 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 17 cm
 Topuk Genişliği : 15 cm
 Topuk Uzunluğu : 5 cm

Konç Genişliği	: 14 cm
Konç Uzunluğu	: 23 cm
Başlık Boyu	: 4 cm
Başlık Genişliği	: 16 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Renkli Desenli Örgü-Düz örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Koyu mavi-Krem
Desende	: Koyu mavi-Krem

Yörede Verilen İsimler: ____

Seçilen Konu : Geometrik Bezeme: Baklava, çizgi

Kompozisyon : Açık zemin üzerine mavi renk ile 4 adet büyük baklava dilimi boyuna kompozisyon şeklinde burundan başlık kısmına kadar sıralanmıştır. Dilimlerin içerisinde birbirinin boşluğuna gelecek şekilde minik baklavalara yer almıştır. Dış hatlar ise kısa çizgilerle çerçeveslenmiştir. Ana motiflerin boşluklarına da yarım motifler yerleştirilmiş olup geçişler minik baklava dilimleriyle sağlanmıştır. Motifler birbirinin tekrarı şeklinde ve simetrik olarak oluşturulmuştur. Topuk ve taban ince verev çizgilerle örülerek tamamlanmıştır.

Kaynak Kişi Künyesi :

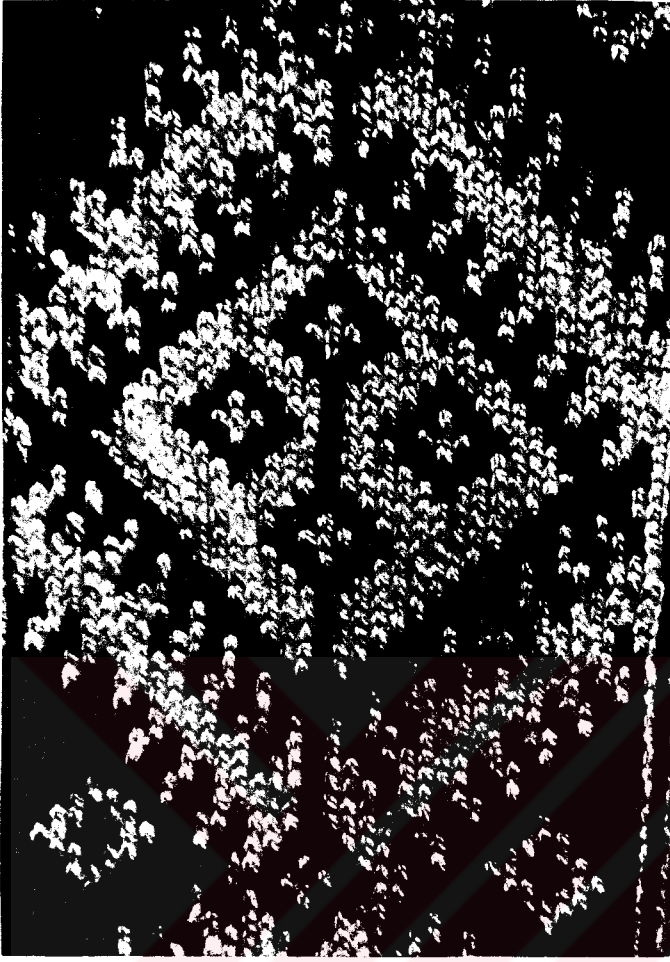
Adı-Soyadı : Cezair Acar

Öğrenim Durumu : Lise mezunu

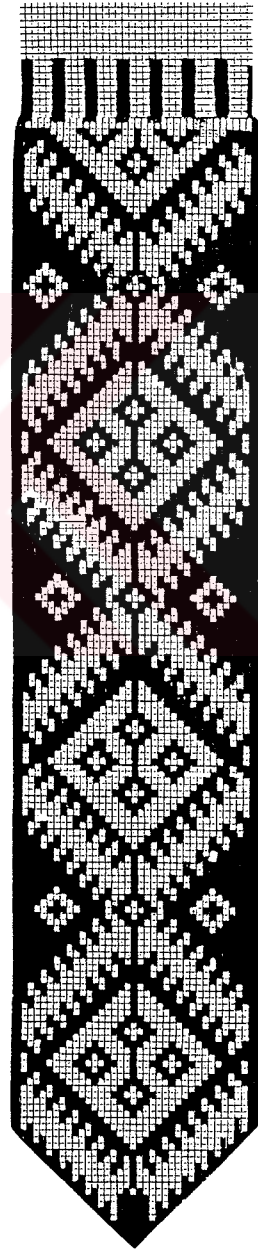
Mesleği : Memur

Adresi : Milli Eğitim Müdürlüğü

Bitlis

Fotoğraf 17-b

Çizim No 17

BİLGİ FORMU 18

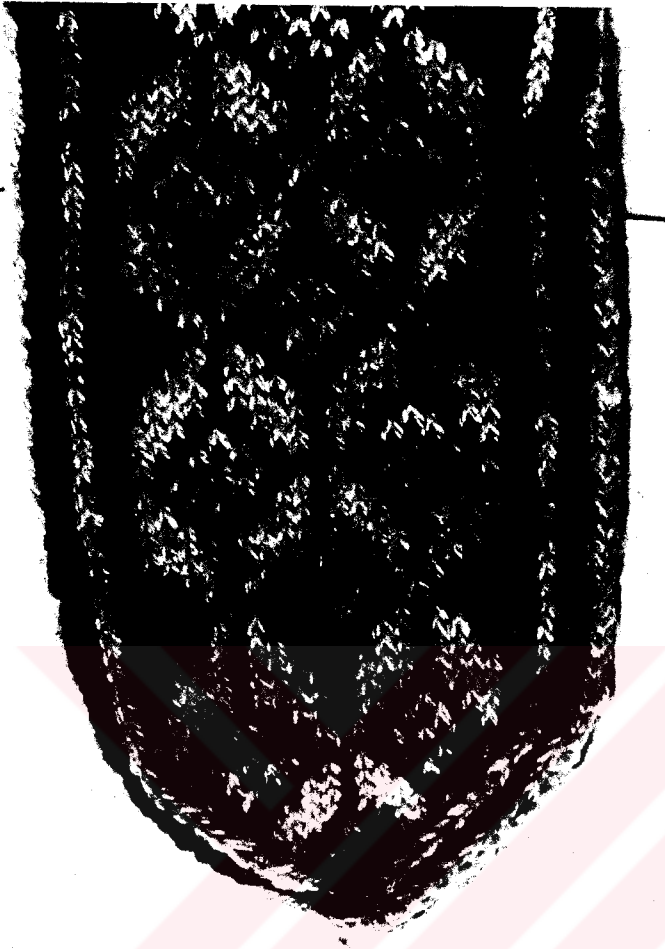
Fotoğraf No : 18-a
Çizim No : 18
İnceleme Tarihi : 15.10.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1990
Boyutları :
Burun Uzunluğu : 5 cm
Burun Genişliği : 9.5 cm
Burun Topuk arası
Uzunluğu : 18 cm
Topuk Genişliği : 11 cm
Topuk Uzunluğu : 4 cm

- Konç Genişliği** : 11 cm
Konç Uzunluğu : 5 cm
Başlık Boyu : 2.5 cm
Başlık Genişliği : 10 cm
Kullanılan Araçlar : Beş şiş
Kullanılan Gereçler :
Zeminde : Sentetik iplik
Desende : Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler : Renkli Desenli Örgü-Düz örgü
Kullanılan Renkler :
Zeminde : Siyah-Beyaz
Desende : Siyah-Beyaz
Yörede Verilen İsimler : ____
Seçilen Konu : Geometrik Bezeme: Baklava, üçgen, çizgi
 Bitkisel Bezeme: Yaprak
Kompozisyon : Burundan başlayarak birbirinin boşluğuna gelecek şekilde içleri karelere bölünmüş minik baklavalara benekli kompozisyon şeklinde yerleştirilmiştir. Baklava dilimlerinin birleşme yerleri kısa ve düz çizgilerle sağlanmıştır. Kenarlarda ise iki baklava diliminin arasında üçgenler yer almıştır. Beyaz ve siyah düz çizgiyle çerçevelenmiştir. Taban ve topuk damalı(kareli) motiflerle örülmüştür. Başlık kısmı 2.5 cm lastik örgü tekniğiyle yapılmış ve iki adet düğme dikilerek tamamlanmıştır.

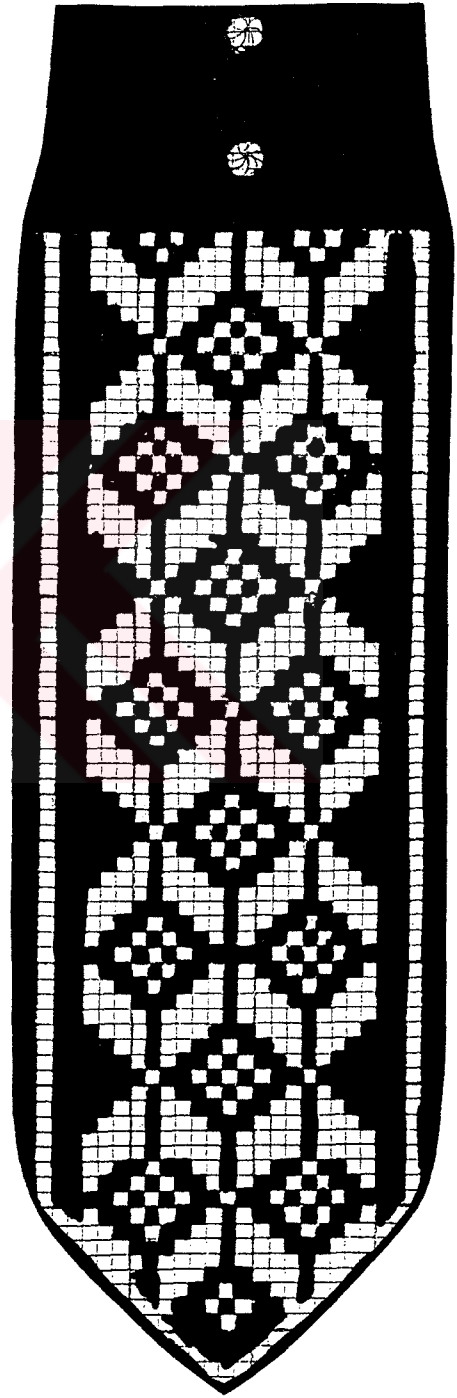
Kaynak Kişi Künyesi :

- Adı-Soyadı** : Necibe Saraç
Öğrenim Durumu : Okuma-yazma bilmiyor
Mesleği : Ev hanımı
Adresi : 8 Ağustos ilkokulu karşısı cıvır sok no:2

Bitlis

Fotoğraf 18-b

Çizim No 18

Konç Genişliği	: 12 cm
Konç Uzunluğu	: 21 cm
Başlık Boyu	: 5 cm
Başlık Genişliği	: 11 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Renkli Desenli Örgü- Düz Örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Pembe-Siyah
Desende	: Pembe-Siyah
Yörede Verilen İsimler	: Saçak
Seçilen Konu	: Geometrik Bezeme: Üçgen,baklava,çizgi Sembolik Bezeme: Saçak
Kompozisyon	: Çorabın bütününde pembe zemin üzerine siyah renk ile oluşturulmuş 5 adet motif boyuna kompozisyon şeklinde yer almıştır. Bu motifler belli aralıklarla birbirine simetrik olan verev çizgilerin ortasına yerleştirilmiştir. Motifler üçgen ve kısa kesik çizgilerden oluşmuştur. Boşluklarda ise minik baklavalara sıralanmıştır. Kenarlarda ise basamakları andıran motif düz olarak boyuna kompozisyon şeklinde başlık kısmına kadar örülmüştür. Pembe ve siyah renk ile ince düz çizgilerle de çerçevelenmiştir. Taban ince verev çizgilerle oluşturulmuştur.
Kaynak Kişi Künyesi	:
Adı-Soyadı	: Cezair Acar
Öğrenim Durumu	: Lise mezunu
Mesleği	: Memur
Adresi	: Milli Eğitim Müdürlüğü Bitlis

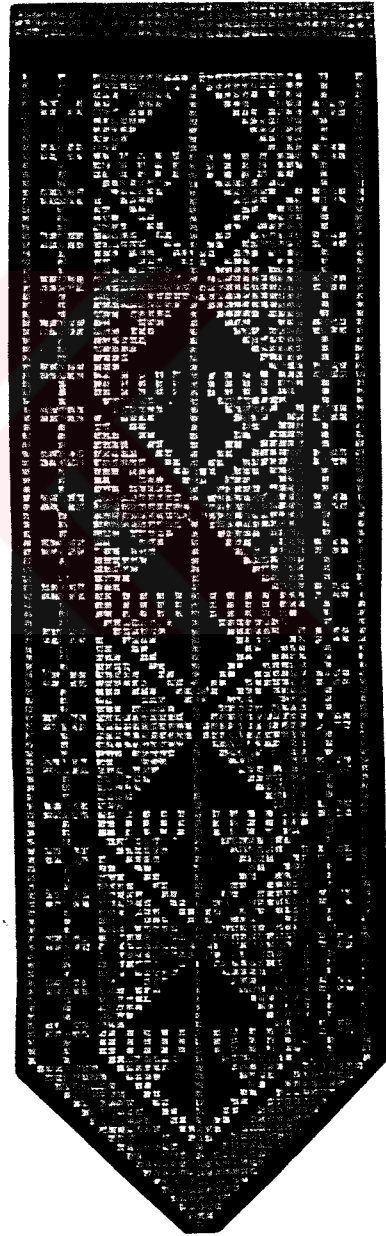
BİLGİ FORMU 19

Fotoğraf No : 19-a
Çizim No : 19
İnceleme Tarihi : 10.10.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1989
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 3 cm
 Burun Genişliği : 12 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 15 cm
 Topuk Genişliği : 11 cm
 Topuk Uzunluğu : 5 cm

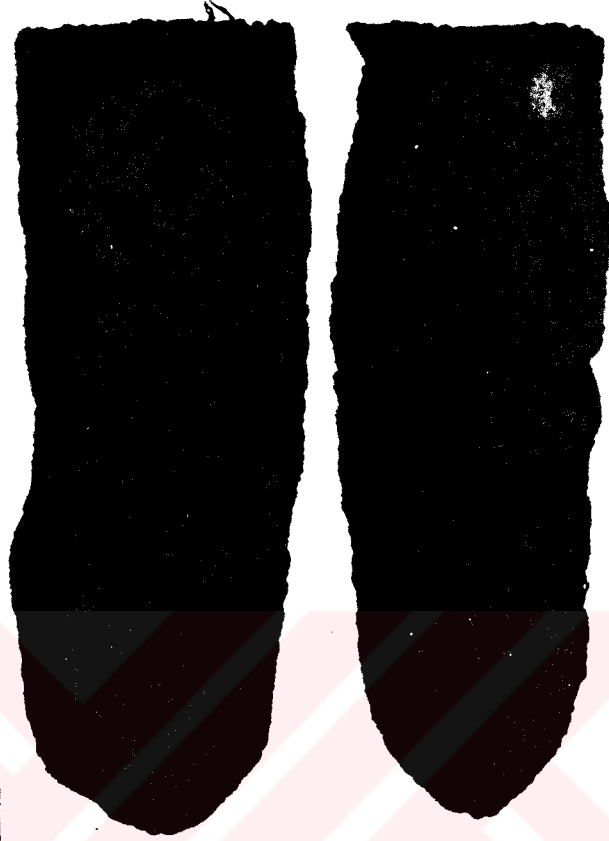

Fotoğraf 19-b

Çizim No 19

BİLGİ FORMU 20

Fotoğraf No : 20-a
Çizim No : 20
İnceleme Tarihi : 15.10.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1996
Boyutları :
Burun Uzunluğu : 6 cm
Burun Genişliği : 8 cm
Burun Topuk arası
Uzunluğu : 17 cm
Topuk Genişliği : 11 cm
Topuk Uzunluğu : 6 cm

- Konç Genişliği** : 11 cm
Konç Uzunluğu : 17 cm
Başlık Boyu : 3 cm
Başlık Genişliği : 11 cm
Kullanılan Araçlar : Beş şiş
Kullanılan Gereçler :
Zeminde : Yün iplik
Desende : Yün iplik
Kullanılan Teknikler : Renkli Desenli Örgü-Düz örgü
Kullanılan Renkler :
Zeminde : Kırmızı-Siyah
Desende : Kırmızı-Siyah
Yörede Verilen İsimler:____
Seçilen Konu :Geometrik Bezeme:Baklava-kare
Figürlü Bezeme:Göz
Kompozisyon :Zeminde kırmızı renk, desende ise siyah iplik kullanılmıştır. 3 adet büyük baklava dilimi çorabın ön yüzünde boyuna kompozisyon şekli ile yerleştirilmiştir. Dilimlerin içinde ve boşluklarında göz motifi yer almıştır. Topuk ve taban kısmında damalı bir görüntü hakim olup "kareli" motifi oluşturulmuştur. Başlık kısmı siyah iplikle lastik örgü ile örülerek tamamlanmıştır.

Kaynak Kişi Künyesi :-----

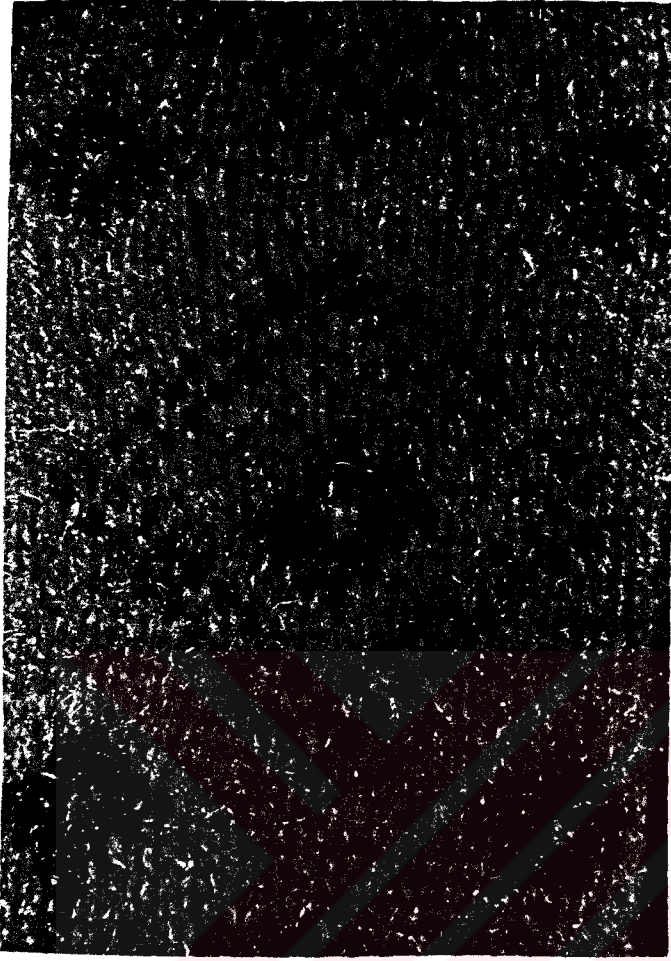
Adı-Soyadı : ----

Öğrenim Durumu : ----

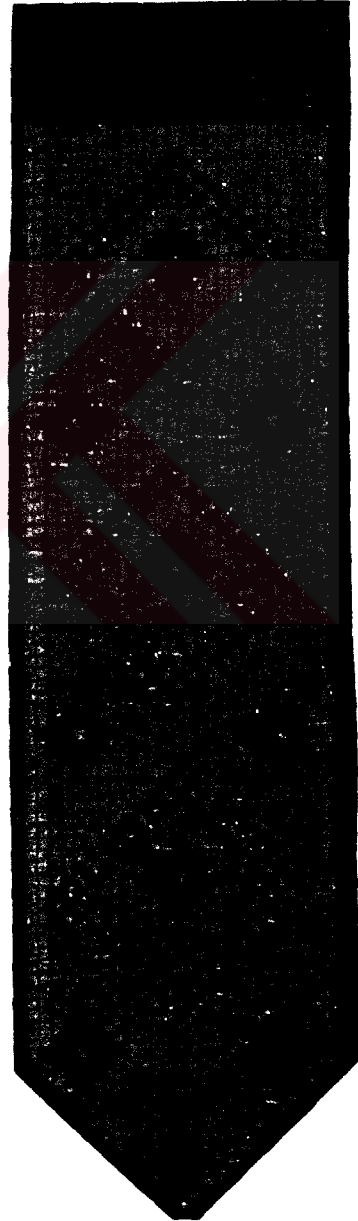
Mesleği :-----

Adresi : Bitlis Halk Eğitim Merkezi

Bitlis

Fotoğraf 20-b

Çizim No 20

BİLGİ FORMU 21

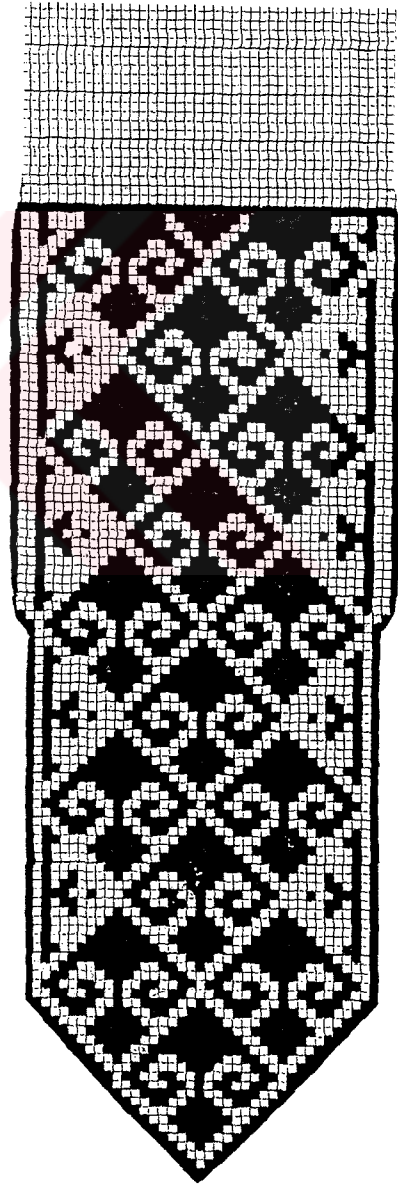

Fotoğraf No : 21-a
Çizim No : 21
İnceleme Tarihi : 10.10.1998
Bulunduğu Yer : Tatvan
Türü : 1995
Yapım Tarihi : 1995
Boyutları :
Burun Uzunluğu : 4.5 cm
Burun Genişliği : 9 cm
Burun Topuk arası
Uzunluğu : 19 cm
Topuk Genişliği : 11 cm
Topuk Uzunluğu : 8 cm

- Konç Genişliği** : 12 cm
Konç Uzunluğu : 16 cm
Başlık Boyu : 5 cm
Başlık Genişliği : 11 cm
Kullanılan Araçlar : Beş şiş
Kullanılan Gereçler :
Zeminde : Sentetik iplik
Desende : Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler : Renkli Desenli Örgü-Düz örgü
Kullanılan Renkler :
Zeminde : Bej-Beyaz-Kırmızı
Desende : Bej-Beyaz-Kırmızı
Yörede Verilen İsimler : ____
Seçilen Konu : Figürlü Bezeme:Koç Boynuzu
 Geometrik bezeme:Çizgi, kare
Kompozisyon : Kaynağa göre(Akpınarlı . 1995) “koç boynuzu”
 olarak adlandırılan motif çorabın bütün yüzeyinde birbirinin boşluğuna gelecek şekilde simetrik olarak yerleştirilmiştir. Sağ ve sol kenarda ince,uzun düz çizgiyle çerçeve oluşturulmuştur. Topukta damalı bir görüntü hakim olup taban ise ince verev ve düz çizgilerden meydana gelmiştir. Lastik örgü ile beyaz renkten başlık örülerek çorap tamamlanmıştır. Çorap benekli kompozisyon şeklinde oluşturulmuştur.
Kaynak Kişi Künyesi :
Adı-Soyadı : Handan Barut
Öğrenim Durumu : Lise mezunu
Mesleği : Usta Öğretici
Adresi : Tatvan Halk Eğitim Merkezi
 Tatvan/Bitlis

Fotoğraf 21-b

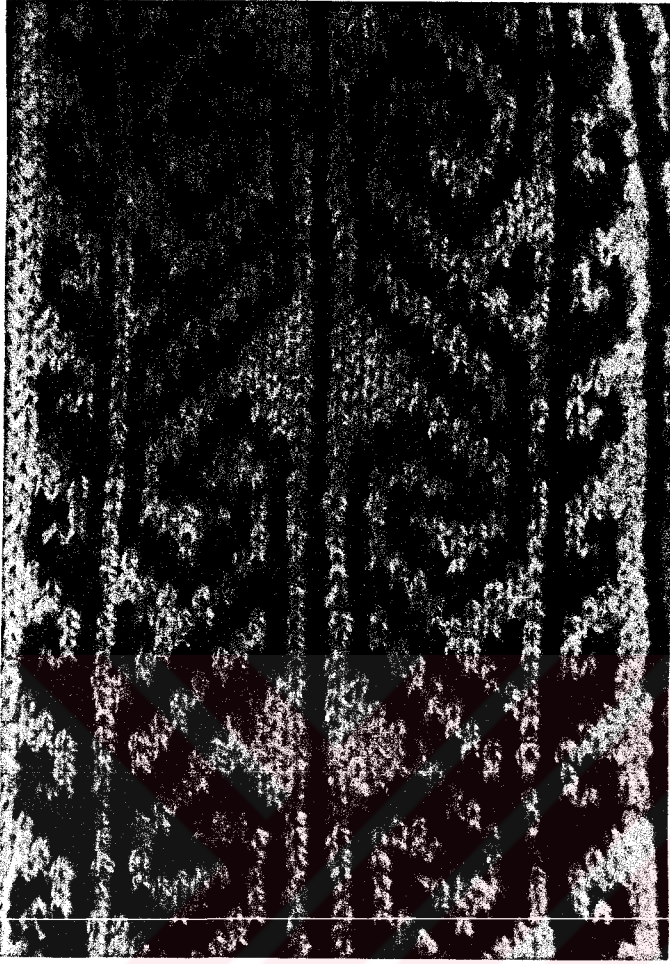
Çizim No 21

BİLGİ FORMU 22

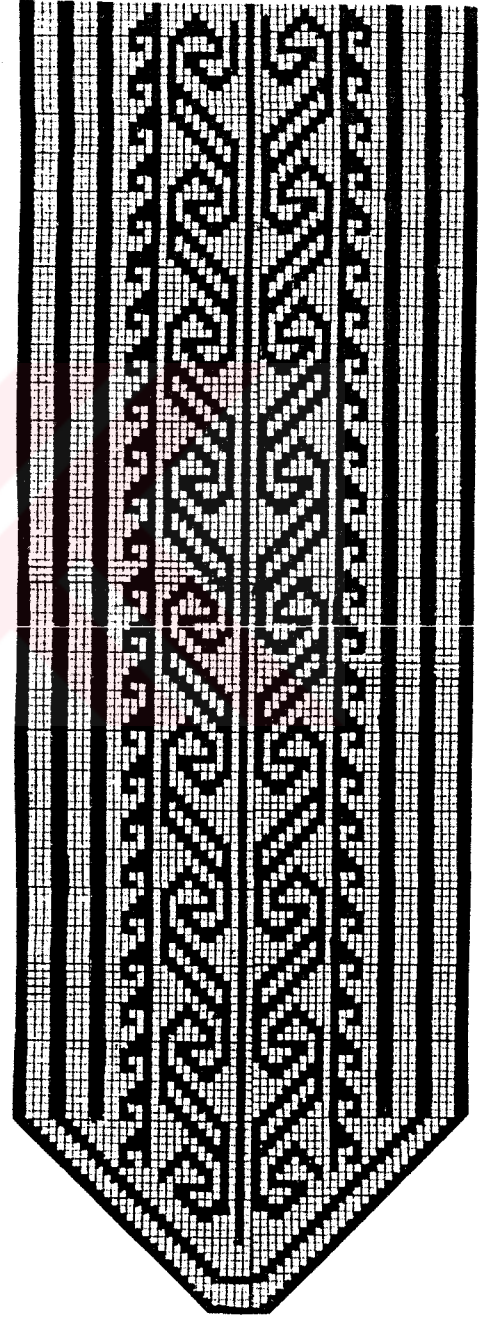

Fotoğraf No : 22-a
Çizim No : 22
İnceleme Tarihi : 25.12.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1995
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 5 cm
 Burun Genişliği : 12 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 18 cm
 Topuk Genişliği : 13 cm
 Topuk Uzunluğu : 5 cm

Konç Genişliği	: 14 cm
Konç Uzunluğu	: 22 cm
Başlık Boyu	: —
Başlık Genişliği	: 16 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Renkli Desenli Örgü-Düz örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Sarı-Kırmızı
Desende	: Sarı-Kırmızı
Yörede Verilen İsimler:	Çengel
Seçilen Konu	: Geometrik Bezeme: Üçgen, çizgi Nesneli Bezeme: Çengel Figürlü Bezeme: Koç Boynuzu
Kompozisyon	: Başlık kısmı olmayan çorapta burundan başlayarak motifler simetrik olarak birbirinin tekrarı şeklinde sıralanmıştır. “ Koç boynuzu” nu andıran motif karşılıklı 8 kez yapılmıştır. Kenarlarda ise “ çengel” motifi düzenli bir şekilde üst üste yerleştirilmiştir. Sarı ve kırmızı renkle ince çizgiler yapılmış çorap çerçevenmiştir. Taban ve topuk ise ince verrev çizgilerle örülerek tamamlanmıştır. Çorap boyuna kompozisyonla oluşturulmuştur.
Kaynak Kişi Künyesi	:
Adı-Soyadı	: Hafize Çam
Öğrenim Durumu	: Okur-yazar değil
Mesleği	: Ev hanımı
Adresi	: 8 Ağustos mah. Çılvır sok.No/13
	Bitlis

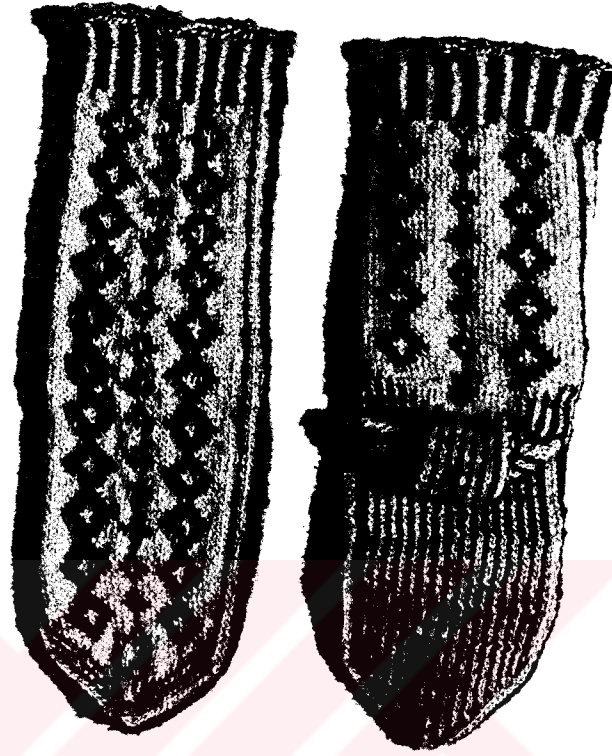

Fotoğraf 22-b

Çizim No 22

BİLGİ FORMU 23

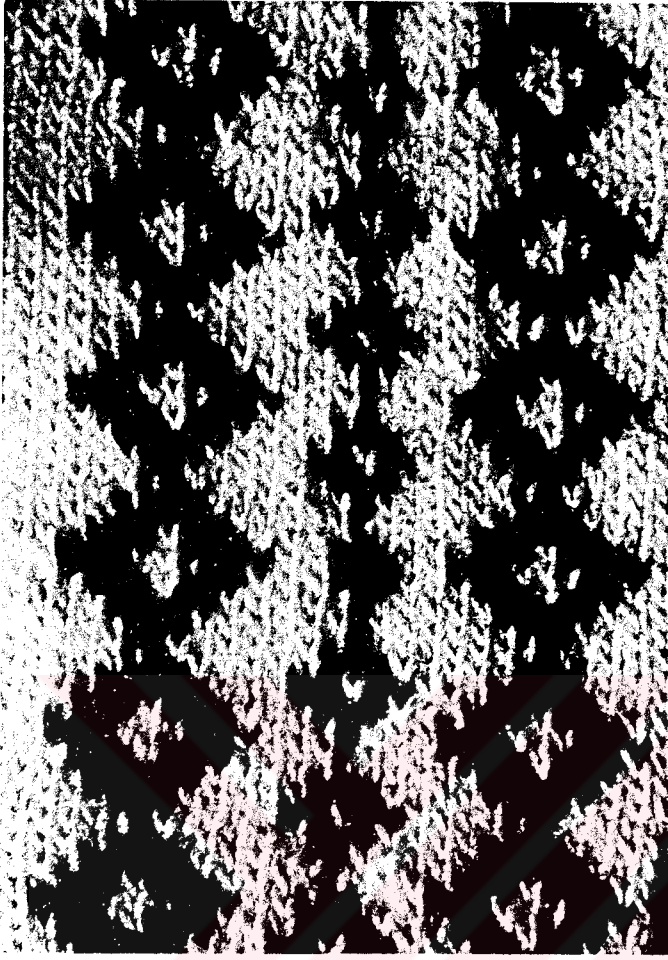
Fotoğraf No : 23-a
Çizim No : 23
İnceleme Tarihi : 25.12.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1990
Boyutları :
Burun Uzunluğu : 5 cm
Burun Genişliği : 10 cm
Burun Topuk arası
Uzunluğu : 18 cm
Topuk Genişliği : 10 cm
Topuk Uzunluğu : 7 cm

- Konç Genişliği** : 11 cm
Konç Uzunluğu : 15 cm
Başlık Boyu : 6 cm
Başlık Genişliği : 11 cm
Kullanılan Araçlar : Beş şiş
Kullanılan Gereçler :
Zeminde : Sentetik iplik
Desende : Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler : Renkli Desenli Örgü-Düz örgü
Kullanılan Renkler :
Zeminde : Sarı
Desende : Siyah
Yörede Verilen İsimler: ____
Seçilen Konu : Geometrik Bezeme: Baklava, çizgi
Figürlü Bezeme: Göz
Kompozisyon : Çorap siyah ve sarı renkle örülmüştür. Ön yüzde motifler boyuna kompozisyon şeklinde belli bir düzen içerisinde yerleştirilmiştir. Burundan başlayarak konç bitimine kadar ortada birbiri ardına küçük 17 adet “göz”, motifi yer almış olup, her iki yanında ise bu motiflerin boşluklarına gelecek şekilde aynı düzende büyük 11 adet tekrar göz motifi sıralanmıştır. Siyah iplikle dış hat ince çizgiyle çerçevelenmiştir. Topuk ve taban kısmı birbirine paralel ince çizgilerle oluşturulmuştur. Başlık kısmı lastik örgü ile siyah ve sarı iplikle 6 cm örülerek tamamlanmıştır.

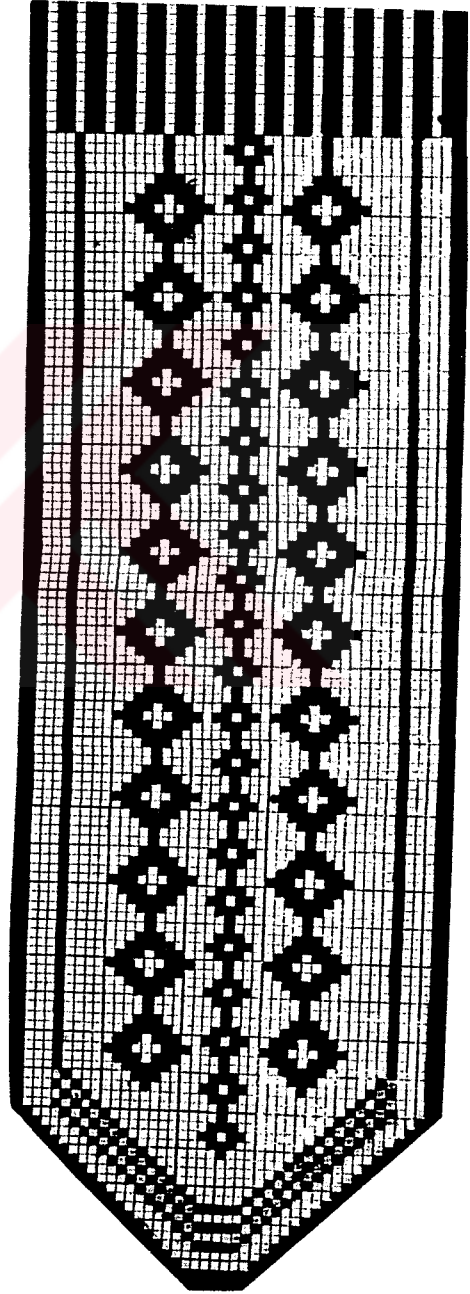
Kaynak Kişi Künyesi :

- Adı-Soyadı** : Yasemin Saraç
Öğrenim Durumu : Lise Mezunu
Mesleği : Ev hanımı
Adresi : 8 Ağustos mah . Çılvır sok. No/

Bitlis

Fotoğraf 23-b

Çizim No 23

BİLGİ FORMU 24

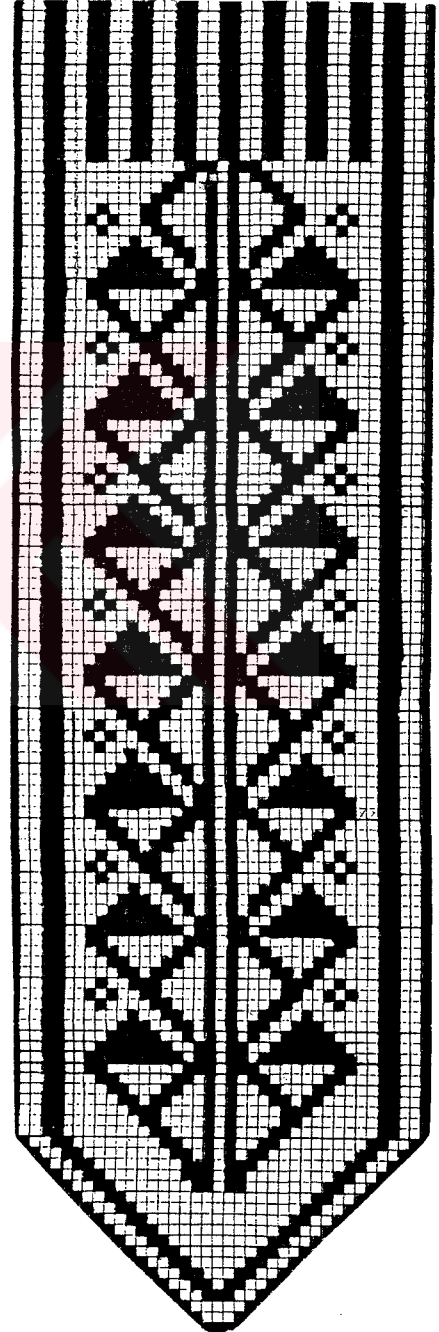
Fotoğraf No : 24-a
Çizim No : 24
İnceleme Tarihi : 26.12.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1985
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 5 cm
 Burun Genişliği : 11 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 21 cm
 Topuk Genişliği : 11 cm
 Topuk Uzunluğu : 4 cm

- Konç Genişliği** : 13 cm
Konç Uzunluğu : 21 cm
Başlık Boyu : 4 cm
Başlık Genişliği : 13 cm
Kullanılan Araçlar : Beş şiş
Kullanılan Gereçler :
Zeminde : Sentetik iplik
Desende : Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler : Renkli Desenli Örgü-Düz örgü
Kullanılan Renkler :
Zeminde : Mavi
Desende : Beyaz
Yörede Verilen İsimler : Kilim Desenli
Seçilen Konu : Geometrik Bezeme: Üçgen, baklava, çizgi
Figürlü bezeme: Koç boynuzu
Kompozisyon : Mavi beyaz kullanılarak oluşturulan çorapta genelde motifler boyuna kompozisyon şeklinde yerleştirilmiştir. Orta kısmında iki ince düz çizginin sağında ve solunda " koç boynuzu" motifi simetrik olarak boyuna kompozisyon şeklinde 14 adet sıralanmıştır. Topuk ve taban ise ince verev çizgilerden oluşmuştur. Başlık kısmı 4 cm mavi ve beyaz renkle yüz örgü tekniğiyle örülmüştür.
- Kaynak Kişi Künyesi** :
Adı-Soyadı : Nejmiye Bezirganoğlu
Öğrenim Durumu : Okur-yazar değil
Mesleği : Ev hanımı
Adresi : 8 Ağustos mah. Uzun sok.No/25

Bitlis

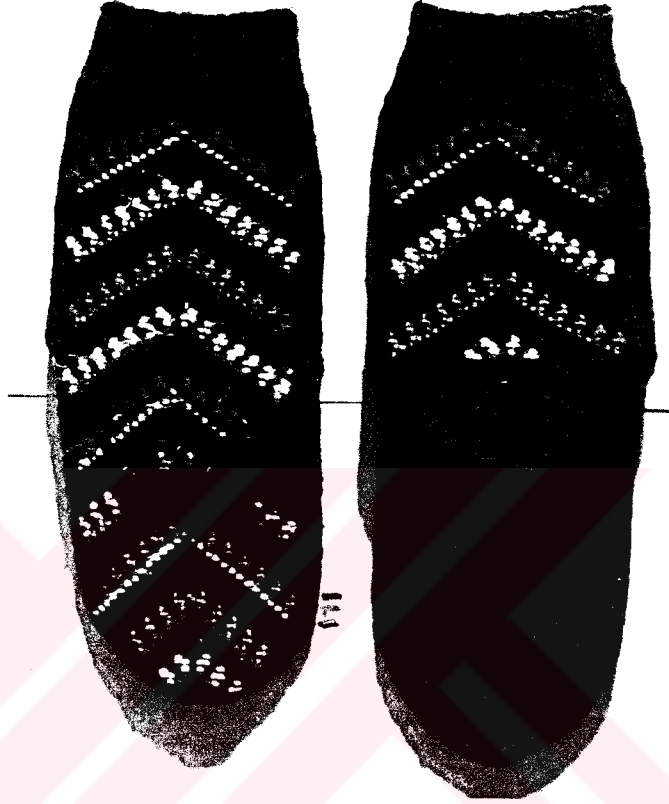

Fotoğraf 24-b

Çizim No 24

BİLGİ FORMU 25

Fotoğraf No : 25-a
Çizim No : 25
İnceleme Tarihi : 11.10.1998
Bulunduğu Yer : Tatvan
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1989
Boyutları :
Burun Uzunluğu : 4.5 cm
Burun Genişliği : 10.5 cm
Burun Topuk arası
Uzunluğu : 16 cm
Topuk Genişliği : 11.5 cm
Topuk Uzunluğu : 5.5 cm

Konç Genişliği	: 12 cm
Konç Uzunluğu	: 12 cm
Başlık Boyu	: 4 cm
Başlık Genişliği	: 10 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş- iğne
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Renkli Desenli Örgü-Düz Örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Siyah
Desende	: Sarı-Mavi-Kırmızı-Eflatun-Açık mavi-Beyaz

Yörede Verilen İsimler: ____

Seçilen Konu : Geometrik Bezeme: Çizgi,verev

Kompozisyon : Çorap birçok rengin bir arada kullanılmasıyla oluşturulmuştur. Yüz örgü tekniği ve siyah renk ile örülüp bitirildikten sonra üzerine iğne ile sarma tekniği ile desenler yapılmıştır. 9 adet verev hat ortada birleşmiş olup hattın üzerinde kısa kesik çizgiler yer almıştır. Genel de simetrik bir görüntüye hakim olup desenler belli aralıklarla yerleştirilmiştir. Taban ve topuk kısmı yüz örgü tekniği ile örülmüştür. Çorap boyuna kompozisyon şeklinde oluşturulmuştur.

Kaynak Kişi Künyesi :

Adı-Soyadı : Handan Barut

Öğrenim Durumu : Lise

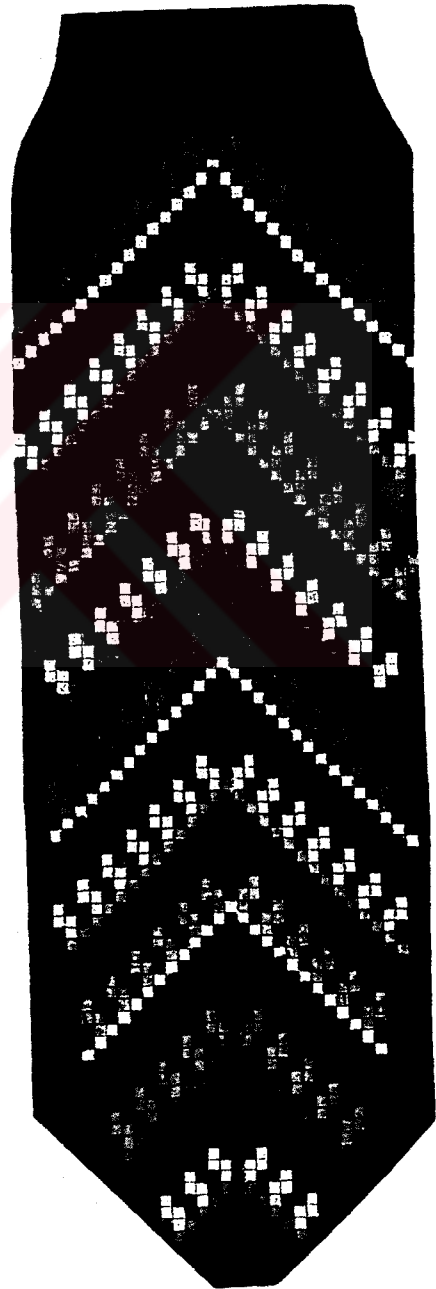
Mesleği : Usta öğretici

Adresi : Tatvan Halk Eğitim Merkezi

Tatvan/Bitlis

Fotoğraf 25-b

Çizim No 25

BİLGİ FORMU 26

Fotoğraf No : 26-a
Çizim No : 26
İnceleme Tarihi : 25.12.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1982
Boyutları :
Burun Uzunluğu : 4 cm
Burun Genişliği : 11 cm
Burun Topuk arası
Uzunluğu : 24 cm
Topuk Genişliği : 10 cm
Topuk Uzunluğu : 4 cm

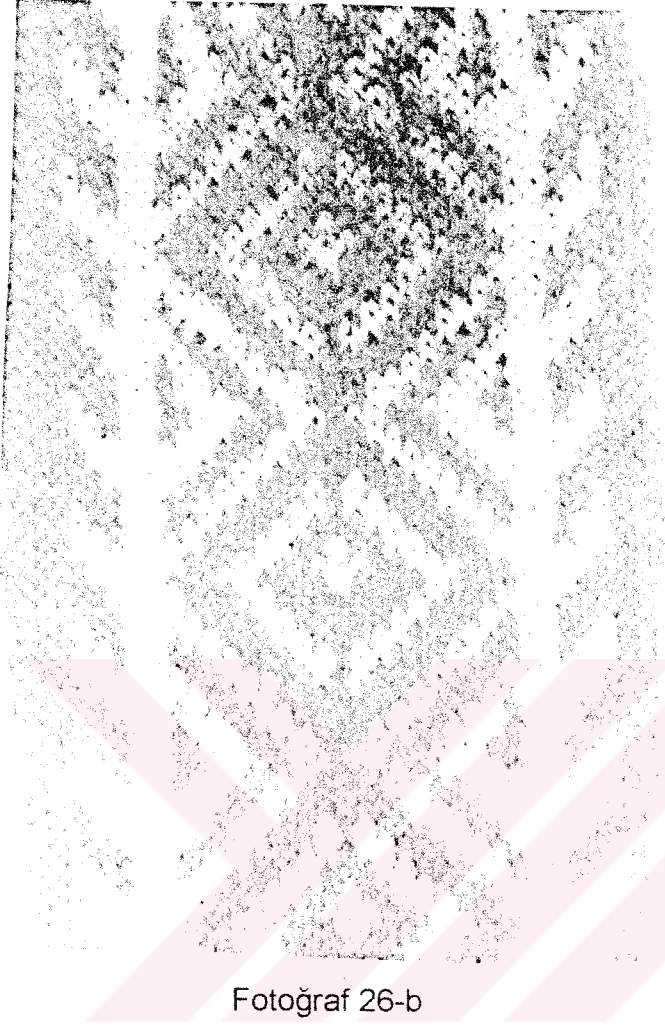
Konç Genişliği	: 12 cm
Konç Uzunluğu	: 20 cm
Başlık Boyu	: 3 cm
Başlık Genişliği	: 11 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Renkli Desenli Örgü-Düz örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Açık sarı-Turuncu
Desende	: Açık sarı-Turuncu
Yörede Verilen İsimler	:

Seçilen Konu : Geometrik bezeme: Çizgi,baklava,kare,üçgen
Kompozisyon : Çorap açık sarı ve turuncu renk ile oluşturulmuştur.
 Birbiriyle bağlantılı baklava dilimlerinin tekrarı gözlenmektedir. Baklava dilimlerinin boşluklarında ise taban kısımları yan taraftaki sütuna dayalı iç içe geçmiş üçgenler yer almıştır. Dilimlerin her iki tarafında düz çizgi halinde bir hat , hattın yan taraflarında yönleri verev ve burun kısmına doğru kısa kesik çizgiler gözlenmektedir. En dış kenarında turuncu ve açık sarıdan oluşan bir hat çerçevelemektedir. Bütün yüzey verev kompozisyonla oluşturulmuştur.

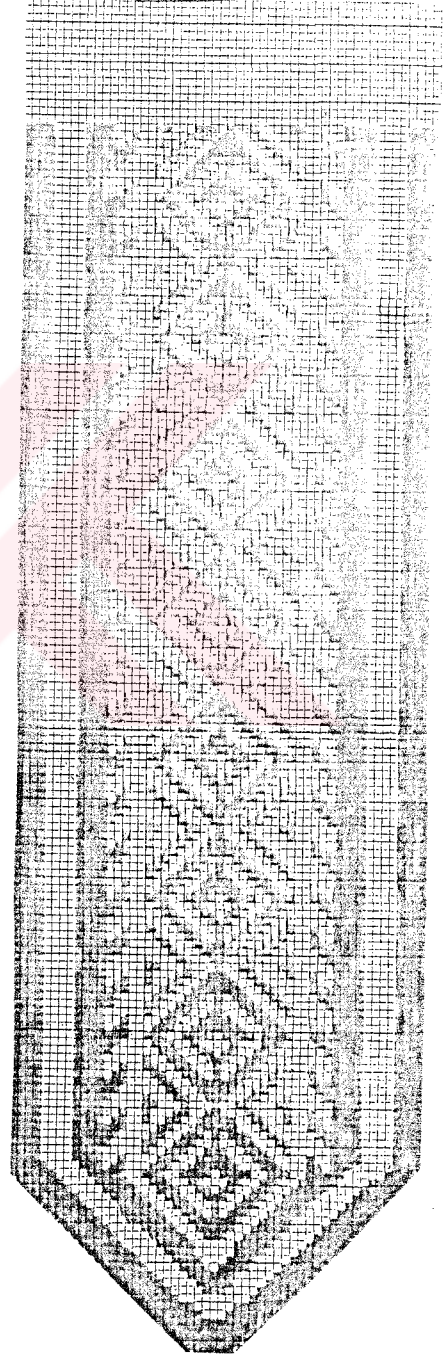
Kaynak Kişi Künyesi :

Adı-Soyadı : Behiye Aldanmaz
Öğrenim Durumu : İlkokul mezunu
Mesleği : Ev hanımı
Adresi : Şemsi Bitlis mah. Saliha çıkmazı No/27

Bitlis

Fotoğraf 26-b

Çizim No 26

BİLGİ FORMU 27

Fotoğraf No : 27-a
Çizim No : 27
İnceleme Tarihi : 25.12.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1990
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 4 cm
 Burun Genişliği : 8 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 22 cm
 Topuk Genişliği : 8 cm
 Topuk Uzunluğu : 5 cm

- Konç Genişliği** : 9 cm
Konç Uzunluğu : 10 cm
Başlık Boyu : 2.5 cm
Başlık Genişliği : 9 cm
Kullanılan Araçlar : Beş şiş
Kullanılan Gereçler :
Zeminde : Sentetik iplik
Desende : Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler : Renkli Desenli Örgü-Düz örgü
Kullanılan Renkler :
Zeminde : Krem
Desende : Siyah
Yörede Verilen İsimler : Kar tanesi
Seçilen Konu : Figürlü Bezeme: Yıldız
 Geometrik Bezeme: Kare –çizgi- sekizgen
Kompozisyon : Zemin krem , desen siyah iplikle örülmüştür. Burun kısmı krem iplikle yüz örgü örülerek oluşturulmuştur. Örgünün bitiminde “yıldız” motifi başlamış ve konç kısmına kadar ortada olmak kaydıyla 6 adet yerleştirilmiştir. Yörede bu motife “kar tanesi” denilmektedir. Ana motifin boşluklarında “sinekli” motifi sıralanmıştır. Motiflerin kenarlarında burunun bitiminde başlayan krem ve siyah iplikle inceli-kalın düz çizgiler boyuna örülmüştür. Çorabın başlık kısmı yine aynı renklerle enine “haraşo” örgü tekniğiyle bir sıra krem bir sıra siyah iplikle kapatma yapılarak bitirilmiştir. Çorap boyuna kompozisyonla meydana getirilmiştir.

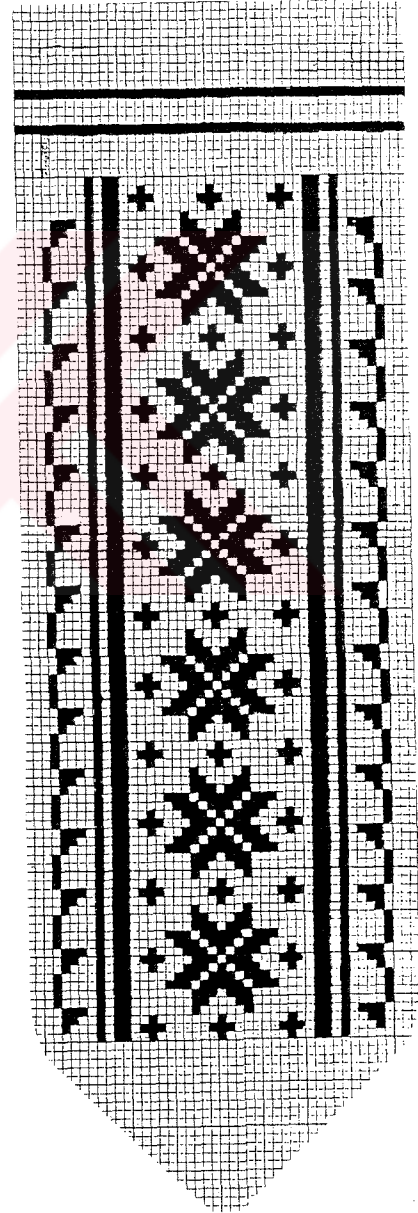
Kaynak Kişi Künyesi :

- Adı-Soyadı** : Behiye Aldanmaz
Öğrenim Durumu : İlkokul mezunu
Mesleği : Ev hanımı
Adresi : Şems-i Bitlis mah. Saliha çıkmazı No/ 27

Bitlis

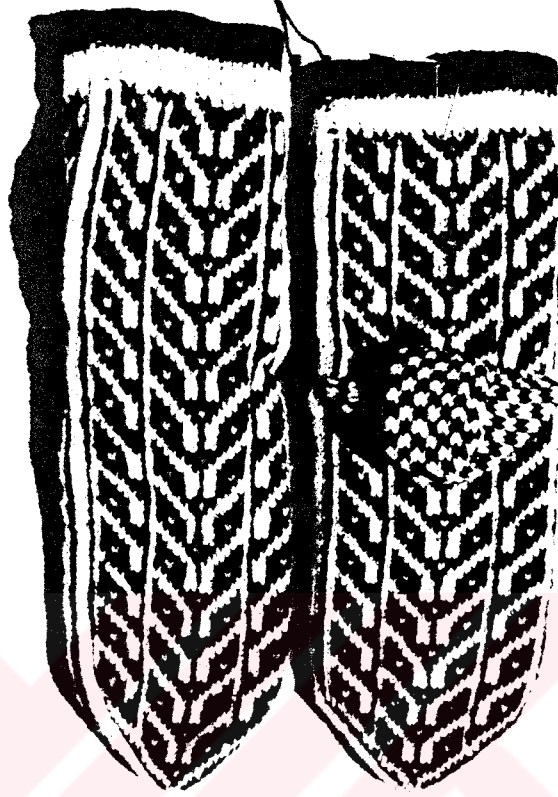

Fotoğraf 27-b

Çizim No 27

BİLGİ FORMU 28

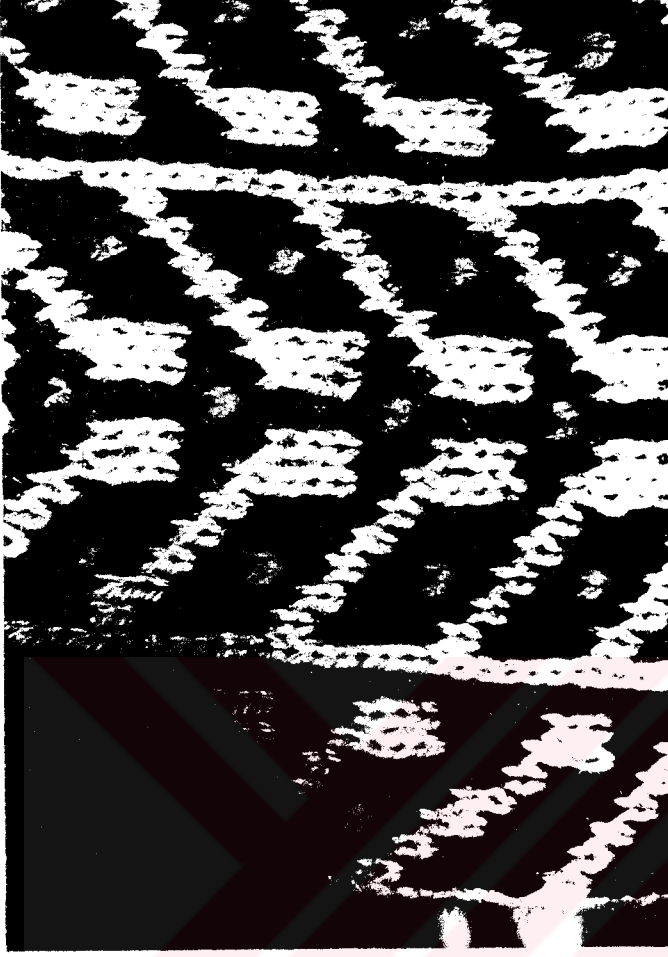
Fotoğraf No : 28-a
Çizim No : 28
İnceleme Tarihi : 15.10.1998
Bulunduğu Yer : Tatvan
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1996
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 4 cm
 Burun Genişliği : 9 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 18 cm
 Topuk Genişliği : 10 cm
 Topuk Uzunluğu : 5.5 cm

Konç Genişliği	: 11 cm
Konç Uzunluğu	: 9 cm
Başlık Boyu	: 3 cm
Başlık Genişliği	: 10 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Renkli Desenli Örgü-Düz Örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Beyaz
Desende	: Siyah-Eflatun
Yörede Verilen İsimler	: Yaprak
Seçilen Konu	: Bitkisel Bezeme: Yaprak Geometrik Bezeme: çizgi, kare
Kompozisyon	: Çorap üç rengin bir araya getirilmesi ve boyuna kompozisyonla ile oluşturulmuştur. Ön yüzde simetrik motifler yer almıştır. Motifler bir dal üzerinde sıralanmış yaprakların görüntüsüne sahiptir. Ortada karşılıklı yaprak yerleştirilmiş sütun yer almıştır. Topuk da damalı bir görüntü hakim olup, taban ise ön yüzdeki motiflerin tekrarı ile örülmüştür. Başlık iki eşit parçaya ayrılmış lastik örgü ile tamamlanmıştır.

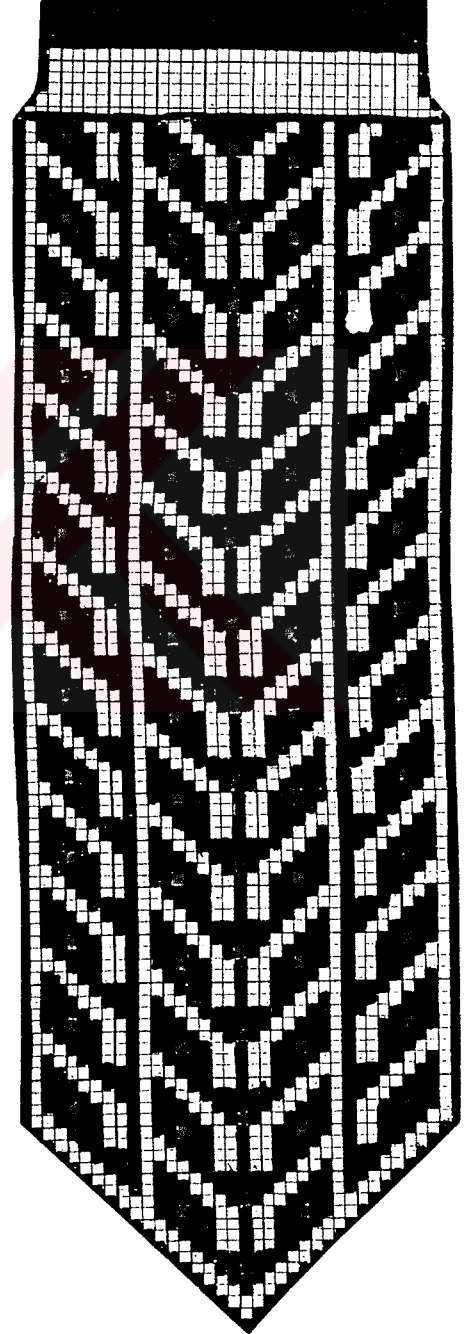
Kaynak Kişi Künyesi :

Adı-Soyadı	: Ayla Vurgun
Öğrenim Durumu	: Eğitim enstitüsü
Mesleği	: Öğretmen
Adresi	: Tatvan Uluer ilkokulu

Tatvan/Bitlis

Fotoğraf 28-b

Çizim No 28

BİLGİ FORMU 29

Fotoğraf No : 29-a
Çizim No : 29
İnceleme Tarihi : 11.10.1998
Bulunduğu Yer : Tatvan
Türü : Çocuk çorabı
Yapım Tarihi : 1994
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 4.5 cm
 Burun Genişliği : 8 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 10 cm
 Topuk Genişliği : 8 cm
 Topuk Uzunluğu : 3 cm

Konç Genişliği	: 8.5 cm
Konç Uzunluğu	: 12 cm
Başlık Boyu	: 3.5 cm
Başlık Genişliği	: 6.5 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Renkli Desenli Örgü-Düz örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
Desende	: Siyah

Yörede Verilen İsimler: ____

Seçilen Konu : Sembolik bezeme: Pıtırak

Geometrik bezeme: Üçgen, çizgi

Kompozisyon : Çorap siyah ve krem renk iplikle boyuna kompozisyon şeklinde örülmüştür. Ön yüzünde burundan konç bitimine kadar 3 tam 1 yarım "pıtırak" motifi yer almaktadır. Motiflerin kenar boşluklarında ise tabanları kenara dayalı uç kısımları motiflerin bitiş ve başlangıç kısmına denk gelen iç içe üçgenler sıralanmaktadır. Üçgenler dışta siyah iplik onun altında krem iplik ve ortada siyah iplik olmak üzere oluşturulmuştur. En kenarda krem iplikle hat gidilmiştir. Topuk ve taban kısmında ise birbirine paralel yan yerleştirilmiş ince çizgiler örülmüştür. Başlık kısmı siyah iplik ve örgü ile 3.5 cm örülüp çorap tamamlanmıştır.

Kaynak Kişi Künyesi :

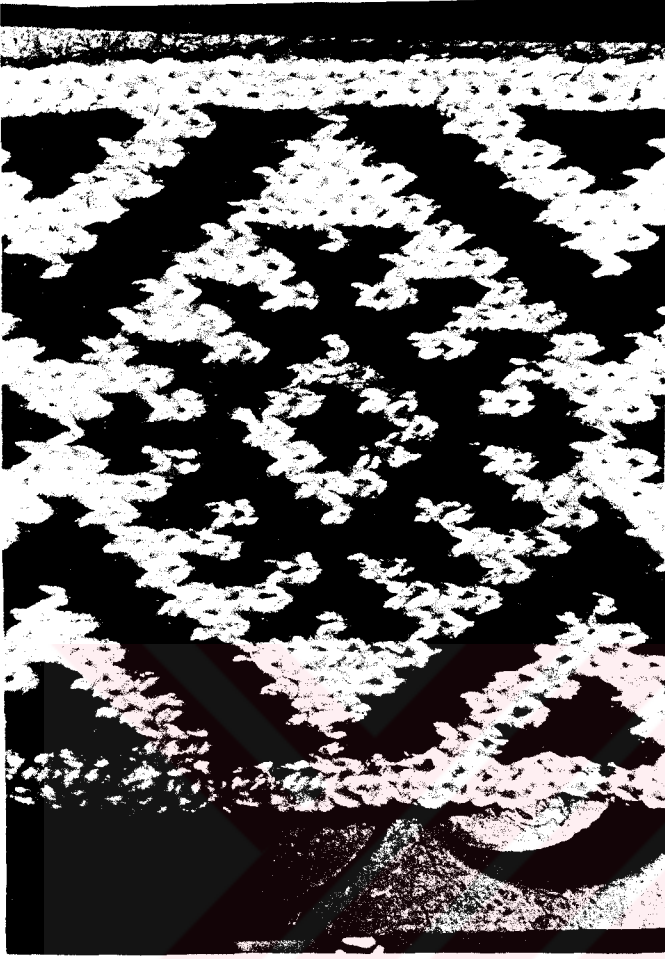
Adı-Soyadı : Handan Barut

Öğrenim Durumu : Lise mezunu

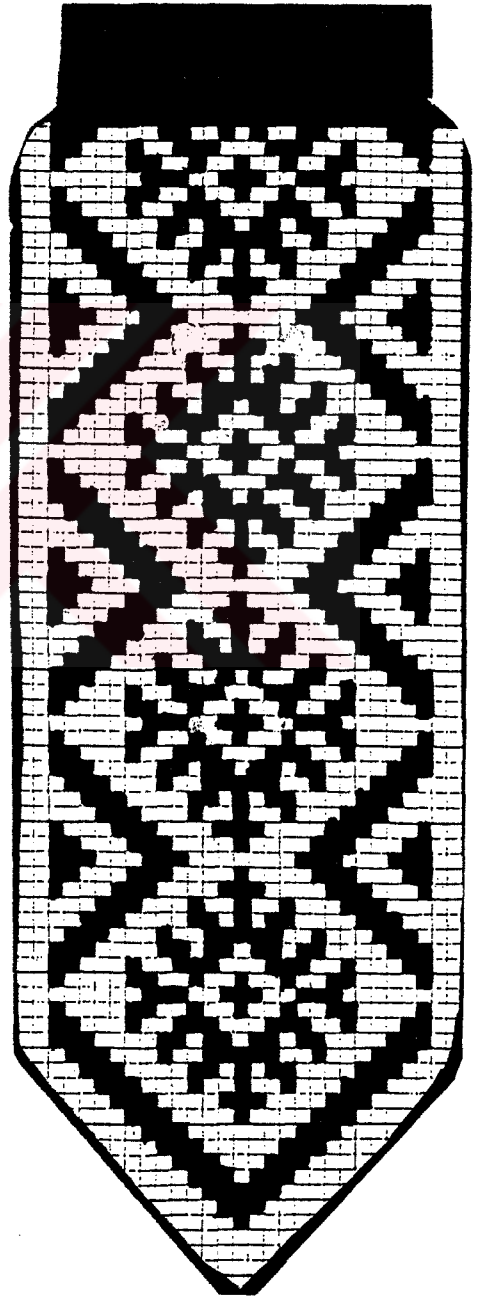
Mesleği : Usta öğretici

Adresi : Tatvan Halk Eğitim Merkezi

Tatvan/Bitlis

Fotoğraf 29-b

Çizim No 29

BİLGİ FORMU 30

Fotoğraf No : 30-a
Çizim No : 30
İnceleme Tarihi : 25.12.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1996
Boyutları :
Burun Uzunluğu : 3.5 cm
Burun Genişliği : 9 cm
Burun Topuk arası
Uzunluğu : 24 cm
Topuk Genişliği : 9 cm
Topuk Uzunluğu : 3 cm

Konç Genişliği	: 11 cm
Konç Uzunluğu	: 24 cm
Başlık Boyu	: 3 cm
Başlık Genişliği	: 13 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Renkli Desenli Örgü-Düz örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Siyah
Desende	: Krem

Yörede Verilen İsimler: ____

Seçilen Konu : Geometrik Bezeme: Üçgen-çizgi-kare-baklava
Figürlü Bezeme: Göz

Kompozisyon : Çorap siyah zemin üzerine krem iplikle motiflerin boyuna kompozisyon şeklinde yerleştirilmesiyle oluşturulmuştur. Burundan başlayarak ,konç bitimine kadar üç adet büyük baklava diliminin içerisine, taban kısımları çorabın yan tarafına doğru üst üste ve simetrik minik üçgenler yerleştirilmiştir. Tam ortadan krem iplikle düz bir çizgi devam etmiştir. Baklava dilimlerinin boşluklarına ise 14 adet göz motifi yerleştirilmiştir. Motifler aynı düzende ve üç kez tekrarlanmıştır. Topuk kısmı damalı yani "kareli" motifiyle, taban kısmı ince verev çizgiler-den örülmüştür. Lastik örgü ile başlık kısmı 3 cm örülerek çorap tamamlanmıştır.

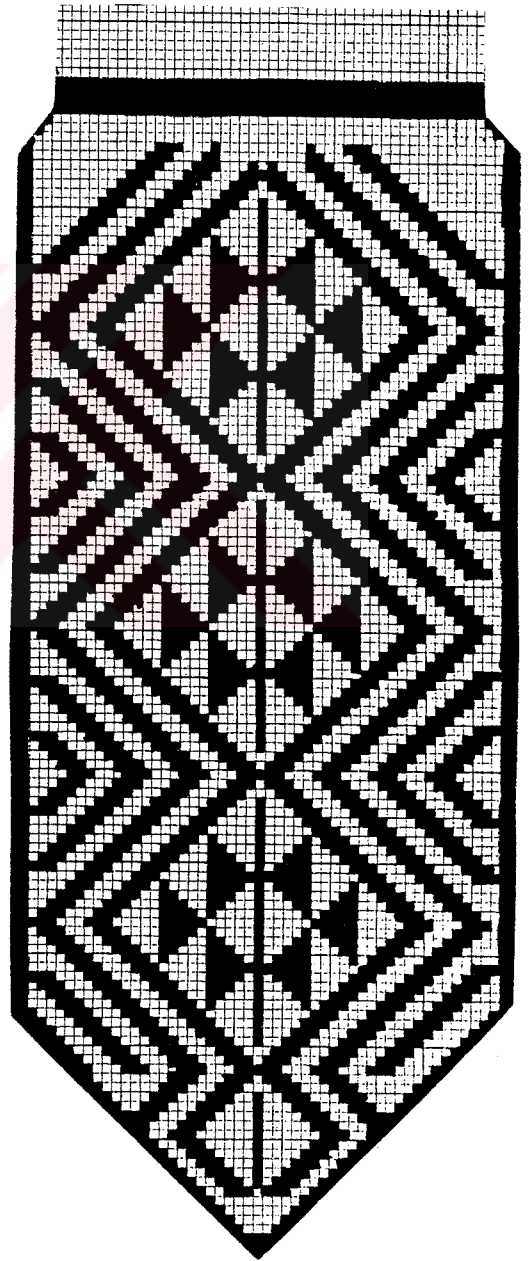
Kaynak Kişi Künyesi :

Adı-Soyadı : Esmâ Özügüzel
Öğrenim Durumu : Ortaokul mezunu
Mesleği : Ev hanımı
Adresi : Ağustos mah. Uzun sok. Yeni cami yanı

Bitlis

Fotoğraf 30-b

Çizim No 30

BİLGİ FORMU 31

Fotoğraf No : 31-a
Çizim No : 31
İnceleme Tarihi : 11.10.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1990
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 4 cm
 Burun Genişliği : 8.5 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 16 cm
 Topuk Genişliği : 11 cm
 Topuk Uzunluğu : 5 cm

Konç Genişliği	: 10.5 cm
Konç Uzunluğu	: 11 cm
Başlık Boyu	: 4 cm
Başlık Genişliği	: 10 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Renkli Desenli Örgü-Düz Örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Siyah
Desende	: Mavi-Sarı-Kırmızı

Yörede Verilen İsimler: ____

Seçilen Konu : Figürlü Bezeme: Kelebek

Kompozisyon : Çorap yüz örgü tekniğiyle örülüp tamamlandıktan sonra üzerine sarı,mavi,kırmızı renkle sarma tekniği kullanılarak “kelebek” i andıran motif üç sıra sütun halinde başlık kısmına kadar belli bir düzende yerleştirilmiştir. Başlık lastik örgü ile örülerek tamamlanmıştır. Çorap boyuna kompozisyonla oluşturulmuştur.

Kaynak Kişi Künyesi :

Adı-Soyadı : Handan Barut

Öğrenim Durumu : Lise mezunu

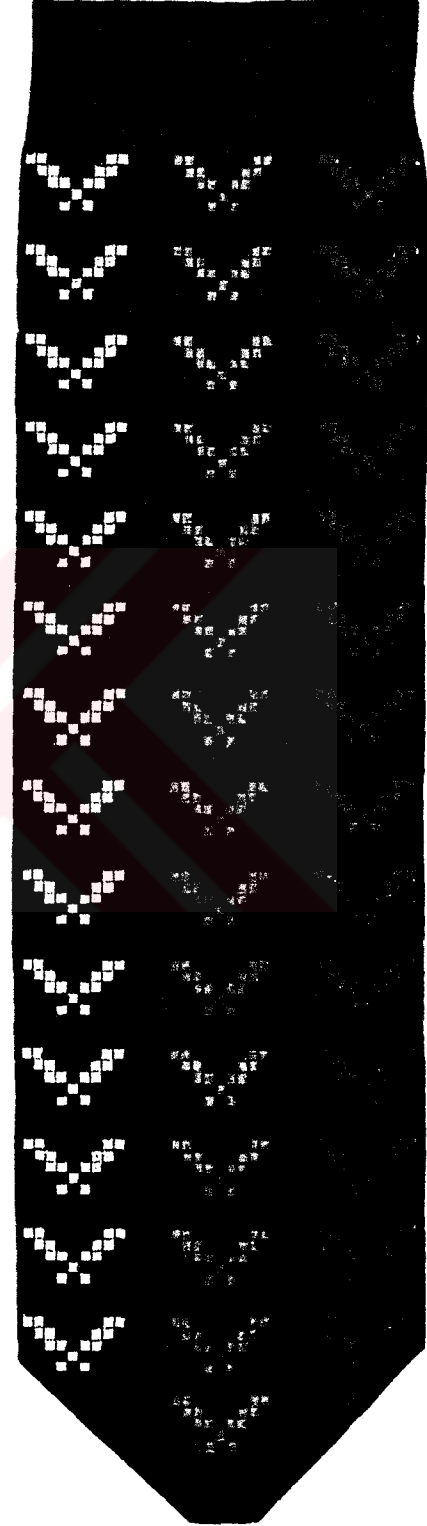
Mesleği : Usta öğretici

Adresi : Tatvan Halk Eğitim Merkezi

Tatvan/Bitlis

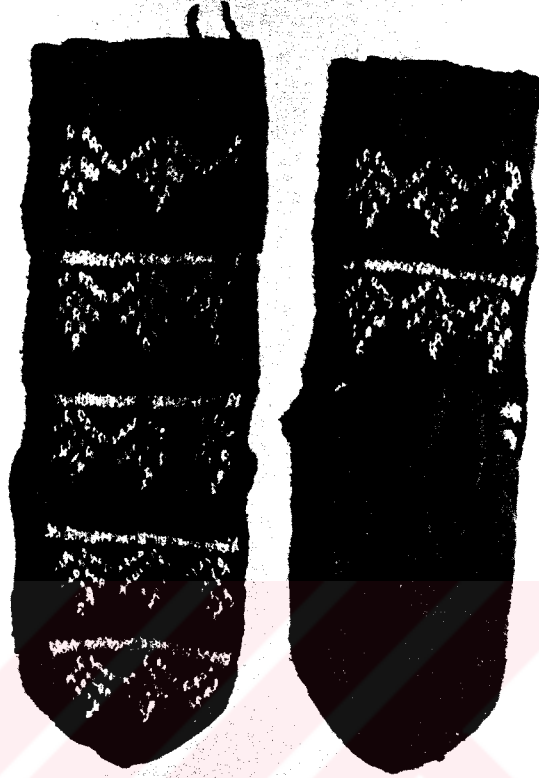

Fotoğraf 31-b

Çizim No 31

BİLGİ FORMU 32

Fotoğraf No : 32-a
Çizim No : 32
İnceleme Tarihi : 15.10.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Çocuk çorabı
Yapım Tarihi : 1995
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 5 cm
 Burun Genişliği : 11 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 18 cm
 Topuk Genişliği : 12 cm
 Topuk Uzunluğu : 6 cm

Konç Genişliği	: 11 cm
Konç Uzunluğu	: 17 cm
Başlık Boyu	: 4 cm
Başlık Genişliği	: 11 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Yün iplik
Kullanılan Teknikler	: Renkli Desenli Örgü-Düz örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Kahverengi
Desende	: Beyaz

Yörede Verilen İsimler: ____

Seçilen Konu : Bitkisel Bezeme: Çam ağacı
Geometrik bezeme: Düz çizgi

Kompozisyon : Kahverengi zemin üzerine beyaz iplikle motifler yatay kompozisyonla yerleştirilmiştir. Küçük çam ağacını andıran yönleri çorabın burun kısmına dönük motifler belli bir düzen içinde düz çizgi hat üzerinde 15 adet yerleştirilmiştir. Topuk ve taban kısmı kahverengi ve yüz örgü ile örülmüştür. Lastik örgü ile başlık kısmı 4 cm örülerek çorap tamamlanmıştır.

Kaynak Kişi Künyesi :-----

Adı-Soyadı :-----

Öğrenim Durumu :-----

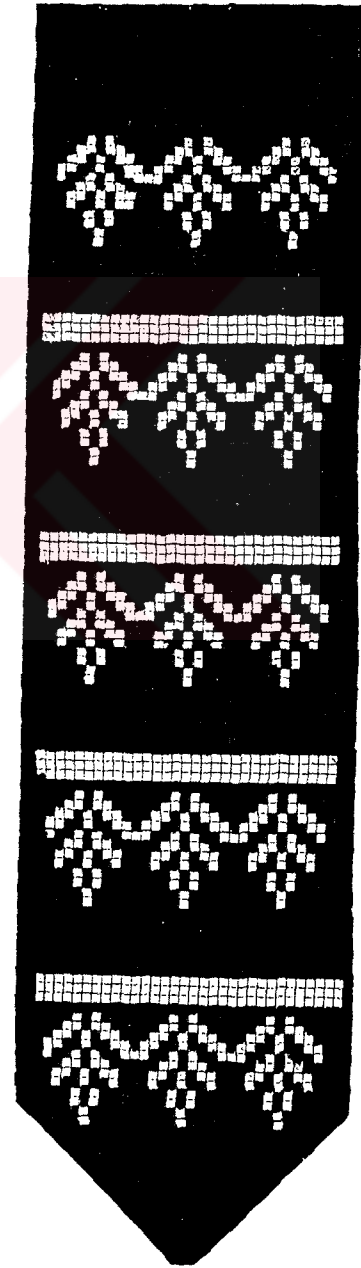
Mesleği :-----

Adresi : Bitlis Halk Eğitim Merkezi

Bitlis

Fotoğraf 32-b

Çizim No 32

BİLGİ FORMU 33

Fotoğraf No : 33-a
Çizim No : 33
İnceleme Tarihi : 10.10.1998
Bulunduğu Yer : Tatvan
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1995
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 4.5 cm
 Burun Genişliği : 11 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 19 cm
 Topuk Genişliği : 12 cm
 Topuk Uzunluğu : 5 cm

Konç Genişliği	: 14 cm
Konç Uzunluğu	: 17 cm
Başlık Boyu	: 8 cm
Başlık Genişliği	: 11 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Renkli Desenli Örgü-Düz örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Beyaz
Desende	: Siyah

Yörede Verilen İsimler: ____

Seçilen Konu : Sembolik Bezeme: Pıtırak
Geometrik Bezeme: Baklava, çizgi

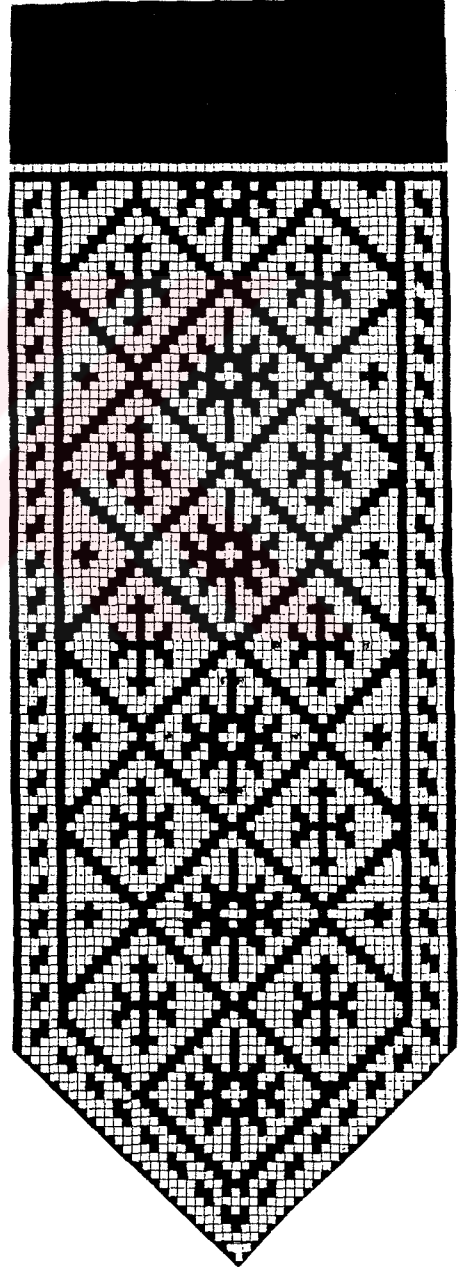
Kompozisyon : Çorabın ön ve arka yüzü baklava dilimlerine bölünmüştür. Baklava dilimlerinin içerisine pıtırak motifi belli bir düzende birbirlerinin boşluklarına gelecek şekilde, beyaz zemin üzerine siyah renkle yerleştirilmiştir. Çorabın kenar hatları, boyuna kesik çizgilerle belirlenmiştir. Topuk ve taban kısmında vev çizgiler hakimdir. Başlık kısmı ise lastik örgü ve siyah renkle 8 cm olarak örülmüştür. Çorap benekli kompozisyon şeklinde meydana getirilmiştir.

Kaynak Kişi Künyesi :

Adı-Soyadı : Handan Barut
Öğrenim Durumu : Lise mezunu
Mesleği : Usta öğretici
Adresi : Tatvan Halk Eğitim Merkezi
Tatvan/Bitlis

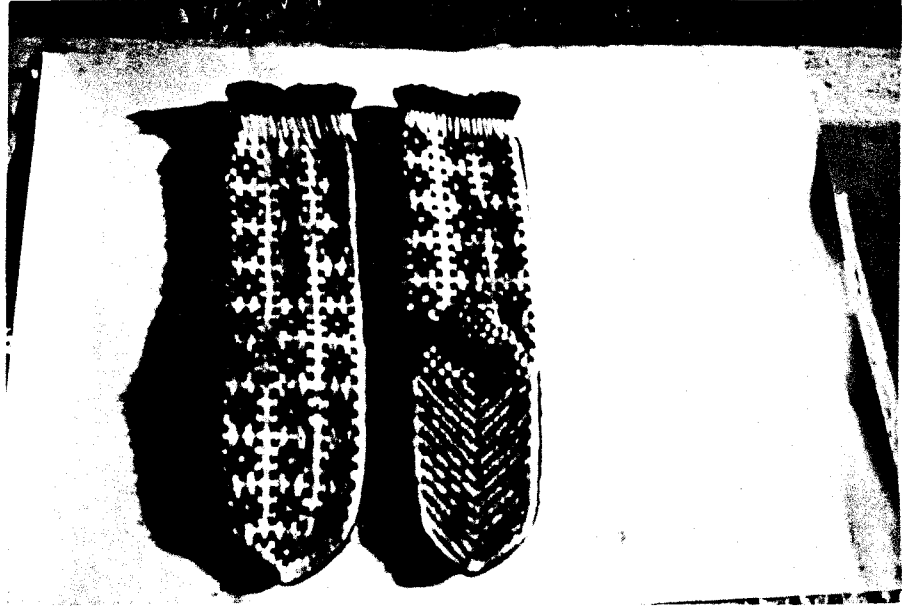

Fotoğraf 33-b

Çizim No 33

BİLGİ FORMU 34

Fotoğraf No : 34-a
Çizim No : 34
İnceleme Tarihi : 11.10.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1995
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 4 cm
 Burun Genişliği : 11 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 17 cm
 Topuk Genişliği : 10 cm
 Topuk Uzunluğu : 5.5 cm

Konç Genişliği	: 13 cm
Konç Uzunluğu	: 23 cm
Başlık Boyu	: 5 cm
Başlık Genişliği	: 12 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Renkli Desenli Örgü-Düz örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Beyaz
Desende	: Siyah

Yörede Verilen İsimler: ____

Seçilen Konu : Bitkisel bezeme: Nohut

Kompozisyon : Beyaz zemin üzerine siyah yün iplikle motifler oluşturulmuştur. İncelenen kaynaklara göre (Köklü. 1997. Akpınarlı. 1995) "Nohut" motifi olarak adlandırılan motifler 28 adet olarak bütün yüzeye benekli kompozisyonla yerleştirilmiştir. Başlık kısmında ise enine şeritler halinde beyaz ve siyah renkle lastik örgü olarak örülmüştür. Topuk kısmında "damalı" bir görüntü hakim olup, topuk burun arası ise verev ince şeritlerden oluşmuştur.

Kaynak Kişi Künyesi :

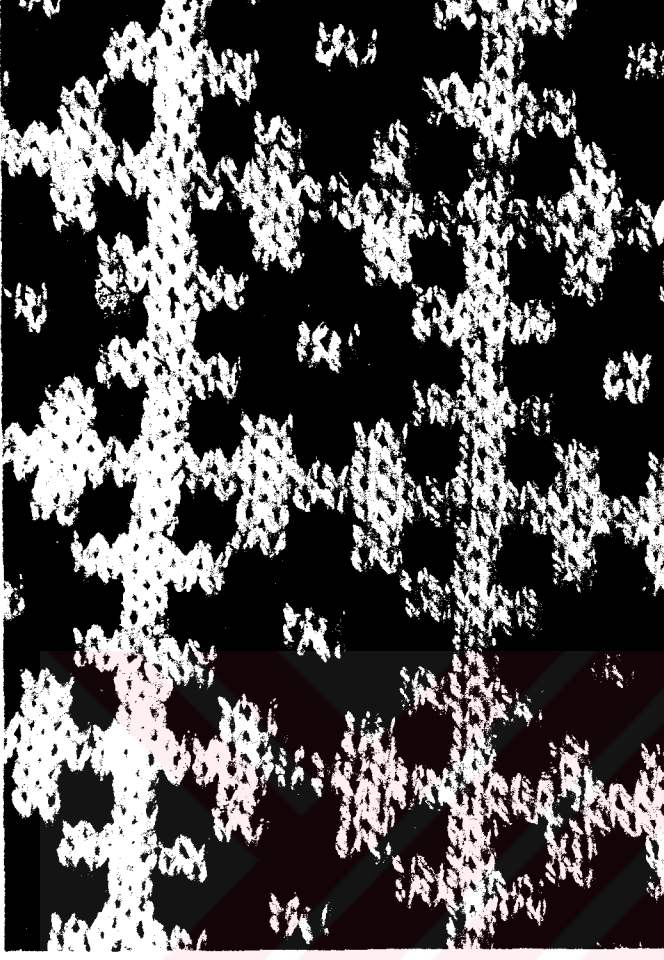
Adı-Soyadı : Cezair Acar

Öğrenim Durumu : Lise mezunu

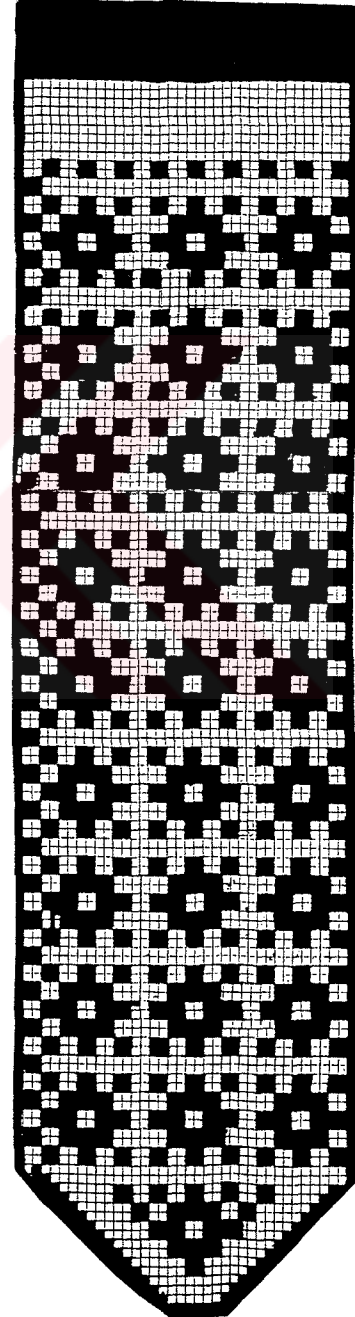
Mesleği : Memur

Adresi : Bitlis Milli Eğitim Müdürlüğü

Bitlis

Fotoğraf 34-b

Çizim No 34

BİLGİ FORMU 35

Fotoğraf No : 35-a
Çizim No : 35
İnceleme Tarihi : 15.10.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Çocuk çorabı
Yapım Tarihi : 1990
Boyutları :
Burun Uzunluğu : 5 cm
Burun Genişliği : 11 cm
Burun Topuk arası
Uzunluğu : 18 cm
Topuk Genişliği : 11 cm
Topuk Uzunluğu : 6 cm

Konç Genişliği	: 11 cm
Konç Uzunluğu	: 17 cm
Başlık Boyu	: 7 cm
Başlık Genişliği	: 11 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Renkli Desenli Örgü-Düz örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Kahverengi
Desende	: Beyaz-Siyah
Yörede Verilen İsimler	: Yaprak
Seçilen Konu	: Bitkisel bezeme: Yaprak Geometrik bezeme: Kare, çizgi
Kompozisyon	:Kahverengi zemin üzerine beyaz ve siyah renkle yatay kompozisyonla motifler oluşturulmuştur. Burun kısmı kahverengi ile yüz örgü örülmüştür. Bir sıra siyah düz çizginin üst kısmı kısa çizgilerle kahverengi ve siyah iplikle devam etmiştir. 3 cm kadar yüz örgü ördükten sonra artı işareti gibi minik karelerden oluşan 2 adet motif yerleştirilmiştir. Yine 3 cm kadar yüz örgü örüldükten sonra bir dal üzerinde yaprağı andıran motif yatay olarak yerleştirilmiştir. Aynı işlemler 1 kez daha tekrarlanarak yüzey tamamlanmıştır. Lastik örgü ile başlık kısmı oluşturulmuştur.

Kaynak Kişi Künyesi :-----

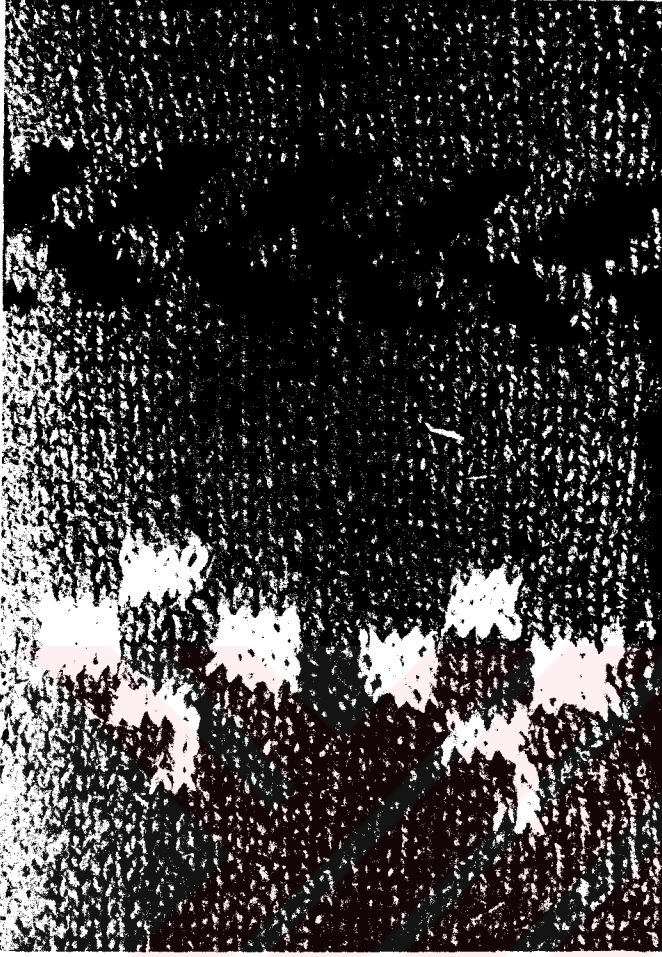
Adı-Soyadı :-----

Öğrenim Durumu :-----

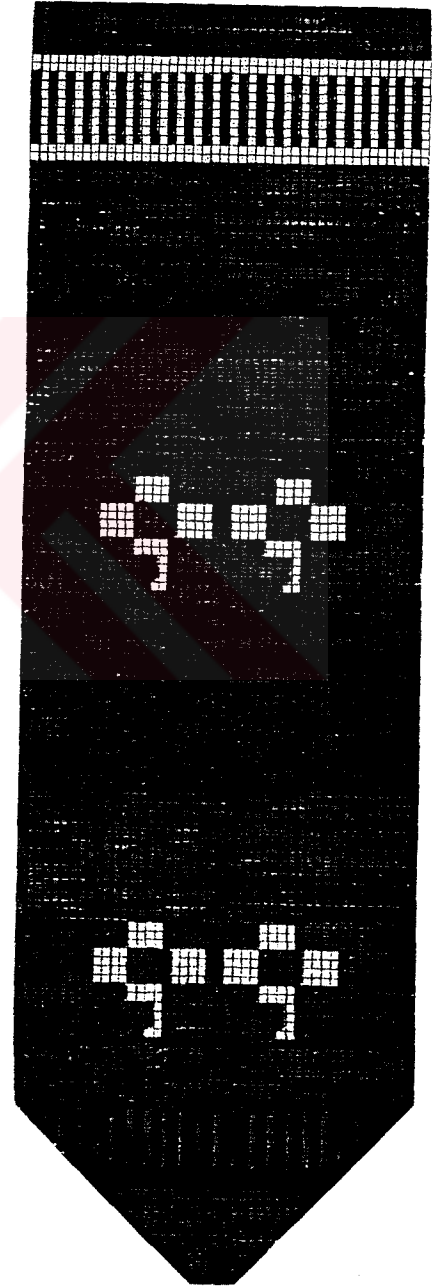
Mesleği :-----

Adresi : Bitlis Halk Eğitim Merkezi

Bitlis

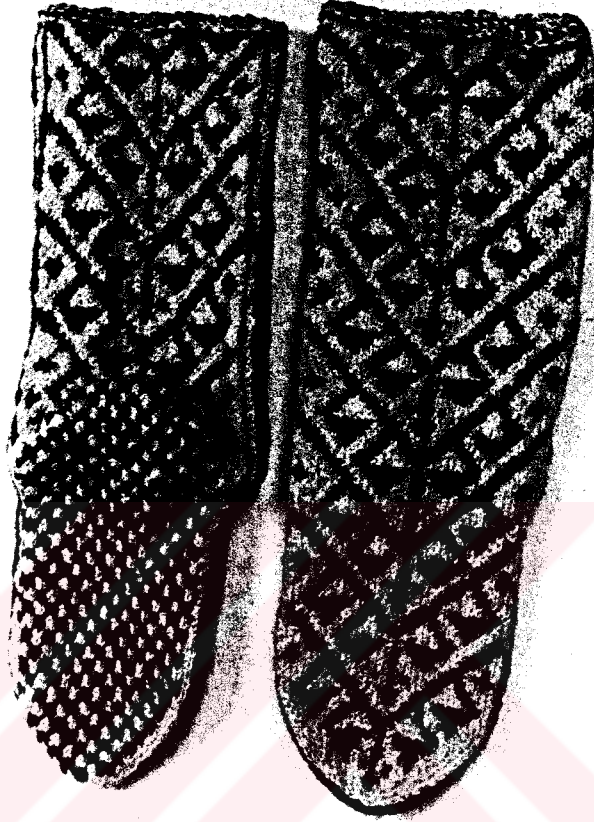

Fotoğraf 35-b

Çizim No 35

BİLGİ FORMU 36

Fotoğraf No : 36-a
Çizim No : 36
İnceleme Tarihi : 25.12.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1997
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 5 cm
 Burun Genişliği : 9 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 23 cm
 Topuk Genişliği : 11 cm
 Topuk Uzunluğu : 5 cm

Konç Genişliği	: 12 cm
Konç Uzunluğu	: 25 cm
Başlık Boyu	: ----
Başlık Genişliği	: 13 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Renkli Desenli Örgü-Düz örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Açık mavi
Desende	: Siyah

Yörede Verilen İsimler: ____

Seçilen Konu : Geometrik bezeme: Üçgen, baklava, çizgi
Figürlü Bezeme: Koç boynuzu

Kompozisyon : Başlık kısmı olamayan çorapta desene burundan başlanmış ve verrev kompozisyon şeklinde başlık kısmına kadar devam etmiştir. Birbirine simetrik 8 adet verrev çizgi ortada birleşmiş olup çizgilerin üzerinde "koç boynuzu" motifi sıralanmıştır. Kenarlarda ise verrev çizgilerin boşluklarında 2 şer adet minik baklava yer almıştır. Dış hat düz siyah çizgiyle çerçevelenmiştir. Topuk ve taban damalı (kareli) motifiyle örülerek tamamlanmıştır.

Kaynak Kişi Künyesi :

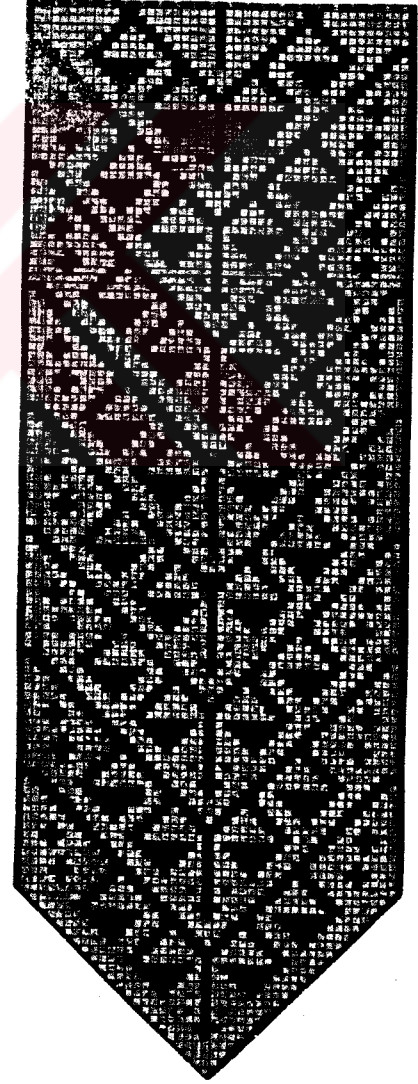
Adı-Soyadı : Gülten Kılvan
Öğrenim Durumu : İlkokul mezunu
Mesleği : Ev hanımı
Adresi : 8 Ağustos mah. Uzun sok.

Bitlis

TRC YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOĞRULAMA VE KONTROL
BİREYSEL KURULU

Fotoğraf 36-b

Çizim No 36

BİLGİ FORMU 37

Fotoğraf No : 37-a
Çizim No : 37
İnceleme Tarihi : 15.10.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1985
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 6 cm
 Burun Genişliği : 10 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 17 cm
 Topuk Genişliği : 10 cm
 Topuk Uzunluğu : 5 cm

Konç Genişliği	: 11 cm
Konç Uzunluğu	: 11 cm
Başlık Boyu	: 5 cm
Başlık Genişliği	: 9.5 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Renkli Desenli Örgü-Düz örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Beyaz-Siyah
Desende	: Beyaz-Siyah

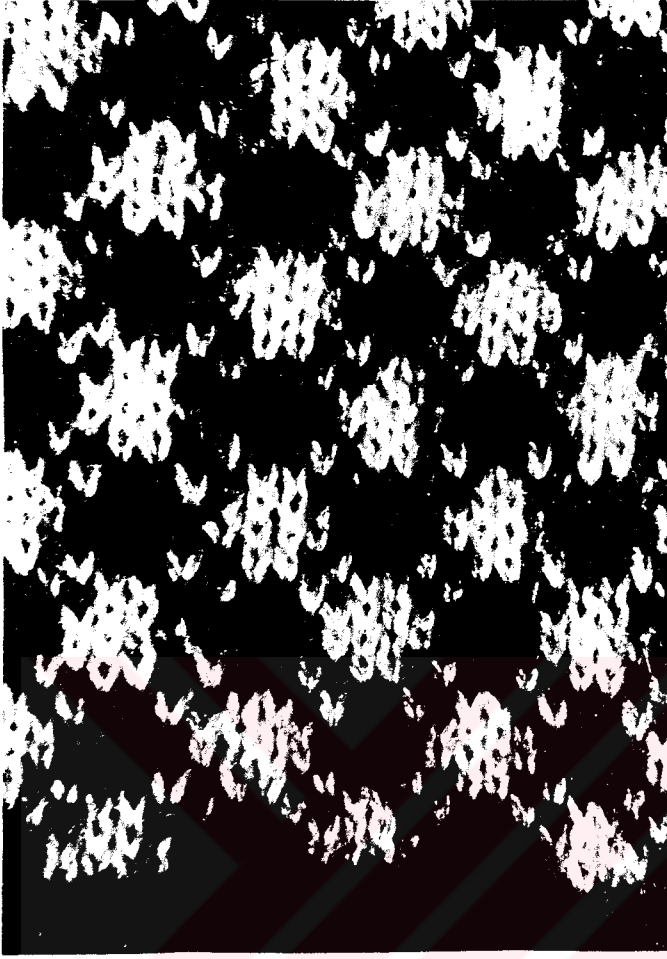
Yörede Verilen İsimler :

Seçilen Konu	: Geometrik bezeme:Kare, çizgi
Kompozisyon	: Çorabın bütün yüzeyinde siyah ve beyaz renkle oluşturulmuş motifler benekli kompozisyonla minik kareler birbirinin boşluğuna gelecek şekilde belli bir düzende yerleştirilmiştir. Topuk ve taban kısmında birbirine paralel ve yan yana ince çizgilerle örülmüştür. Başlık kısmı siyah ve beyaz iplikle lastik örgü ile tamamlanmıştır.

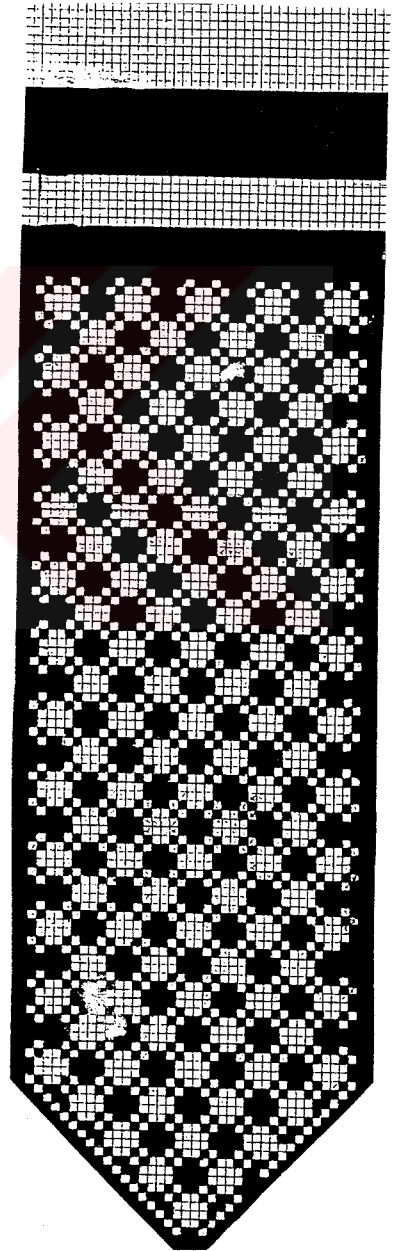
Kaynak Kişi Künyesi :

Adı-Soyadı	: Gülçin Güzeltaş
Öğrenim Durumu	: Okuma-yazma bilmiyor
Mesleği	: Ev Hanımı
Adresi	: 8 Ağustos mah.Uzun sok.No/23

Bitlis

Fotoğraf 37-b

Çizim No 37

BİLGİ FORMU 38

Fotoğraf No : 38-a
Çizim No : 38
İnceleme Tarihi : 11.10.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1985
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 5 cm
 Burun Genişliği : 10 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 15 cm
 Topuk Genişliği : 12 cm
 Topuk Uzunluğu : 5 cm

Konç Genişliği	: 12 cm
Konç Uzunluğu	: 12 cm
Başlık Boyu	: 5 cm
Başlık Genişliği	: 9 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Renkli Desenli Örgü-Düz örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Siyah-Beyaz
Desende	: Siyah-Beyaz

Yörede Verilen İsimler :

Seçilen Konu	: Geometrik bezeme: üçgen-çizgi
Kompozisyon	: Çorabın bütününde ana motif boyuna kompozisyonla üç kez tekrarlanmıştır. Her motif kendi içerisinde minik üçgenlerin simetrik ve üst üste yerleştirilmesiyle yeni bir görüntü kazanmıştır. Büyük baklava dilimlerinin boşluklarında ise her iki tarafta iç içe geçmiş ince zig zag çizgilerin oluşturduğu düzen hakim olmuştur. Beyaz ve siyah ipliğin eşit kullanıldığı çorapta topuk ve taban birbirine paralel ve yan yana ince çizgilerden meydana gelmiştir. Başlık üç parçaya bölünmüş lastik örgü ile ince ve kalın şeritler oluşturularak çorap tamamlanmıştır.

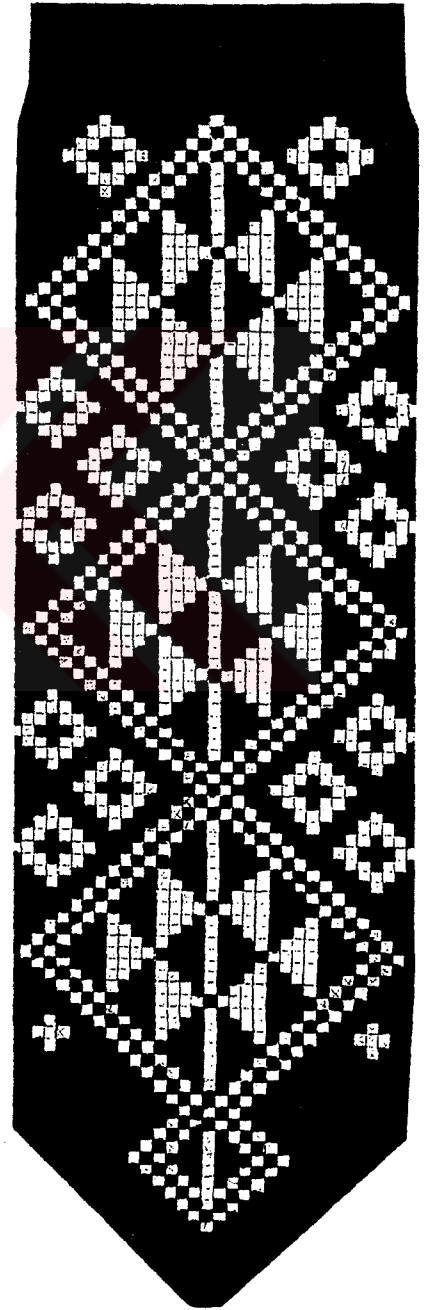
Kaynak Kişi Künyesi :

Adı-Soyadı	: Gülçin Güzeltaş
Öğrenim Durumu	: Okuma-yazma bilmiyor
Mesleği	: Ev Hanımı
Adresi	: 8 Ağustos mah.Uzun sok.No/23

Bitlis

Fotoğraf 38-b

Çizim No 38

BİLGİ FORMU 39

Fotoğraf No : 39-a
Çizim No : 39
İnceleme Tarihi : 10.10.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1995
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 3 cm
 Burun Genişliği : 10 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 17 cm
 Topuk Genişliği : 14 cm
 Topuk Uzunluğu : 5 cm

Konç Genişliği	: 12 cm
Konç Uzunluğu	: 12 cm
Başlık Boyu	: 5 cm
Başlık Genişliği	: 7 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Renkli Desenli Örgü-Düz Örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Siyah
Desende	: Kırmızı
Yörede Verilen İsimler	: Karanfil
Seçilen Konu	: Bitkisel bezeme: Karanfil
Kompozisyon	: Çorap siyah zemin üzerine kırmızı renkle yapılmış motiflerden benekli kompozisyon şeklinde oluşmuştur. Ön yüzde birbirine simetrik olarak yerleştirilen incelenen kaynağa (Akpınarlı .1995) göre "karanfil" motifi 6 çift olarak yerleştirilmiştir. Bütün yüzeyde belli bir düzen hakimdir. Topukta ise siyah ve kırmızı rengin karışımından damalı bir görüntü meydana gelmiştir. Başlık siyah renkle lastik örgü ile bitirilmiştir.

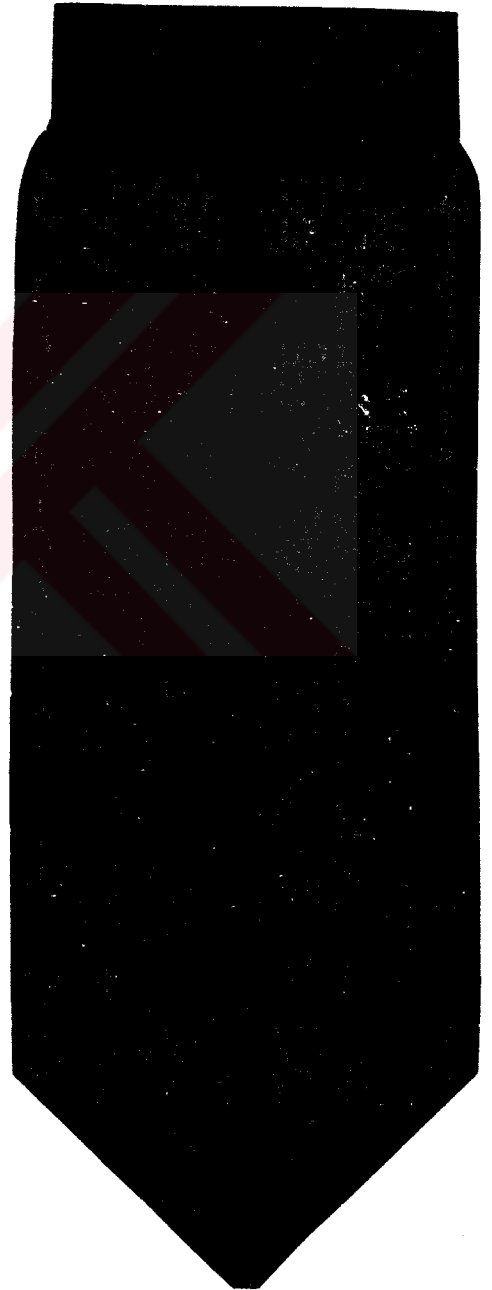
Kaynak Kişi Künyesi :

Adı-Soyadı	: Gürsel Saraç
Öğrenim Durumu	: Lise Mezunu
Mesleği	: Ev Hanımı
Adresi	: Müştakbaba İlkokulu Karışısı

Bitlis

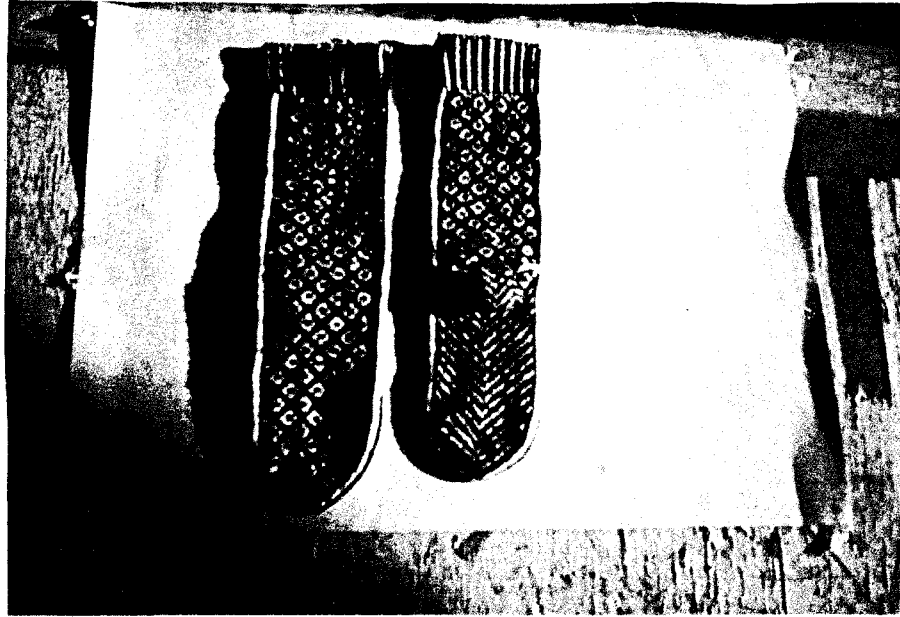

Fotoğraf 39-b

Çizim No 39

BİLGİ FORMU 40

Fotoğraf No : 40-a
Çizim No : 40
İnceleme Tarihi : 11.10.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1997
Boyutları :
Burun Uzunluğu : 6 cm
Burun Genişliği : 12 cm
Burun Topuk arası
Uzunluğu : 19 cm
Topuk Genişliği : 14 cm
Topuk Uzunluğu : 5 cm

Konç Genişliği	: 13 cm
Konç Uzunluğu	: 6 cm
Başlık Boyu	: 5 cm
Başlık Genişliği	: 14 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Renkli Desenli Örgü-Düz Örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Siyah-Beyaz
Desende	: Siyah-Beyaz

Yörede Verilen İsimler :

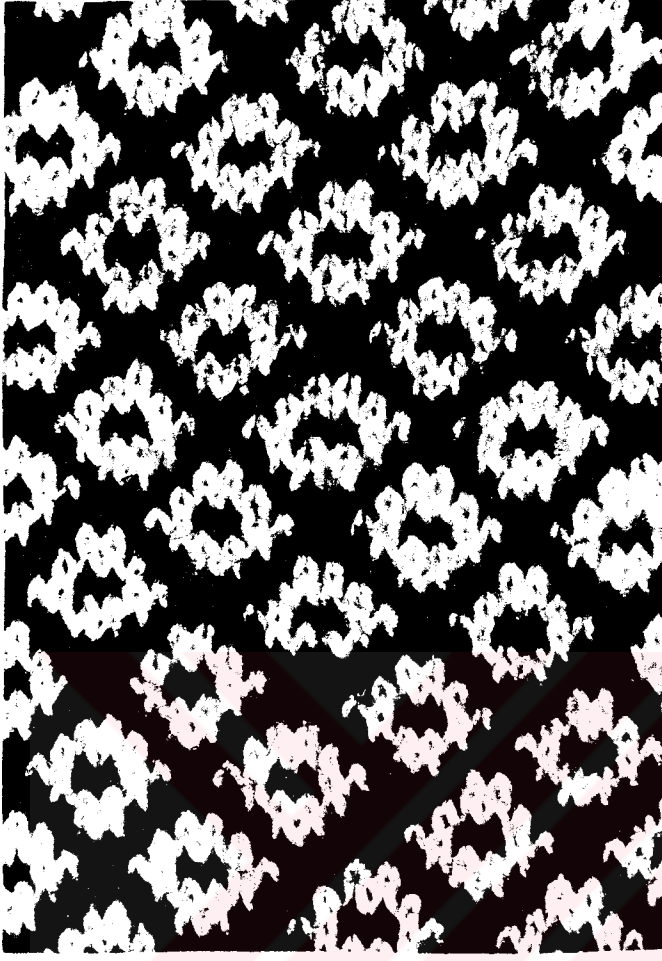
Seçilen Konu	: Geometrik Bezeme: baklava-kare - çizgi Figürlü Bezeme: Göz
---------------------	---

Kompozisyon : Çorabın bütün yüzeyi benekli kompozisyonla oluşturulmuş küçük baklava dilimlerine bölünmüş olup dilimlerin içersine göz motifi yerleştirilmiştir. Siyah zemin üzerine beyaz renkle örülmüştür. Motifler birbirlerinin boşluğuna gelecek şekilde sıralanmıştır. Lastik örgü ile başlık kısmı 5 cm olarak tamamlanmıştır. Taban ve topuk ince verev çizgilerle örülmüştür.

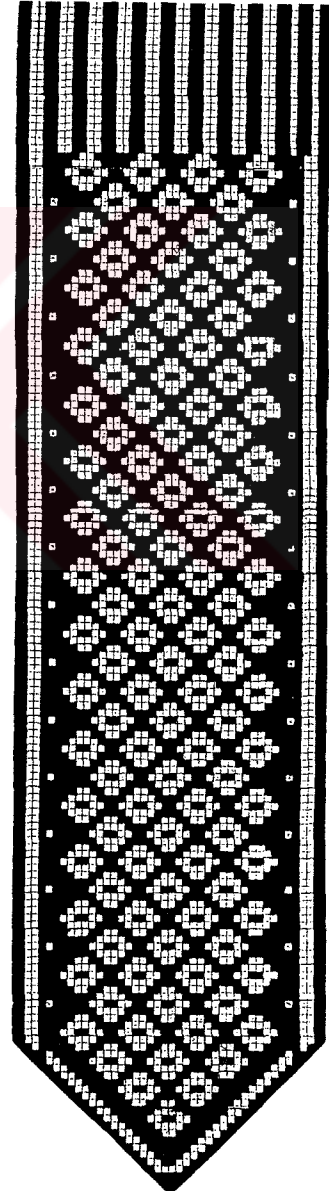
Kaynak Kişi Künyesi :

Adı-Soyadı	: Cezair Acar
Öğrenim Durumu	: Lise mezunu
Mesleği	: Memur
Adresi	: Bitlis Mili Eğitim Müdürlüğü

Bitlis

Fotoğraf 40-b

Çizim No 40

BİLGİ FORMU 41

Fotoğraf No : 41-a
Çizim No : 41
İnceleme Tarihi : 25.12.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1995
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 4 cm
 Burun Genişliği : 9 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 18 cm
 Topuk Genişliği : 9 cm
 Topuk Uzunluğu : 5 cm

- Konç Genişliği** : 13 cm
Konç Uzunluğu : 18 cm
Başlık Boyu : 4 cm
Başlık Genişliği : 12 cm
Kullanılan Araçlar : Beş şiş
Kullanılan Gereçler :
Zeminde : Sentetik iplik
Desende : Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler : Renkli Desenli Örgü-Düz örgü
Kullanılan Renkler :
Zeminde : Sarı
Desende : Siyah
Yörede Verilen İsimler : Pişik çıрмаğı
Seçilen Konu : Figürlü Bezeme: Pişik Çırmağı
Kompozisyon : Çorabın burun kısmında yörede "Pişik çıрмаğı olarak adlandırılan motif birbirinin boşluğuna gelecek şekilde konç uzunluğunca yerleştirilmiştir .Ortada oluşan formun her iki kenarında siyah ve sarı renkte kısa düz çizgilerle oluşan sütunlar meydana gelmiştir. Bu sütunların yanında yine sarı ve siyahtan oluşan boyuna ince çizgiler örülmüştür. Lastik örgü ile 2 cm siyah ve sarı iplikle başlık oluşturulmuştur. Çorap benekli kompozisyonla örülmüştür.

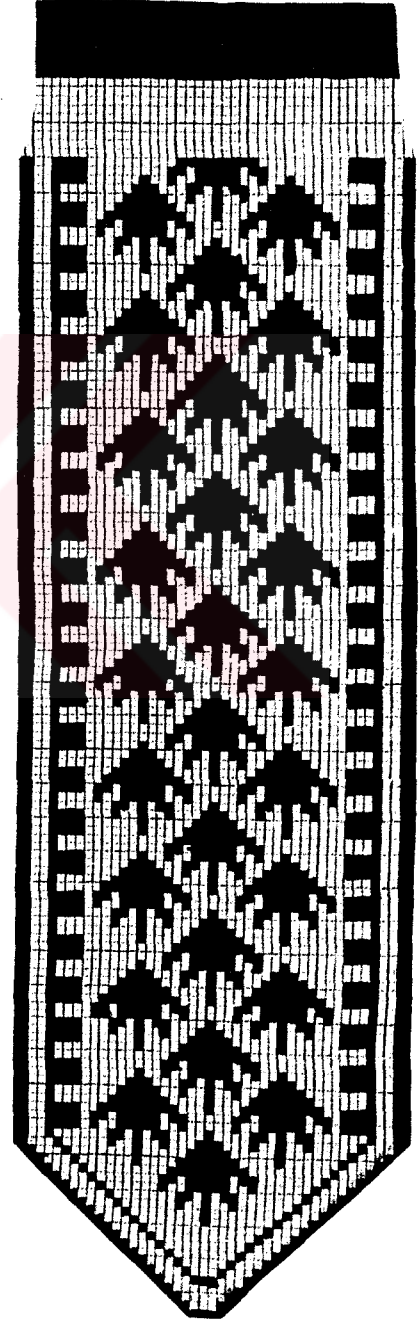
Kaynak Kişi Künyesi :

- Adı-Soyadı** : Gülten Kılvan
Öğrenim Durumu : ilkokul Mezunu
Mesleği : Ev hanımı
Adresi : 8 Ağustos mah. Uzun sok.

Bitlis

Fotoğraf 41-b

Çizim No 41

BİLGİ FORMU 42

Fotoğraf No : 42-a
Çizim No : 42
İnceleme Tarihi : 5.10.1998
Bulunduğu Yer : Tatvan
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1996
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 4.5 cm
 Burun Genişliği : 11.5 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 18 cm
 Topuk Genişliği : 12 cm
 Topuk Uzunluğu : 7 cm

Konç Genişliği	: 13 cm
Konç Uzunluğu	: 16.5 cm
Başlık Boyu	: 4 cm
Başlık Genişliği	: 11 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Renkli Desenli Örgü-Düz Örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Beyaz
Desende	: Siyah

Yörede Verilen İsimler: Kilim Desenli

Seçilen Konu : Geometrik Bezeme: Baklava,Düz çizgi

Kompozisyon : Çorabın ön yüzünde burundan başlayarak beyaz zemin üzerine siyah iplikle birbirinin boşluğuna gelecek şekilde küçük baklavalara konç kısmına kadar benekli kompozisyonla yerleştirilmiştir. Baklavalardan oluşan ortada ki formun her iki yanından bir sıra beyaz ve siyah iplikle kısa verev çizgiler örülmüştür. Bu çizgilerin yine aynı renklerle uzun çizgiler oluşturulmuştur. Taban kısmı ince verev çizgilerden oluşturulmuştur. Başlık ise 4 cm beyaz iplikle lastik örgü ile örülmüştür.

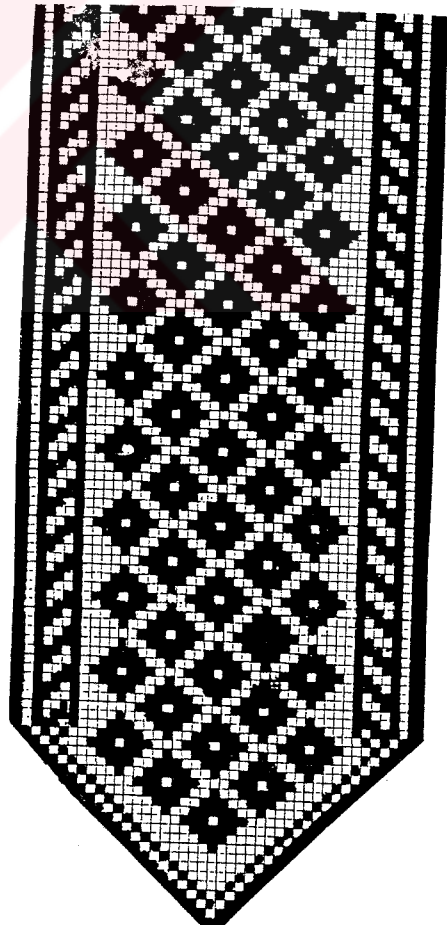
Kaynak Kişi Künyesi :

Adı-Soyadı	: Ayla Vurgun
Öğrenim Durumu	: Eğitim Enstitüsü
Mesleği	: Öğretmen
Adresi	: Tatvan Uluer İlkokulu

Tatvan/Bitlis

Fotoğraf 42-b

Çizim No 42

BİLGİ FORMU 43

Fotoğraf No : 43-a
Çizim No : 43
İnceleme Tarihi : 15.10.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1994
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 7 cm
 Burun Genişliği : 13 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 21 cm
 Topuk Genişliği : 12 cm
 Topuk Uzunluğu : 7 cm

- Konç Genişliği** : 15 cm
Konç Uzunluğu : 20 cm
Başlık Uzunluğu : 6 cm
Başlık Genişliği : 13 cm
Kullanılan Araçlar : Beş şiş
Kullanılan Gereçler :
Zeminde : Sentetik iplik
Desende : Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler : Renkli Desenli Örgü-Düz örgü
Kullanılan Renkler :
Zeminde : Kırmızı
Desende : Mavi
Yörede Verilen İsimler : Çengel
Seçilen Konu : Nesneli bezeme:Çengel
 Geometrik Bezeme: Çizgi
Kompozisyon :Çorabın ön yüzünün tam ortasında “Çengel” denilen motif verev kompozisyonla yerleştirilmiştir. Konç kısmına kadar ön yüzeyde motif tekrarlanmış taban ve topuk kısmı ise ince verev çizgilerden oluşturulmuştur. Konç kısmında arka ve önde motif aynı özellikte devam etmiştir. 2 cm boyunda mavi,kırmızı, tekrar mavi renklerle lastik örgü ile başlık kısmı örülmüştür.

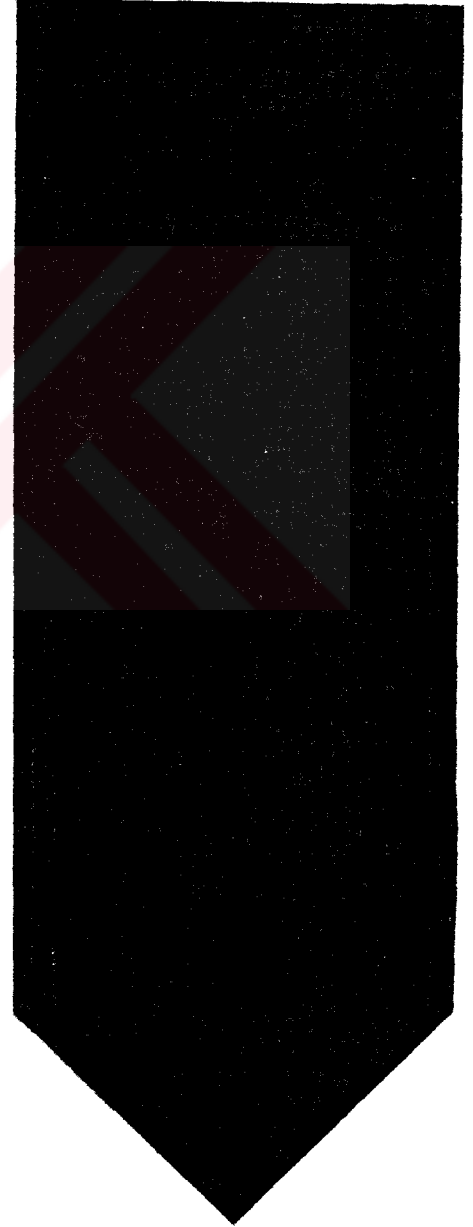
Kaynak Kişi Künyesi :

- Adı-Soyadı** : Gülperi Yıl
Öğrenim Durumu : okur-yazar değil
Mesleği : Ev hanımı
Adresi : Taş mah. Öğretmenevi karşıtı çıkmaz sok.

Bitlis

Fotoğraf 43-b

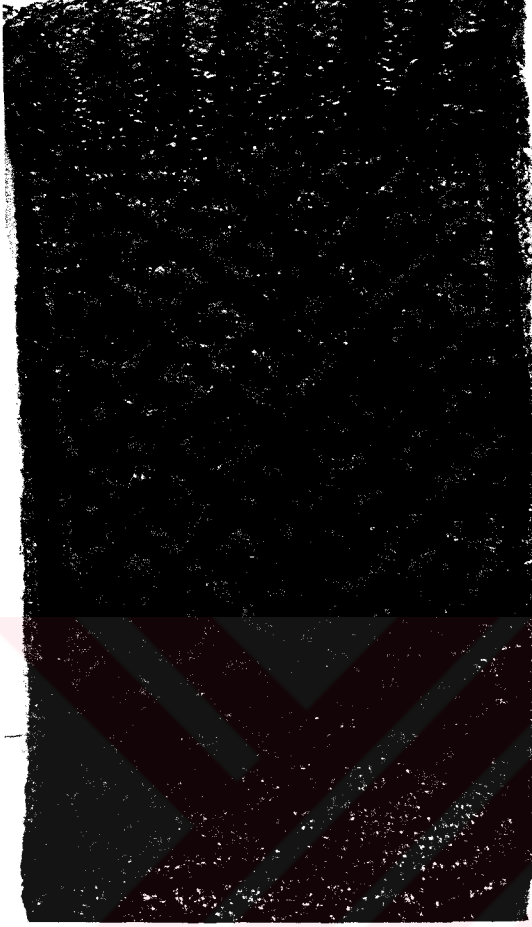
Çizim No 43

BİLGİ FORMU 44

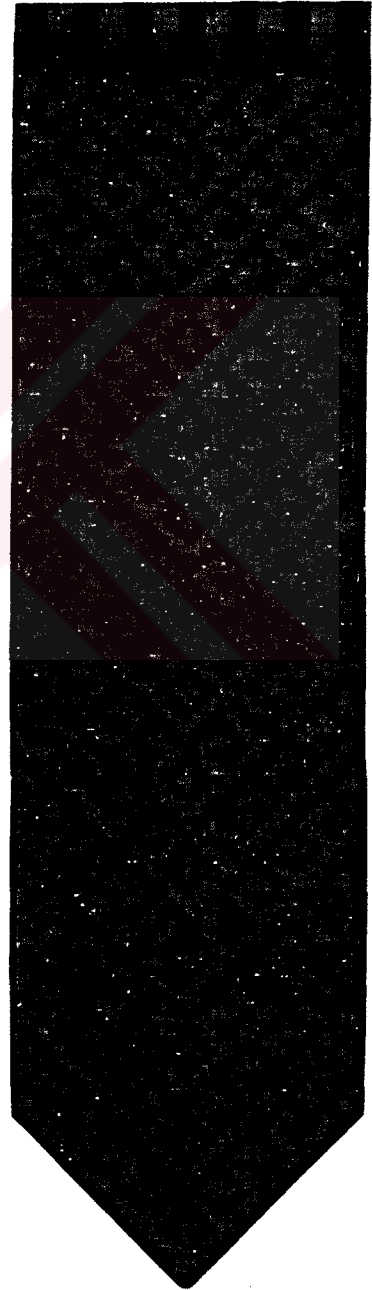

Fotoğraf No : 44-a
Çizim No : 44
İnceleme Tarihi : 10.10.1998
Bulunduğu Yer : Tatvan
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1992
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 4 cm
 Burun Genişliği : 10 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 18.5 cm
 Topuk Genişliği : 12 cm
 Topuk Uzunluğu : 4 cm

Konç Genişliği	: 13 cm
Konç Uzunluğu	: 21 cm
Başlık Boyu	: 4.5 cm
Başlık Genişliği	: 14 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Renkli Desenli Örgü-Düz Örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Kırmızı
Desende	: Siyah
Yörede Verilen İsimler	: Kilim Desenli
Seçilen Konu	: Figürlü Bezeme: Koç Boynuzu Geometrik Bezeme: Çizgi
Kompozisyon	: Ön ve arka yüzün tam orta kısmına "Koç Boynuzu" ismi verilen motifler verev kompozisyonla 13 kez tekrarlanmıştır. Motiflerin bittiği yerlerde küçük baklavalara oluşturulmuştur. Çorabın taban ve topuk kısmı verev kırmızı ve siyah ince çizgilerden meydana gelmiştir. Lastik örgü kırmızı, siyah, renklerde 4.5 cm lastik örgü ile başlık kısmı örülmüştür.
Kaynak Kişi Künyesi	:
Adı-Soyadı	: Kemal Vurgun
Öğrenim Durumu	: Eğitim Enstitüsü
Mesleği	: Öğretmen
Adresi	: Tatvan Uluer İlkokulu Tatvan/Bitlis

Fotoğraf 44-b

Çizim No 44

BİLGİ FORMU 45

Fotoğraf No : 45-a
Çizim No : 45
İnceleme Tarihi : 12.10.1998
Bulunduğu Yer : Tatvan
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1996
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 5 cm
 Burun Genişliği : 11 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 17 cm
 Topuk Genişliği : 12 cm
 Topuk Uzunluğu : 6 cm

Konç Genişliği	: 12.5 cm
Konç Uzunluğu	: 15 cm
Başlık Uzunluğu	: 8 cm
Başlık Genişliği	: 9.5 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Renkli Desenli Örgü-Düz Örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Beyaz
Desende	: Siyah

Yörede Verilen İsimler :

Seçilen Konu	: Geometrik Bezeme: Baklava,Düz çizgi Figürlü Bezeme: Göz
---------------------	--

Kompozisyon : Çorabın burun kısmından başlayarak tam ortasından lastiğe kadar siyah yün ile 2 yüz örgüden oluşan bir hat örülmüştür. Bu hattın her iki kenar Boyunca "göz" motifi birbirinin sağına ve soluna üst üste gelecek şekilde sıralanmıştır. Çorabın konç kısmının arka tarafında ise siyah yün ile 5 adet başlık kısmına kadar uzun çizgi oluşturulmuş çizgilerin aralarında ise "göz" motifi yarım olarak yerleştirilmiştir. Taban ve topuk kısmı beyaz ve siyah ince verev çizgilerden meydana gelmiştir. Beyaz renkte 8 cm lastik örgü ile başlık kısmı örülmüştür. Çorap benekli kompozisyonla oluşturulmuştur.

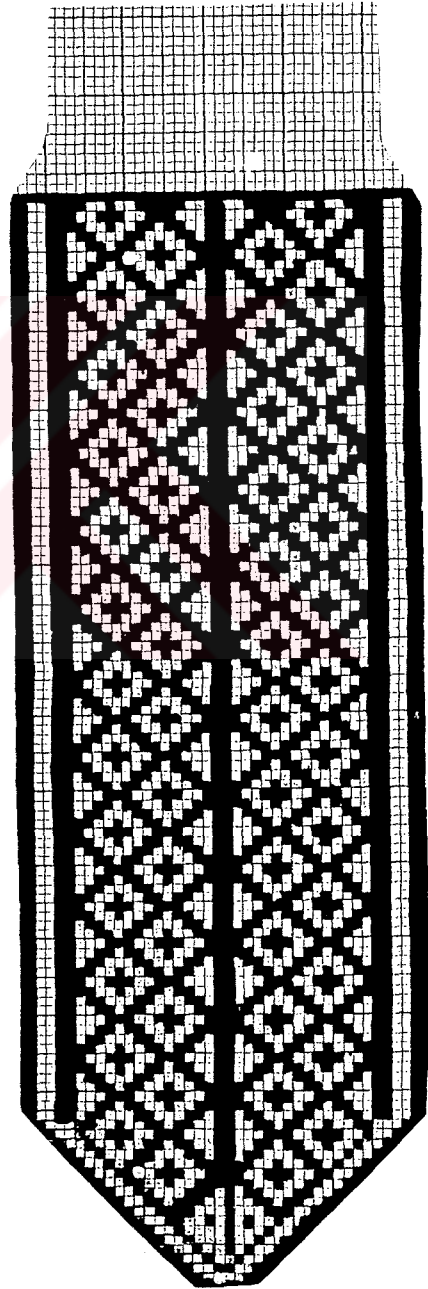
Kaynak Kişi Künyesi :

Adı-Soyadı	: Kemal Vurgun
Öğrenim Durumu	: Eğitim Enstitüsü
Mesleği	: Öğretmen
Adresi	: Tatvan Uluer İlkokulu

Tatvan/Bitlis

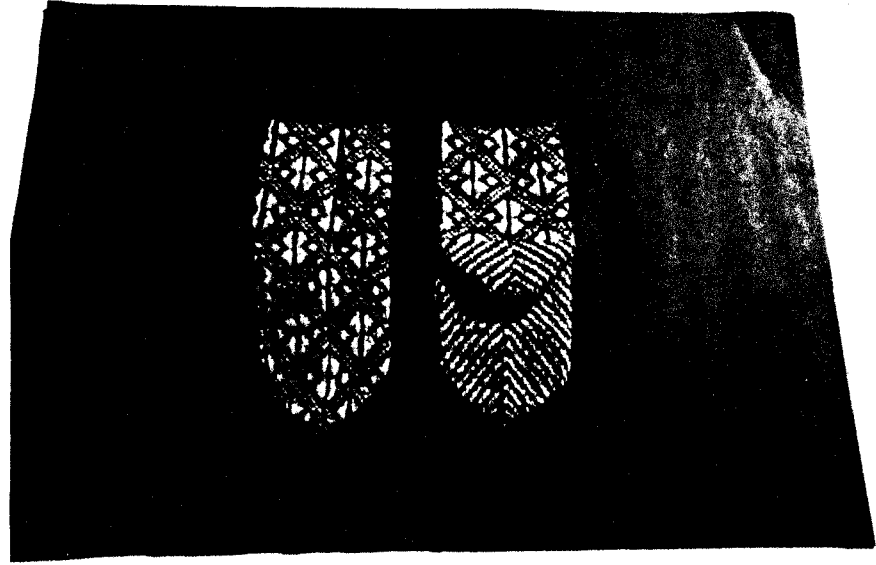

Fotoğraf 45-b

Çizim No 45

BİLGİ FORMU 46

Fotoğraf No : 46-a
Çizim No : 46
İnceleme Tarihi : 113.10.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1995
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 4 cm
 Burun Genişliği : 10 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 16 cm
 Topuk Genişliği : 12 cm
 Topuk Uzunluğu : 5 cm

Konç Genişliği	: 12 cm
Konç Uzunluğu	: 12 cm
Başlık Uzunluğu	: 3.5 cm
Başlık Genişliği	: 11 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Renkli Desenli Örgü-Düz Örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Sarı -Kırmızı
Desende	: Sarı-Kırmızı

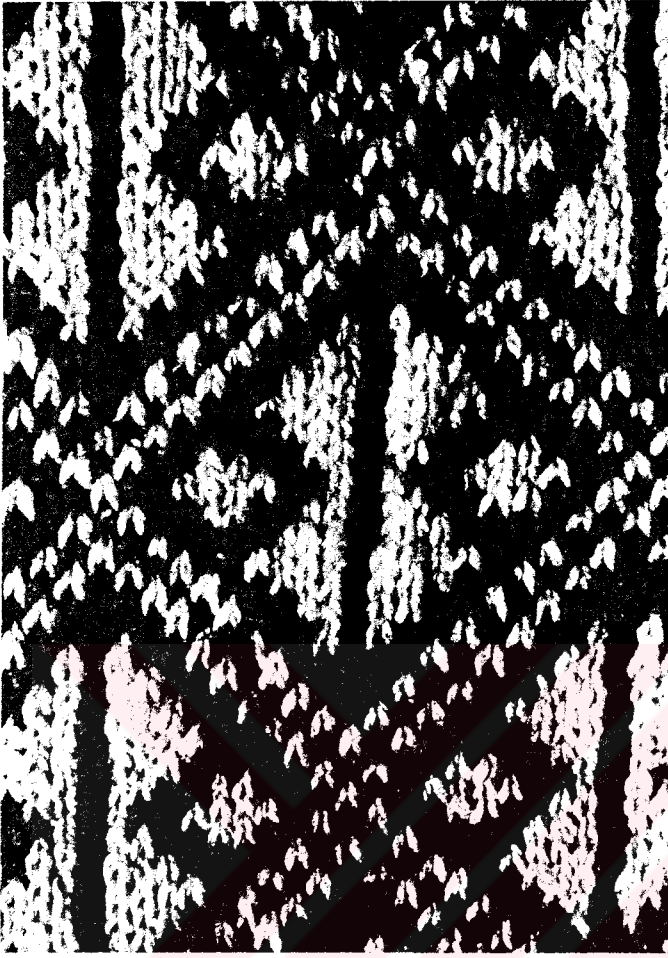
Yörede Verilen İsimler :

Seçilen Konu : Geometrik Bezeme: Üçgen, baklava, çizgi, kare
Kompozisyon : Çorabın bütün yüzeyi 10 adet baklava dilimlerine bölünmüş olup dilimlerin içerisine birbirine simetrik ve yan yana üçgenler yerleştirilmiştir. Üçgenlerin boşluklarında minik baklavalara yer almıştır. Genelde motifler benekli kompozisyonla ve birbirinin tekrarı olarak sıralanmıştır. Başlı kısmına yakın bir bölümünde ve burun kısmında damalı(kareli) desen uygulanmıştır. Kenarlarda ise motifin yarımı kullanılmıştır. Topuk ve taban ince verev çizgilerle oluşturulmuştur.

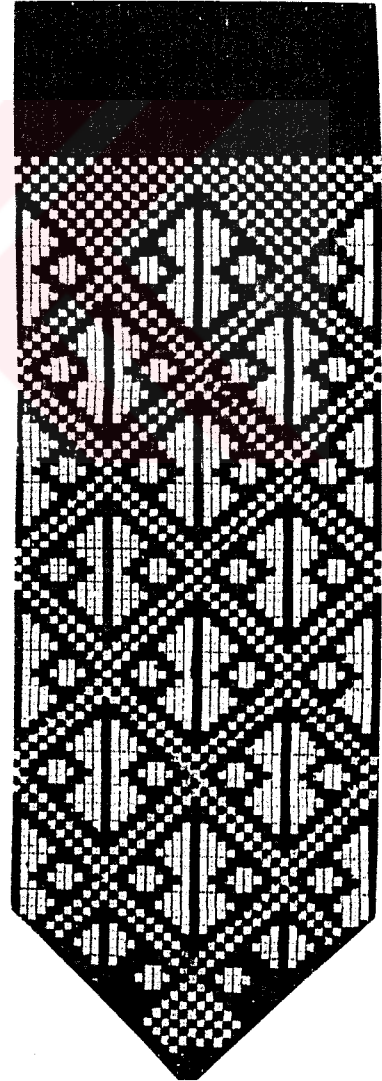
Kaynak Kişi Künyesi :

Adı-Soyadı : Gürsel Saraç
Öğrenim Durumu : Lise Mezunu
Mesleği : Ev Hanımı
Adresi : Müştakbaba İlkokulu Karşısı

Bitlis

Fotoğraf 46-b

Çizim No 46

BİLGİ FORMU 47

Fotoğraf No : 47-a
Çizim No : 47
İnceleme Tarihi : 14.10.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1995
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 6 cm
 Burun Genişliği : 12 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 18 cm
 Topuk Genişliği : 12 cm
 Topuk Uzunluğu : 5 cm

Konç Genişliği	: 12 cm
Konç Uzunluğu	: 15 cm
Başlık Uzunluğu	: 4 cm
Başlık Genişliği	: 12 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Renkli Desenli Örgü-Düz Örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem-Siyah
Desende	: Krem-Siyah

Yörede Verilen İsimler :

Seçilen Konu : Geometrik Bezeme: Üçgen,çizgi,baklava

Kompozisyon : Çocuk çorabı olarak örülmüştür. Zemin krem desen siyah renk ile yapılmıştır. Ortada düz ince bir çizgi başlık kısmına kadar devam etmiştir. Her iki kenarda zig zag çizgilerin boşluklarına karşılıklı ve simetrik gelecek şekilde üçgenler yerleştirilmiştir. Motifler belli aralıklarla ve tekrar edilerek sıralanmıştır. Topuk ve tabanda ise birbirine yan ve paralel ince çizgiler kullanılmıştır. Başlık kısmı siyah renk ile 4 cm lastik örgü örülerek tamamlanmıştır. Çorapta boyuna kompozisyon kullanılmıştır.

Kaynak Kişi Künyesi :

Adı-Soyadı : Nevin Saraç

Öğrenim Durumu : Lise Mezunu

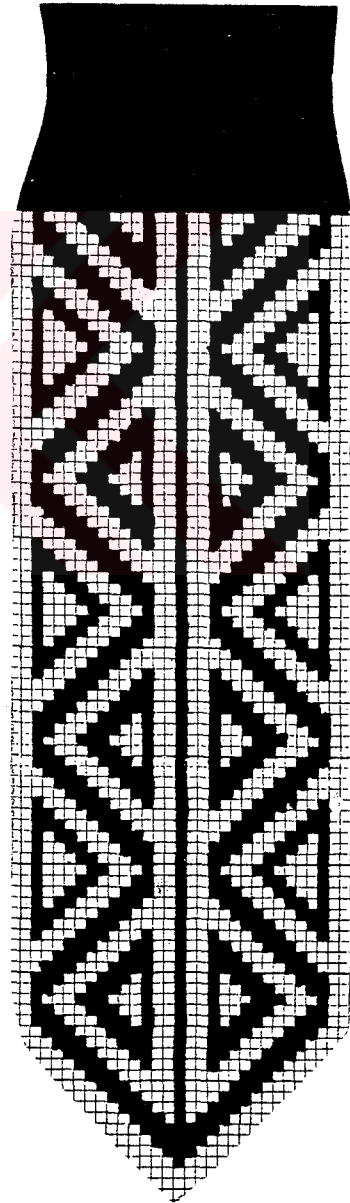
Mesleği : Ev Hanımı

Adresi : Taş mah. Eski Vali Konağı Yanı

Bitlis

Fotoğraf 47-b

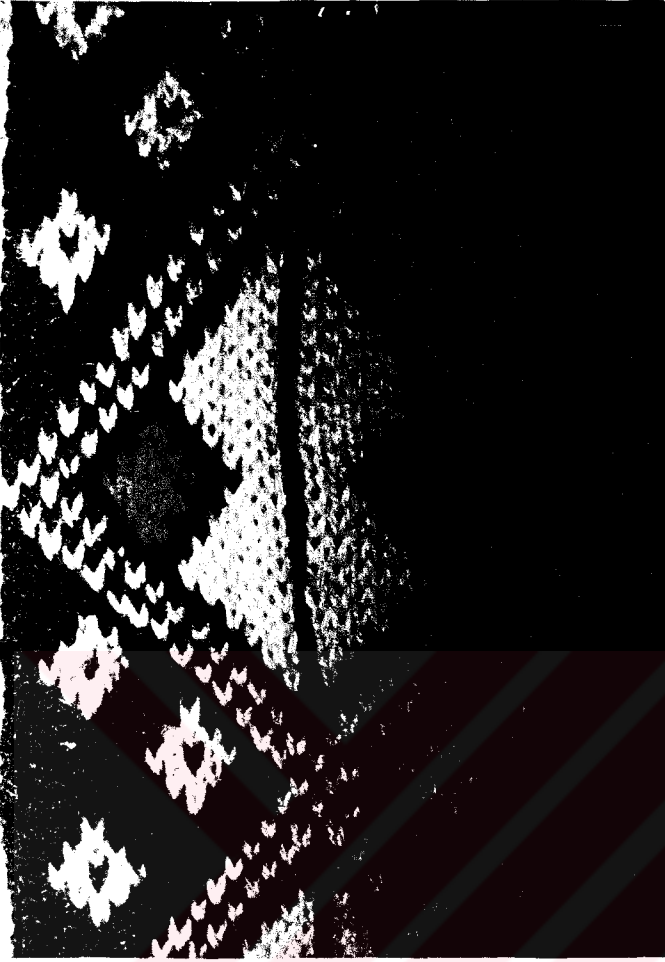
Çizim No 47

BİLGİ FORMU 48

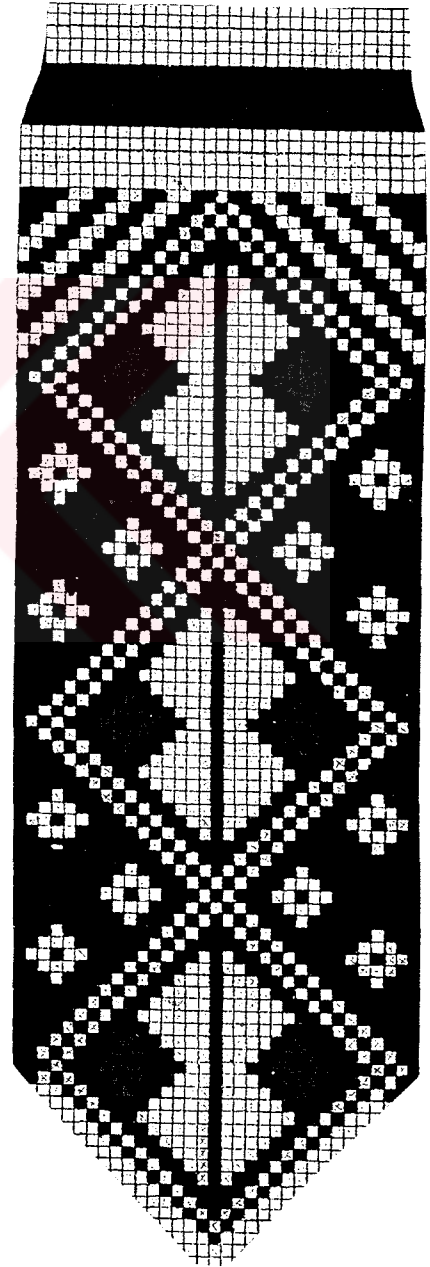

Fotoğraf No	: 48-a
Çizim No	: 48
İnceleme Tarihi	: 25.12.1998
Bulunduğu Yer	: Ankara
Türü	: Kadın çorabı
Yapım Tarihi	: 1997
Boyutları	:
Burun Uzunluğu	: 6 cm
Burun Genişliği	: 10 cm
Burun Topuk arası	
Uzunluğu	: 18 cm
Topuk Genişliği	: 10.5 cm
Topuk Uzunluğu	: 8.5 cm

- Konç Genişliği** : 12 cm
Konç Uzunluğu : 12 cm
Başlık Uzunluğu : 5 cm
Başlık Genişliği : 9 cm
Kullanılan Araçlar : Beş şiş
Kullanılan Gereçler :
Zeminde : Sentetik iplik
Desende : Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler : Renkli Desenli Örgü-Düz Örgü
Kullanılan Renkler :
Zeminde : Siyah
Desende : Beyaz-Kırmızı
Yörede Verilen İsimler :
Seçilen Konu : Geometrik Bezeme: Çizgi,kare,üçgen
Figürlü bezeme: Göz
Kompozisyon :Çorabın ön yüzünde ana motif üç kez tekrar edilmiştir. 3 büyük baklava diliminin içerisinde ikisi yan yana ve boyuna üçgenin simetrisi alınmış ve üçgenlerin boşluğuna 2 küçük baklava dilimi daha yerleştirilmiştir. Büyük dilimlerin boşluklarına üçer adet minik dilim sıralanmıştır. Konç kısmına yakın dilimin her iki kenarında birbirine simetrik ince verev çizgi yer almıştır. Topuk ve taban kısmı "kareli" motifiyle örülerek damalı bir görüntü sağlanmıştır. Başlık lastik örgü ile üç eşit parçaya bölünmüş siyah ve beyaz iplikle çorap tamamlanmıştır. Çorapta boyuna kompozisyon kullanılmıştır.
- Kaynak Kişi Künyesi** :
Adı-Soyadı : Raife Sönmezocak
Öğrenim Durumu : Okur-Yazar değil
Mesleği : Ev Hanımı
Adresi : Ahmet Hamdi sok. 50 Yıl Apt.Kat/4 No:12
Yenimahalle/Ankara

Fotoğraf 48-b

Çizim No 48

BİLGİ FORMU 49

Fotoğraf No : 49-a
Çizim No : 49
İnceleme Tarihi : 12.10.1998
Bulunduğu Yer : Tatvan
Türü : Çocuk Çorabı
Yapım Tarihi : 1994
Boyutları :
Burun Uzunluğu : 4.5 cm
Burun Genişliği : 10.5 cm
Burun Topuk arası
Uzunluğu : 16 cm
Topuk Genişliği : 11 cm
Topuk Uzunluğu : 4.5 cm

- Konç Genişliği** : 11 cm
Konç Uzunluğu : 10 cm
Başlık Uzunluğu : 4.5 cm
Başlık Genişliği : 10 cm
Kullanılan Araçlar : Beş şiş
Kullanılan Gereçler :
Zeminde : Sentetik iplik
Desende : Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler : Renkli Desenli Örgü-Düz Örgü
Kullanılan Renkler :
Zeminde : Krem
Desende : Siyah
Yörede Verilen İsimler : Kilim Desenli
Seçilen Konu : Geometrik Bezeme: Baklava, kare,
Figürlü Bezeme: göz
Kompozisyon : Çorabın bütününde burundan başlık kısmına kadar 4 tam 1 yarım baklava dilimi sıralanmış olup, dilimlerin içerisinde “ koç boynuzu” nu andıran motifler yerleştirilmiştir. Motiflerin boşluklarında ise büyük ve küçük iç içe geçmiş baklava dilimleri yer almıştır. Motiflerin düzenli tekrarı ile boyuna kompozisyon sağlanmıştır. Topuk ve taban ince verev çizgilerle oluşturulmuştur.

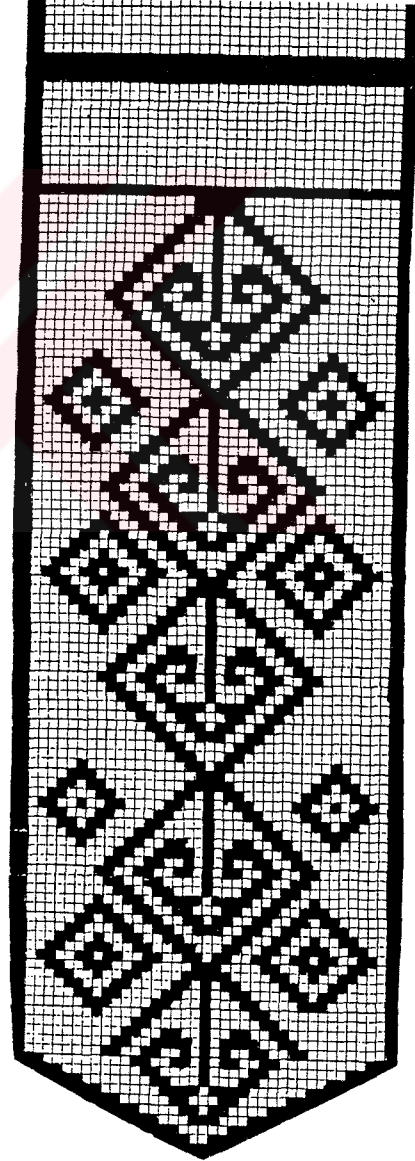
Kaynak Kişi Künyesi :

- Adı-Soyadı** : Mine Savaş
Öğrenim Durumu : Öğretmen Okulu
Mesleği : Öğretmen
Adresi : Tatvan Doğu Anadolu Fuarı Karşısı

Tatvan/BİTLİS

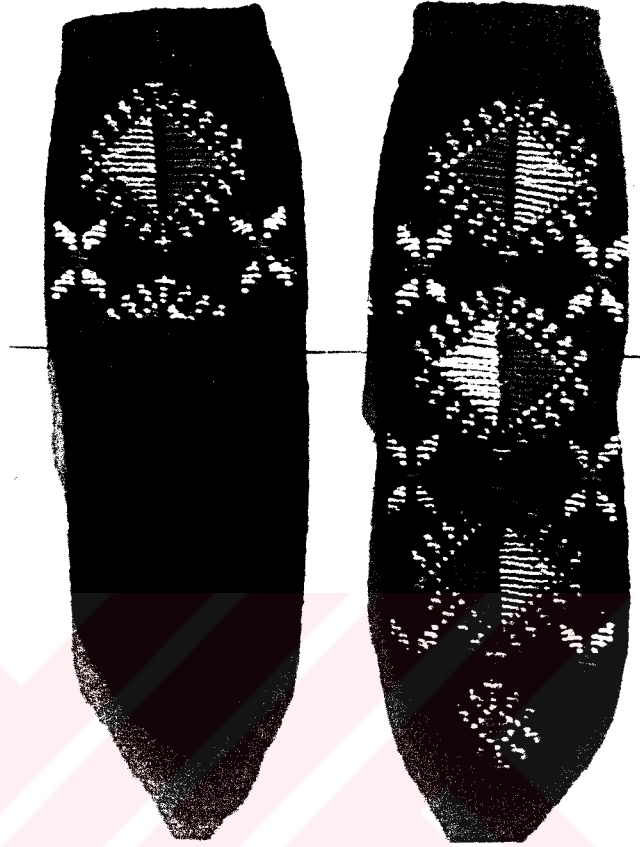

Fotoğraf 49-b

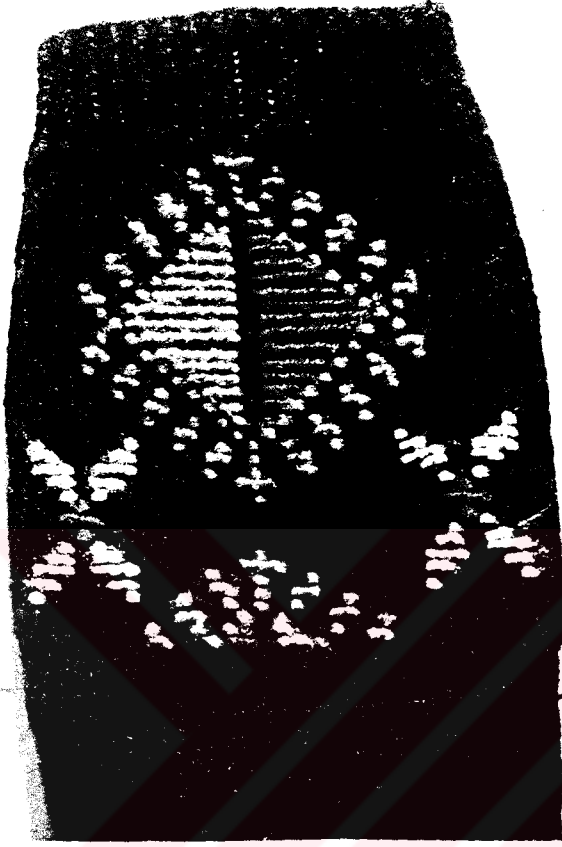
Çizim No 49

BİLGİ FORMU 50

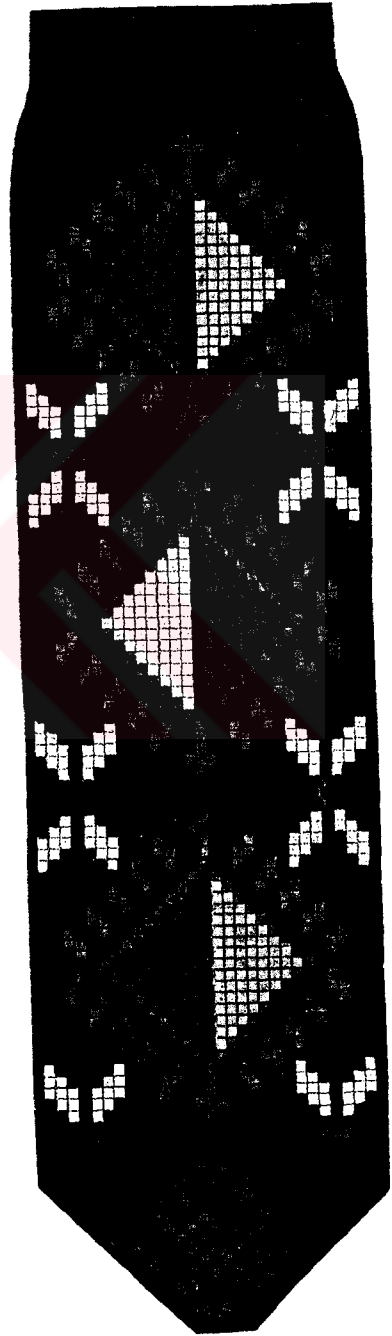

Fotoğraf No : 50-a
Çizim No : 50
İnceleme Tarihi : 11.10.1998
Bulunduğu Yer : Tatvan
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1996
Boyutları :
Burun Uzunluğu : 6 cm
Burun Genişliği : 11 cm
Burun Topuk arası
Uzunluğu : 19 cm
Topuk Genişliği : 11 cm
Topuk Uzunluğu : 4.5 cm

- Konç Genişliği** : 12 cm
Konç Uzunluğu : 11 cm
Başlık Uzunluğu : 3 cm
Başlık Genişliği : 10 cm
Kullanılan Araçlar : Beş şiş-İğne
Kullanılan Gereçler :
Zeminde : Sentetik iplik
Desende : Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler : Renkli Desenli Örgü-Düz Örgü
Kullanılan Renkler :
Zeminde : Siyah
Desende : Yeşil-Kırmızı-Beyaz-Sarı-
Yörede Verilen İsimler :-----
Seçilen Konu : Geometrik Bezeme: Üçgen, kare, baklava
Sembolik Bezeme: Pıtırak
Kompozisyon : Zeminde siyah, desende ise sarı,yeşil,beyaz ve kırmızı renk kullanılmıştır. Çorabın yüzeyinde iğne ile sarma tekniği ile desenler yapılmıştır. Burun kısmında “pıtırak” motifi yer almış olup daha sonra başlık kısmına kadar 3 büyük baklava dilimi yerleştirilmiştir. Baklava dilimlerinin boşluklarında ise minik yaprağı andıran motifler simetrik bir şekilde sıralanmıştır. Topuk ve taban yüz örgü tekniğiyle örölerek tamamlanmıştır. Çorap boyuna kompozisyonla meydana getirilmiştir.
- Kaynak Kişi Künyesi** :
Adı-Soyadı : Kemal Vurgun
Öğrenim Durumu : Eğitim Enstitüsü
Mesleği : Öğretmen
Adresi : Tatvan Uluer İlkokulu
Tatvan/Bitlis

Fotoğraf 50-b

Çizim No 50

BİLGİ FORMU 51

Fotoğraf No : 51-a
Çizim No : 51
İnceleme Tarihi : 2.10.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1990
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 5 cm
 Burun Genişliği : 9 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 17 cm
 Topuk Genişliği : 9 cm
 Topuk Uzunluğu : 5 cm

- Konç Genişliği** : 9 cm
Konç Uzunluğu : 12 cm
Başlık Uzunluğu : 4 cm
Başlık Genişliği : 7.5 cm
Kullanılan Araçlar : Beş şiş
Kullanılan Gereçler :
Zeminde : Sentetik iplik
Desende : Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler : Renkli Desenli Örgü-Düz Örgü
Kullanılan Renkler :
Zeminde : Krem-Siyah
Desende : Krem-Siyah
Yörede Verilen İsimler : Baklava Dilimi
Seçilen Konu : Geometrik Bezeme: Baklava-çizgi
Kompozisyon : Çorabın burun kısmı yüz örgü ve siyah iplikle örülmüştür. Düz ve çizgili, birbirinin boşluğuna gelecek şekilde, yerleştirilmiş küçük baklava dilimleri benekli kompozisyonla bütün yüzeyde tekrar edilerek oluşturulmuştur. Çorabın bütününde belli bir düzen hakimdir. Topuk kısmı yüz örgü ile siyah iplikle örülmüş, taban kısmı ise çorabın bütününde kullanılan baklava dilimleriyle oluşturulmuştur. Başlık kısmı lastik örgü ile 4 cm örülerek tamamlanmıştır.

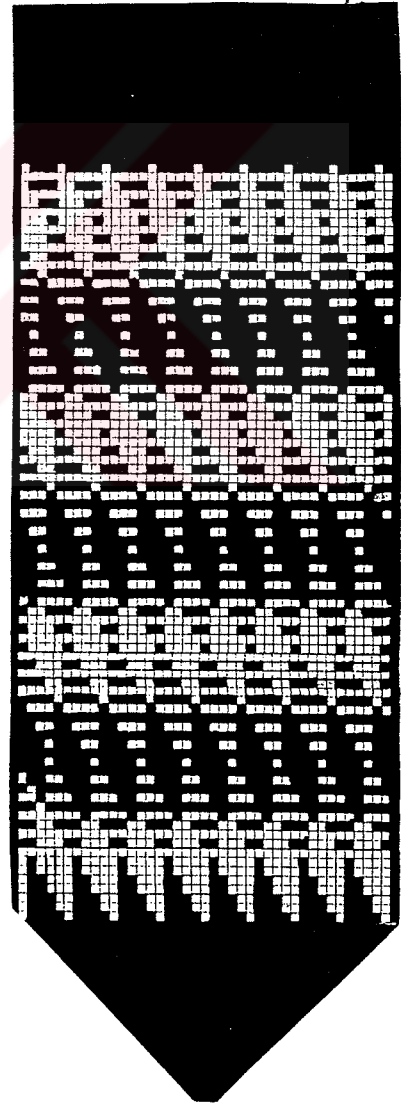
Kaynak Kişi Künyesi :

- Adı-Soyadı** : Huriye Haspolat
Öğrenim Durumu : Okur-yazar değil
Mesleği : Ev Hanımı
Adresi : 8 Ağustos mah. Uzun sok. Yeni cami Yanı

Bitlis

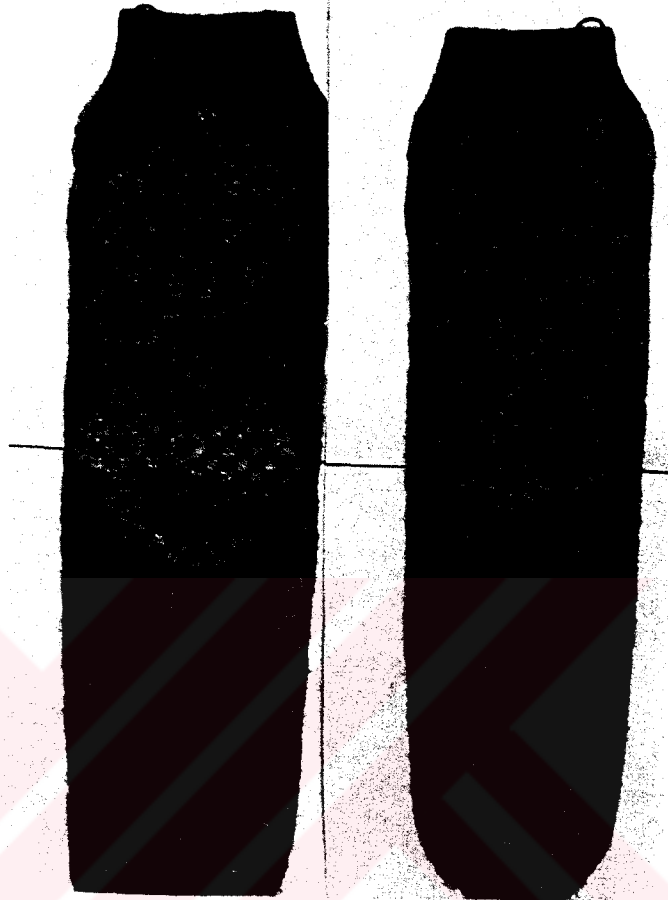

Fotoğraf 51-b

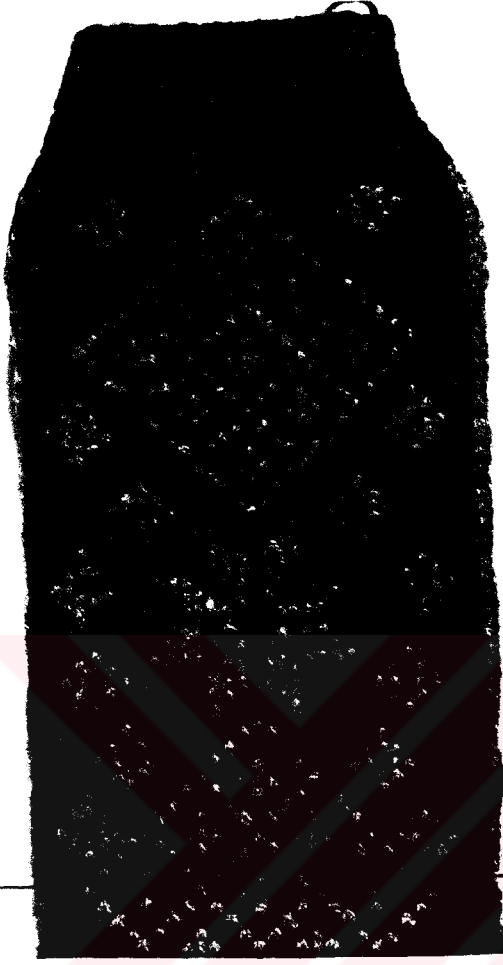
Çizim No 51

BİLGİ FORMU 52

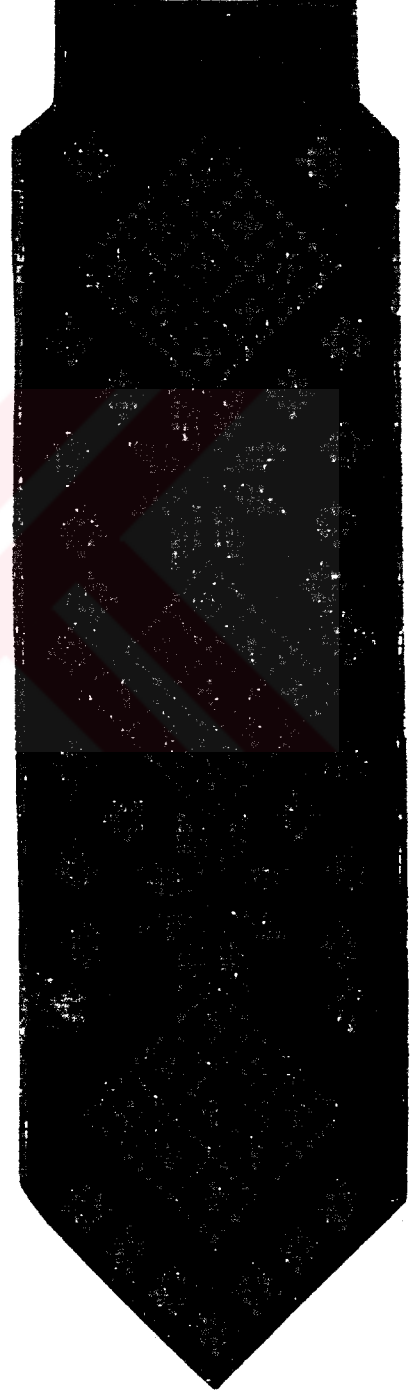

Fotoğraf No : 52-a
Çizim No : 52
İnceleme Tarihi : 14.10.1998
Bulunduğu Yer : Tatvan
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1994
Boyutları :
Burun Uzunluğu : 4 cm
Burun Genişliği : 8 cm
Burun Topuk arası
Uzunluğu : 17 cm
Topuk Genişliği : 9 cm
Topuk Uzunluğu : 4 cm

Konç Genişliği	: 10.5 cm
Konç Uzunluğu	: 15 cm
Başlık Uzunluğu	: 3.5 cm
Başlık Genişliği	: 7.5 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Renkli Desenli Örgü-Düz Örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Siyah
Desende	: Yeşil
Yörede Verilen İsimler	:Yıldız
Seçilen Konu	:Geometrik Bezeme:Kare-çizgi Figürlü Bezeme:Göz- sinekli- yıldız
Kompozisyon	:Çoraba burun kısmında yeşil iplikle başlanmış olup, göz motifinin 1 adet ortada 3 er adet sağa ve sola yerleştirilmek suretiyle oluşturulmuştur. 3 adet büyük baklava diliminin aralarına “ yıldız” motifi yapılmıştır. Baklava dilimleri kendi içlerinde tekrar karelere bölünmüştür. Bu karelerin içerisine “sinekli” motifi yerleştirilmiştir. Göz motifleri hem baklava dilimlerine hem de yıldız motiflerine hat oluşturacak şekilde belli aralıklarla kenardan devam edilerek örülmüştür. Siyah zemin üzerine yeşil iplikle motifler yerleştirilen çorap ta topuk ve taban kısmı damalı “kareli” motifiyle örülmüştür. Lastik örgü kullanılarak 3.5 cm başlık örülerek tamamlanmıştır. Çorap boyuna kompozisyonla meydana getirilmiştir.
Kaynak Kişi Künyesi	:
Adı-Soyadı	: Handan Barut
Öğrenim Durumu	: Lise
Mesleği	: Usta Öğretici
Adresi	: Tatvan Halk Eğitim Merkezi Tatvan/Bitlis

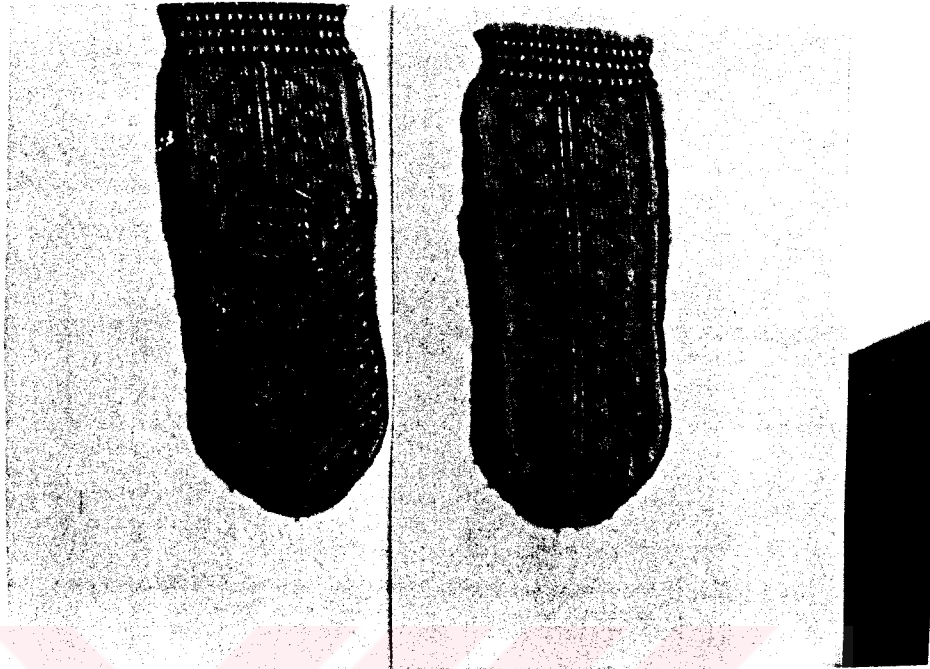

Fotoğraf 52-b

Çizim No 52

BİLGİ FORMU 53

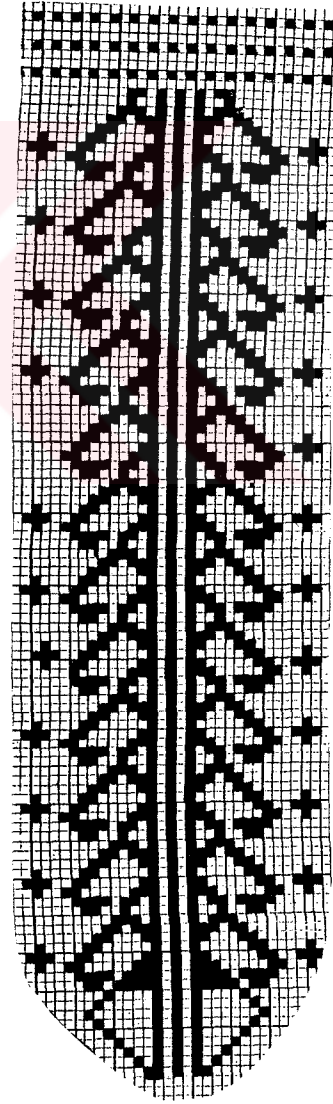

Fotoğraf No : 53-a
Çizim No : 53
İnceleme Tarihi : 15.10.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1990
Boyutları :
Burun Uzunluğu : 5 cm
Burun Genişliği : 10.5 cm
Burun Topuk arası
Uzunluğu : 18 cm
Topuk Genişliği : 10 cm
Topuk Uzunluğu : 5.5 cm

Konç Genişliği	: 12 cm
Konç Uzunluğu	: 9.5 cm
Başlık Uzunluğu	: 4 cm
Başlık Genişliği	: 10 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Renkli Desenli Örgü-Düz Örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
Desende	: Eflatun
Yörede Verilen İsimler	: Kilim Desenli
Seçilen Konu	: Figürlü Bezeme: Sinek Geometrik Bezeme: Çizgi, baklava
Kompozisyon	: Krem ve eflatun renkten oluşan çorapta burundan başlayıp konç bitimine kadar devam eden ortada 3 adet çizgi bulunmaktadır. Çizginin her iki tarafında “çengel” motifini andıran motif simetrik bir şekilde yerleştirilmiştir. Ana motifin sağında ve solunda 25 adet “sinekli” motifi yer almaktadır. Topuk enine ve boyuna ince düz çizgilerle, taban ise ince ve verev düz çizgilerle oluşturulmuştur. Başlık ise bir sıra krem 1 ters bir sıra eflatun renk iplikle lastik örgü ile örölerek tamamlanmıştır. Çorap verev kompozisyonla meydana getirilmiştir.
Kaynak Kişi Künyesi	:
Adı-Soyadı	: Nurgöl Haspolat
Öğrenim Durumu	: Okur-Yazar
Mesleği	: Ev Hanımı
Adresi	: 8 Ağustos mah. Son durak. Bitlis

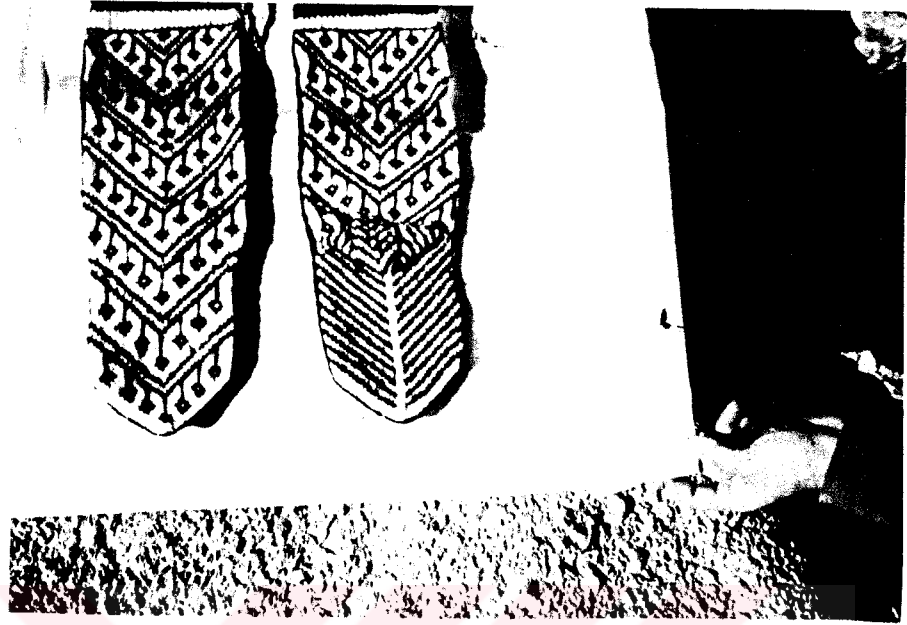

Fotoğraf 53-b

Çizim No 53

BİLGİ FORMU 54

Fotoğraf No : 54-a
Çizim No : 54
İnceleme Tarihi : 11.10.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1996
Boyutları :
Burun Uzunluğu : 5 cm
Burun Genişliği : 12 cm
Burun Topuk arası
Uzunluğu : 17 cm
Topuk Genişliği : 12 cm
Topuk Uzunluğu : 6 cm

- Konç Genişliği** : 15 cm
Konç Uzunluğu : 23 cm
Başlık Uzunluğu : 5.5 cm
Başlık Genişliği : 15 cm
Kullanılan Araçlar : Beş şiş
Kullanılan Gereçler :
Zeminde : Sentetik iplik
Desende : Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler : Renkli Desenli Örgü-Düz Örgü
Kullanılan Renkler :
Zeminde : Beyaz
Desende : Siyah
Yörede Verilen İsimler : Saçak
Seçilen Konu : Sembolik Bezeme: Saçak
 Geometrik Bezeme:Çizgi
Kompozisyon : Beyaz zemin üzerine siyah iplikle desenler yerleştirilmiştir. Belli aralıklarla siyah iplikle ince verev çizgiler oluşturulmuş, bu çizgilerin üzerinde kaynağa göre(Harrel;1981)"Küpeli" yörede ise "saçak" denilen motifler belli bir düzen içinde sıralanmıştır. Bu düzen 7 kez tekrarlanmıştır. Topuk ve taban kısmı 2 eşit parçaya bölünmüş lastik örgü ile 2.5 cm siyah iplikle örülerek tamamlanmıştır. Çorap verev kompozisyonla meydana getirilmiştir.

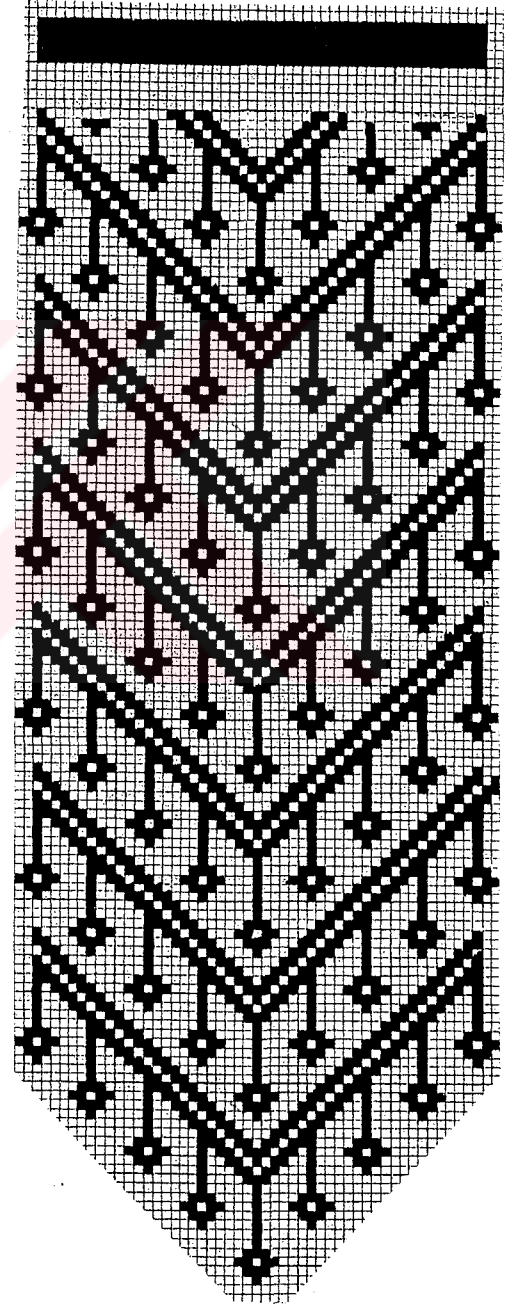
Kaynak Kişi Künyesi :

- Adı-Soyadı** : Vesile Çakırgöz
Öğrenim Durumu : okur-yazar değil
Mesleği : Ev hanımı
Adresi : Yükseliş mah.Şerpik sok.

Bitlis

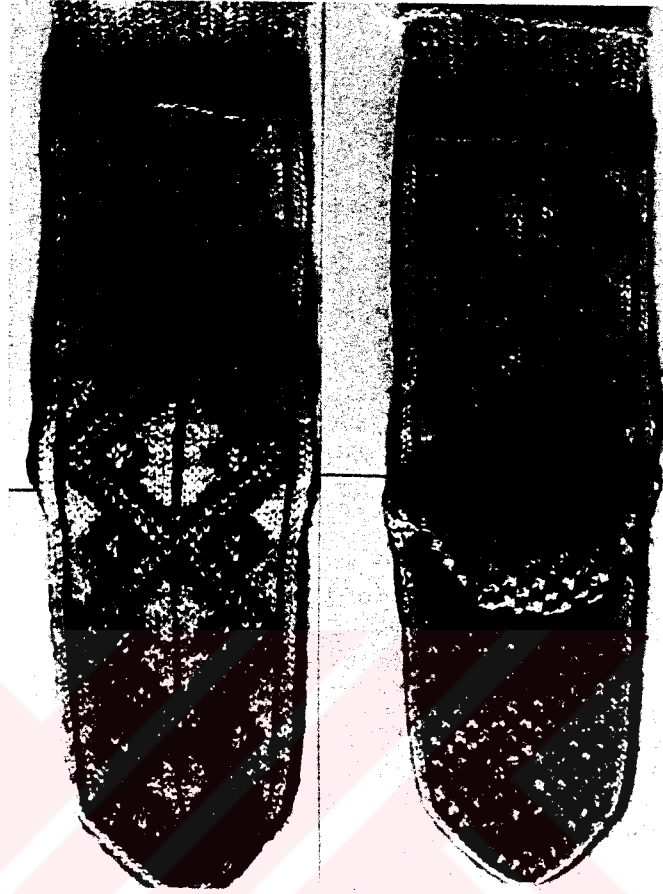

Fotoğraf 54-b

Çizim No 54

BİLGİ FORMU 55

Fotoğraf No : 55-a
Çizim No : 55
İnceleme Tarihi : 11.10.1998
Bulunduğu Yer : Tatvan
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1981
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 4 cm
 Burun Topuk arası
 Burun Genişliği : 9.5 cm
 Uzunluğu : 18 cm
 Topuk Genişliği : 11 cm
 Topuk Uzunluğu : 6 cm

- Konç Genişliği** : 11 cm
Konç Uzunluğu : 16.5 cm
Başlık Uzunluğu : 5 cm
Başlık Genişliği : 11 cm
Kullanılan Araçlar : Beş şiş
Kullanılan Gereçler :
Zeminde : Sentetik iplik
Desende : Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler : Renkli Desenli Örgü-Düz Örgü
Kullanılan Renkler :
Zeminde : Krem
Desende : Sarı-Siyah
Yörede Verilen İsimler : Baklava Dilimi
Seçilen Konu : Geometrik Bezeme: Üçgen, kare, çizgi
Kompozisyon : Çoraba burun kısmından başlanmış ve 4 tam 1 yarım baklava dilimi yerleştirilmiştir. Desenler simetrik ve belli bir düzen içerisinde siyah,sarı ve beyaz renkle oluşturulmuştur. Baklava dilimlerinin içerisinde yan yana üçgen ve minik baklavalara yer almıştır. Topuk ve taban ise damalı (kareli) motifiyle örülmüştür. Başlık kısmı lastik örgü ile beyaz ve siyah renkle tamamlanmıştır. Çorap boyuna kompozisyon ile meydana getirilmiştir.

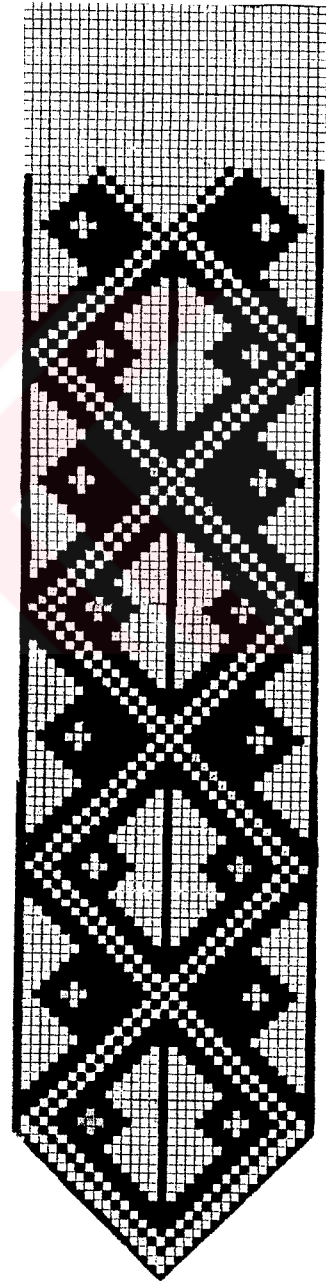
Kaynak Kişi Künyesi :

- Adı-Soyadı** : Handan Barut
Öğrenim Durumu : Lise mezunu
Mesleği : Usta Öğretici
Adresi : Tatvan Halk Eğitim Merkezi

Tatvan/Bitlis

Fotoğraf 55-b

Çizim No 55

BİLGİ FORMU 56

Fotoğraf No : 56-a
 Çizim No : 56
 İnceleme Tarihi : 15.10.1998
 Bulunduğu Yer : Bitlis
 Türü : Kadın çorabı
 Yapım Tarihi : 1996
 Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 6 cm
 Burun Genişliği : 12 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 21 cm
 Topuk Genişliği : 16 cm
 Topuk Uzunluğu : 9 cm

Konç Genişliği	: 13 cm
Konç Uzunluğu	: 26 cm
Başlık Uzunluğu	: 8 cm
Başlık Genişliği	: 12 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik-Yün iplik
Desende	: Sentetik iplik-Yün iplik
Kullanılan Teknikler	: Renkli Desenli Örgü-Düz Örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Kırmızı
Desende	: Mavi-Beyaz-Kahverengi-Açık mavi-Açık yeşil
Yörede Verilen İsimler	: Kilim Desenli
Seçilen Konu	: Geometrik Bezeme: Üçgen, kare, çizgi,
Kompozisyon	: Çorap çok renk kullanılarak örülmüştür. Genelde bir çok motif bir arada ve uyum içerisinde boyuna kompozisyonla yerleştirilmiştir. Burundan başlayarak kırmızı zemin üzerine açık mavi ve krem iplikle minik bir baklava yapılmıştır. Üçgen, kare, baklava, çizgi gibi geometrik bezemeler yatay formda bütün yüzeyde yer almıştır. Her motif bir kez örülmüş ve tekrar edilmemiştir. Çorabın bütününde simetrik bir görüntü hakimdir. Topuk ve tabanda ise birbirine paralel yatay ince çizgilerle örülmüştür. Lastik örgü tekniğiyle başlık kısmı oluşturulmuştur.

Kaynak Kişi Künyesi :-----

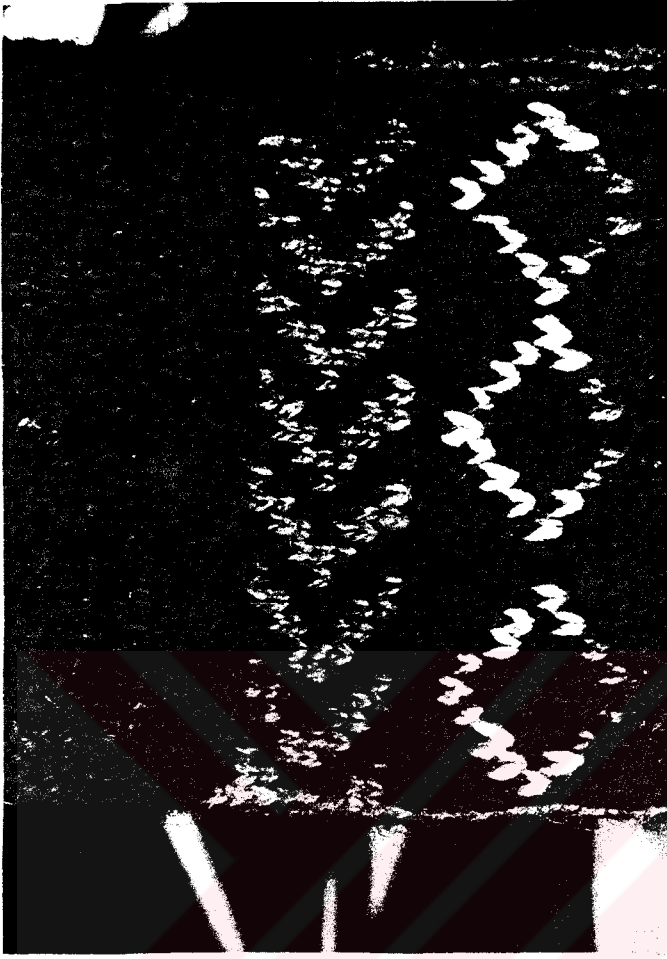
Adı-Soyadı :-----

Öğrenim Durumu :-----

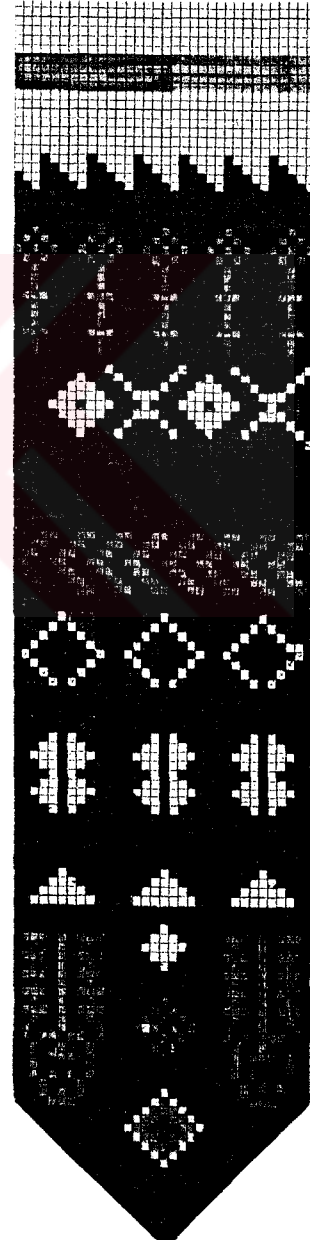
Mesleği :-----

Adresi : Bitlis Halk Eğitim Merkezi

Bitlis

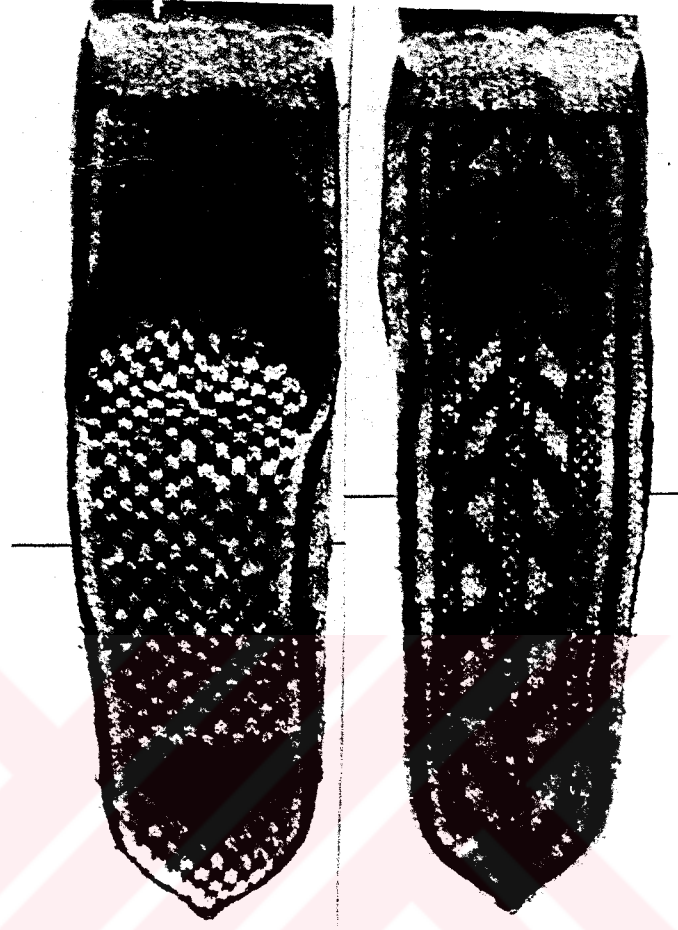

Fotoğraf 56-b

Çizim No 56

BİLGİ FORMU 57

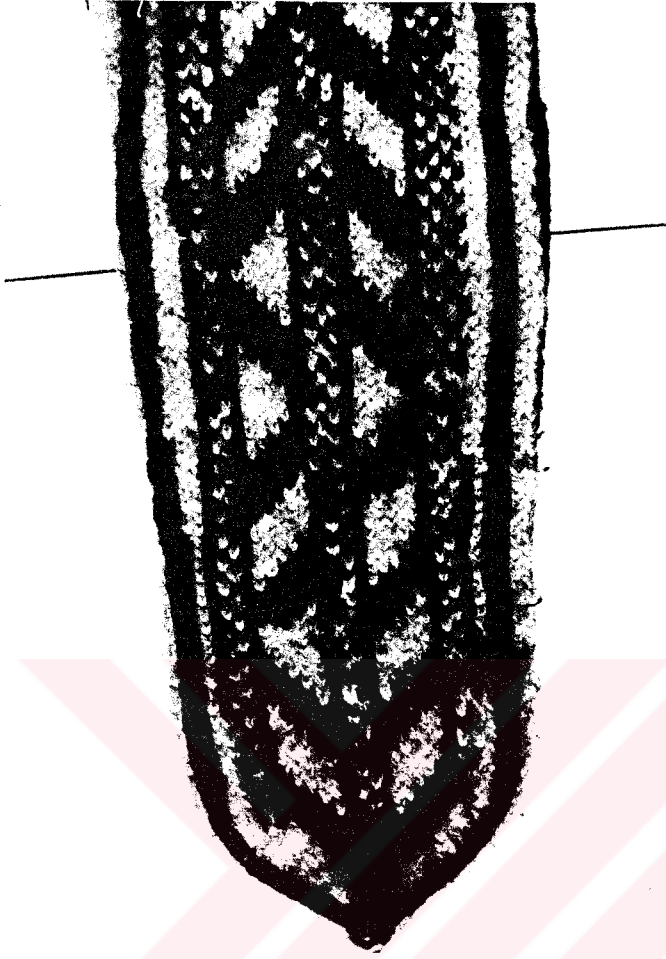
Fotoğraf No : 57-a
Çizim No : 57
İnceleme Tarihi : 14.10.1998
Bulunduğu Yer : Tatvan
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1996
Boyutları :
Burun Uzunluğu : 4 cm
Burun Genişliği : 7 cm
Burun Topuk arası
Uzunluğu : 19 cm
Topuk Genişliği : 8.5 cm
Topuk Uzunluğu : 4.5 cm

- Konç Genişliği** : 13 cm
Konç Uzunluğu : 13 cm
Başlık Uzunluğu : 2.5 cm
Başlık Genişliği : 8 cm
Kullanılan Araçlar : Beş şiş
Kullanılan Gereçler :
Zeminde : Sentetik iplik
Desende : Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler : Renkli Desenli Örgü-Düz Örgü
Kullanılan Renkler :
Zeminde : Sarı
Desende : Siyah
Yörede Verilen İsimler : -----
Seçilen Konu : Geometrik bezeme: kare, çizgi, baklava
 Bitkisel bezeme: yaprak
Kompozisyon : Çorabın orta kısmından başlık kısmına kadar simetrik olarak "yaprak" motifi boyuna kompozisyonla 10 adet yerleştirilmiştir. Siyah ve sarı renk eşit olarak kullanılmıştır. Ana motifin sağ ve solu boyuna çizgilerle çerçevelenmiştir. Topuk ve taban kısmı damalı(kareli) motifiyle örülmüştür. Başlık sarı renkle 2.5 cm lastik örgü tekniğiyle örülerek tamamlanmıştır.

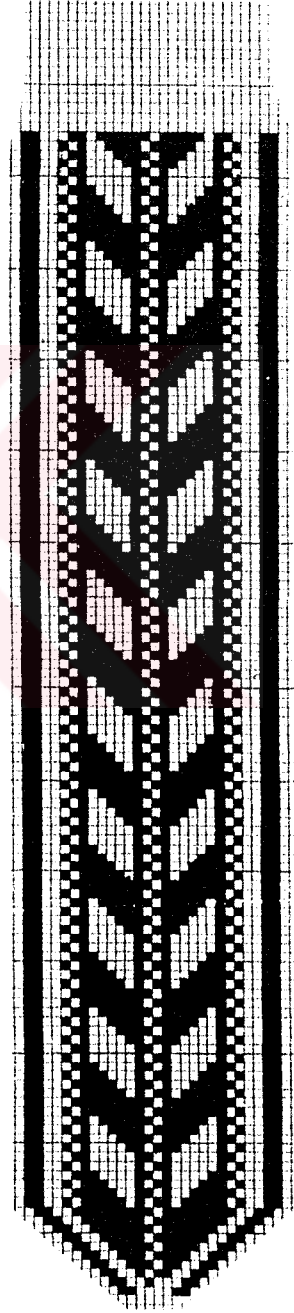
Kaynak Kişi Künyesi :

- Adı-Soyadı** : Bedriye Savaş
Öğrenim Durumu : Okur-Yazar
Mesleği : Ev Hanımı
Adresi : Tatvan Doğu Anadolu Fuarı Karşısı

Tatvan/Bitlis

Fotoğraf 57-b

Çizim No 57

BİLGİ FORMU 58

Fotoğraf No	: 58-a
Çizim No	: 58
İnceleme Tarihi	: 1998
Bulunduğu Yer	: Bitlis
Türü	: Kadın çorabı
Yapım Tarihi	: 1997
Boyutları	:
Burun Uzunluğu	: 3 cm
Burun Genişliği	: 10 cm
Burun Topuk arası	
Uzunluğu	: 23 cm
Topuk Genişliği	: 9 cm
Topuk Uzunluğu	: 4 cm

Konç Genişliği : 10 cm
Konç Uzunluğu : 20.5 cm
Başlık Boyu : 4 cm
Başlık Genişliği : 11 cm
Kullanılan Araçlar : Beş şiş
Kullanılan Gereçler :
Zeminde : Yün ipliği
Desende : Yün ipliği
Kullanılan Teknikler : Renkli Desenli Örgü-Düz Örgü
Kullanılan Renkler :
Zeminde : Siyah
Desende : Beyaz

Yörede Verilen İsimler: ----

Seçilen Konu : Geometrik Bezeme: Üçgen,baklava,düz ve verev çizgi

Kompozisyon : Çorabın burun kısmı yüz örgü tekniğiyle siyah renkle örölmüştür. Daha sonra başlık kısmına kadar ortada uzun çizgi ve her iki tarafında " Koç boynuzu" motifi 9 adet sıralanmıştır. Kenarlarda ise karşılıklı olarak yarım üçgenler yer almıştır. Genelde simetrik ve boyuna kompozisyonla desenler yerleştirilmiştir. Başlıkta ise ince bir hat beyaz renk kullanılmış geri kalan kısım siyah renk kullanılarak lastik örgü tekniği kullanılarak tamamlanmıştır.

Kaynak Kişi Künyesi :

Adı-Soyadı :-----

Öğrenim Durumu :-----

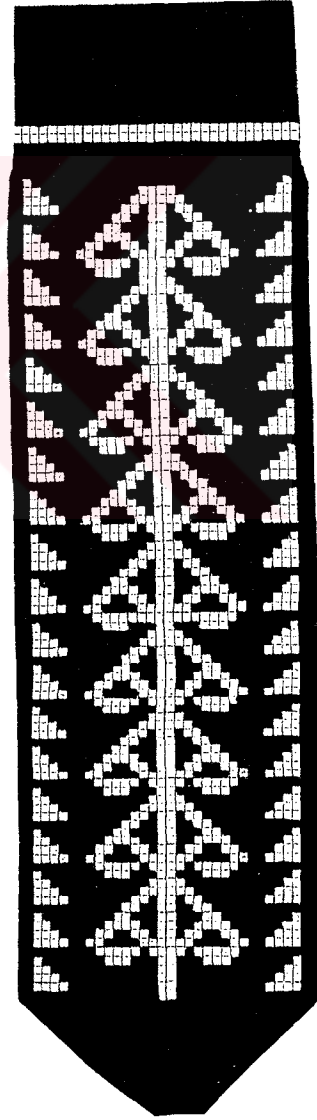
Mesleği :-----

Adresi : Bitlis Halk Eğitim Merkezi

Bitlis

Fotoğraf 58-b

Çizim No 58

BİLGİ FORMU 59

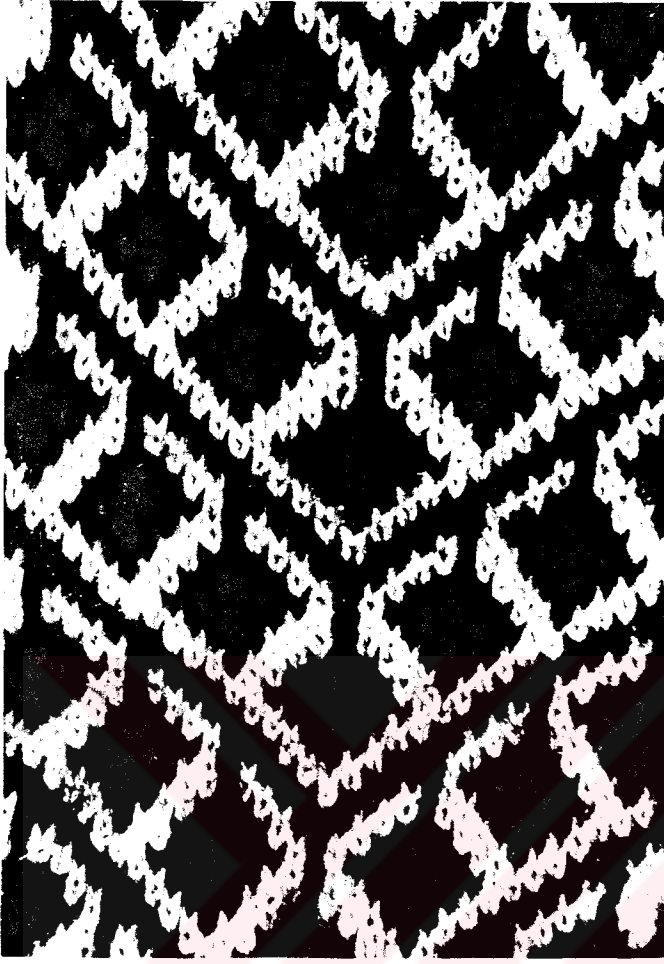
Fotoğraf No : 59-a
Çizim No : 59
İnceleme Tarihi : 1998
Bulunduğu Yer : Tatvan
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1996
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 5 cm
 Burun Genişliği : 10.5 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 19 cm
 Topuk Genişliği : 10 cm
 Topuk Uzunluğu : 6 cm

- Konç Genişliği** : 11 cm
Konç Uzunluğu : 12 cm
Başlık Boyu : 5 cm
Başlık Genişliği : 11.5 cm
Kullanılan Araçlar : Beş şiş
Kullanılan Gereçler :
 Zeminde : Sentetik iplik
 Desende : Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler : Renkli Desenli Örgü-Düz Örgü
Kullanılan Renkler :
 Zeminde : Beyaz
 Desende : Siyah ve Kırmızı
Yörede Verilen İsimler : Kúpeli
Seçilen Konu : Geometrik Bezeme: Çizgi, baklava
Kompozisyon : Burundan başlayarak kırmızı,siyah renklerle 8 adet ortada birleşen verev çizgiler yapılmıştır. Sağ ve solda çizgilerin üzerinde minik baklavalara yerleştirilmiştir. Zeminde beyaz, desende kırmızı,siyah renk kullanılmıştır. Topuk damalı(kareli) desen , taban ise bütün yüzeyde kullanılan desen ile oluşturulmuştur. Başlık kısmı iki eşit parçaya bölünmüş siyah ve beyaz renk ile lastik örgü ile örülmüştür. Çorap verev kompozisyonla meydana getirilmiştir.

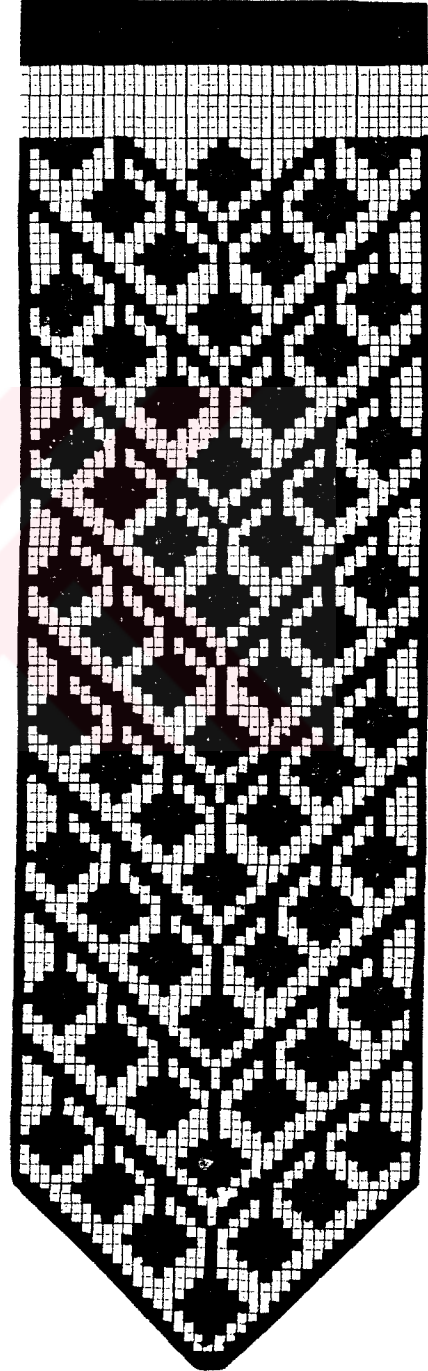
Kaynak Kişi Kúnyesi :

- Adı-Soyadı** : Ayla Vurgun
Öğrenim Durumu : Eğitim Enstitüsü
Mesleği : Öğretmen
Adresi : Tatvan Uluer İlkokulu

Tatvan / Bitlis

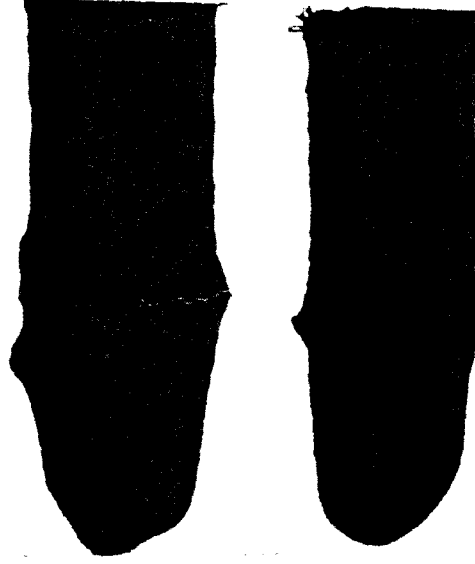

Fotoğraf 59-b

Çizim No 59

BİLGİ FORMU 60

Fotoğraf No : 60-a
Çizim No : 60
İnceleme Tarihi : 9.10.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1990
Boyutları :
Burun Uzunluğu : 5 cm
Burun Genişliği : 10 cm
Burun Topuk arası
Uzunluğu : 18 cm
Topuk Genişliği : 15 cm
Topuk Uzunluğu : 6 cm

Konç Genişliği	: 15 cm
Konç Uzunluğu	: 28 cm
Başlık Boyu	: 8 cm
Başlık Genişliği	: 18 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Yün iplik
Desende	: Yün iplik
Kullanılan Teknikler	: Renkli desenli Örgü-Düz Örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Kırmızı - Siyah
Desende	: Kırmızı - Siyah

Yörede Verilen İsimler :-----

Seçilen Konu : Geometrik Bezeme : Baklava- üçgen- çizgi

Kompozisyon : Burundan başlayarak 13 adet ortada birleşen verev kompozisyonla çizgiler yapılmıştır. Çizgilerin birleşme yerlerinde küçük baklavalara, ve verev çizgiler üzerine de kısa kesik çizgiler yerleştirilmiştir. Çorabın arka ve ön yüzünde aynı desen kullanılmıştır ve genelde simetrik bir düzen hakimdir. Topuk ve taban ince verev çizgilerle oluşturulmuştur. Başlık kısmı lastik örgü tekniği kullanılarak çizgilerle örölmüştür. Çorap verev kompozisyonla tamamlanmıştır.

Kaynak Kişi Künyesi :

Adı-Soyadı :-----

Öğrenim Durumu :-----

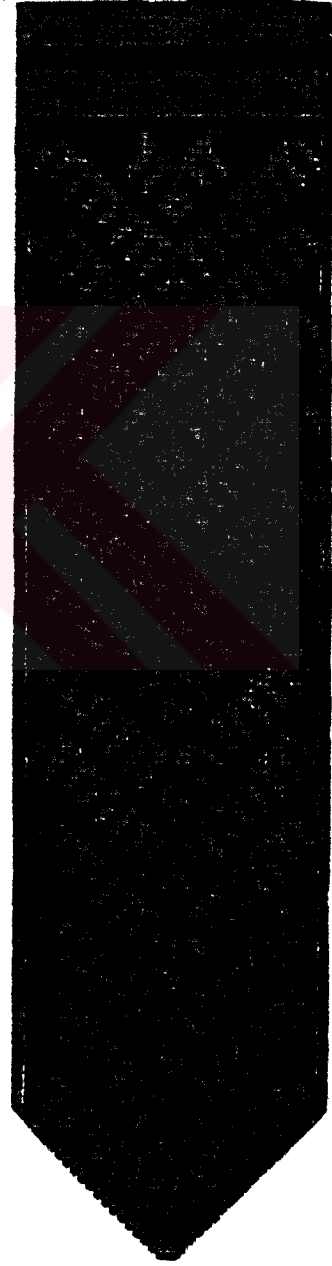
Mesleği :-----

Adresi : Bitlis Halk Eğitim Merkezi

Bitlis

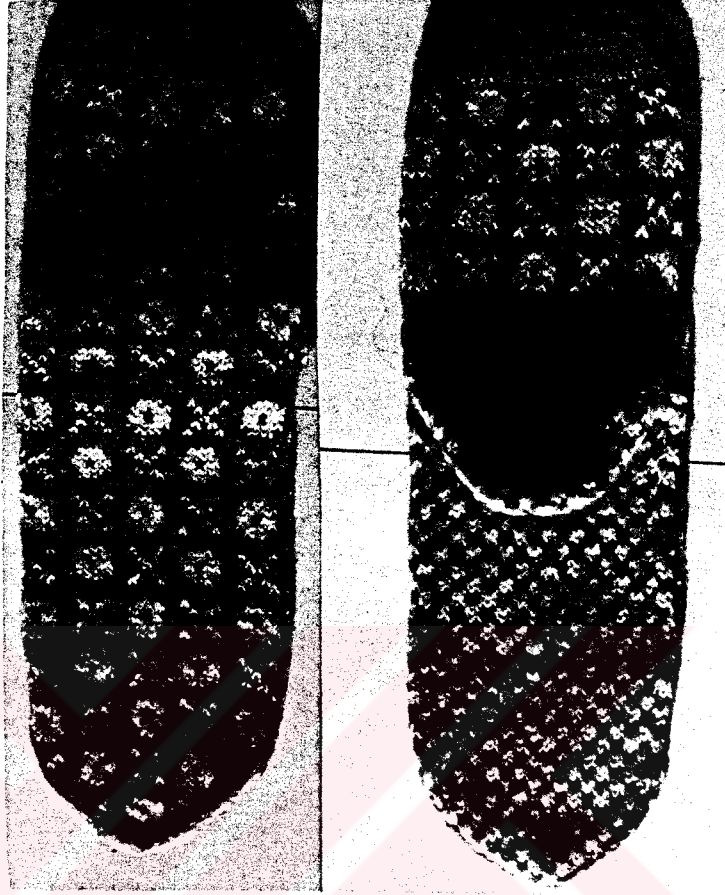

Fotoğraf 60-b

Çizim No 60

BİLGİ FORMU 61

Fotoğraf No : 61-a
Çizim No : 61
İnceleme Tarihi : 10.10.1998
Bulunduğu Yer : Tatvan
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1994
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 5 cm
 Burun Genişliği : 11 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 17 cm
 Topuk Genişliği : 11 cm
 Topuk Uzunluğu : 6.5 cm

Konç Genişliği	: 12 cm
Konç Uzunluğu	: 15 cm
Başlık Boyu	: 3 cm
Başlık Genişliği	: 10 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Renkli Desenli Örgü-Düz Örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Eflatun
Desende	: Beyaz

Yörede Verilen İsimler :-----

Seçilen Konu : Geometrik Bezeme: Kare-yuvarlak, çizgi
Kompozisyon : Çorabın bütününde desenler belli bir düzen içerisinde benekli kompozisyonla yerleştirilmiştir. Eflatun zemin üzerine yuvarlak ve kare geometrik bezemeler birbirinin boşluğuna gelecek şekilde yerleştirilmiştir. Desen sürekli birbirinin tekrarı olarak sıralanmıştır. Topuk ve taban kısmı aynı olup damalı(kareli) motifiyle örülerek tamamlanmıştır.

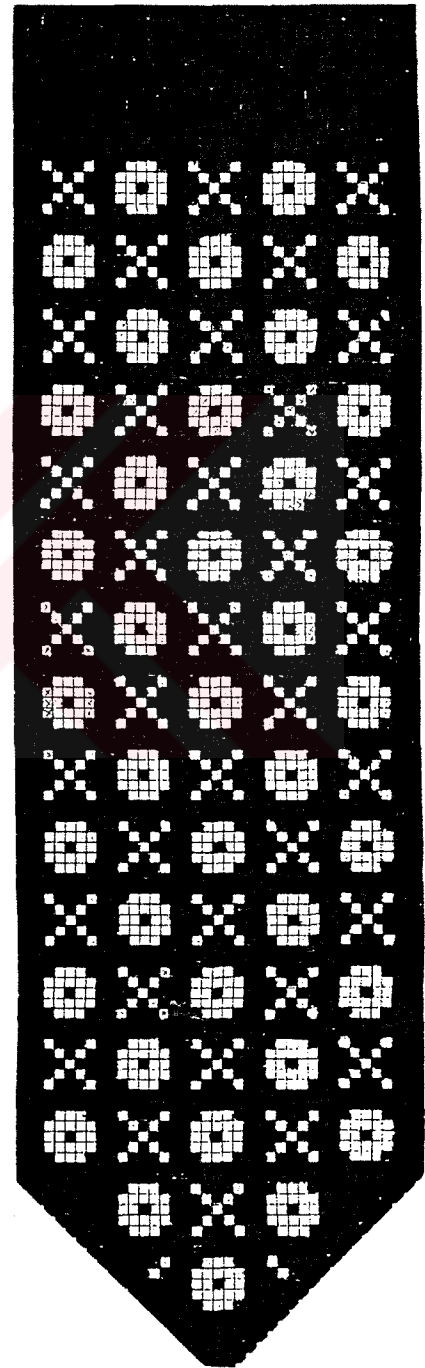
Kaynak Kişi Künyesi :

Adı-Soyadı : Ayla Vurgun
Öğrenim Durumu : Eğitim Enstitüsü
Mesleği : Öğretmen
Adresi : Tatvan Uluer İlkokulu

Tatvan / Bitlis

Fotoğraf 61-b

Çizim No 61

BİLGİ FORMU 62

Fotoğraf No : 62-a
 Çizim No : 62
 İnceleme Tarihi : 15.12.1998
 Bulunduğu Yer : Bitlis
 Türü : Kadın çorabı
 Yapım Tarihi : 1991
 Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 5 cm
 Burun Genişliği : 9.5 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 23 cm
 Topuk Genişliği : 12 cm
 Topuk Uzunluğu : 5 cm

Konç Genişliği	: 11 cm
Konç Uzunluğu	: 10 cm
Başlık Uzunluğu	: ----
Başlık Genişliği	: 10 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Renkli Desenli Örgü-Düz Örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Siyah-Beyaz
Desende	: Siyah-Beyaz

Yörede Verilen İsimler : Kilim Motifi

Seçilen Konu : Geometrik Bezeme: çizgi- üçgen- baklava- kare

Kompozisyon : Çorabın ön yüzünde 3 adet büyük baklava dilimi yer almıştır. Dilimlerin tam ortasına birbirine simetrik iki üçgen yerleştirilmiştir. Üçgenlerin birleştiği noktalarda 1 büyük 1 küçük göz motifi bulunmaktadır. Baklava dilimlerinin boşluklarında da yine üçgenler yerleştirilmiştir. Sağ ve sol kenarda siyah sütun içerisinde kısa verrev çizgiler yer almıştır. Başlık kısmı olmayan çorapta topuk ve taban düz ve verrev çizgilerden meydana gelmiştir. Çorap boyuna kompozisyonla oluşturulmuştur.

Kaynak Kişi Künyesi :

Adı-Soyadı : Yasemin Saraç

Öğrenim Durumu : Lise Mezunu

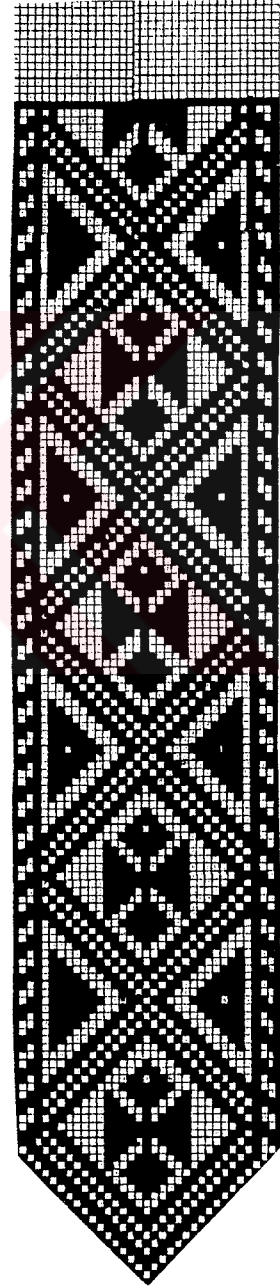
Mesleği : Ev Hanımı

Adresi : 8 Ağustos mah. Çılvır sok.

Bitlis

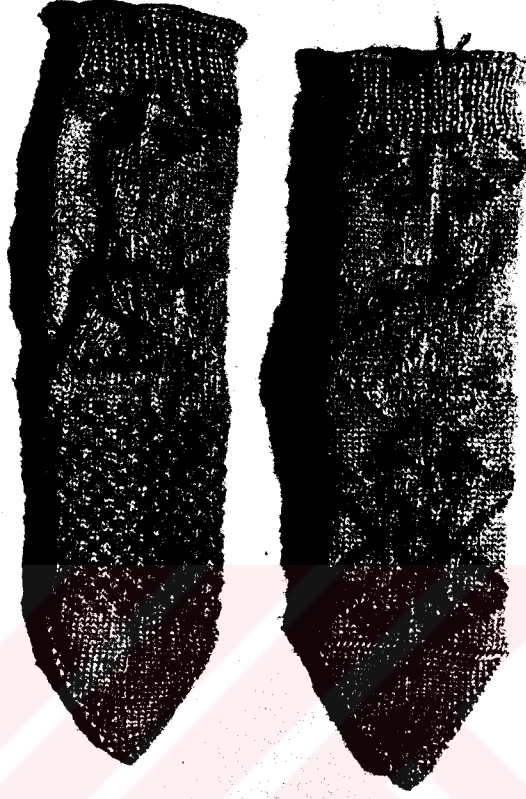

Fotoğraf 62-b

Çizim No 62

BİLGİ FORMU 63

Fotoğraf No : 63-a
Çizim No : 63
İnceleme Tarihi : 2.10.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1995
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 9 cm
 Burun Genişliği : 7 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 20 cm
 Topuk Genişliği : 8 cm
 Topuk Uzunluğu : 9 cm

- Konç Genişliği** : 10 cm
Konç Uzunluğu : 13 cm
Başlık Uzunluğu : 5 cm
Başlık Genişliği : 11 cm
Kullanılan Araçlar : Beş şiş
Kullanılan Gereçler :
Zeminde : Sentetik iplik
Desende : Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler : Renkli Desenli Örgü-Düz Örgü
Kullanılan Renkler :
Zeminde : Açık Kahverengi
Desende : Mavi-Koyu Pembe
Yörede Verilen İsimler : Kilim Motifi
Seçilen Konu : Geometrik Bezeme: Üçgen, baklava, kare, çizgi
Figürlü Bezeme: Koç Boynuzu
Kompozisyon : Çorap üç rengin bir arada kullanılması ve boyuna kompozisyonla oluşturulmuştur. Zemin krem, desen ise koyu pembe ve mavi renk ile yapılmıştır. Burun kısmında minik baklava motifi oluşturulmuş ana desene geçmeden ince bir hat şeklinde mavi çizgi meydana getirilmiştir. Ana motif 2 adet tam 1 adet yarım olarak ön yüze yerleştirilmiştir. " Koç boynuzu" motifinin minik bir baklava diliminin çevresinde simetrik olarak kullanılmasıyla motif meydana getirilmiştir. Topuk ve taban damalı(kareli) motifiyle örülerek tamamlanmıştır

Kaynak Kişi Künyesi :-----

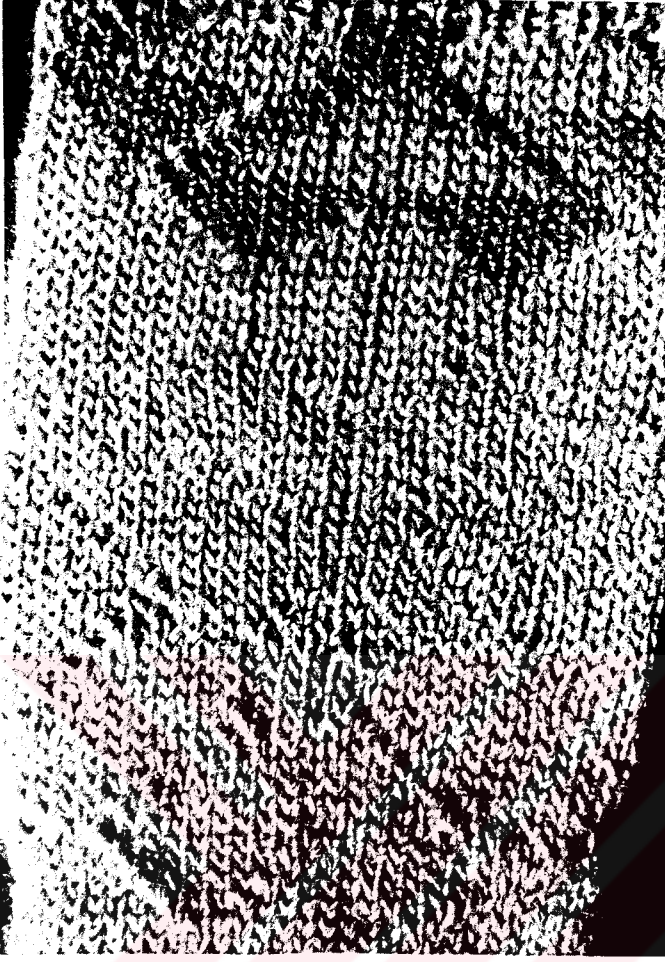
Adı-Soyadı :-----

Öğrenim Durumu :-----

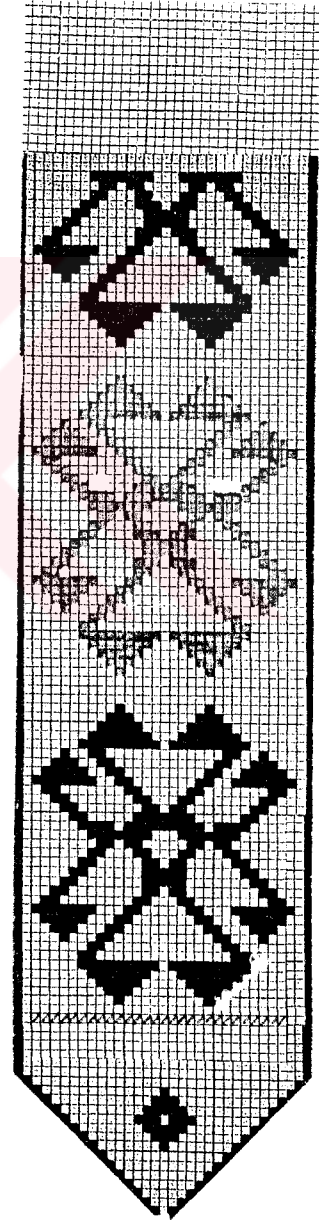
Mesleği :-----

Adresi : Bitlis Halk Eğitim Merkezi

Bitlis

Fotoğraf 63-b

Çizim No 63

BİLGİ FORMU 64

Fotoğraf No : 64-a
Çizim No : 64
İnceleme Tarihi : 25.12.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 4 cm
 Burun Genişliği : 7 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 24 cm
 Topuk Genişliği : 10 cm
 Topuk Uzunluğu : 6 cm

Konç Genişliği	: 10 cm
Konç Uzunluğu	: 11 cm
Başlık Boyu	: 3.5 cm
Başlık Genişliği	: 10 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Renkli Desenli Örgü-Düz Örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
Desende	: Siyah

Yörede Verilen İsimler :-----

Seçilen Konu : Geometrik Bezeme. Baklava, üçgen, çizgi
Kompozisyon : Çorabın ön yüzünde 6 adet baklava dilimi tam ortada başlık kısmına kadar verev kompozisyon şeklinde düzenlenmiş ve dilimlerin ortasına da minik baklavalara yerleştirilmiştir. Kenarlarda ise zig zag çizgiler sıralanmıştır. Çizgilerin boşluklarında tekrar minik baklavalara oluşturulmuştur. Genelde simetrik ve boyuna kompozisyonla motifler tekrar edilmiştir. Dış hatlar siyah renk ile çerçevelemiştir. Topuk damalı(kareli) motifiyle, taban ise ince verev çizgilerle örölmüştür.

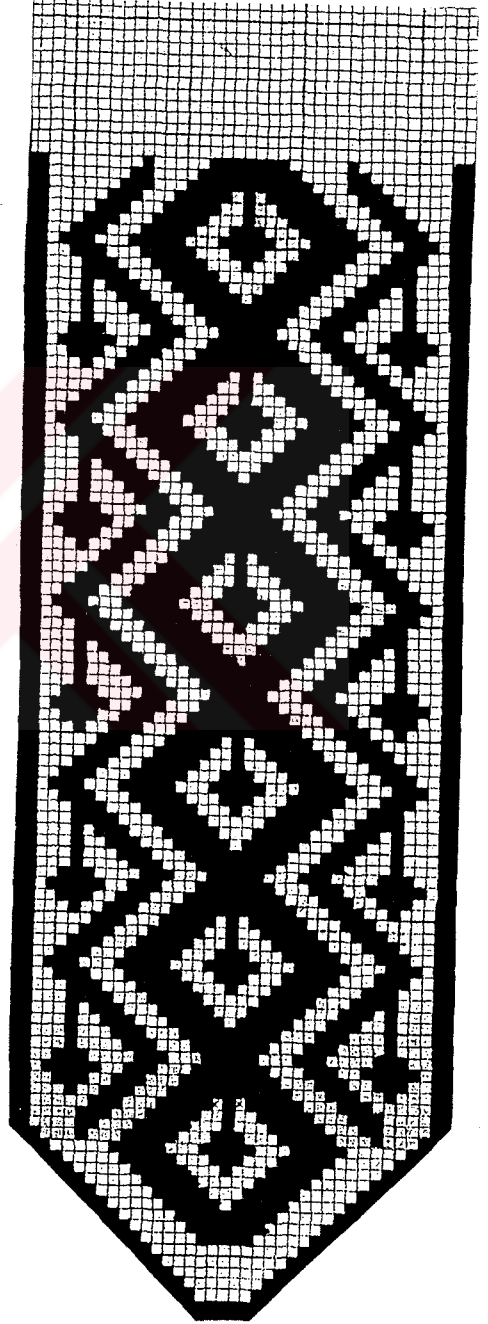
Kaynak Kişi Künyesi :

Adı-Soyadı : Gülay Aldanmaz
Öğrenim Durumu : Ortaokul Mezunu
Mesleği : Ev hanımı
Adresi : şems-i Bitlis mah. Saliha çık. No: 27

BİTLİS

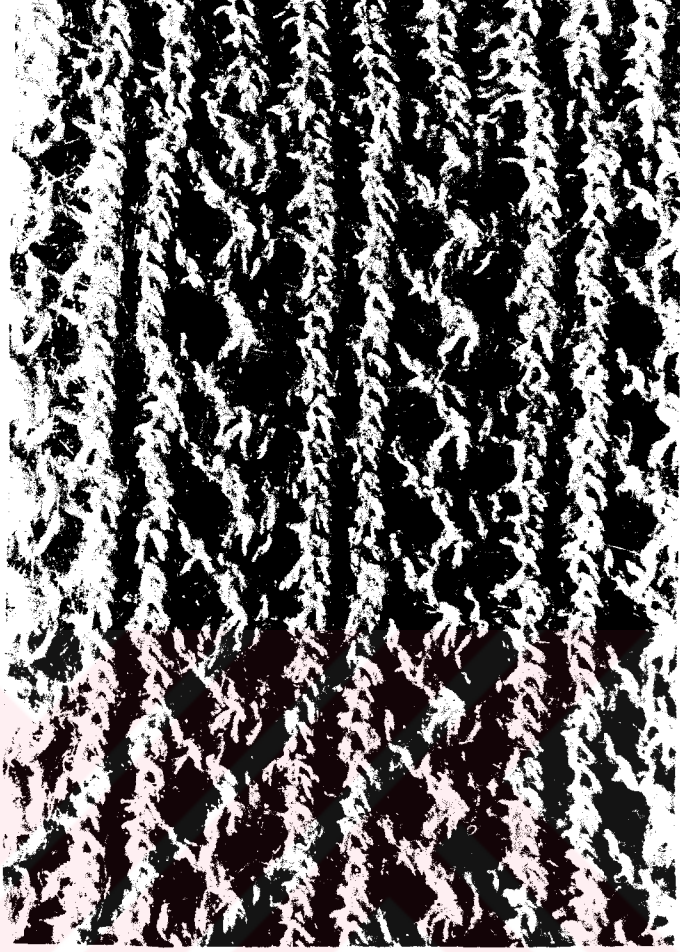

Fotoğraf 64-b

Çizim No 64

BİLGİ FORMU 65

Fotoğraf No : 65-a
Çizim No : ---
İnceleme Tarihi : 5.10.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1979
Boyutları :
Burun Uzunluğu : 4 cm
Burun Genişliği : 9 cm
Burun Topuk arası
Uzunluğu : 19 cm
Topuk Genişliği : 10 cm
Topuk Uzunluğu : 4 cm

Konç Genişliği	: 9 cm
Konç Uzunluğu	: 10 cm
Başlık Uzunluğu	: 5 cm
Başlık Genişliği	: 9 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Yün iplik
Desende	: Yün iplik
Kullanılan Teknikler	: Düz örgü-Ajur örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Doğal Yün Rengi
Desende	: Doğal Yün Rengi

Yörede Verilen İsimler :-----

Seçilen Konu : Geometrik Bezeme: Üçgen-çizgi

Kompozisyon : İşlem Basmakları

1) 1. sıra: 1.T. 1 Y ilmek örünüz. İki ilmeği beraber alınız. İ. A. 1 T. 1 Y. ilmek örerek sıra sonuna kadar işlemleri tekrarlayınız.

2) 2. sıra: Y. ilmekleri yüz ,T. ilmekleri ters örünüz.

3) 3. Sıra: 1. İşlemi tekrarlayınız.

4) 4. Sıra: Y. ilmekleri yüz, T. ilmekleri ters örünüz.

1. 2. 3. 4. işlemleri tekrarlayarak desenin devamını sağlayınız.

Kaynak Kişi Künyesi :

Adı-Soyadı : Ayten Gültekinoğlu

Öğrenim Durumu : Okur-yazar değil

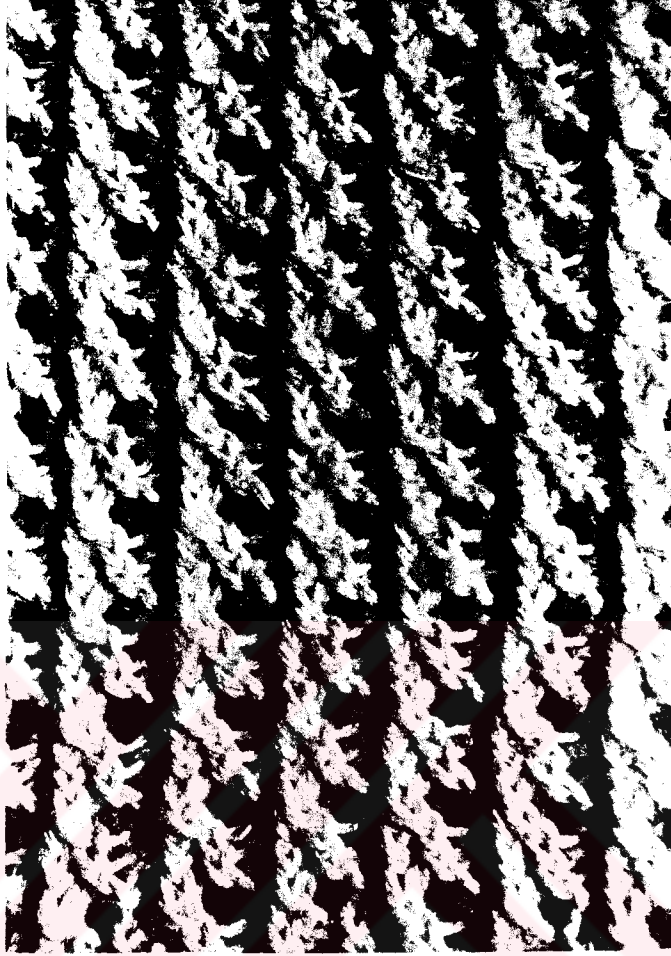
Mesleği : Ev Hanımı

Adresi : Taş mah. Öğretmenevi Yanı

Bitlis

T: Ters örgü, Y: Yüz örgü, İ. A.: İlmek atma

BİLGİ FORMU 66

Fotoğraf No : 66-a
Çizim No : ----
İnceleme Tarihi : 6.10.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1989
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 4 cm
 Burun Genişliği : 8 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 17 cm
 Topuk Genişliği : 9 cm
 Topuk Uzunluğu : 4 cm

Konç Genişliği : 8 cm
Konç Uzunluğu : 9.5 cm
Başlık Uzunluğu : 3.5 cm
Başlık Genişliği : 8 cm
Kullanılan Araçlar : Beş şiş
Kullanılan Gereçler :
Zeminde : Sentetik iplik
Desende : Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler : Düz örgü-Ajur örgü
Kullanılan Renkler :
Zeminde : Beyaz
Desende : Beyaz
Yörede Verilen İsimler : ----
Seçilen Konu : ----
Kompozisyon : İşlem Basamakları:

1. sıra: 1 T ilmek örünüz. İ.A. Daha sonra iki ilmeği beraber alınız. Aynı işlemi sıra sonuna kadar devam ediniz.

2. sıra. Y. ilmekleri yüz, T. ilmekleri ters örünüz.

3. sıra: 2. sırayı tekrarlayınız.

4. sıra: 2. sırayı tekrarlayınız.

5 sıra: 1. sırayı tekrarlayınız.

1. 2. 3. 4. 5. işlemleri tekrarlayarak desenin devamını sağlayınız.

Kaynak Kişi Künyesi :

Adı-Soyadı : Gülçin Güzeltaş

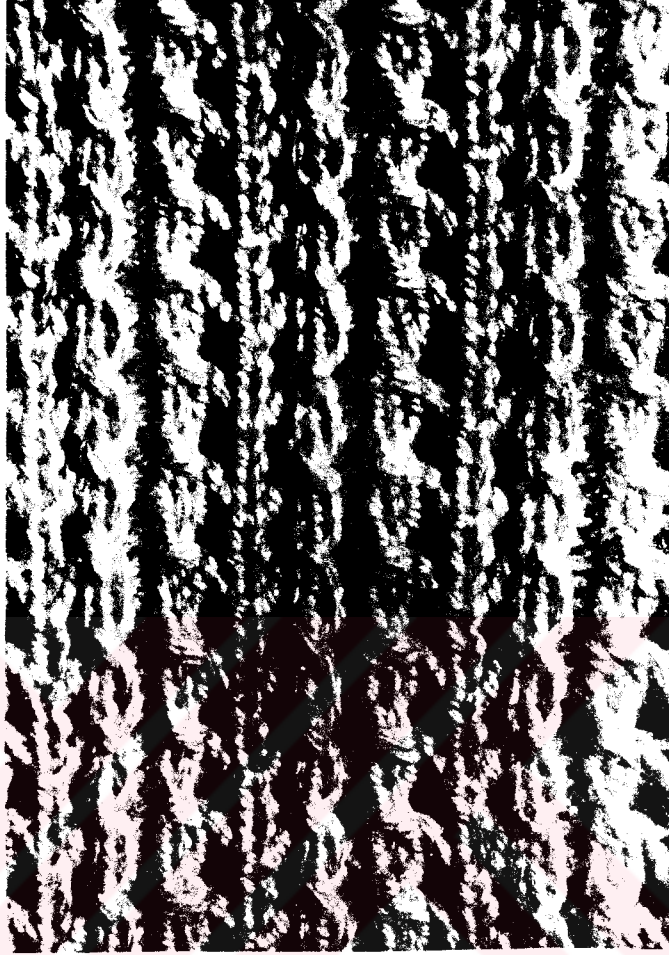
Öğrenim Durumu : Okur-yazar değil

Mesleği : Ev Hanımı

Adresi : 8 Ağustos mah. Uzun sok. No/23 Bitlis

T: Ters örgü, Y: Yüz örgü, İ. A.: İlmek atma

BİLGİ FORMU 67

Fotoğraf No : 67-a
Çizim No : ----
İnceleme Tarihi : 1.10.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1992
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 4 cm
 Burun Genişliği : 9 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 17 cm
 Topuk Genişliği : 9 cm
 Topuk Uzunluğu : 4 cm

- Konç Genişliği** : 9 cm
Konç Uzunluğu : 11 cm
Başlık Uzunluğu : 4 cm
Başlık Genişliği : 7 cm
Kullanılan Araçlar : Beş şiş
Kullanılan Gereçler :
Zeminde : Sentetik iplik
Desende : Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler : Düz Örgü-Ajur Örgü
Kullanılan Renkler :
Zeminde : Beyaz
Desende : Beyaz
Yörede Verilen İsimler :-----
Seçilen Konu : Geometrik Bezeme: Yuvarlak-çizgi
Sembolik Bezeme: Sarmal
Kompozisyon : İşlem Basamakları:
1- Sıra: 1 kenar ilmeğinden sonra İ. A iki ilmeği beraber alınız. 1 T örünüz.
İki ilmeği beraber alınız. İ.A . 1 Y ilmek örünüz. Sıra sonuna kadar aynı işlemleri tekrarlayınız
2- Sıra : 2 T. 1, Y ilmek örünüz. 5, T. 1 Y. ilmek örünüz. Daha sonra 5 Y.
ilmek örerek aynı işlemleri tekrarlayarak sıra sonuna kadar devam ediniz.
3- Sıra: 2 Y. 1 T ilmek örünüz. 5 Y. 1 T ilmek örünüz. Daha sonra tekrar 5 Y.
ilmek , 1 T. ilmek 5, Y. ilmek örünüz. Sıra sonuna kadar aynı işlemleri
tekrarlayınız.
4- Sıra: 3 T. ilmek, 1 Y. ilmek örünüz. 5 T. ilmek örerek aynı işlemleri sıra
sonuna kadar aynı işlemleri tekrarlayınız.
5- Sıra: İki ilmeği beraber alınız. 1 T. ilmek örünüz. İki ilmeği beraber alınız.
İ.A. 1 Y. ilmek örünüz. İ.A. 1 Y. ilmek örünüz. İ.A . Sıra sonuna kadar
aynı işlemleri tekrarlayınız.

1. 2. 3. 4. 5. işlemleri tekrarlayarak desenin devamını sağlayınız.

Kaynak Kişi Künyesi :

Adı-Soyadı : Gülçin Güzeltaş

Öğrenim Durumu : Okur-yazar değil

Mesleği : Ev Hanımı

Adresi : 8 Ağustos mah. Uzun sok. No/23

Bitlis

T: Ters örgü, Y: Yüz örgü, İ. A: İlmek atma

BİLGİ FORMU 68

Fotoğraf No : 68-a
Çizim No : ----
İnceleme Tarihi : 1.10.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1991
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 4 cm
 Burun Genişliği : 9 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 20 cm
 Topuk Genişliği : 10 cm
 Topuk Uzunluğu : 4.5 cm

Konç Genişliği	: 9 cm
Konç Uzunluğu	: 11 cm
Başlık Uzunluğu	: 3 cm
Başlık Genişliği	: 10 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Düz örgü-Ajur örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
Desende	: Krem
Yörede Verilen İsimler	: Midye-tatlı kaşığı
Seçilen Konu	: Sembolik Bezeme: Midye
Kompozisyon	: İşlem Basamakları:

1-Sıra: Bir kenar ilmeğinden sonra 2 T ilmek örünüz. İ.A. 1 Y. ilmek 2 T. ilmek örünüz. İki ilmeği beraber alınız. 4 Y. ilmek örünüz. 2 T. ilmek örünüz. Sıra sonuna kadar aynı işlemleri tekrarlayınız.

2-Sıra: T. ilmekleri ters, Y. ilmekleri yüz örünüz.

3-Sıra: 2 T. ilmek ördükten sonra İ.A. 2 Y ilmek 2 T. ilmek örünüz. İki ilmeği beraber alınız. 2 Y ilmek 2 T. ilmek ördükten sonra İki ilmeği beraber alınız. Sıra sonuna kadar aynı işlemleri tekrarlayınız.

4-Sıra: T. ilmekleri ters, Y ilmekleri yüz örünüz.

5-Sıra: 2 T. ilmek örünüz. İ.A. 3 Y. ilmek 2 T. ilmek örünüz. İki ilmeği beraber alınız. 1 Y. ilmek 2 T. ilmek örünüz. İ.A. 3 Y. ilmek örünüz. Sıra sonuna kadar aynı işlemleri tekrarlayınız.

6-Sıra: T. ilmekleri ters, Y. ilmekleri yüz örünüz.

7-Sıra: 2 T ilmek örünüz. İ.A. 4 Y ilmek 2 T ilmek örünüz. İki ilmeği beraber alınız. Sıra sonuna kadar aynı işlemi tekrarlayınız.

8-Sıra: T ilmekleri ters, Y ilmekleri yüz örünüz.

9-Sıra İlk 8 işlemi tekrarlayarak desenin devamını sağlayınız.

Kaynak Kişi Künyesi :

Adı-Soyadı : Nevin Saraç

Öğrenim Durumu : Lise Mezunu

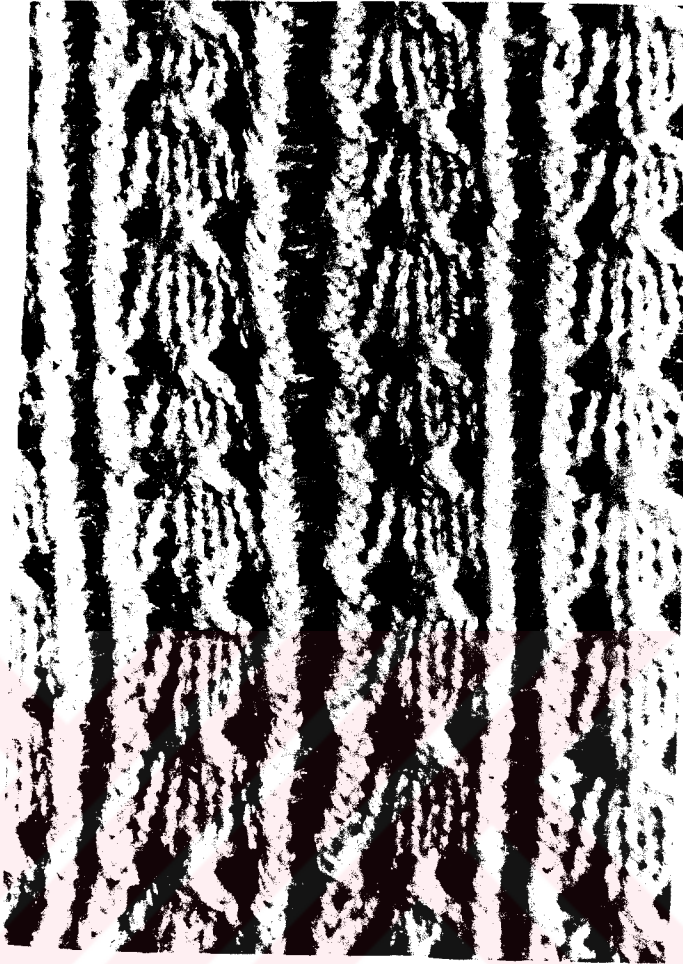
Mesleği : Ev Hanımı

Adresi : Taş mah. Eski vali konağı yanı

Bitlis

T: Ters örgü, Y: Yüz örgü, İ. A.: İlmek atma

BİLGİ FORMU 69

Fotoğraf No : 69-a
Çizim No : —
İnceleme Tarihi : 2.10.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1987
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 4.5 cm
 Burun Genişliği : 9 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 19 cm
 Topuk Genişliği : 9 cm
 Topuk Uzunluğu : 4 cm

Konç Genişliği	: 9 cm
Konç Uzunluğu	: 11 cm
Başlık Uzunluğu	: 5 cm
Başlık Genişliği	: 7 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Düz örgü-Ajur örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
Desende	: Krem

Yörede Verilen İsimler: Nohutlu

Seçilen Konu : Bitkisel bezeme: Nohutlu

Kompozisyon :İşlem Basamakları:

1-Sıra: Bir kenar ilmeğinden sonra. 1 Y. ilmek örünüz. İ.A. sıra sonuna kadar aynı işlemleri tekrarlayınız.

2- Sıra: İki ilmeği beraber alınız. İ.A. 1 Y. ilmek, 3 T. ilmek örünüz. Sıra sonuna kadar aynı işlemleri tekrarlayınız.

3- Sıra: İki ilmeği beraber alınız. İ.A. 3 Y. ilmek örünüz. Sıra sonuna kadar aynı işlemleri tekrarlayınız.

4- Sıra: İki ilmeği beraber alınız. İ.A. 4 T. ilmek örünüz. Sıra sonuna kadar aynı işlemleri tekrarlayınız.

5- Sıra: İki ilmeği beraber alınız. İ.A. 1 Y. ilmek örünüz. İ.A. 3 ilmeği beraber alınız. Sıra sonuna kadar aynı işlemleri tekrarlayınız.

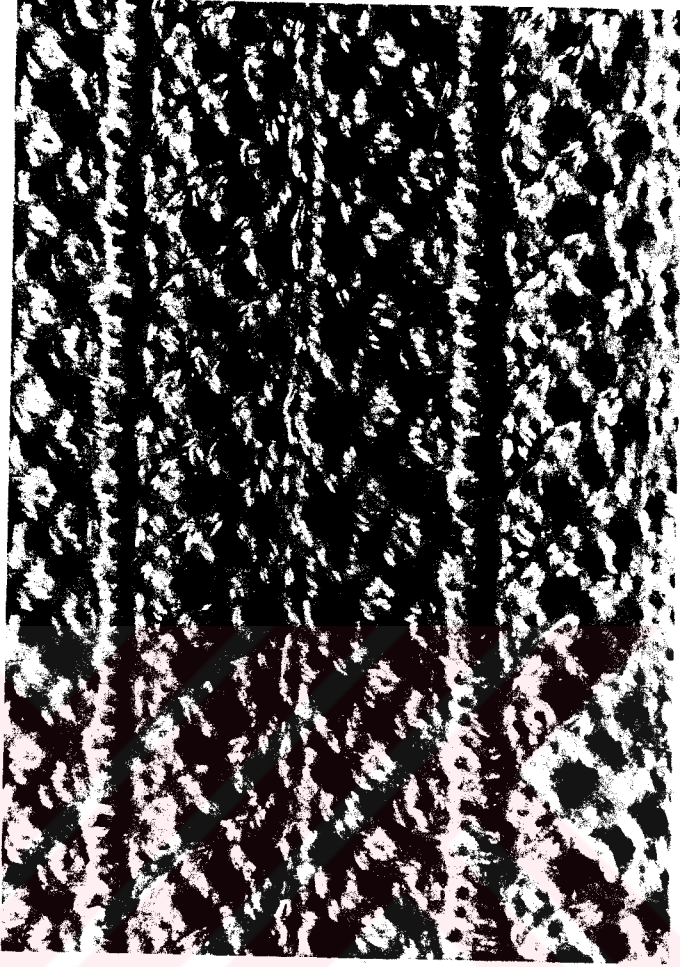
1. 2. 3. 4. 5. işlemleri tekrarlayarak desenin devamını sağlayınız.

Kaynak Kişi Künyesi :**Adı-Soyadı** : Huriye Haspolat**Öğrenim Durumu** : Okur-Yazar değil**Mesleği** : Ev Hanımı**Adresi** : 8 Ağustos mah. Uzun sok.Yeni cami Yanı

Bitlis

BİLGİ FORMU 70

Fotoğraf No : 70-a
Çizim No :-----
İnceleme Tarihi : 1.10.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1990
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 5 cm
 Burun Genişliği : 10 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 16.5 cm
 Topuk Genişliği : 10 cm
 Topuk Uzunluğu : 6 cm

Konç Genişliği	: 10 cm
Konç Uzunluğu	: 11 cm
Başlık Uzunluğu	: 4 cm
Başlık Genişliği	: 8 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Düz örgü-Ajur örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
Desende	: Krem
Yörede Verilen İsimler	: İncili
Seçilen Konu	: Geometrik Bezeme: Verve çizgi Sembolik Bezeme: İncili
Kompozisyon	: İşlem Basamakları:
1-Sıra: Bir kenar ilmeğinden sonra. 1 T. ilmek , .2 Y. ilmek örünüz. İki ilmeği beraber alınız. İ.A. 1 Y. ilmek örünüz. İ.A. iki ilmeği beraber alınız. 2 Y ilmek . 1 T. ilmek örünüz. sıra sonuna kadar aynı işlemleri tekrarlayınız.	
2- sıra:T ilmekleri ters, Y ilmekleri yüz örünüz.	
3- Sıra: 1 T. ilmek 1 Y. ilmek örünüz. İki ilmeği beraber alınız. İ.A. 3 Y. ilmek örünüz. İ.A. İki ilmeği beraber alınız. 1 T. ilmek ! yüz ilmek örünüz. Sıra sonuna kadar aynı işlemleri tekrarlayınız.	
4-Sıra:T. ilmekleri ters, Y ilmekleri yüz örünüz.	
5- Sıra: 1 T. ilmek örünüz. İki ilmeği beraber alınız. İ.A. 1 Y. ilmek örünüz. İki ilmeği beraber alınız. İ.A. 1 Y. ilmek örünüz. İ.A. İki ilmeği beraber alınız. 1 Y. ilmek örünüz. İ.A. İki ilmeği beraber alınız. 1 T. ilmek örünüz. Bu işlemleri sıra sonuna kadar tekrarlayınız.	

5. Sırayı örerken 1.ci işlem uygulandığı için desenin devamını sadece 3 ve 5.ci işlemleri tekrarlayarak sağlayınız.

Kaynak Kişi Künyesi :

Adı-Soyadı : Huriye Haspolat

Öğrenim Durumu : Okur-yazar değil

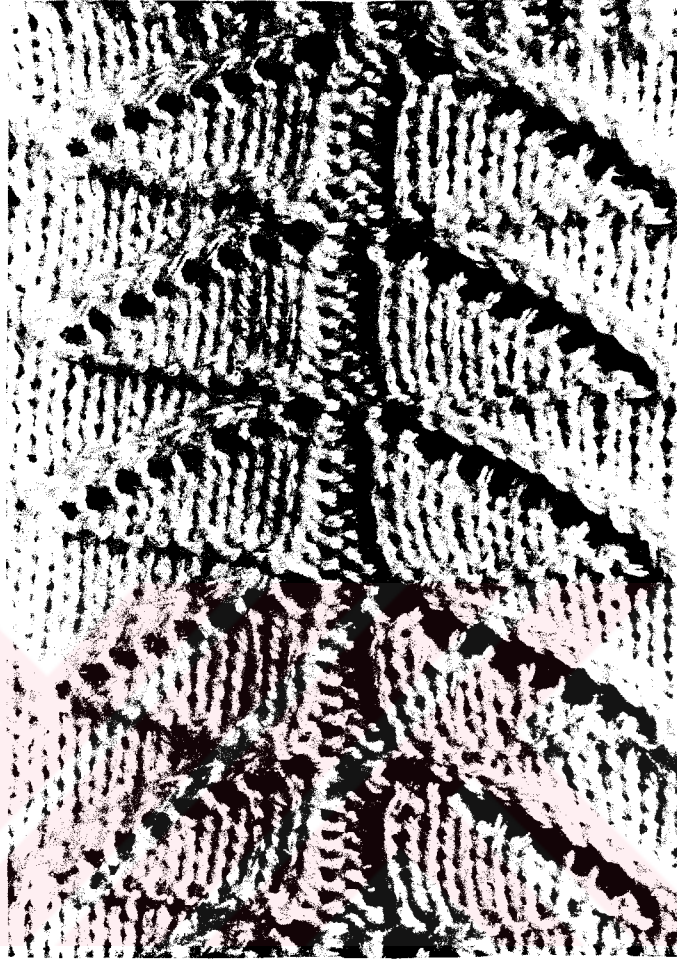
Mesleği : Ev Hanımı

Adresi : 8 Ağustos mah.Uzun sok.Yeni cami yanı

Bitlis

BİLGİ FORMU 71

Fotoğraf No : 71-a
Çizim No : ----
İnceleme Tarihi : 2.10.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1992
Boyutları :
Burun Uzunluğu : 4.5 cm
Burun Genişliği : 9 cm
Burun Topuk arası
Uzunluğu : 19 cm
Topuk Genişliği : 10 cm

Konç Genişliği	: 10 cm
Konç Uzunluğu	: 16 cm
Başlık Uzunluğu	: 4 cm
Başlık Genişliği	: 9 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Düz örgü- Ajur örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Beyaz
Desende	: Beyaz
Yörede Verilen İsimler	: Balık sırtı
Seçilen Konu	: Sembolik Bezeme: Balık sırtı
Kompozisyon	: İşlem Basamakları:

1.sıra : İlmeğin tümünü T. örünüz.

2.sıra :1. İşlemi tekrarlayınız.

3. sıra : 2 ilmek Y. ördükten sonra 1 ilmeği örgü önünde bekletip, 1 ilmeği Y. örünüz. İ.A iki ilmeği beaber alınız. 7 ilmek Y. 2 ilmek T. örünüz. Tekrar 7 ilmek Y. örerek iki ilmeği beraber alınız. İ.A 1 ilmeği örgü arkasında bekletiniz. 1 ilmek Y. örgüyle beklettiğiniz ilmeği örünüz. Sıra sonunu Y. ilmekle bitiriniz.

4. sıra : İlmeğin tümünü T. örünüz.

5. sıra :3 ilmek Y. ördükten sonra 1 ilmeği örgü önünde bekletiniz. 1 ilmek Y. örüp beklettiğiniz ilmeği Y. örünüz. İ.A iki ilmeği beraber alınız. 6 ilmek Y. 2 ilmek T. örünüz 6 ilmek Y. örünüz. Daha sonra iki ilmeği beraber alınız. İ.A 1 ilmeği örgü arkasında bekletiniz. 1 ilmek Y. ördükten sonra beklettiğiniz ilmeği Y. örün . 3 ilmek Y örerek sırayı Y örgüyle bitiriniz.

6. sıra: İlmeklerin tümünü T. örünüz.

7. sıra : 4 ilmek Y. ördükten sonra 1 ilmek örgü önünde bekletiniz. 1 ilmek Y. örüp beklettiğiniz ilmeği Y örünüz. İ.A iki ilmeği beraber alınız. 5 ilmek Y. 2 ilmek T. 5 ilmek Y örünüz. İki ilmeği beraber alınız. İ.A 1 ilmeği örgü arkasında bekletiniz. 1 ilmek Y örüp beklettiğiniz ilmeği Y örünüz. 4 ilmek yüz örerek sırayı Y. ilmekle bitiriniz.

8. sıra : İlmeklerin tümünü T. örünüz.

9. sıra: 5 ilmek Y. örünüz. 1 ilmek örgü önünde beklet İ.A iki ilmeği beraber alınız. 4 ilmek Y. 2 ilmek T. örünüz. 4 ilmeği Y örüp iki ilmeği beraber alınız. İ.A 1 ilmeği örgü arkasında bekletiniz. 1 ilmek Y. örünüz beklettiğiniz ilmeği Y. örün 5 ilmek Y. örerek sıra sonunu Y. örgüyle bitiriniz.

10. Sıra: İlmeklerin tümünü T. örünüz.

11. sıra: 6 ilmek Y. örünüz. 1 ilmeği örgü önünde bekletiniz. İ.A iki ilmeği beraber alınız. 3 ilmek Y. 2 ilmek T. 3 ilmek Y örünüz. İki ilmeği beraber alınız. İ.A 1 ilmeği örgü arkasında bekletiniz. 1 ilmek Y. örüp daha sonra beklettiğiniz ilmeği Y. örünüz. 6 ilmek Y örerek sıra sonunu Y ilmekle bitiriniz

12. sıra: İlmeklerin tümünü ters örünüz.

13. sıra: 7 ilmek Y. örünüz. 1 ilmeği örgü önünde bekletiniz. İ.A iki ilmeği beraber alınız. 2 ilmek Y. ilmek T. 2 ilmek Y örünüz. İki ilmeği beraber alınız. İ.A 1 ilmeği örgü arkasında bekletiniz. 1 ilmek Y örünüz. Beklettiğiniz ilmeği Y örünüz. 7 ilmek Y. örerek sıra sonunu Y örgüyle bitiriniz.

14. sıra: İlmeklerin tümünü ters örünüz.

15. sıra: 8 ilmek Y. örünüz. 1 ilmeği örgü önünde bekletiniz. 1 ilmek Y. örünüz. Beklettiğiniz ilmeği Y. örünüz. İ.A iki ilmeği beraber alınız. 2 ilmek T. örünüz. İki ilmeği beraber alınız. İ.A 1 ilmeği örgü arkasında bekletiniz. 1 ilmek Y. örünüz. Beklettiğiniz ilmeği Y. örünüz. 8 ilmek Y. örerek sıra sonunu Y. ilmekle bitiriniz.

16. sıra: İlmeklerin tümünü ters örünüz.

17. sıra: 9 ilmek T. ördükten sonra iki ilmeği beraber T. alınız. Tekrar iki ilmeği beraber T. alınız. 9 ilmeği T. örünüz. Sıra sonunu T. ilmekle bitiriniz.

18. sıra: İlmeklerin tümünü T. örünüz.

19. sıra: 1. İşlemden başlayarak 17. İşleme kadar tekrarlayarak desenin devamını sağlayınız.

Kaynak Kişi Künyesi :

Adı-Soyadı : Huriye Haspolat

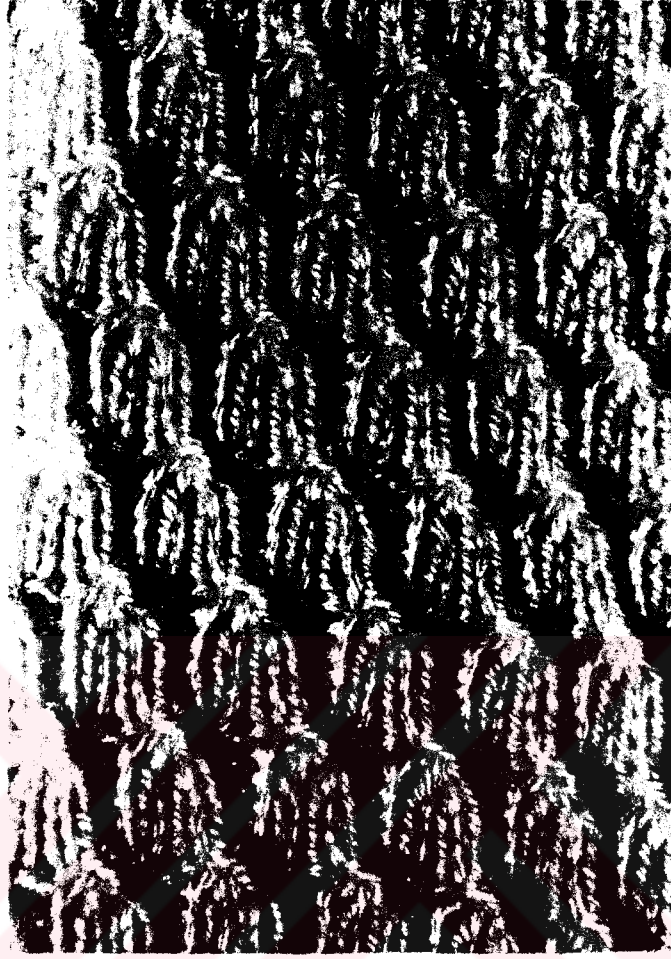
Öğrenim Durumu : Okur-yazar değil

Mesleği : Ev Hanımı

Adresi : 8 Ağustos mah. Uzun sok. Yeni cami yanı

Bitlis

BİLGİ FORMU 72

Fotoğraf No : 72-a
Çizim No :-----
İnceleme Tarihi : 2.10.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1984
Boyutları :
Burun Uzunluğu : 5 cm
Burun Genişliği : 10 cm
Burun Topuk arası
Uzunluğu : 17 cm
Topuk Genişliği : 8 cm
Topuk Uzunluğu : 5 cm

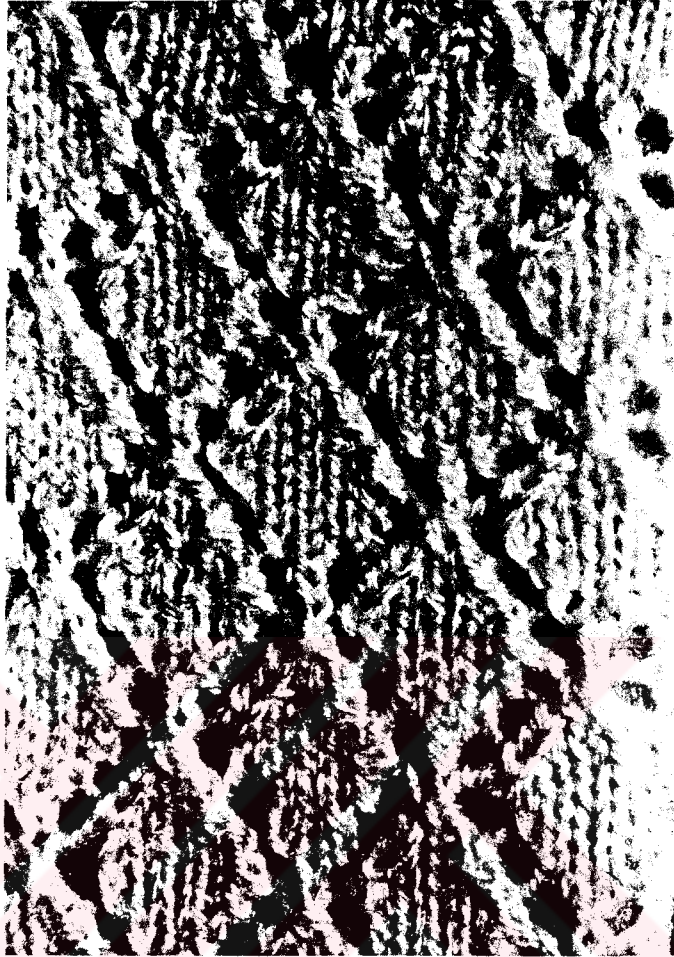
Konç Genişliği	: 19 cm
Konç Uzunluğu	: 11 cm
Başlık Uzunluğu	: 4 cm
Başlık Genişliği	: 8 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Düz örgü-Ajur örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
Desende	: Krem
Yörede Verilen İsimler	: Bademli
Seçilen Konu	: Bitkisel Bezeme: Bademli
Kompozisyon	: İşlem Basamakları.

1. Sıra: Bir kenar ilmeğinden sonra, 1 T. ilmek, 3 yüz ilmeği beraber alınız. İlmeği alırken sağ şişin üstündeki kalan ilmeğe İ.A. daha sonra tekrar 3 ilmeği beraber alınız. Sıra sonuna kadar aynı işlemleri tekrarlayınız. sıra sonunu yüz örgüyle bitiriniz.
 2. Sıra: T. ilmekleri ters, Y. ilmekleri yüz örünüz.
 3. Sıra: 3 yüz, 1 ters ilmek örerek sıra sonuna kadar aynı işlemi devam ediniz.
 4. Sıra: T. ilmekleri ters, Y. ilmekleri yüz örünüz.
 5. Sıra: 2. İşlemi tekrarlayınız.
 6. T. ilmekleri ters, Y. ilmekleri yüz örünüz.
 7. Sıra: 1 kenar ilmeğinden sonra 3 yüz ilmekten birincisini T. örünüz. Kalan 3 ilmeği beraber alınız. Daha sonra 1. İşlemi tekrarlayınız.
2. 3. 4. 6. 7. İşlemleri tekrarlayarak desenin devamını sağlayınız.

Kaynak Kişi Künyesi :**Adı-Soyadı** : Gülçin Güzeltaş**Öğrenim Durumu** : Okur-yazar değil**Mesleği** : Ev Hanımı**Adresi** : 8 Ağustos mah. Uzun sok. No:23

Bitlis

BİLGİ FORMU 73

Fotoğraf No : 73-a
Çizim No :-----
İnceleme Tarihi : 3.10.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1989
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 6 cm
 Burun Genişliği : 9 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 17 cm
 Topuk Genişliği : 9 cm
 Topuk Uzunluğu : 4 cm

Konç Genişliği	: 9.5 cm
Konç Uzunluğu	: 12 cm
Başlık Uzunluğu	: 5 cm
Başlık Genişliği	: 8 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Düz Örgü-Ajur örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
Desende	: Krem
Yörede Verilen İsimler	: Baklava Dilimi
Seçilen Konu	: Sembolik Bezeme: Baklava
Kompozisyon	: İşlem Basamakları:

1- Sıra: 2 Y ilmek örünüz. İ.A. 1 Y ilmek örünüz. İ.A. İki ilmeği beraber alınız. 5 Y ilmek örünüz. İki ilmeği beraber alınız. Sıra sonuna kadar aynı işlemleri tekrarlayınız.

2- Sıra:T ilmekleri ters , Y ilmekleri yüz örünüz.

3-Sıra:İ.A. 3 Y. ilmek örünüz. İ.A. İki ilmeği beraber alınız. 1 Y. ilmek örünüz. İki ilmeği beraber alınız. İ.A. 3 Y. ilmek örünüz. Sıra sonuna kadar aynı işlemleri tekrarlayınız.

3- Sıra: T. ilmekleri ters, Y. ilmekleri yüz örünüz.

4- Sıra:İ.A. 5 Y. ilmek örünüz. İ.A. İki ilmeği beraber alınız. Sıra sonuna kadar aynı işlemleri tekrarlayınız.

5- Sıra:T. ilmekleri ters, Y. ilmekleri yüz örünüz.

- 6-Sıra: İki ilmeği beraber alınız. 3 Y ilmek örünüz. İki ilmeği beraber alınız. İ.A. 1 Y ilmek örünüz. İ.A. Sıra sonuna kadar aynı işlemleri tekrarlayınız.
- 6- Sıra: T ilmekleri ters , Y ilmekleri yüz örünüz.
- 7-Sıra: İki ilmeği beraber alınız. 2 Y ilmek örünüz. İki ilmeği beraber alınız. İ.A. 3 Y ilmek örünüz. İ.A. İki ilmeği beraber alınız. 1 Y ilmek örünüz. İki ilmeği beraber alınız. Sıra sonuna kadar aynı işlemleri tekrarlayınız.
- 8- T ilmekleri ters, Y ilmekleri yüz örünüz.
- 9-Sıra: 3 ilmeği beraber alınız. İ.A. 5 Y ilmek örünüz. İ.A. Sıra sonuna kadar aynı işlemleri tekrarlayınız.
- 10-Sıra: T ilmekleri ters , Y ilmekleri yüz örünüz.
1. Sıradan 12. Sıraya kadar olan işlemi tekrarlayarak desenin devamını sağlayınız.

Kaynak Kişi Künyesi :

Adı-Soyadı : Gürsel Saraç

Öğrenim Durumu : Lise Mezunu

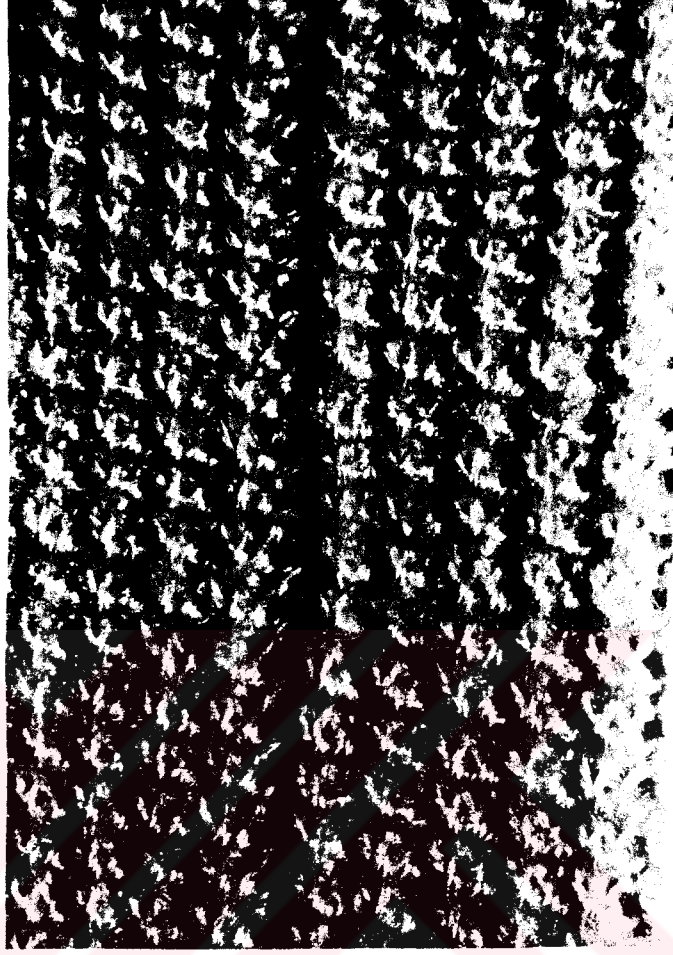
Mesleği : Ev Hanımı

Adresi : Müştakbaba İlkokulu Karşısı

Bitlis

T: Ters örgü, Y: Yüz örgü, İ. A.: İlmek atma

BİLGİ FORMU 74

Fotoğraf No : 74-a
Çizim No : ----
İnceleme Tarihi : 4.10.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1980
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 4 cm
 Burun Genişliği : 9 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 16 cm
 Topuk Genişliği : 9 cm
 Topuk Uzunluğu : 3 cm

Konç Genişliği	: 10 cm
Konç Uzunluğu	: 9 cm
Başlık Uzunluğu	: 5 cm
Başlık Genişliği	: 8 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Düz örgü-Ajur örgü
Desende	: Krem
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
Desende	: Krem
Yörede Verilen İsimler	: Mısır
Seçilen Konu	: Bitkisel Bezeme:Mısır
Kompozisyon	:İşlem Basamakları:

1-Sıra: Bir kenar ilmeğinden sonra 3 T. ilmek örünüz. İpliği arkaya alınız. Daha sonra 3 T. ilmeği sol şişe alınız. Sol şişe aldığınız ilmeklerden 1. ini Y. örünüz. İki ilmeği beraber alınız. Sıra sonuna kadar aynı işlemleri tekrarlayınız.

2-Sıra: Bütün ilmekleri ters örünüz.

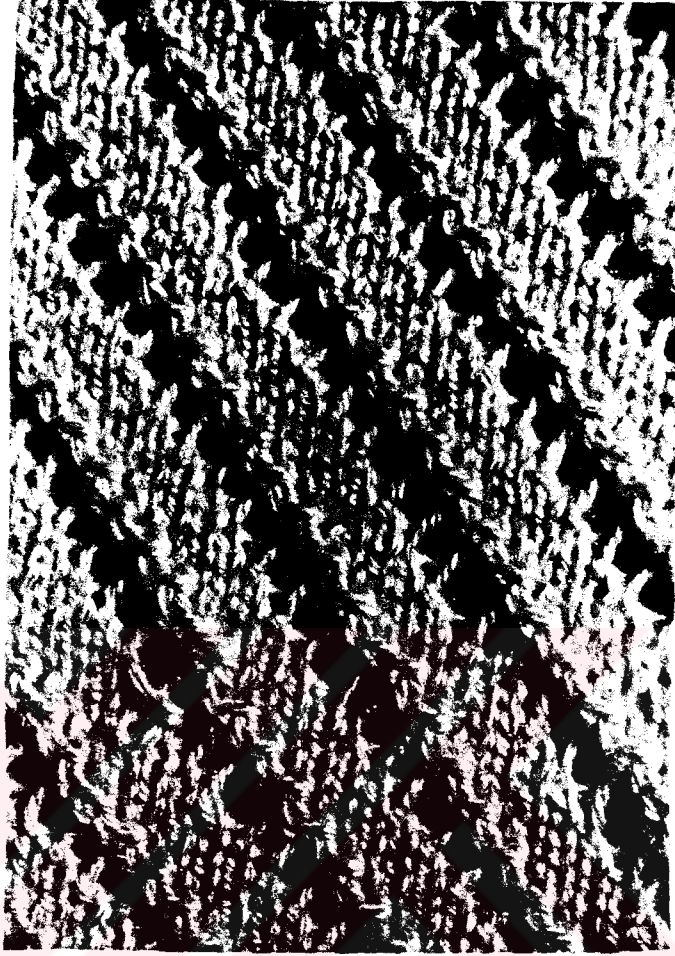
1 ve 2. İşlemleri tekrarlayarak desenin devamını sağlayınız.

Kaynak Kişi Künyesi :

Adı-Soyadı	: Gülçin Güzeltaş
Öğrenim Durumu	: Okur-yazar değil
Mesleği	: Ev Hanımı
Adresi	: 8 Ağustos mah. Uzun sok. No/23 Bitlis

T: Ters örgü, Y: Yüz örgü, İ. A: İlmek atma

BİLGİ FORMU 75

Fotoğraf No : 75-a
Çizim No :-----
İnceleme Tarihi : 1.10.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1985
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 5 cm
 Burun Genişliği : 10 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 18 cm
 Topuk Genişliği : 9 cm
 Topuk Uzunluğu : 4.5 cm

Konç Genişliği	: 10.5 cm
Konç Uzunluğu	: 12.5 cm
Başlık Uzunluğu	: 4 cm
Başlık Genişliği	: 7 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Düz örgü-Ajur örgü-
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
Desende	: Krem
Yörede Verilen İsimler	: ----
Seçilen Konu	: Geometrik Bezeme:Verev çizgi
Kompozisyon	: İşlem Basamakları:

1-Sıra: Bir kenar ilmeğinden sonra İ.A. İki ilmeği beraber alınız. 4 Y. ilmek örünüz. Sıra sonuna kadar aynı işlemleri tekrarlayınız.

2-Sıra: Bütün ilmekleri T. örünüz.

3-Sıra: 1 Y. ilmek örünüz. İki ilmeği beraber alınız. 4 Y ilmek örünüz. İ.A. İki ilmeği beraber alınız. 4 Y. ilmek örünüz. İ.A. İki ilmeği beraber alınız. 1 yüz ilmek örmeden aynı işlemi baştan uygulayarak sıra sonuna kadar devam ediniz.

4- Sıra: Bütün ilmekleri T. örünüz.

5-Sıra: 2 Y. ilmek örünüz. İki ilmeği beraber alınız. 4 Y. ilmek örünüz. İ.A. 2 Y. ilmek örmeden aynı işlemi baştan başlayarak sıra sonuna kadar devam ediniz.

6-Sıra: Bütün ilmekleri T örünüz.

7-Sıra: 3 Yüz ilmek örünüz. İ.A. İki ilmeği beraber alınız. 4 Y. ilmek örünüz. İ.A. 3 Y. İlmek örmeden aynı işlemi baştan başlayarak sıra sonuna kadar devam ediniz.

8-Sıra: Bütün ilmekleri T. örünüz.

9-Sıra: 4 Y. ilmek örünüz. İ.A. İki ilmeği beraber alınız. Sıra sonuna kadar aynı işlemi tekrarlayınız.

10-Sıra:Bütün ilmekleri T. örünüz.

11-Sıra: 5 Y. ilmek örünüz. İ.A. İki ilmeği beraber alınız. 4 Y. ilmek örünüz. 5 Y. ilmek örmeden aynı işlemi baştan başlayarak sıra sonuna kadar aynı işlemi tekrarlayınız.

12-Sıra: Bütün ilmekleri T. örünüz.

1'den 12 ' ye kadar olan işlemleri tekrarlayarak desenin devamını sağlayınız.

Kaynak Kişi Künyesi :

Adı-Soyadı : Gülçin Güzeltaş

Öğrenim Durumu : Okur-yazar değil

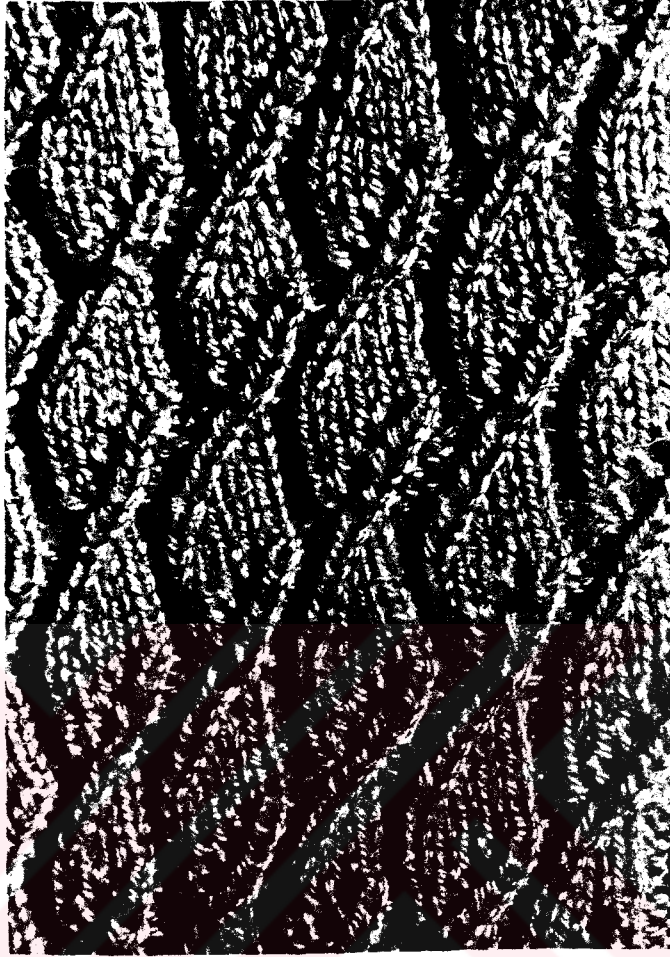
Mesleği : Ev Hanımı

Adresi : 8 Ağustos mah.Uzun sok. No/23

Bitlis

T: Ters örgü, Y: Yüz örgü, İ. A.: İlmek atma

BİLGİ FORMU 76

Fotoğraf No : 76-a
Çizim No : ----
İnceleme Tarihi : 2.10.1998
Bulunduğu Yer : Bitlis
Türü : Kadın çorabı
Yapım Tarihi : 1980
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 4 cm
 Burun Genişliği : 9 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 17 cm
 Topuk Genişliği : 11 cm
 Topuk Uzunluğu : 5 cm

Konç Genişliği	: 9 cm
Konç Uzunluğu	: 17 cm
Başlık Uzunluğu	: 5 cm
Başlık Genişliği	: 9 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik iplik
Desende	: Sentetik iplik
Kullanılan Teknikler	: Düz örgü-Ajur örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Kiremit
Desende	: Kiremit
Yörede Verilen İsimler	: Baklava
Seçilen Konu	: Sembolik Bezeme: Baklava
Kompozisyon	: İşlem basamakları:

1-Sıra: 1 kenar ilmeğinden sonra . İki ilmeği beraber alınız. İ.A. 1 T. örünüz.
sıra sonuna kadar aynı işlemleri tekrarlayınız.

2- Sıra: T. ilmekleri ters, Y. ilmekleri yüz örünüz.

3- Sıra: 1 Y.1 T. 1 Y ilmek örünüz. İ.A. sıra sonuna kadar aynı işlemleri tekrarlayınız.

4- Sıra: T. ilmekleri ters, Y. ilmekleri yüz örünüz.

5- Sıra: 3. İşlemi tekrarlayınız.

6-Sıra: T. ilmekleri ters, Y. ilmekleri yüz örünüz.

7-Sıra: 3. İşlemi tekrarlayınız.

8- Sıra: T. ilmekleri ters, Y. ilmekleri yüz örünüz.

9-Sıra: 3 yüz ilmek örünüz. İki ilmeği beraber alınız. 1 T. ilmek. 3 yüz ilmek
örerek aynı işlemleri tekrarlayınız.

10-Sıra: T. ilmekleri ters, Y. ilmekleri yüz örünüz.

11-Sıra: 2 Y. ilmek örünüz. İki ilmeği beraber alınız. 1 T. örünüz. Sıra sonuna kadar aynı işlemleri tekrarlayınız.

12-Sıra: T. ilmekleri ters, Y. ilmekleri yüz örünüz.

13-Sıra: Kalan 3 yüz ilmekten 1. Sini yüz örünüz. Daha sonra iki ilmeği beraber alınız. 1 T. ilmek örünüz. Sıra sonuna kadar aynı işlemleri tekrarlayınız.

14-Sıra: T. ilmekleri ters, Y. ilmekleri yüz örünüz.

15-Sıra: İki ilmeği beraber alınız. İ.A. 1 T örünüz. Sıra sonuna kadar aynı işlemleri tekrarlayınız.

16-Sıra T. ilmekleri ters, Y. ilmekleri yüz örünüz.

1'den 16'ya kadar olan işlemleri tekrarlayarak desenin devamını sağlayınız.

Kaynak Kişi Künyesi :

Adı-Soyadı : Gülperi Yıl

Öğrenim Durumu : Okur-yazar değil

Mesleği : Ev Hanımı

Adresi : Öğretmenevi Karşısı Çıkmaz sok

Bitlis

T: Ters örgü, Y: Yüz örgü, İ. A.: İlmek atma

BİLGİ FORMU 77

Fotoğraf No :77-a
Çizim No :---
İnceleme Tarihi :1-10-1998
Bulunduğu Yer :Bitlis
Türü : Kadın Çorabı
Boyutları :
 Burun Uzunluğu : 5 cm
 Burun Genişliği :10 cm
 Burun Topuk arası
 Uzunluğu : 16 cm
 Topuk Genişliği : 10 cm
 Topuk Uzunluğu : 4 cm

Konç Genişliği	:10.5 cm
Konç Uzunluğu	: 10 cm
Başlık Boyu	: 3.5 cm
Başlık Genişliği	: 9 cm
Kullanılan Araçlar	: Beş şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Sentetik İplik
Desende	: Sentetik İplik
Kullanılan Teknikler	: Düz örgü, Ajur Örgü,
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
Desende	: Krem
Yörede Verilen İsimler	: Yılan Köyneği
Seçilen Konu	: Sembolik Bezeme:Yılan köyneği
Kompozisyon	:İşlem Basamakları

1-Sıra: Bir kenar ilmeğinden sonra İki ilmeği beraber alınız. İ.A. 2 Y. ilmek örünüz. İki ilmeği beraber alınız. Aldığınız ilmek dahil 5 Y. örünüz. İ.A. 2 Y. ilmek örünüz. Sıra sonuna kadar aynı işlemleri tekrarlayınız.

2-Sıra: 1. İlmek hariç 2 Y. ilmek örünüz. İ.A. 1 Y.ilmek örünüz. İki ilmeği beraber alınız. Aldığınız ilmek dahil 6 Y. ilmek örünüz. İ.A. İki ilmeği beraber alınız. Sıra sonuna kadar aynı işlemleri tekrarlayınız.

3-Sıra: 1. İlmek hariç İki ilmeği beraber alınız. İ.A. 2 Y. ilmek örünüz. İki ilmeği beraber alınız. Aldığınız ilmek dahil 5 yüz ilmek örünüz. İ.A. 2 Y. ilmek örünüz. Sıra sonuna kadar aynı işlemleri tekrarlayınız.

4-Sıra: 1. İlmek hariç 2 Y. ilmek örünüz. İ.A. 2 Y. ilmek örünüz. İ.A. 2 Y. ilmek örünüz. İki ilmeği beraber alınız. Aldığınız ilmek dahil 5 Y. ilmek örünüz. İ.A. İki ilmeği beraber alınız. Sıra sonuna kadar aynı işlemleri tekrarlayınız.

5-Sıra: 1. İlmek hariç İki ilmeği beraber alınız. İ.A. 3 Y. ilmek örünüz. İki ilmeği beraber alınız. Aldığınız ilmek dahil 4 Y. ilmek örünüz. İ.A. 2 Y.ilmek örünüz. Sıra sonuna kadar aynı işlemleri tekrarlayınız.

6-Sıra:1.ilmek hariç 2 Y. ilmek örünüz. İ.A. 3 Y. ilmek örünüz. İki ilmeği beraber alınız. Aldığınız. İlmek dahil 4 ilmek Y. örünüz. İ.A. İki ilmeği beraber alınız. Aynı işlemleri sıra sonuna kadar tekrarlayınız.

7-Sıra: 1. İlmek hariç İki ilmeği beraber alınız. İ.A. 4 Y. ilmek örünüz. İki ilmeği beraber alınız. 2 Y. ilmek örünüz. İ.A. 2 Y. ilmek örünüz. Sıra sonuna kadar aynı işlemleri tekrarlayınız.

8-Sıra: 1. İlmek hariç 2 Y. ilmek örünüz. İ.A. 4 Y. ilmek örünüz. İki ilmeği beraber alınız. 2 Y. ilmek örünüz. İ.A. İki ilmeği beraber alınız. Sıra sonuna kadar tekrarlayınız.

9-Sıra: 1. İlmek hariç İki ilmeği beraber alınız. İ.A. 4 Y. ilmek örünüz. İki ilmeği beraber alınız. Aldığınız ilmek dahil 3 Y. ilmek örünüz. İ.A. 2 Y.ilmek örünüz. Sıra sonuna kadar aynı işlemleri tekrarlayınız.

10-Sıra: 1. İlmek hariç 2 Y.ilmek örünüz. İ.A. 3 yüz ilmek örünüz. İki ilmeği beraber alınız. Aldığınız ilmek dahil 4 Y.ilmek örünüz. İ.A. İki ilmeği beraber alınız. Sıra sonuna kadar aynı işlemleri tekrarlayınız.

11-Sıra 1. İlmek hariç İki ilmeği beraber alınız. İ.A. 3 Y. ilmek örünüz. İki ilmeği beraber alınız. Aldığınız ilmek dahil 4 Y. ilmek örünüz. İ.A. 2 Y. ilmek örünüz. Sıra sonuna kadar aynı işlemleri tekrarlayınız.

12-Sıra 1. İlmek hariç 2 Y. ilmek örünüz. İ.A. 2 Y. ilmek örünüz. İki ilmeği beraber alınız. Aldığınız ilmek dahil 5 Y. ilmek örünüz. İ.A. İki ilmeği beraber alınız. Sıra sonuna kadar aynı işlemleri tekrarlayınız.

1'den 12'ye kadar olan işlemleri tekrarlayarak desenin devamını sağlayınız.

Kaynak Kişi Künyesi :

Adı-Soyadı : Ayten Gültekinoğlu
Öğrenim Durumu : Okur-yazar değil
Mesleği : Ev hanımı
Adresi : Taş mah.Öğretmenevi yanı
Bitlis

Not: Desen dönerek (tek yönlü) oluşturulmaktadır.

Hilgi formu No	Burun Uzunluğu cm	Burun Genişliği cm	Burun Topu. Arası. Uzun. cm	Topuk Genişliği cm	Topuk uzunluğu cm	Konç Genişliği cm	Konç Uzunluğu cm	Başlık Boyu cm	Başlık Genişliği cm
1	4	9.5	17	10	4.5	12	11	2.5	9
2	3.5	9.5	16	10	7	9.5	16	3	10
3	5	12	18	14	5	14	22	4	15
4	4	10	28	11	8	13	28	-	13
5	4	9.5	15.5	10.5	5.5	12.5	18	7.5	10.5
6	6	12	22	13	6	12.5	23	4	12
7	5	11	19	12	4	12	20	3	12
8	4.5	10	16.5	10.5	4.5	12	11.5	4	9.5
9	5	8	20	10	7	12	41	12	10
10	7	12	20	15.5	7	18	38	—	18.5
11	4	15	19	9	6	15	21	3.5	15
12	4.5	10.5	17	10.5	7	12.5	23	4.5	12
13	8	14	21	13	7	15	22	3	18
14	3.5	8	14	9	4	10	12	8	7
15	5	11	19	15	6	16	27	8	17
16	4	10	19	12	7	12	16	4.5	11
17	5	12	17	15	5	14	23	4	16
18	5	9.5	18	11	4	11	5	2.5	10
19	3	12	15	11	5	12	21	5	11
20	6	8	17	11	6	11	17	3	11
21	4.5	9	19	11	8	12	16	5	11
22	5	12	18	13	5	14	22	—	16
23	5	10	18	10	7	11	15	6	11
24	5	11	21	11	4	13	21	4	13
25	4.5	10.5	16	11.5	5.5	12	12	4	10
26	4	11	24	10	4	12	20	3	11
27	4	8	22	8	5	9	10	2.5	9
28	4	9	18	10	5.5	11	9	3	10
29	4.5	8	10	8	3	8.5	12	3.5	6.5
30	3.5	9	24	9	3	11	24	3	13
31	4	8.5	16	11	5	10.5	11	4	10
32	5	11	18	12	6	11	17	4	11
33	4.5	11	19	12	5	14	17	8	11
34	4	11	17	10	5.5	13	23	5	12
35	5	11	18	11	6	11	17	7	11
36	5	9	23	11	5	12	25	—	13
37	6	10	17	10	5	11	11	5	9.5
38	5	10	15	12	5	12	12	5	9
39	3	10	17	14	5	12	12	5	7
40	6	12	19	14	5	13	6	5	14
41	4	9	18	9	5	13	18	4	12
42	4.5	11.5	18	12	7	13	16.5	4	11
43	7	13	21	12	7	15	20	6	13
44	4	10	18.5	12	4	13	21	4.5	14
45	5	11	17	12	6	12.5	15	8	9.5
46	4	10	16	12	5	12	12	3.5	11
47	6	12	18	12	5	12	15	4	12
48	6	10	18	10.5	8.5	12	12	5	9
49	4.5	10.5	16	11	4.5	11	10	4.5	10
50	6	11	19	11	4.5	12	11	3	10
51	5	9	17	9	5	9	12	4	7.5
52	4	8	17	9	4	10.5	15	3.5	7.5
53	5	10.5	18	10	5.5	12	9.5	4	10
54	5	12	17	12	6	15	23	5.5	15
55	4	9.5	18	11	6	11	16.5	5	11
56	6	12	21	16	9	13	26	8	12
57	4	7	19	8.5	4.5	13	13	2.5	8
58	3	10	23	9	4	10	20.5	4	11
59	5	10.5	19	10	6	11	12	5	11.5
60	5	10	18	15	6	15	28	8	18
61	5	11	17	11	6.5	12	15	3	10
62	5	9.5	23	12	5	11	10	—	10
63	9	7	20	8	9	10	13	5	11
64	4	7	24	10	6	10	11	3.5	10
65	4	9	19	10	4	9	10	5	9
66	4	8	17	9	4	8	9.5	3.5	8
67	4	9	17	9	4	9	11	4	7
68	4	9	20	10	4.5	9	11	3	10
69	4.5	9	19	9	4	9	11	5	7
70	5	10	16.5	10	6	10	11	4	8
71	4.5	9	19	10	5	10	16	4	9
72	5	10	17	8	5	19	11	4	8
73	6	9	17	9	4	9.5	12	5	8
74	4	9	16	9	3	10	9	5	8
75	5	10	18	9	4.5	10.5	12.5	4	7
76	4	9	17	11	5	9	17	5	9
77	5	10	16	10	4	10.5	10	3.5	9
Toplam	x.4.68	x.10.13	x.18.6	x.10.77	x.5.13	x.11.63	x.16.57	x.4.22	x.10.67

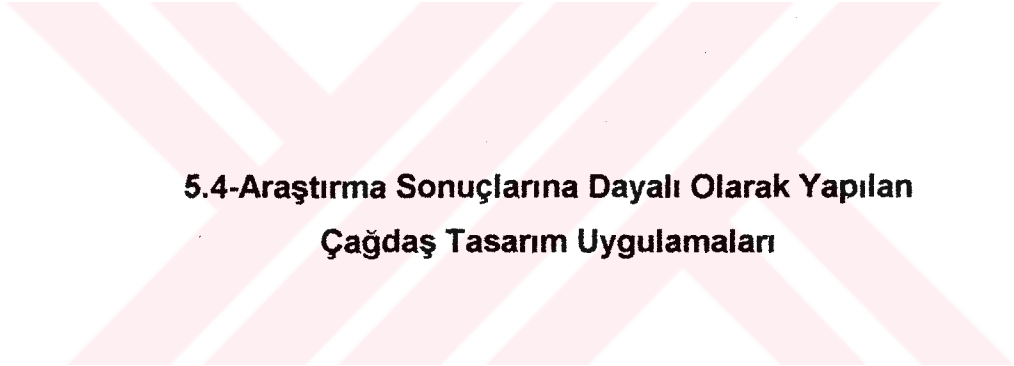
Çizelge 24 incelendiğinde Bitlis yöresinden elde edilen ve değerlendirmeye alınan 77 adet çorabın burun uzunlukları (x.4.68) burun genişlikleri (x.10.13) topuk burun arası uzunlukları (x.18.6) topuk genişlikleri (10.77) topuk uzunlukları (x.5.13) konç uzunlukları (x.16.57) konç genişlikleri (x.11.63) başlık genişlikleri (x.10.67) başlık boyu (x.4.22) olarak tespit edilmiştir.

Kompozisyon dağılımları ile ilgili çizelge

Bilgi Formu No	Boyuna Kompozisyon	Benekli Kompozisyon	Verev Kompozisyon	Yatay Kompozisyon
1	X			
2				X
3		X		
4		X		
5	X			
6	X			
7	X			
8	X			
9	X			
10	X			
11			X	
12	X			
13		X		
14	X			
15		X		
16	X			
17	X			
18		X		
19	X			
20	X			
21		X		
22	X			
23	X			
24	X			
25	X			
26			X	
27	X			
28	X			
29	X			
30	X			
31	X			
32				X
33		X		
34		X		
35				X
36			X	
37		X		
38	X			
39		X		
40		X		
41		X		
42		X		
43			X	
44			X	
45		X		
46		X		
47	X			
48	X			
49	X			
50	X			
51		X		
52	X			
53			X	
54			X	
55	X			
56	X			
57	X			
58	X			
59			X	
60			X	
61		X		
62	X			
63	X			
64			X	
65	X			
66	X			
67	X			
68		X		
69	X			
70	X			
71				X
72		X		
73		X		
74	X			
75			X	
76				X
77	X			
Toplam	41	20	11	5

Çizelge 25 incelendiğinde Bitlis yöresinden elde edilen 77 adet çorabın 41 adedinin boyuna kompozisyonla, 20 adedinin benekli kompozisyonla, 11 adedinin verev kompozisyonla 5 adedinin ise yatay kompozisyonla yapıldığı tespit edilmiştir.

Akpınarlı(1995) yılında Konya ilinde yapmış olduğu araştırmasında el örgüsü çorap örneklerinin % 49.74'nün boyuna kompozisyonla %12.82'sinin yatay kompozisyonla, % 2.05'nin verev kompozisyonla yapılmış olduğunu tespit etmiştir. Araştırmalar arası benzerlik görülmektedir.

5.4-Araştırma Sonuçlarına Dayalı Olarak Yapılan ağdaş Tasarım Uygulamaları

ÜRÜN TANITIM KARTI-1-

Fotoğraf No	: 78-a
Çizim No	: 78
Yararlanılan Bilgi Formu	: 12
Ürünün Adı	: Bluz
Ürünün Yapım Tarihi	: 1998
Ürünün Boyutları	:
Beden Genişliği	: 51 cm
Beden Uzunluğu	: 80 cm
Kol Uzunluğu	: 23 cm
Yaka Genişliği	: 14.5 cm
Kullanılan Araçlar	: Tığ-iğne
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Pamuk İplik
Desende	: Pamuk İplik

Kullanılan Teknikler

:

Kumaşta

: Bezayağı,

Örgüde

:Zincir,Basit kroşe,Üçlü kroşe,sarma

Kullanılan Renkler

:

Zeminde

:Krem

Desende

:Krem

Yörede Kullanılan Motif

:----

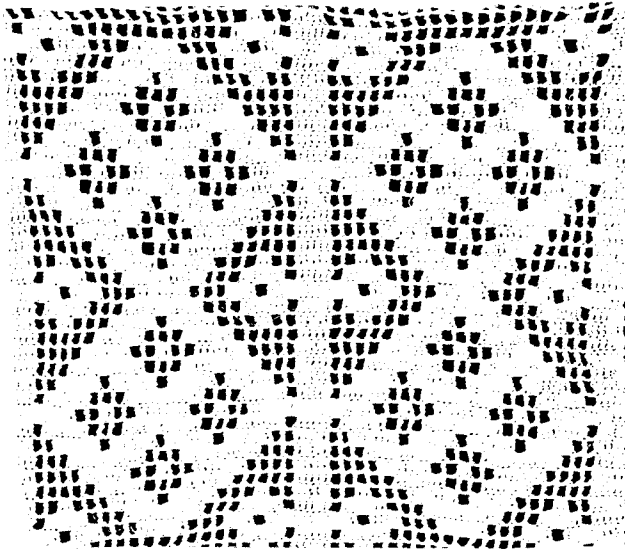
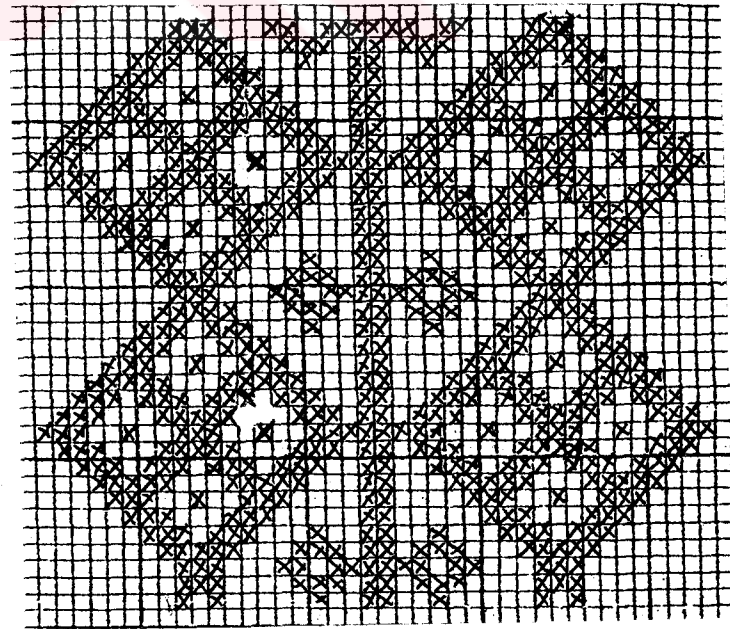
Seçilen Konu

: Geometrik Bezeme:Baklava

Kompozisyon

: Kısa kollu olarak çalışılan

bluzun ön ve arka robasına kroşe tekniği kullanılarak örülen danteller yerleştirilmiştir. Ön robada kare yakanın tam altında yer alan dantel kısım aynı motifin enine ve boyuna iki kez tekrarı ile oluşturulmuştur. Omuz kısımlarında ise motif boyuna kompozisyonla arka robasını da oluşturacak şekilde meydana getirilmiştir. Danteller sarma tekniği kullanılarak kumaşla birleştirilmiştir.

Fotoğraf-78-b**Çizim-78**

ÜRÜN TANITIM KARTI-2-

Fotoğraf No	: 79-a
Çizim No	: 79
Yararlanılan Bilgi Formu	: 41
Ürünün Adı	: Döpyes
Ürünün Yapım Tarihi	: 1998
Ürünün Boyutları	:
Beden Genişliği	: 53 cm
Beden Uzunluğu	: 66 cm
Kol Uzunluğu	: 61 cm
Omuz genişliği	: 13 cm
Kullanılan Araçlar	: Şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Kumaş, düğme,
Örgüde	: Tiftik İplik

Kullanılan Teknikler

Örgüde

Kullanılan Renkler

Zeminde

Desende

Yörede Kullanılan Motif

Seçilen Konu

Kompozisyon

:

: Renkli Desenli Örgü

:

: Siyah

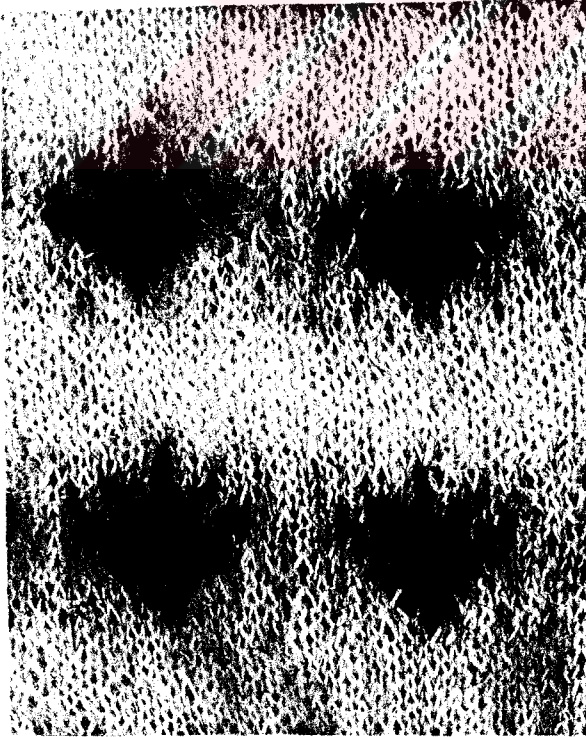
: Siyah-krem

: Pişik Çırmağı

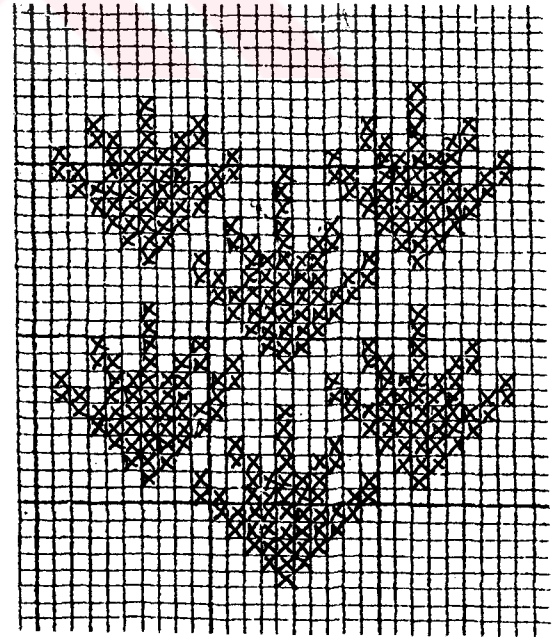
: Figürlü Bezeme:Pişik Çırmağı

: Uzun kollu olarak hazırlanan

döpyesin ön ve arka robasına tiftik iplik ile renkli desenli örgü tekniği kullanılarak oluşturulmuş örgüler yerleştirilmiştir. Önde verev olarak birleşen örgü benekli kompozisyonla örülmüştür. Yörede “pişik çırmağı” denilen motif krem ve siyah ipliğin bir arada kullanılmasıyla meydana getirilmiştir. Siyah düğme ve brit iliğin kullanıldığı döpyeste yakada kumaştan yapılmıştır.

Fotoğraf-79-b

Çizim-79

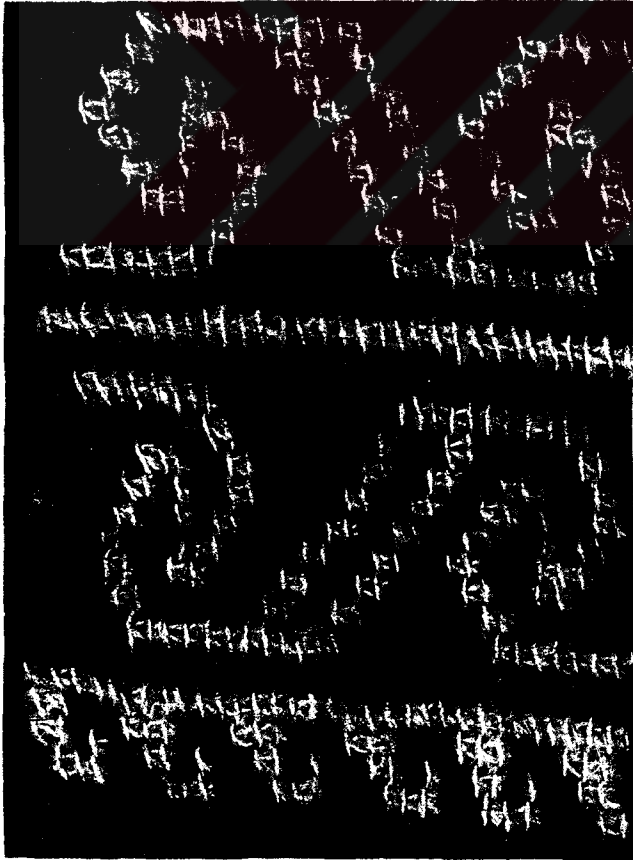
ÜRÜN TANITIM KARTI-3

Fotoğraf No	: 80-a
Çizim No	: 80
Yararlanılan Bilgi Formu	: 7-22-41
Ürünün Adı	: Yelek
Ürünün Yapım Tarihi	: 1998
Ürünün Boyutları	:
Beden Genişliği	: 94 cm
Beden Uzunluğu	: 62 cm
Omuz Genişliği	: 14 cm
Kullanılan Araçlar	: Tığ
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Kumaş, astarlık kumaş,
Desende	: Tiftik İplik

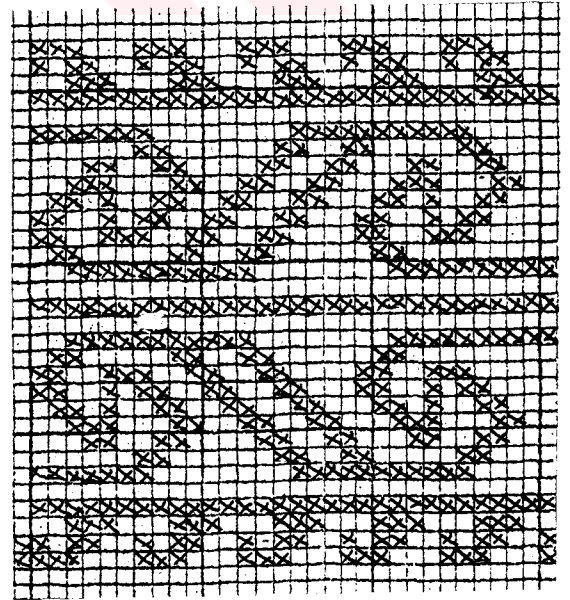
Kullanılan Teknikler	:
Örgüde	: Tunus Ilmeği
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Siyah,Krem,Pembe
Desende	: Siyah,Krem,Pembe
Yörede Kullanılan Motif	: Pişik çıрмаğı,Çengel,Yaprak
Seçilen Konu	: Figürlü Bezeme: Pişik çıрмаğı Bitkisel Bezeme: Yaprak Nesneli Bezeme: Çengel

Kompozisyon : Yeleğin yan kısımlarında yörede

“pişik çıрмаğı” “yaprak” “çengel” denilen motifler kullanılmıştır. Tunus ilmeği tekniği ile örülen yelekte sol ve sağ tarafta karşılıklı çapraz gelecek şekilde motifler yerleştirilmiştir. Yatay kompozisyonla meydana getirilen örgüde zeminde siyah desenlerde pembe iplik uygulanmıştır. Arka kısımda ise örgünün kalınlığına uygun seçilmiş kumaş kullanılmış ayrıca yaka ve kol kenarları da biye ile yapılmıştır.

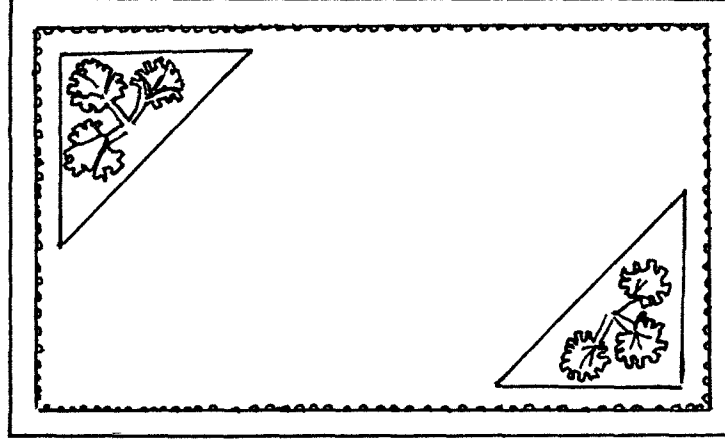

Fotoğraf-80-b

Çizim-80

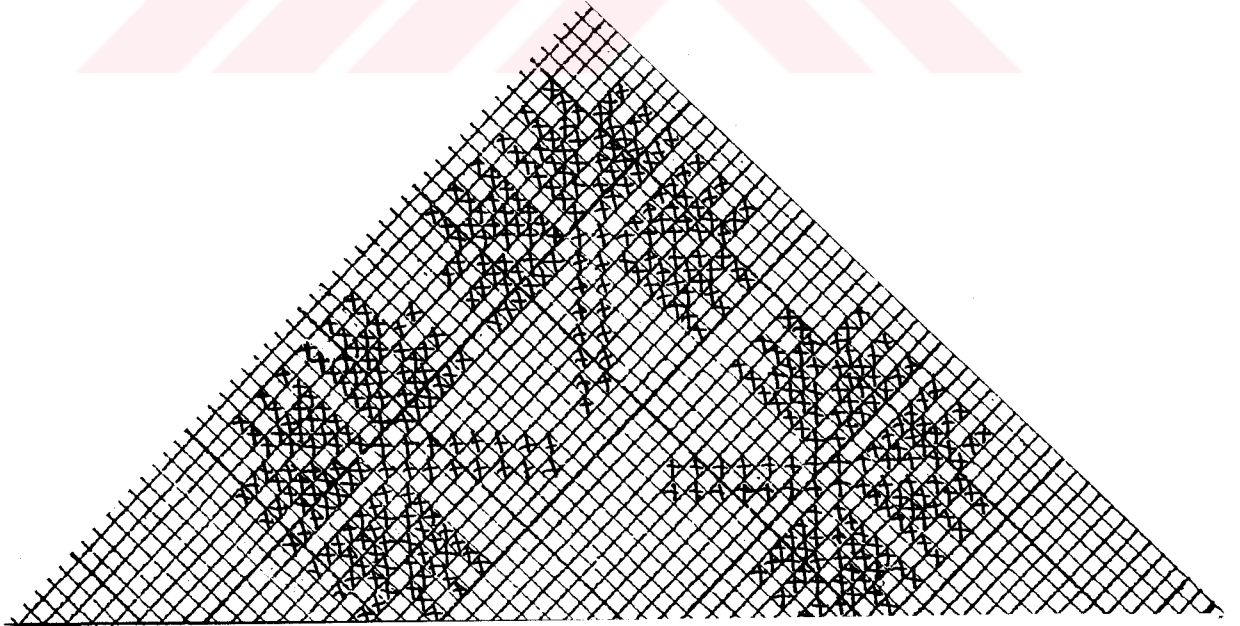
ÜRÜN TASARIM KARTI-4-

Fotoğraf No	: ---
Çizim No	: 81
Yararlanılan Bilgi Formu	: 39
Ürünün Adı	: Şömentabla
Ürünün Yapım Tarihi	: -----
Ürünün Boyutları	:
En	: 1.23 cm
Boy	: 48 cm
Kullanılan Araçlar	: Tığ,iğne,
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Pamuk İplik
Desende	: Merserize dantel ipliği

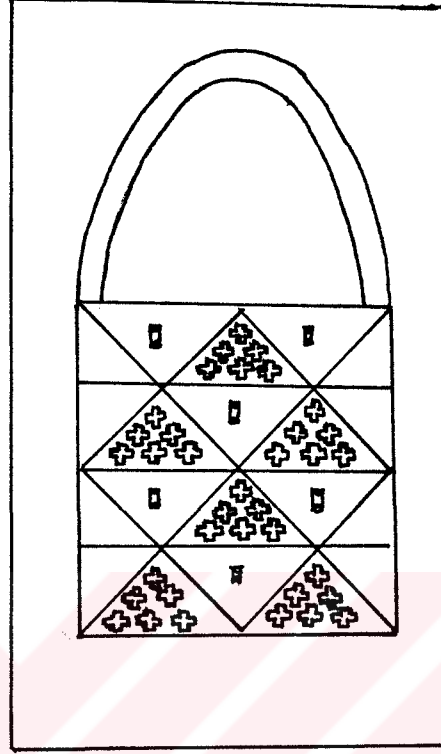
Kullanılan Teknikler	:
Kumaşta	: Bezayağı
Örgüde	: Zincir, Basit kroşe, Üçlü kroşe
Kenarda	: Antika
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem
Desende	: Krem
Yörede Kullanılan Motif	: Karanfil
Seçilen Konu	: Bitkisel Bezeme:Karanfil
Kompozisyon	: Dikdörtgen şeklindeki örtünün

kısa kenarlarında karşılıklı olarak köşe kısmına yerleştirilmesi planlanmış üçgen formundaki danteller de, örgü tekniği olarak zincir,basit kroşe ,üçlü kroşe kullanılması düşünülmüştür. Dantel parçalarının boyutları 28x28 olarak saptanmıştır. Bitlis yöresinde kullanılan "karanfil" motifinin sapları ortada birleşerek merkezden kenarlara dağılım şeklinde bir kompozisyonla yerleştirilmesi tespit edilmiştir. Örgülerin kumaşa sarma tekniği ile birleştirilmesi ve kenarlarının 1.5 cm den katlanarak antika tekniği uygulanması düşünülmüştür.

Çizim-81

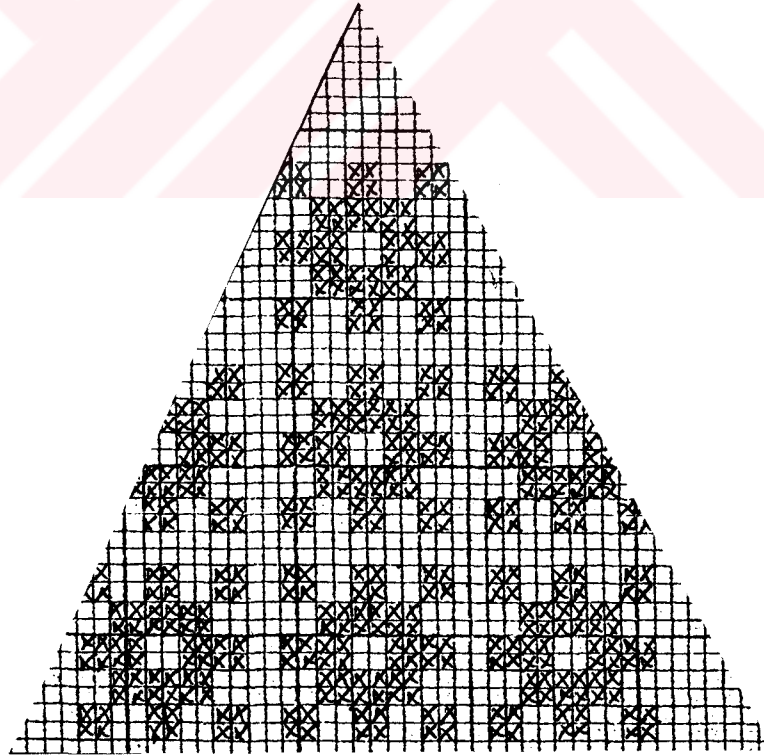
ÜRÜN TASARIM KARTI-5-

Fotoğraf No	:—
Çizim No	: 82
Yararlanılan Bilgi Formu	: 34
Ürünün Adı	: Çanta
Ürünün Yapım Tarihi	: ———
Ürünün Boyutları	:
En	: 34 cm
Boy	: 36 cm
Kullanılan Araçlar	: Şiş, İğne
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Kadife Kumaş
Desende	: Sentetik İplik, Tahta boncuk

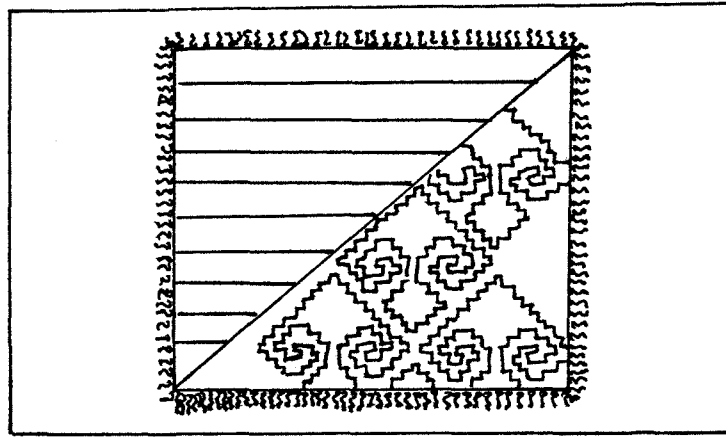
Kullanılan Teknikler	:
Örgüde	: Renkli Desenli Örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Lacivert
Desende	: Lacivert, Krem
Yörede Kullanılan Motif	: -----
Seçilen Konu	: Bitkisel Bezeme: Nohut
Kompozisyon	: Kadife kumaş ve örgünün bir

arada kullanılması üçgen formlarla ön yüzde kompozisyon oluşturulması planlanmıştır. "Nohut" motifinin birbirinin boşluğuna gelecek şekilde lacivert ve krem iplikle örülmesi ile meydana gelen üçgen parçalarının yine aynı formdaki kumaş parçalarıyla birleştirilip uygulanması düşünülmüştür. Arka kısmında kadife kumaş süslemesinde ise renkli tahta boncukların kullanılması tasarlanmıştır.

Çizim-82

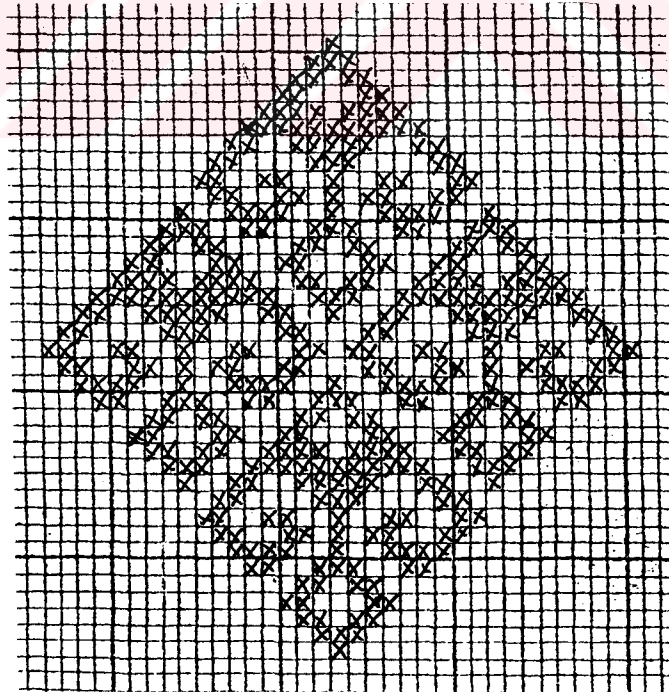
ÜRÜN TASARIM KARTI-6-

Fotoğraf No	:---
Çizim No	: 83
Yararlanılan Bilgi Formu	: 21
Ürünün Adı	: Yastık
Ürünün Yapım Tarihi	: ----
Ürünün Boyutları	:
En	: 36 cm
Boy	: 32 cm
Kullanılan Araçlar	: Şiş
Kullanılan Gereçler	:
Zeminde	: Merserize Pamuk İpliği
Desende	: Merserize pamuk İpliği

Kullanılan Teknikler	:
Örgüde	: Renkli Desenli Örgü,Düz Örgü
Kullanılan Renkler	:
Zeminde	: Krem,Kahverengi,Açık Kahve
Desende	: Krem,Kahverengi,Açık Kahve
Yörede Kullanılan Motif	:----
Seçilen Konu	: Figürlü Bezeme:Koç Boynuzu
Kompozisyon	: Kare olarak örülmesi planlanan

yastığın tam ortadan verev şekilde bölünmesi düşünülmüştür. Bölünen kısmın bir tarafında "Koç boynuzu " motifinin kullanılması diğer tarafında ise koyu kahverengi ve krem iplikle eni 7 cm'lik düz örgüden oluşan çizgiler kullanılması tasarlanmıştır. Yastığın bütün çevresinin ise haroşa örgü tekniğiyle 2 cm eninde şeritler örülerek süsleme yapılması estetik açıdan bir form kazandırılması tespit edilmiştir.

Çizim-83

SONUÇ ve ÖNERİLER

6.1. Sonuç

Geleneksel el sanatlarımızın bir dalı olan örücülük sanatı zengin konu ,malzeme ve tekniğiyle büyük önem taşımaktadır.

El örücülüğü tekniklerinden olan şiş örücülüğü, yün, tiftik, ipek vb. materyallerle meydana gelen ipliğin şiş denilen araç yardımıyla, ilmeklerle kendi üzerine bükülüp kıvrılarak meydana getirdiği bir tekniktir.

Örücülük sanatı içerisinde önemli bir yeri olan geleneksel özellik taşıyan çorap örücülüğü geçmişe bakıldığında eski çağlara uzanan bir tarihinin olduğu gözlenmektedir.

Araştırma yöresi olarak seçilen Bitlis ilinde çorap örücülüğü halen devam ettirilmektedir.

Yörede çorap örenlerin yaşı (bkz. çizelge. 1) dul(%58.62) ve ev hanımı oldukları, çorap ören erkek birey bulunmadığı saptanmıştır. Ayrıca bireylerin eğitim seviyesinin çok düşük olduğu (%89.65) gözlenmiştir.

Geleneksel olarak akrabaların bir arada oturmasından dolayı bireylerin çorap örmeyi (%52.94) annelerinden öğrendikleri kendilerinin dışında anne, kız kardeş ve yengelerinin de bu işle uğraştığı ve asıl amaçlarının çeyiz(%31.34) yapmak olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle çorap örücülüğünü kuşaktan kuşağa aktarıp günümüze ulaştırmışlardır.

Yörenin iklim özelliği nedeniyle Bitlis ilinde genel olarak iki mevsim vardır. Yaz ve kış mevsimlerinin aralarında kalan ilkbahar ve sonbahar mevsimlerinin varlığı bile hemen hemen hissedilmez. Bu iki mevsimden kışın süresi, yaz mevsiminin iki katı kadardır. Yüksek kesimlerdeki köy evlerinin

büyük çoğunluğunda ısıtma araçları her an hazır halde bulunmaktadır. Bu nedenledir ki; İlin coğrafi konumundan kaynaklanan soğuk iklimin etkisiyle bireylerin çorabı kullanma amaçlarının soğuktan ayağı korumak (%58.87) olduğu saptanmıştır.

Çorap örücülüğünde bireyler geleneksel el eğirmesi iplik hazırlarken temizleme, tarama, eğirme, bükme gibi işlemlerden geçirmektedirler. Temizlenmiş yün elyafını yabancı maddelerden arındırarak lifleri birbirine paralel hale getirerek simek yapımına hazırlamak için Tarak (bkz. Şekil) Simek haline getirilen yün elyafının eğrilmek üzere el sarıldığı araç olan Darık (bkz. Şekil) eğirmede ve bükmede ise Teşi (bkz. Şekil) kullanılmaktadır.

El örgüsü çoraplar, renk ve motifte olduğu gibi malzeme bakımından bölgesel farklılıklar göstermektedir. Kuzey ve Batı Anadolu da pamuk, Orta Anadolu da tiftik, Güney ve Doğu Anadolu da ise yün kullanılmaktadır. 19. ve 20. Yüzyıla ait çoraplarda çok ince eğrilmiş yün iplik, tiftik, pamuk, ipek ipliğin yanı sıra metal ipliğinde kullanılmış olduğunu kaynaklar bize belirtmektedir. Ama günümüzde elde bükülen, doğal boyalarla boyanan yün ipliklerle örülen çorapların artık yerini çoğunlukla sentetik elyaf olan ipliklere bıraktığı gözlenmektedir. Buna dayalı olarak Bitlis yöresinde yapılan bu araştırmada, Günümüz koşullarında yün ipliğin yanı sıra fabrikasyon yün iplik ve (%45.45) sentetik iplik (% 42.10) kullanıldığı, bunun nedeni ise dayanıklı olması ve çabuk temin edilmesidir.

İncelemeye alınan 77 örnekten 68 adet çorabın sentetik iplik, 1 adet çorabın, tiftik, 8 adet çorabın ise yün iplik kullanılarak örüldüğü tespit edilmiştir.

Yörede 1 çift çorap için kullanılan iplik miktarının çocuk, kadın ve erkek çorabında çeşitlilik gösterdiği ortalama olarak çocuk çorabında 50 gr, kadın çorabında 70 gr, erkek çorabında 150-200 gr iplik kullanıldığı iplik miktarının

çorabın boyutlarına, motifine, desenine ve bireyin örme tekniğine göre değişiklik gösterdiği saptanmıştır.

Çorap ören bireyler 1 adet çorabı örerken çeyiz için 1 kat, Günlük kullanım için 3 kat (bkz Çizelge .10) iplik kullandıklarını söylemektedirler.

Çorapların örülmesi aşamasında Düz örgü, Desenli Örgü, Ajur örgü ve renkli desenli örgü tekniklerinin kullanıldığı, Düz ve Desenli örgülerin (bkz. çizelge 11) çoğunlukta olduğu gözlenmiştir. Renkli desenli örgü (bkz. gözlem formu 14-25-37) ve Ajur örgülerin ise (bkz. gözlem formu 62-69)çorabın konç ve ayak üstünde çok kullanıldığı tespit edilmiştir. İncelemeye alınan 77 adet çorabın 64'ü renkli desenli 13'ü Ajurlu örgülerden yapılmıştır. Düz örgü 77 örneğin çeşitli kısımlarında kullanılmıştır. Ayrıca Ajurlu örgülerin yapımında ajur örgü ve desenli örgüler birlikte kullanılmıştır.

Yörede bireylerin 1 günde çorap örmeye ayırdıkları süre 3 saat (%27.58) olarak belirlenmiştir. Ayrıca çocuk, kadın, erkek çorabını örme sürelerinin değişiklik gösterdiği çocuk çorabını 1-2 günde (%72.41) kadın çorabını 3-4 günde (%37.93) erkek çorabını ise 7-8 günde (%51.72) ördükleri tespit edilmiştir.

El örgüsü çorapların düz örgü olanları genelde beyaz,siyah, deve tüyü veya koyu kahverengi olduğu bilinmektedir. Yörede de doğal yün kullanılarak yapılan çoraplar genelde boyama yapılmadan yünün tabii rengi kullanılarak örülmektedir.

Bitlis yöresindeki el örgüsü çoraplarda en çok siyah renk (%19.42) kullanılmakta olduğu bunu sırası ile beyaz(%16.54) Krem(%15.10) gibi renklerin takip ettiği anlaşılmaktadır. Bu renklerin dışında mevcut diğer renklerde kullanılmaktadır.

Geleneklere göre yaşam tarzının sürdüğü birçok yörede çorap ayağa giyilen bir giysiden çok özlemin, sevincin, kederin ve ümidin paylaşıldığı ortak

bir dildir. Aynı zamanda giyen bireyin sosyal durumunu, ailesini ve mensup olduğu yerleşim yerini tanıtır.

Yazının bulunmasından önce yaşayan kişiler arasında iletişimin kurulması, mesajlarının daha sonraki kuşaklara aktarılması söz ve hareketin kalıcı olması simgesel anlatımla sağlanabilmektedir.

Geçmişten günümüze ulaşmış olan el sanatları ürünlerinde rastladığımız motifler, bir tür simgesel iletişim unsurlarıdır. Örücülük kapsamında incelediğimiz el örgüsü çoraplarda da bu motif zenginliğini ve çeşidini görmek mümkündür.

Araştırma kapsamına alınan Bitlis yöresinde elde edilen verilerden motif isimlerinin çok çeşitlilik gösterdiği en çok nohutlu(%12.96) motifinin yapıldığı bunu sırası ile Yılan köyneği(%10.18) Ankara Yolu(%8.33) İncili(% 8.33) ajurlu,sarhoş yolu, hasır,karanfil, aynalı,tatlı kaşığı,saç örgüsü, kilim desenli, balık tikani, muşabak,arpa,payemli, pişik çıрмаğı, yılan güle sarıldı, yıldız, küpeli, katip çimdiği, fincan dibi, iki elti yanyana çengel, kartanesi, teşi sapı, saçak, beş parmak, yaprak, mercan, teşiniki gibi motifler izlemektedir.

İncelemeye alınan 77 örnekteki çeşitli motifler çorapta kullanılırken tek motif olarak (56 örnek) birden fazla(21 örnek) motif kullanılmıştır. Motifler tek tek incelendiğinde göz,pıtırak,çengel,yıldız ve koçboynuzu motiflerinin en çok tekrar eden motifler olduğu anlaşılmaktadır. Tespit edilen motiflerin Bezeme türleri incelendiğinde, Geometrik,figürlü,nesneli,sembolik ve bitkisel bezemelerin olduğu, bu bezeme türlerinden en çok geometrik (%27.86) ve figürlü(% 27.86) bezemelerin kullanıldığı tespit edilmiştir. Geometrik bezemelerde en çok kare,üçgen,baklava şekillerinin kullanıldığı da gözlenmiştir. Motiflerin çorap üzerinde yerleşme şekli olan kompozisyonları, 77 çorap örneğinde incelendiğinde 41 örnekte boyuna kompozisyon 20 örnekte benekli kompozisyon 11 örnekte verev kompozisyon ve 5 örnekte ise yatay kompozisyon olduğu görülmüştür.

Birkaç örnekte ise çorap örülüp bitirildikten sonra işleme tekniği ile motifler çorap üzerine yerleştirilmiştir.(Bkz.örnek bilgi formu.25-31-50

Günümüzde yapılan el örgüsü çoraplarda kullanılan motifler ve desenler (%59.09) eskiden yapılmış örneklerle karşılaştırıldığında aradaki farkın en çok malzemede (iplikte) olduğu (bkz. Çizelge. 19) saptanmıştır.

Yörede bireylerin bütün mevsimlerde çorap ördükleri (%47.36) çoğunlukla kış mevsiminde pazarlama (%55.00) yaptıkları, aracı kullanmadan ürünlerini bizzat kendilerinin (%52.94) pazarladıkları tespit edilmiştir.

El örgüsü çoraplar başlık, konç, topuk, topuk burun arası ve burun gibi bölümlerden oluşmuştur. Bitlis yöresinde incelemeye alınan 77 adet çorabın bölümleri tek tek ölçülerek aritmetik ortalamayla hesaplamaları yapılmış Burun uzunlukları(x 4.68) burun genişlikleri(x 10.13)topuk burun arası uzunlukları(x 18.6) topuk genişlikleri (x 10.77) topuk uzunlukları (x 5.13) konç uzunlukları (x 16.57) konç genişlikleri (x 11.63) başlık uzunlukları (x 4.22) başlık genişlik (x 10.67)olarak tespit edilmiştir.

Bitlis yöresinde incelemeye alınan çorapların günümüz koşullarına göre örüldüğü, eski desen ve motiflerden yararlanıldığı, yeni desen üretilmediği, malzeme olarak yün ipliğin yerini sentetik ipliğin aldığı , araçlarda bir değişiklik olmadığı, ayrıca, günlük kullanımdan çok çeyiz için çorap üretildiği saptanmıştır.

Araştırma sonucuna göre, Bitlis yöresinde elde edilen veriler doğrultusunda geleneksel kültürümüzün bir parçası olan el örgüsü çoraplarımızın hala varlığını sürdürmeye çalıştığı gözlenmiştir. Teknolojik gelişmelerin yakından etkilediği köklü geçmişi olan çoraplarımızdan elde edilen motiflerin farklı alanlarda değerlendirilmesi ve gerçek kullanım alanlarının dışındaki ürünlere uygulanması yapılan tasarımlarla

hedeflenmiştir. Yöreden elde edilen bu motifler tespit edilen hedefler doğrultusunda malzeme, teknik ve araçlarda değişikliğe gidilerek (6 adet) ürün tasarımları yapılmıştır. Bu tasarımlar yapılırken her tasarım ayrı ayrı ele alınmış renk, desen, motif, malzeme ve kullanım alanı bakımından uygunluğu araştırılmış, ön çalışmaları yapılmış 3 adedi giyim'e yönelik çalışılmıştır. Uygulamaya dönüştürülen tasarımlar günümüz estetik ve çağdaş bakış açısıyla oluşturulmuş ve ürün tanıtım kartı şeklinde hazırlanmıştır. Böylece geçmiş ile bugün arasında sentez yapılarak hem yöresel motiflerin yok olması önlenmiş hem de günümüzde kullanılabilir ürünlere dönüştürülmesi sağlanmıştır.

6-2-Öneriler

Bu bilgiler doğrultusunda kültürümüzün bir parçası olan el örgüsü çorapların özelliğini bozmadan kuşaktan kuşağa aktarılması konusunda çalışmalar yapılmalıdır.

Öncelikle yöredeki bireyler sahip oldukları bu geleneksel el sanatı hakkında bilinçli olarak yönlendirilmelidir. Bu el sanatından nasıl yararlanacakları, neler yapabilecekleri, nasıl pazarlayacakları, ekonomik anlamda ne gibi katkılarının olacağı bireylere anlatılmalıdır.

Bireylerin ellerinde bulundurdukları eski veya yeni yapılmış çoraplar araştırmacılar tarafından gerekli bütün incelemeler yapılarak belgelenmelidir.

Bu işle ilgilenen kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılmalı bireylerin ürettiği çoraplar yurt içi ve yurt dışında gösterime sunulmalıdır.

Yörede hayvancılığın, çok ileri derecede yapılması; yünün fazla oluşu ve yün ipliğinin elde edilişi, yöre açısından bir avantajdır. Durum böyle olunca da bu sanatın geleneksel bir biçimde yapılmasını sağlamak amacıyla yöredeki bireylere sentetik iplik kullanmak yerine yün iplik kullanmaları ve

doğal boyalarla boyama yapmaları gibi konularda destek sağlanarak üretime katkıda bulunmaları sağlanmalıdır.

Elde edilen motiflerden günümüzde kullanılabilecek düzeyde uygun tasarımlar yapılarak, fabrikasyon triko makinelerinde ürüne dönüştürülmeleri sağlanmalıdır.

Motiflerden çağdaş tasarımlar yapıp ev ve giyim aksesuarı olarak çeşitli ürünler üzerinde uygulamaları yapılmalıdır. Bu motifleri ürüne dönüştürürken farklı malzeme kullanılmalı günümüz moda anlayışına uygun farklı bir bakış açısının oluşması sağlanmalıdır.

Farklı alanlara uygulanan ve yöresel motiflerden oluşan ürünler kermes ve defilelerle tanıtılmalıdır.

Eski desen ve motiflerin ortaya çıkmasını sağlamak ve günümüz şartlarına göre yorumlayıp, bu işle ilgilenenlerin hizmetine sunmak için çeşitli ödüllü yarışmalar düzenlenmelidir.

KAYNAKÇA

Akpınarlı, H. Feriha

- 1991 El Örgüsü Çoraplar, (Yayınlanmamış Seminer) Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
 1995 El Örgüsü Çorapların teknik, Desen, Renk ve Kullanım Özellikleri, (Yayınlanmamış Doktora Tezi) Gazi Üniversitesi.

ANA BRİTANİCA

- 1987 İstanbul: Ana Yayıncılık, Cilt VI. sf: 8

ARSEVEN, Celal Esad

- 1994 **Alan Araştırma Yöntemi.** Ankara

ATAY, Ayten

- 1987 **Örücülük.** İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

AYDIN, Sıtkı

- 1967 **Bitlis Tarihi.** İstanbul : Acar Matbaası.

Barışta, H. Örcün

- 1986 "Türk Sanatlarından El Örgüsü Çoraplar", ERDEM, 2, 6, Eylül: 867-886.

BAŞER, İnci

- 1992 **Elyaf Bilgisi.** İstanbul : Marmara Üniversitesi yayınları

Bitlis İli

- 1998 **Bitlis İli.** Batman : Sonsöz ofset ve Tipo matbaacılık.

Bitlis Belediyesi

- 1993-1998 **Bitlis Belediye Yıllığı**

Büyük Lugat ve Ansiklopedi

1990 İstanbul : Meydan Yayınevi.II.sf:41

BOZKALE, S-S.HARAÇÇI

1979 "Sivas Şarkışla İlçesi Akçakışla Bucağındaki Çoraplar",

Halkbilimi, 47, Şubat: 10-19.

ÇANKAYA,Necati

1992 "Çoraplarda Mesaj Verir", **Tarih ve Medeniyet**.

22:66-67-68

ÇELEBİ,Cesim

1999 **Bitlis**. Ankara : Bitlis Eğitim ve Tanıtma Vakfı

yayınları

DİNÇSOY,S-A, POLAT

1967 **Yün İşleri**. İstanbul : Milli Eğitim Basımevi.

Doğruol, Hatice

Ayaş 'ta Çorapçılık ve Testicilik. Ankara: Özkan

Matbaacılık

DÖLEN,Emre

1992 **Tekstil Tarihi**. İstanbul : Marmara Üniversitesi
Teknik Eğitim Fakültesi yayınları:262

EREN, Naci

1974 "Antalya Bölgesi Çorapları", **Belleten**: 81-92.

Eşberk,Tevfik

1947 **Ev İdaresi ve Köy Sanatları**. Ankara : Yüksek Zi-
raat Enstitüsü Lif Teknolojisi ve Köy Sanatları Yayınları

HARREL, Betsy

1980 **Anatolian Knitting Designs**. İstanbul: Rethouse

İZZET, Hakkı

- 1943 "Köy işlerinde Çorap Motifleri", **ÜLKÜ**,3 329,
Ocak:12-13

KARASAR,Niyazi

- 1986 **Araştırmalarda Rapor Hazırlama Yöntemi**,
Ankara

Kaya,F.Y.Yazıcıoğlu

- 1992 **Lif Teknolojisi**, Ankara

KAYAOĞLU,Celal

- 1967 **Bitlisi Tanıyalım**, Ankara: Yeni Desen Matbaası.

KIRGIZOĞLU, Görgünay Neriman

- 1992 "Türk Köylü Çoraplarında Nakışların Dili", **Kültür ve Sanat** 14, Haziran:62-64,

KOÇU,Reşat Ekrem

- 1967 **Türk Giyim Kuşam ve Süslenme Sözlüğü**,
Ankara:Başnur Matbaası,(Sümerbank yayınları.1)

KÜÇÜKKAYTAN,Şengül

- 1992 Konya Müzelerinde ve Evlerinde Bulunan El Örgü-
Sü Çoraplar ve Eldivenler.(Yayınlanmamış Yük-
sek Lisans Tezi.)Konya: Selçuk Üniversitesi.

KÖKLÜ,Vildan

- 1996 Çankırı Kızılırmak İlçesinde Bulunabilen El Örgüsü
Çorap Örnekleri ve yeni tasarımlar.(yayınlanmamış
Yüksek Lisans Tezi).Ankara: Gazi Üniversitesi .

KUZUCULAR, Emin

1976

"Şarkışla'da Çorap ve Çorapçılık", **Sivas Folklorü**, 4, 40, Mayıs:12-14.

ÖRNEK, Zehra

1966

"Alacahöyük ve Civarı Örmeye ve Dokuma Motifleri",
Türk Etnografya Dergisi, IX.

ÖZBEL, Kenan

1975

Türk Köylü Çorapları. İstanbul: Türkiye İş Bankası yayınları.

1981

Knitted Stockings From Turkish Villages.
İstanbul. Türkiye İş Bankası Yayınları.

RENKLİ BÜYÜK TÜRKİYE ANSİKLOPEDİSİ

1983

İstanbul: Yazır yayınları. II

SERDAR, Nermin

1970

"Anadolu Çorapları. **Hüyük**. Yıl. 2, Sayı: 18.

SÜGERTİN, Şengül

1986

Ayaş İlçesi'nde Çorap Örucülüğü. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Ankara: Gazi Üniversitesi

ŞAHİN, Hüseyin

"Malatya'da El Dokuması Çorap ve Eldivenler", **Türkiye İş Bankası Kültür ve Sanat Dergisi**, İstanbul, Yıl: 4, 16: 78-81.

TEMEL BRİTANNİCA

1992

İstanbul: Ana Yayıncılık. III.

YAZICIOĞLU;Y. Z. TEZEL

- 1997 "Türk El dokusu Halıların Yurtdışı platformlarda Tanıtılması ve Tüketim Olanaklarının Artırılması Üzerine Somut Öneriler", **Türkiyede El Sanatları Geleneği ve Çağdaş Sanatlar İçindeki Yeri.**
Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları 1861

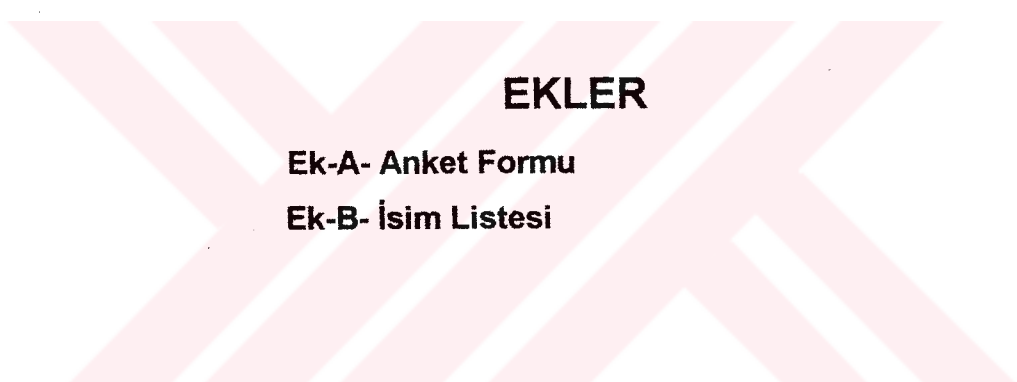
YURT ANSİKLOPEDİSİ

- 1981 İstanbul: Anadolu Yayıncılık II

ZÜBER,Hüsnü

- 1971 "Türk Süsleme Sanatı", Türkiye İş Bankası Yayınları

Kültür ve Sanat Dergisi, 8,29 Haziran:52

EKLER

Ek-A- Anket Formu

Ek-B- İsim Listesi

Ek-A ANKET FORMU

1. Yaşınız

.....

2. Cinsiyetiniz

() a . Kadın () b . Erkek

3. Medeni durumunuz?

() a. Evli () b. Bekar

4. Öğrenim durumunuz?

() a. Okur-yazar değil

() b. Okur-yazar

() c. İlkokul Mezunu

() d. Ortaokul Mezunu

() e. Lise ve dengi okul mezunu

() f. Yüksekokul

5. Mesleğiniz?

() a. Ev hanımı

() b. Serbest meslek

() c. Memur

() d. Çiftçilik ve hayvancılık

() e. Başka.....

6. Çorap örücülüğünü nereden öğrendiniz?

() a. Ailemden

() b. Bilen kişilerden

() c. Kurstan

() d. Başka

7. Ailenizde sizden başka çorap ören var mı?

- () a. Evet () b. Hayır

8. Çorap örücülüğünü yapma nedeniniz nedir?

- () a. Ekonomik katkı sağlamak için
 () b. Çeyiz için
 () c. Boş vakitleri değerlendirmek için
 () d. İhtiyacımı karşılamak için
 () e. Başka.....

9. Kullandığınız ipliğin çeşidini nedir?

- () a. Yün ipliği () e. Yün+sentetik
 () b. Pamuk ipliği () f. Pamuk+sentetik
 () c. Tiftik () g. Başka.....
 () d. Sentetik

10. Kullandığınız iplikleri nereden temin ediyorsunuz?

- () a. Kendim hazırlıyorum
 () b. Yöreden satın alıyorum
 () c. Fabrikasyon malzeme kullanıyorum

11. İpliği kendiniz hazırlıyorsanız hangi araçları kullanıyorsunuz?

Hazırlık

Eğirme

Bükme

.....

.....

.....

12. Boyayı nasıl yapıyorsunuz?

.....

13. İpliği kendiniz boyuyorsanız hangi tür boya kullanıyorsunuz?

- ☐ a. Bitkisel boya
- ☐ b. Sentetik boya
- ☐ c. Bitkisel+sentetik

14. Hangi bitkileri kullanıyorsunuz?

.....

15. Hangi mordanı kullanıyorsunuz?

- ☐ a. Şap
- ☐ b. Tuz
- ☐ c. Sirke
- ☐ d. Limon
- ☐ e. Başka.....

16. Ördüğünüz çoraplarda kullandığınız iplik türünü neden tercih ediyorsunuz?

- ☐ a. Dayanıklı olduğu için
- ☐ b. Kullanımı rahat olduğu için
- ☐ c. Yörede çok bulunduğu için
- ☐ d. Ekonomik olduğu için
- ☐ e. Başka.....

17. Kaç kat iplik kullanıyorsunuz?

	1 kat	2 kat	3 kat
Çeyiz için	☐	☐	☐
Günlük için	☐	☐	☐

18. Çorap örücülüğünde en çok kullandığınız renkler hangileridir?

☐ a. Kırmızı	☐ d. Sarı	☐ h. Siyah
☐ b. Yeşil	☐ e. Mor	☐ i. Beyaz
☐ c. Mavi	☐ f. Turuncu	☐ i. Doğal renk
	☐ g. Krem	☐ j. Başka.....

19. Çorabı örerken hangi araçları kullanıyorsunuz?

☐ a. 2 şiş	☐ c. Tığ
☐ b. 5 şiş	☐ d. Başka.....

20. Çorap örücülüğünde hangi teknikleri kullanıyorsunuz?

☐ a. Düz örgü	☐ c. Ajur örgü
☐ b. Desenli örgü	☐ d. Renkli desenli örgü
☐ e. Başka.....	

21. Kullandığınız motiflerin yöresel adları var mı ?

☐ a. Evet	☐ b. Hayır

22. Cevabınız evet ise motif isimleri nelerdir?

.....

23. Çorap örücülüğünde ne tür motifler kullanıyorsunuz?

☐ a. Bitkisel bezemeler	☐ d. Sembolik bezemeler
☐ b. Hayvansal bezemeler	☐ e. Figürlü bezemeler
☐ c. Geometrik bezemeler	☐ f. Nesneli bezemeler
☐ g. Başka.....	

24. Motifleri genelde çorapların hangi kısımlarında kullanıyorsunuz?

- () a. Konç () d. Taban kısmı
 () b. Burun () e. Bütün çorap
 () c. Topuk

25. Ördüğünüz çorap desenleri nereden temin ediyorsunuz?

- () a. Eski çoraplardan () d. Kendim çıkarıyorum
 () b. Mecmualardan () e. Başka

26. Eski ile yeni çorapların arasındaki farkı en çok nerede olmuştur?

- () a. Motifinde () b. Renginde () e. Malzemesinde
 () c. Örgüsünde () d. Başka.....

27. Çorabı hangi amaçla kullanıyorsunuz?

- () a. Hediye () b. Davetiye
 () c. Soğuktan ayağı korumak () d. Geleneksel el sanatlarını yaşatmak
 () e. Başka.....

28. Yörenizde çoraplarla ilgili mani,türkü, atasözü var mı ?

.....

29. Bir çorap için kullanılan iplik miktarı nedir?

Çocuk.....gr Kadın.....gr Erkek.....gr

30. Çorap örücülüğü için günde ne kadar zaman ayırıyorsunuz?

.....

31. Bir çift çorabı ne kadar sürede örüyorsunuz.

Çocuk.....

Kadın.....

Erkek.....

32. Çorap örücülüğünü genelde hangi mevsimlerde yapıyorsunuz?

- () a. İlkbahar () d. Kış
 () b. Yaz () e. Her mevsim
 () c. Sonbahar

33. Çorap örücülüğünde sağlık problemlerinizi nelerdir?

- () a. Sırt ağrısı () b. Göz rahatsızlığı
 () c. Eklem ağrıları () d. Baş ağrısı
 () e. Başka.....

34. Çoraplarınızı pazarlamak amacıyla mı yapıyorsunuz?

.....

35. Cevabınız evet ise ne şekilde pazarlıyorsunuz?

- () a. Kendim pazarlıyorum
 () b. Pazara satıyorum
 () c. Sipariş üzerine satıyorum

36. Ördüğünüz çorapları pazarlıyorsanız en çok hangi mevsimlerde satıyorsunuz?

- () a. İlkbahar () b. Yaz
 () c. Sonbahar () d. Kış

Ek-B İSİM LİSTESİ**İsim Listesi**

- 1-Nahide Duruk
- 2- Sevim Özvural
- 3- Bedia Aktaş
- 4- Ferail Sarı
- 5- Ayşen Haspolat
- 6- Hadiye Duruk
- 7- Sabiha Aktaş
- 8- Hediye Gürcan
- 9- Kıymet Bayındır
- 10- Gülperi Yıl
- 11-Raife Sönmezocak
- 12- Dilşah Gültekin
- 13- Miyeser Namlı
- 14- Raife Pavik
- 15- Ayten Haspolat
- 16- Vesile Çakırgöz
- 17- Vesile Olcay
- 18- Nesibe Güzeltaş
- 19- Adife Olcay
- 20- Nafiye Güzeltaş
- 21- Süheyla Öekli
- 22- Fahriye Haspolat
- 23- Menşure Saraç
- 24- Necibe saraç
- 25- Adife Girengir
- 26- Zarife Çim
- 27- Adife Barut
- 28- Sevim Oral
- 29- Yasemin Saraç

ÖZET

İnsanoğlunun çağlar boyunca ürettiği, yaşama geçirdiği değerler onun kültür varlığını oluşturmuştur. Bu kültürel değerlerin oluşum ve gelişiminde bir süreklilik vardır. Bu değerler üretilip tüketilerek devamlılığı sağlanmıştır.

Anadolu'da yaşamış bir çok medeniyete merkez olmuş ülkemizde el sanatlarının çok zengin çeşitlerine rastlamak mümkündür. Bu el sanatları içerisinde yer alan örücülük kapsamında incelenen el örgüsü çorapların büyük önemi vardır. Bölgelere göre farklı görünümüleri olan çoraplar , el örücülüğünün en güzel örneklerini sergilemektedir. Günümüzde de yapımı devam eden el örgüsü çoraplar ile ilgili araştırmaların yeterince yapılmadığı gözlenmektedir.

Bu araştırma, Bitlis İli ve Tatvan ilçesinde bulunabilen el örgüsü çorapların teknik, araç-gereç, motif özelliklerinin ortaya konulması , elde edilen sonuçlardan yeni tasarımlar oluşturarak çağdaş bir boyut kazandırılması amacıyla planlanmış ve yürütülmüştür.

Yörede uygulanan anketlerin istatistiksel işlemleri yapılmış, çizelgelere dönüştürülüp yorumlanmıştır.

Tespit edilen çorap örneklerinin tek tek fotoğraflar çekilmiş her çorabın desen özelliklerine göre renkli çizimleri ve analizleri yapılmıştır. Bu çorap örneklerinde elde edilen motiflerin kullanım alanının dışında olmak üzere yeni tasarımları yapıp ürüne dönüştürülmüştür.

Bitlis İlinde araç olarak beş şiş gereç olarak ta eskiden yün iplik kullanılmakta iken günümüzde sentetik iplik tercih edilmiştir. Örgü tekniği olarak düz , desenli, renkli desenli ve ajur örgü kullanılmıştır. Araştırma çerçevesinde incelenen 77 çorap örneğinin 64'ünde renkli desenli,13'ünde ajurlu örgü tekniği kullanılmıştır.

Yörede çorap örme tekniği olarak başlık kısmından başlanıp, burun kısmında bitirilmektedir. Çoraplarda geometrik, figürlü, bitkisel, sembolik nesneli olmak üzere 5 ayrı bezeme türünün kullanıldığı gözlenmiştir. Bunlardan geometrik bezeme yoğun olarak kullanılmıştır. Yörede kullanılan motiflerin diğer yörelerle benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir.

Çoraplarda birden fazla kompozisyon şekline rastlanmıştır. Fakat yoğun olarak boyuna kompozisyon şekli kullanılmıştır.

Yörede el örgüsü çorapların genelde eski örneklerden bakılarak örüldüğü ve desen motif özelliğini korunduğu gözlenmiştir. Buna dayalı olarak Bitlis ilinde çorap örücülüğünün kuşaktan kuşağa devam eden bir el sanatı olduğu bireylerin çeyiz ve ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla yaptıkları tespit edilmiştir.

Geleneksel özellik taşıyan kültürümüzün önemli bir parçası olan çorap örücülüğünde Bitlis yöresinde yapılan araştırmadan elde edilen veriler doğrultusunda tespit edilen motif ve desenlerin özelliğini bozmadan teknolojik gelişmeler yanında farklı açıdan bakarak gerçek kullanım alanlarının(giyim-dekorasyon-süsleme) dışında değerlendirmek üzere çeşitli tasarımları yapılarak yeni bir boyut kazandırılması hedeflenmiştir. Bu hedefler doğrultusunda 6 adet tasarım yapılmış ve bunlardan 3 adeti farklı teknik,malzeme,araç kullanılarak giyim alanında uygulanmıştır. Uygulamaya dönüştürülen bu ürünlerin her aşamasında büyük titizlik gösterilerek estetik ve çağdaş yaklaşımla çalışılmış, bundan sonra yapılacak olan araştırmalara rehberlik etmesi sağlanmıştır.

SUMMARY

The Values produced and converted into life by mankind through the epochs have consisted of his cultural presence. In creation and development of these cultural presence there is continuity that has been provided by producing and consuming of these values.

It is possible to come across far rich varieties of the handicrafts in our country that has become a centre for number of civilisations survived in the Anatolia. There is significant importance of the hand knitted socks studied within the scope of knitting involved in among these handicrafts. The socks, which have different appearances by regions exhibit the most beautiful samples of hand knitting. It is observed that the studies relevant to the hand knitting socks that are still continuing are not sufficiently investigated.

This study was planned and implemented for the aim to put forward the technical features, tools and equipment, and the motifs of the hand knitted socks in the area of the Bitlis province and the Tatvan sub-prefecture, and to impart a contemporary dimension by creating new designs.

Statistical processes of the inquiries implemented in the region were performed, and converted into diagrams, and construed.

Individual pictures of the sock samples determined were taken, and the color drawings and analysis of each sample sock were performed in accordance with their pattern features. The new designs of these patterns obtained from these sock samples were converted into products, other than their field of use.

Today, synthetic treads are preferred while wool treads whit five knitting needles were used as a tool in the area of Bitlis Province. The simple knitting, the knitting with designs and colour patterns, and the embroderly are used as the knitting technigue. It was observed that the knitting technigue of colour-patterns and of embroderly wasused in 64 and 13 of total 77 sock samples, respectively,

The kniting technigue used in the region is to start from the leg of, and to complete the nose of soks. It was observed that five different kinds of decoration, geometric,floral,symbolic and material were used in the soks, and it was determined that the motifs used within the region were exhibited similarity with that of other regions.

More than one composition form was come across in the socks, but longitudinal composition was extensively used.

Using the old samples they knit the hand knitting socks was observed, and they preserved the feature of pattern motifs. Based on this concept, it was determined that the sock knitting in Bitlis province is the handicraft dated back from generation, and was implemented to meet the need of individuals as well as bride's dowry.

In the sock knitting that is an important part of our culture having traditional feature, it was aimed to impart a new dimension by producing its various designs as to be evaluated other than its field of use (clohing,decoration) from another viewpoint in line with technological development, without deterioration the features of the determined patterns and motifs based on thedata obtained from this study in the Bitlis region. Therefore, six designs were prepared, and three of them were applied in the field of clotting by using different technigue, materials and tools. In all stages of these products, an aesthetical and contemporary approach was employed together with utmost fastidious, and was provided guidance for further studies.